

ΕΛΕΝΗ ΘΕΟΧΑΡΟΥΣ

Προεδρικό - ΔΗΣΥ στοχεύουν διάλυση της Αλληλεγγύης

«Στο Προεδρικό, στον Συναγερμό, το κύριο μέλημά τους είναι να διαλύσουν την Αλληλεγγύη», λέει σε συνέντευξή της στην «Κ» η πρόεδρος της Αλληλεγγύης Ελένη Θεοχάρους. Αποκαλύπτει πως πρώην συναγερμικοί που βρίσκονται πλέον στην Αλληλεγγύη, με υποσχέσεις και απειλές κλήθηκαν να επιστρέψουν στον ΔΗΣΥ. Για τη φημολογία που θέλει τον Δημήτρη Συλλούρη να στηρίζει υπογείως Αναστασιάδη, εκτιμά πως ο πρόεδρος της βουλής δεν πρόκειται να ατιμάσει την προσωπική του ιστορία. **Σελ. 8**

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Έδωσε ό,τι είχε να δώσει ο Αναστασιάδης

«Όντως η κρίση ήθελε ηγέτη, αλλά αυτός ο ηγέτης έχει βολέψει τους πλούσιους και τους πιο πλούσιους, αλλά όχι τους φτωχούς», λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο βουλευτής του ΑΚΕΛ Άριστος Δαμιανού. Σημειώνει πως με υψηλή συσπείρωση και «επαναπατρισμό» ψηφοφόρων ο Σταύρος Μαλάς θα βρίσκεται στη δεύτερη Κυριακή και θα έχει απέναντί του τον Νίκο Αναστασιάδη. **Σελ. 6**

ΠΑΝΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Ο ΕΛΑ κράτησε Κύπρο και Ελλάδα στην Ε.Ε.

Στον απόηχο του βιβλίου του για την κρίση στην Κύπρο ο τέως διοικητής της ΚΤΚ μιλάει στην «Κ». Λέει μεταξύ άλλων ότι την κρίση εξέθρεψε η διαπλοκή πολιτικού - τραπεζικού συστήματος, ότι ο ΕΛΑ κράτησε Κύπρο και Ελλάδα στην Ευρωζώνη, ενώ σημειώνει ότι δεν ζημιώθηκε από την πώληση των καταστημάτων τραπεζών μας στην Ελλάδα. Τέλος, μιλάει και για τους Ρώσους ολιγάρχες. **Σελ. 16**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ✓

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΔΗΣ

Σελ. 15
- ✓

ΡΙΚΚΟΣ ΜΑΠΠΟΥΡΙΑΔΗΣ

Σελ. 10
- ✓

ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΡΟΥΝΑΣ

Σελ. 13

Η οικονομία βγάζει Πρόεδρο

Στήθος με στήθος Νικόλας-Μαλάς - Προηγείται ο Αναστασιάδης με διαφορά 13%

Αικμή του δόρατος της ψήφου των πολιτών είναι η οικονομία, καθώς αποτελεί το μείζον ζήτημα που τους ενδιαφέρει, σε ποσοστό 81%. Επί του παρόντος, φαίνεται ότι αυτός που διασφαλίζει την οικονομική σταθερότητα είναι ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, ο οποίος και παρουσιάζεται με την επιβλητική διαφορά του 13% από τους

ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΗ «Κ»	
Ν. Αναστασιάδης	34,8%
Ν. Παπαδόπουλος	21,7%
Στ. Μαλάς	21,3%
Γ. Λιλλήκας	4,1%
Χρ. Χρίστου	3,8%

άλλους δύο διεκδικητές. Θρίλερ είναι η μάχη μεταξύ Παπαδόπουλου και Μαλά. Η απόσταση των 4,2 μονάδων που χώριζε τους δύο υποψηφίους τον Νοέμβριο περιορίζεται σήμερα μόλις στο 0,4%, μία στατιστικά ανύπαρκτη διαφορά που αφήνει ανοικτό κάθε ενδεχόμενο για την τελική κατάταξη. **Σελ. 4, 5**

Ρωσική κάθοδος στη Μέση Ανατολή

«Ο Τραμπ θα αφήσει τον Ασάντ να μείνει μέχρι το 2021, ενώ ο Πούτιν ανακηρύσσει εαυτόν νικητή στη Συρία», έγραψε στο New Yorker, η διεθνώς αναγνωρισμένη δημοσιογράφος Ρόμπιν Ράιτ, λέγοντας ότι η κυβέρνηση Τραμπ είναι έτοιμη να ρίξει «λευκή πετσέτα», αναγνωρίζοντας την υπεροχή της Ρωσίας στη συριακή σκακιέρα. Την ίδια ημέρα, ο Βλαντιμίρ Πούτιν επισφράγισε την εντυπωσιακή ρωσική «κάθοδος» στη Μέση Ανατολή με μια περιοδεία - αστραπή σε Συρία, Αίγυπτο και Τουρκία μέσα στο ίδιο 24ωρο και με σταθμό στη ρωσική αεροπορική βάση στο Χμείμιμ, όπου κήρυξε τη νίκη στον αγώνα εναντίον του Ισλαμικού Κράτους και διέταξε την απόσυρση του μεγαλύτερου μέρους των ρωσικών δυνάμεων. **Σελ. 20**

Εγκλωβισμένη σε αδιέξοδα η Εισαγγελία

Σοβαρό ζήτημα για τις έρευνες για την κατάρρευση της οικονομίας

Αίσθημα απογοήτευσης αφήνουν πίσω τους οι τελευταίες εξελίξεις στις δύο ποινικές υποθέσεις που αφορούν την Τράπεζα Κύπρου ως προς την «αστοχία» στο ευρύτερο κομμάτι των ερευνών για την οικονομία. Η αθώωση τεσσάρων πρώην στελεχών της Τράπεζας Κύπρου σε συνάρτηση

με την απόφαση του Εφετείου για τη δεύτερη ποινική των τραπεζών μειώνει κατακόρυφα τις όποιες προσδοκίες. Νομικές πηγές υποστηρίζουν πως η Νομική Υπηρεσία βρίσκεται σε αδιέξοδο που ενδεχομένως να οδηγήσει σε αναστολή ποινικών διώξεων. **Σελ. 10**

Κέρδισε ποντάροντας στην ελληνική κρίση

Ο Τεξανός Κάιλ Μπας ήταν ο επενδυτής που το 2008 κατάλαβε πριν από οποιονδήποτε άλλο ότι η Ελλάδα οδινούταν στην οικονομική κατάρρευση, πόνταρε κι έβγαλε μια περιουσία. Τώρα, ποντάρει ότι μόλις προκηρυχθούν εκλογές, οι ελληνικές μετοχές θα ανέβουν 20%-30% μέσα σε μία εβδομάδα. **Σελ. 19**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Το ζητούμενο της σταθερότητας

Η απογοήτευση την οποία δοκιμάζει η κοινωνία με τις έρευνες για την κατάρρευση της οικονομίας να μην πηγαίνουν ως όφειλαν είναι διάχυτη. Ως εκ τούτου, το ότι η οικονομία της χώρας είναι και θα παραμείνει μακριά από το πρώτο θέμα στις συζητήσεις δεν αποτελεί έκπληξη. Κι αν δεν αναμένονται ευχάριστες εκπλήξεις ως προς την απόδοση ευθυνών για τα όσα ζήσαμε το 2013, τουλάχιστον το λιγότερο που έχουμε να κάνουμε είναι να διαφυλάξουμε το ότι δεν θα επαναληφθούν οι μέρες εκείνες και η οικονομία της χώρας θα είναι συνυφασμένη με την πρόοδο πάνω σε σωστά βήματα. Αυτό είναι το στοιχείο εκείνο, το να παραμείνουμε σε σταθερά τροχιά, που ως βασικό συμπέρασμα και από την πλευρά των πολιτών, διαφαίνεται και στη δημοσκοπήση που δημοσιεύουμε σήμερα.

Mineralize Your Life

LOUNIC

since 1965

Αφοσίωση στην Ποιότητα!

www.lounic.com.cy

www.facebook.com/lounicld

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΕΚΘΕΣΗ

Ιστορικές φωτογραφίες από τη Λάρνακα του χθες

«Το Ημερολόγιο» της Παλιάς Λάρνακας» θα παρουσιαστεί στις 21 Δεκεμβρίου, στο κτήριο της Πρώην Οθωμανικής Τράπεζας. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης θα εκτίθεται το αυθεντικό αρχαιολογικό υλικό από το Ίδρυμα Φοίβου Σταυρίδη - Αρχαία Λάρνακας.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Αναδρομική έκθεση του Γιάννη Γαϊτή

Μέσα από την έκθεση στην γκαλερί Golden Gallery By Kapatays θα παρουσιαστούν έργα από όλες τις φάσεις της πορείας του δημιουργού Γιάννη Γαϊτή. Χαρακτηριστικό της δουλειάς του από το 1967 τα «ανθρωπάκια» του.

ΕΚΘΕΣΗ

Η συλλογή της ΤtE στο Μουσείο Μπενάκη

Εκατόν εξήντα έργα, κυρίως ζωγραφικά (Γύζης, Λύτρας κ.ά.) από τη σπουδαία συλλογή της Τράπεζας της Ελλάδος θα εκτεθούν στο Μουσείο Μπενάκη. Η παρουσίαση θα γίνει με αναφορά σε τρεις άξονες: στην αρχαιότητα, στον καθημερινό κόσμο και στο τοπίο.

Montblanc

Inspired by performance

TIMEWALKER

Hugh Jackman and the new TimeWalker Chronograph

Crafted for New Heights.

GOOD WOOD FESTIVAL

Official Timing Partner of the Goodwood Festival of Speed.

Vassos Eliades Accessories Ltd

Nicosia - Limassol

Tel.: 22 897 361

ΠΟΛΙΤΕΙΕΙΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Ποιος θα πληρώσει;

Για ασύλληπτο μέγεθος της διαφθοράς και της διαπλοκής στην Κύπρο, η οποία συνεχίζει να βασιλεύει, παρά τα πλήγματα που υπέστη, έκαναν λόγο στη σχετική ημερίδα (4/12/2017) οι υπουργός Δικαιοσύνης, γενικός εισαγγελέας και ο γενικός ελεγκτής. Συμφώνησαν ότι τα φαινόμενα διαφθοράς είναι διαχρονικά και τόνισαν την ανάγκη να επιδειχθεί μηδενική ανοχή για αντιμετώπιση του φαινομένου. Ο υπουργός είπε ότι «αφού μεσολάβησαν τέσσερις εκθέσεις συμμόρφωσης, η Κύπρος έχει τώρα εφαρμόσει πολλές από τις συστάσεις της GRECO και η υλοποίηση των συστάσεων αγγίζει την πλήρη συμμόρφωση»(!). Ο εισαγγελέας διακήρυξε ότι «δεν πρέπει κατ' ουσίαν λόγο και με κανένα τρόπο να επιτραπεί στους λίγους αυτούς διεφθαρμένους, να διαφεντεύουν στη χώρα μας», ενώ ο ελεγκτής διαπίστωσε ότι «όποιος ήθελε να καταχραστεί τη θέση του μπορούσε να το πράξει, είχε και ευκαιρίες, και σκεδόν μια πλήρη διασφάλιση ατιμωρησίας», ως εάν αυτά σήμερα να είναι παρελθόν και πως με την εμφάνιση στο στερέωμά του ίδιου και του Κώστα Κληρίδη, είδαμε το φως το αληθινό. Το γεγονός που εσκεμμένα δεν θέλουν να βλέπουν είναι ένα: Όταν αυτά τα φαινόμενα είναι διαχρονικά, το σώμα της κοινωνίας αρχίζει να παρουσιάζει συμπτώματα σήψης οπότε και καθίσταται απόλυτα αναγκαίος ο ακρωτηριασμός. Κι εδώ προκύπτει το ερώτημα, ποιος κρατάει το νυστέρι και ποιον ακρωτηριάζει; Και η νομοτελειακή απάντηση: ο ισχυρός κρατάει το νυστέρι και ο πολίτης πληρώνει το τίμημα. Προς επίρρωση τούτου, τρία γεγονότα των τελευταίων ημερών. 1: Όπως αποδεικνύεται πλέον εντός δικαστηρίου, η έρευνα για τους αυτουργούς της κατάρρευσης της οικονομίας κατακρημνίζεται, καθώς η Νομική Υπηρεσία καταχώρησε προβληματικό κατηγορητήριο σε σχετική υπόθεση, γεγονός που συμπαρασύρει και τις άλλες υποθέσεις. Ποιος μπορεί να πείσει την κοινωνία ότι, καθόλου τυχαία, θα μείνει και αυτό το έγκλημα ατιμώρητο, όπως εκείνο του Χρηματιστηρίου; 2: Για τα έκτροπα στα ποδοσφαιρικά γήπεδα, αν και βλέπουμε να επαναλαμβάνονται, ακούμε μόνο εξαγγελίες και βλέπουμε

σημεία και τέρατα να κουκουλώνονται σε μια ανάδελφη σύμπραξη, κράτους, κομμάτων και σωματείων. Όταν αρχίσουμε να μετράμε νεκρούς ποιος θα πληρώσει το τίμημα; Γιατί ποιος τιμωρήθηκε για τους 121 νεκρούς της «Ήλιος»; 3: Η τραγωδία των αγνοουμένων. Εσχάτως έκανε την εμφάνισή της στις διαφημιστικές πινακίδες των δρόμων και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης εκστρατεία της Διερευνητικής Επιτροπής Αγνοουμένων (ΔΕΑ) που καλεί τον κόσμο αν γνωρίζει κάτι να δώσει πληροφορίες στη ΔΕΑ. Χαρακτηριστικά σε ανάρτηση του Ε/κ μέλους της ΔΕΑ, Νέστορα Νέστορος, στο facebook αναφέρεται: «Εσύ μπορεί να μη γνωρίζεις, αλλά αν ρωτήσεις μέσα στο οικογενειακό και φιλικό σου περιβάλλον, πιθανόν να εντοπίσεις κάποια ξεχασμένη ιστορία, ένα ξεχασμένο γεγονός που θα μας βοηθήσει. Στήριξε την προσπάθεια μας αυτή, πριν φύγουν και οι λιγοστές manάδες που βρίσκονται εν ζωή. Μοιράσου το μήνυμα αυτό με όσους πιο πολλούς μπορείς, γίνε ενεργός συνοδοιπόρος της ΔΕΑ, για να τονώσουμε την ελπίδα. Σε χρειαζόμαστε! Σε χρειάζονται!». Μόνο που το τηλέφωνο 22400142 «δουλεύει» πενήδημερο μέχρι τις 14:30! Μετά από 43 χρόνια θυμήθηκαν να κάνουν αυτό που έπρεπε να είχε αρχίσει από το 1974. Να συλλέξουν πληροφορίες για αγνοούμενους από τους συμπολεμιστές τους, από ανθρώπους που είδαν ή άκουσαν γι' αυτούς, τα πρώτα εκείνα χρόνια που οι μνήμες ήταν ζωντανές. Αντί αυτού οι φάκελοι των αγνοουμένων ήταν άκρως απόρρητοι ακόμα και για τους συγγενείς. Άκρως απόρρητος ήταν και ο κατάλογος αγνοουμένων, μέχρι το 2000 (!) αντί να είχε αναρτηθεί σε κάθε τοίχο της ελεύθερης Κύπρου. Για 25 συναντά έτη γράφω με στοιχεία και ονόματα, για την άθλια αυτή οργανωμένη συγκάλυψη στο συγκεκριμένο έγκλημα αλλά ουδείς των εισαγγελέων και των ελεγκτών (πολλά τα εκατομμύρια που διασπαθίστηκαν) συγκινήθηκε. Οι μάρτυρες πέθαναν όπως και οι γονείς και ψάχνουμε ακόμα σχεδόν χίλιους αγνοούμενους. Ποιος θα πληρώσει, εντιμότατοι κύριοι εισαγγελέα και ελεγκτή; Μην είμαστε αφελείς. Αν δεν πληρώνουν για τους ζωντανούς θα πληρώσουν για τους νεκρούς;

paraschosa@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Ο... διεθνής παίκτης, ο φόβος του ΑΚΕΛ και ο νέος στόχος του Νικόλα

Ένα νέο πολιτικό... απόκτημα προσπαθεί να κερδίσει ο Νικόλας Παπαδόπουλος και όπως με πληροφορεί πηγή μου στην πριγκιπική αυλή, για να το πετύχει καταβάλλει και ο ίδιος και το επιτελείο του τεράστια προσπάθεια. «Εάν τα καταφέρει θεωρεί ότι θα πετύχει να αυξήσει την επιρροή του σε μερίδα ψηφοφόρων που τώρα βρίσκονται σε απόσταση από τις δυνάμεις της αλλαγής», μου ανέφερε.

Σε σχέση με τις δημοσκοπήσεις που δείχνουν τον Σταύρο Μαλά να ανεβαίνει και να πλησιάζει επικίνδυνα τον Νικόλα, (κάποιοι λένε πως έχουν και δημοσκοπήσεις στις οποίες τον ξεπερνά) η απάντηση και του Νικόλα και του επιτελείου του είναι πως αυτό ήταν αναμενόμενο λόγω της κινητοποίησης του μηχανισμού του ΑΚΕΛ. «Σύντομα θα καταγραφεί και η συσπείρωση του ΔΗΚΟ και των άλλων δυνάμεων της αλλαγής και θα φανεί η διαφορά υπέρ του Νικόλα.» υποστήριξε...

Ενθαρρυνμένος τόσο από τα αποτελέσματα των τελευταίων δημοσκοπήσεων όσο και από την έγκριση του προϋπολογισμού ήταν τις προάλλες ο Αβέρωφ Νεοφύτου. Όπως μου αποκάλυψε η Μάνταμ του Φούλη: «ο μεγάλος αρχηγός χαμογέλασε ξέγνοιαστα λες και για έβγασε για λίγο όλες τις υποχρεώσεις και το βεβαρυμένο του πρόγραμμα. Είπε μάλιστα και ένα παφίτικο ανέκδοτο, προκαλώντας σε όλους χαμόγελα».

Ωστόσο, σύμφωνα πάντα με τη Μάνταμ, πολύ γρήγορα επέστρεψε στην... πραγματικότητα και με μια παροιμία προέτρεψε όλους να ξαναρχίσουν δουλειά. Τους είπε ακόμα πως παρά τα ενθαρρυντικά αποτελέσματα των δημοσκοπήσεων δεν χωράει εφροσυκασμός «για να μην την πάθουμε όπως και άλλοι»... Η Μάνταμ πάντως επιμένει πως ο Φούλης εργάζεται παράλληλα σε δύο και τρία ταμπλό πάντα υπέρ του ΔΗΣΥ και της υποψηφιότητας Αναστασιάδη. «Θα σας πω μόνο πως έχει ήδη σημμένο πλάνο για τις κινήσεις του στο δεύτερο γύρο!», μου ανέφερε με θαυμασμό.

Άγκος μεγάλο καταγράφεται στην Εξέκία Παπαϊωάννου, σύμφωνα με την κυρία Γιαννούλα η οποία ως γνωστόν ακούει όλα όσα ψιθυρίζονται στους διαδρόμους του ΑΚΕΛ και ακόμη περισσότερα. Όπως μου ανέφερε, «μοναδικός στόχος και του κόμματος και του επιτελείου του Μαλά είναι ο υποψήφιος του κόμματος να τερματίσει δεύτερος και να αφήσει τον Νικόλα Παπαδόπουλο στην τρίτη θέση. Όλοι

-Άραγε να τους τραγουδήσω έναν Χατζή τώρα που κοιτάνε όλοι ψηλά;

συνειδητοποιούν πως σε περίπτωση που ο Μαλάς τεθεί εκτός δεύτερου γύρου αμέσως αλλάζουν όλα στο ΑΚΕΛ» και κατέληξε: «Αυτή είναι μια προοπτική που προκαλεί τρόμο σε κάποιους. Συνειδητοποιούν ότι οι εξελίξεις θα είναι αλυσιδωτές και χωρίς επιστροφή. Κάποιοι όντως φοβούνται μήπως το όνομά τους συνδεθεί με την άνευ προηγουμένου συρρίκνωση του κόμματος που ορισμένοι προβλέπουν...».

Την πρώτη επίσημη επίσκεψη Κύπριου Προέδρου στο Βασίλειο της Σαουδικής Αραβίας θα πραγματοποιήσει ο Νίκος Αναστασιάδης στην αυγή του νέου έτους. Πηγή μου από τον Λόφο της Εξουσίας με ενημέρωσε πως η επίσκεψη που είχε προ καιρού αναγγελθεί κλείδωσε για τις 2 με 3 Ιανουαρίου. Η επίσκεψη κρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντική, σύμφωνα με την πηγή μου «αφού εκτός από την προώθηση των διμερών σχέσεων η πρόσκληση προσδίδει στον Αναστασιάδη το κύρος προσωπικότητας που μπορεί να επηρεάζει διεθνείς εξελίξεις και καταστάσεις». Σύμφωνα με την πηγή μου: «οι άριστες σχέσεις που διατηρεί ο Αναστασιάδης με το Ισραήλ, τον Λίβανο, την Αίγυπτο αλλά και την Ιορδανία και βεβαίως τη Ρωσία τον καθιστούν, είτε το θέλουν κάποιοι, είτε όχι έναν δυνατό διεθνή παίκτη».

Η πηγή μου υποστήριξε πάντως ότι ο Ιανουάριος θα είναι εξουθενωτικός για τον Αναστασιάδη «ο οποίος εκτός από την ένταση του προεκλογικού σε πόλεις και χωριά της Κύπρου θα έχει και τις μεγάλες διεθνείς υποχρεώσεις του ως Πρόεδρος του κράτους». Όπως μου λέχθηκε: «Τριμερείς διασκέψεις στη Λευκωσία με Ισραήλ και Ιορδανία αλλά και με την Ελλάδα και τον Λίβανο θα γίνουν η μία μετά την άλλη ενώ στα ενδιάμεσα θα πραγματοποιηθεί στην Ιταλία η Σύνοδος Κορυφής των κρατών του Νότου της Ε.Ε. που ακυρώθηκε τον Οκτώβριο στη Λευκωσία».

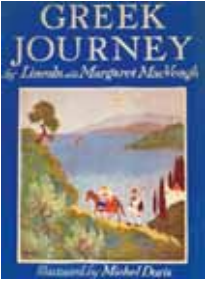
«Σε όλες αυτές τις διασκέψεις η συμμετοχή του Αναστασιάδη δεν θα είναι τυπική αλλά ουσιαστική αφού στις περισσότερες θα είναι ο κύριος συνδετικός κρίκος» πρόσθεσε η πηγή μου από τον Λόφο, καταλήγοντας: «Δεν ξέρω πώς τα καταφέρνει και θυμάται με ποιους βρίσκεται και τι λέει και εξακολουθεί να έχει το χιούμορ του, ενώ δεν νομίζω να τα κατάφερνα»...

ΚΟΥΪΖ: Ποιος πολιτικός του κυβερνητικού στρατοπέδου αναφώνησε προχθές: «ο Φωκαΐδης είναι ο ιδανικός για να χειρίζεται τον Καμμένο όταν αυτός έρχεται στην Κύπρο. Πέρασε πολλές φορές τις εξετάσεις...» και προκάλεσε αυθόρμητα χαμόγελα;

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**80 χρόνια πριν στην «Κ»
17.XII.1937

LINCOLN MACVEAGH: Ο πρεσβευτής της Αμερικής εν Αθήνας και θερμός φίλος της Ελλάδος κ. Μακ – Βη, τη συνεργασία και της κ. Μακ – Βη, εξέδωσε κατ' αυτές εν Νέα Υόρκη το «Ελληνικό Ταξίδι». Πρόκειται περί ενός ενδιαφέροντος και πρωτοτύπου βιβλίου, το οποίο περιγράφει με τα ζωντανότερα χρώματα την εκδρομή που

έκαμε το πρεσβευτικών ζεύγος μαζί με τα δύο παιδιά του ανά τας ελληνικές επαρχίας. Το ύψος του βιβλίου είναι απλούστατον, συναρπαστικόν και παραστατικόν, μέσα δε εις τας εκλεκτάς σελίδας του ο κ. Μακ – Βη τονίζει ότι «η μυθολογία αποκτά περισσότερο νόημα όταν βλέπεις κανείς τον τόπο που την εδημιούργησε». Ο μικρός όμιλος εκδρομέων ξεκίνησε από τας Αθήνας, έκαμε τον γύρον της Πελοποννήσου διά Σπάρτης, Καλαμών, Ολυμπίας και επέστρεψε διά των Δελφών. Και δεν είναι μόνον η Αρχαία Ελλάς που παραλαμβάνει μέσα εις τας σελίδας του ωραίου αυτού βιβλίου. Εις κάθε ευκαιρίαν η σημερινή Ελλάς με το χρώμα της, με το φως της και με τας παραδόσεις της που τη συνδέουν με την παλαιάν μυθολογίαν, παρουσιάζεται με εξαιρετικήν ενέργειαν εμπρός εις τον αναγνώστην. Το βιβλίο κοσμείται με ωραιότατα σκίτσα του ζωγράφου κ. Μιχ. Παπαγεωργίου – Δόρι.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ: (Πρόγραμμα ραδιοφώνου). Μπάρι. 9-9.45 Ελληνικών προγράμματα. Συναυλία έργων Καλομοίρη [...] τραγουδεί η Κλάβα Στάμου, συνοδεύει ο συνθέτης.

Με άριστα
το 10

1 Στο παραμύθι. Μάλλον το παραμύθι με την κατάρρευση της οικονομίας τελειώνει, εφόσον αδυνατεί ο καλός Κώστας να βρει κακό λύκο. Παραμύθι με λυπημένο τέλος για την κοινωνία και έζησαν ευτυχισμένοι ever after, οι υπόλοιποι.

2 Στην ανάσα. Σύμφωνα και με τη σημανή δημοσκόπηση της «Κ» η ανάσα Μαλά είναι τόσο καυτή στον αυχένα του Νικόλα, που θα πρέπει τουλάχιστον ο πρώτος να κρατήσει τους καλούς τρόπους. Τώρα Ειρήνη μου;

3 Στον κομαντάντε. Ακόμη πκεί στα αφτιά το «Κομαντάντε Τσε Γκεβάρα» που ακούστηκε στη δημοσιογραφική σάναξη του Healthy. Μπορεί πάντως ως άκουσμα να μην είναι αποχρώσεων ΔΗΣΥ, αλλά ο Ντάντε Νίκaros τους έχει αφήσει σε κώμα δημοσκοπικά, οπότε υπάρχει και άλλη ανάγνωση του ύμνου των απανταχού φαν της Μποφιλίου.

4 Στον δίσκο. Γεγονός είναι πάντως είναι πολλοί στον ΔΗΣΥ χάρηκαν που ο

Παλαμάκια παίξετε κι η μανούλα έρχεται, να το πάρει αγκαλιά το μικρούλι της, παιδιά!

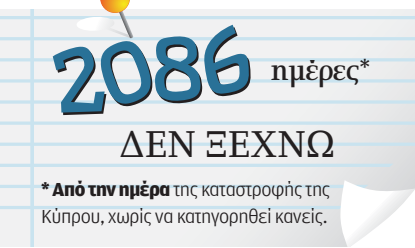
Νίκaros είναι καλοφωνάρης. Πώς την είδατε ρε παιδιά; Να βγάτετε δίσκο με wanne Χατζή, αντί Πρόεδρο; Η θα τραγουδάει στις Ρωγμές; Μετά από 5 χρόνια αποκαλύφθηκε και ο ρόλος του Βίκτωρα στο Προεδρικό.

5 Στο debate. 22 Γενάρη είναι, αλλά μη σκάτε. Τη βρήκε την άκρη το Σίγμα για τη μετάδοση του Survivor 2, που ξεκινάει την ίδια νύχτα. Το θέμα είναι ποιος θα επιβιώσει από το νησί του debate, και αν τελικά ναυαγοί στην παραλία της τηλεθέας θα είναι οι ίδιοι οι υποψήφιοι της Δη-

μοκρατίας. Ντάνο, btw, καιρό έχει να σε δει ο Συλλούρης. Δεν περνάς μια βόλτα;

6 Στον «Πρόεδρο». Ο Ακιντζί πήγε στην ισλαμική διάσκεψη ως «Πρόεδρος». Κι ύστερα λέμε γιατί δεν λύνεται το Κυπριακό. Γιατί δεν έχουμε δέκα θέσεις για Προέδρους, γι' αυτό.

7 Στο inbox. Με τα χάπια συναγερμικά στελέχη, μετά που αντίκρισαν προεκλογικά μηνύματα του Νικόλα στο inbox τους. Επιβεβαίωση πως το ΔΗΚΟ είναι πολυσυλλεκτικό κόμμα είναι παιδιά, και ό,τι

πριν κάτσει η μπιλία στο ποιοι θα την κάνουν σε περίπτωση ήττας, μπαίνουν στον κόπο να βρουν αντικαταστάτες. Ctrl-Alt-Delete, start task manager, end program, και καθαρίσατε οι του ΔΗΣΥ.

8 Στο Cheerio. Εικόνες ντροπής λέει αυτή την εβδομάδα στο Τσίρειο. Καμιά ντροπή. Κάντε το Τσίρειο Cheerio, φωνάξτε και τον Σπύρο Παπαδόπουλο και στην υγειά μας ρε παιδιά. Αφού η βία δεν είναι λύση φωνάξτε και τη Λία Βίσση να δείτε γλντία...

9 Στο repeat. Και μέσα στο γενικότερο, λέμε χαμό, θέλει κι ο Ανδρέας Χρίστου (ναι ο forever δήμαρχος) να κάνει έφεση όταν αυτός έρχεται στην Κύπρο. Πέρασε πολλές φορές τις εξετάσεις... και κερδίζει...

10 Στην Ελένη. Για όσους νομίζουν πως άλλαξε η επικαιρότητα και τα emails μήκαν dashbin τους ενημερώνουμε να βλέπουν την διεθνή επικαιρότητα και όχι την κυπριακή.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΑΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΑΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΝΤΕΛΑΣ

ALPHA BANK

Gold

Personal Banking

Μπείτε σε έναν κόσμο
αποκλειστικών προνομίων.

Απολαύστε ξεχωριστή τραπεζική εμπειρία

Στην Alpha Bank, αναβαθμίζουμε την εξυπηρέτηση των Πελατών μας δημιουργώντας την επιτομή στην παροχή προσωπικών τραπεζικών υπηρεσιών, με την Υπηρεσία **Alpha Bank Gold Personal Banking!**

Βασικός συντελεστής της Υπηρεσίας Alpha Bank Gold Personal Banking είναι ο προσωπικός σας σύμβουλος, που είναι υπεύθυνος για τη συνολική σχέση που έχετε με την Τράπεζα και λειτουργεί ως η βασική πηγή για την εξυπηρέτησή σας. Με στενή συνεργασία και διαρκή επικοινωνία είναι πάντα δίπλα σας, για να σας βοηθήσει να καλύψετε τις τραπεζικές σας ανάγκες, αλλά και να σας φέρει σε επαφή με έναν κόσμο αποκλειστικών προνομίων.

Έρθε η ώρα η τραπεζική εξυπηρέτηση να περάσει στην Gold διάστασή της.

ALPHA BANK

Μία Τράπεζα...όλες οι επιλογές

www.alphabank.com.cy
22888888

Συγκλονιστικό το θρίλερ Νικόλα-Μαλά

Σταθερή η αξία της δυναμικής Νίκου Αναστασιάδη, αλλά και η επιβλητική διαφορά του 13% από τους άλλους δύο διεκδικητές

Του ΜΙΧΑΗΛ ΒΡΥΩΝΙΔΗ

Διανύουμε την κρίσιμη περίοδο των τελευταίων 40 ημερών πριν από τις εκλογές και όλα δείχνουν πως εκτυλίσσεται μια σφοδρή μάχη εκ του συστάδην, μεταξύ δύο ισοδύναμων μονομάχων για τη διεκδίκηση της επίθνης δεύτερης θέσης. Πρόκειται για αγώνα αντοχής που προαπαιτεί γερή κράση και που το τελικό αποτέλεσμα θα κριθεί στο φώτο φίνις. Το μόνο βέβαιο σε αυτές τις εκλογές είναι η σταθερή αξία της δυναμικής του Προέδρου Αναστασιάδη αλλά και η επιβλητική διαφορά του με 13% από τους άλλους δύο διεκδικητές, πράγμα που του επιτρέπει να διαχειρίζεται με ασφάλεια την προεκλογική του εκστρατεία και να επικεντρώνεται στον δεύτερο κρίσιμο γύρο. Η διεκδίκηση της δεύτερης θέσης, αντίθετα στις όποιες προβλέψεις έγιναν στο ξεκίνημα της προεκλογικής, κρύβει συνεχείς ανατροπές και πλήθος παραγόντων αστάθειας, απόκρυφης και αναπάντητων ερωτημάτων, καθιστώντας έτσι την αναμέτρηση μεταξύ Παπαδόπουλου και Μαλά ένα συγκλονιστικό θρίλερ που κόβει ανάσες. Η διαφορά που χωρίζει σήμερα τους δύο είναι βραχεία και ως εκ τούτου οποιοσδήποτε προβλέψει είναι παρακινδυνευμένες.

Καταλυτικό ρόλο στις προεδρικές θα διαδραματίσει η σταθερότητα της οικονομίας και η προσδοκώμενη ανάπτυξη. Το μείζον ζήτημα που συζητούν σήμερα οι πολίτες είναι η οικονομική κατάσταση σε ποσοστό 81%. Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στον κοινωνικό ιστό επιβάλουν ουσιαστικές παρεμβάσεις και άμεσες λύσεις για επάνοδο στο βιοτικό επίπεδο που έχουν συνηθίσει οι Κύπριοι. Οι πολίτες εμφανίζονται αποφασισμένοι να επιλέξουν τον υποψήφιο που μπορεί να αμβλύνει τις ανησυχίες τους και να δώσει στη χώρα νέα

Η συσπείρωση στον ΔΗΣΥ παραμένει σταθερή στο 84%, συνεπώς η αύξηση στην εκλογική δύναμη προέρχεται από τη συνεχή μετακίνηση ψήφων από άλλες δεξαμενές.

προοπτική. Επί του παρόντος, φαίνεται ότι αυτός που διασφαλίζει την οικονομική σταθερότητα είναι ο Πρόεδρος.

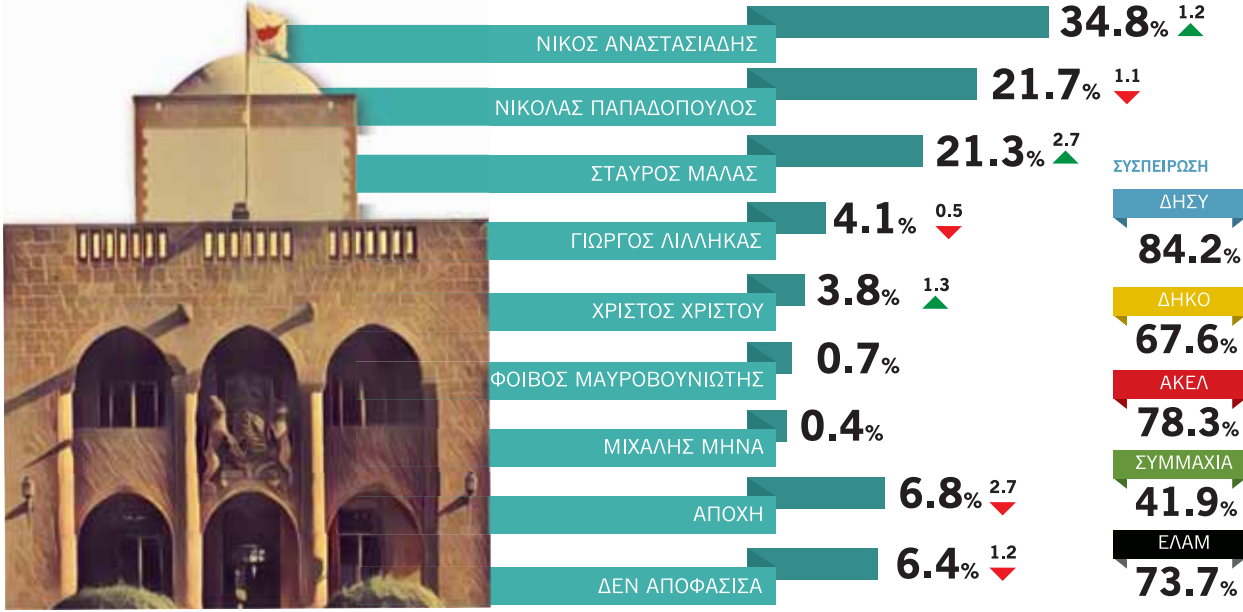
Στη διαχείριση του Κυπριακού, ο Πρόεδρος εισπράττει την έγκριση του 34%, όσοι περίπου και οι ψηφοφόροι του και ακολουθεί με 20% ο Παπαδόπουλος και ο Μαλάς με 14%. Στην κοινωνική πολιτική ο Αναστασιάδης είναι πρώτος, ενώ στη δεύτερη θέση με οριακή διαφορά μιας μονάδας περνά ο Μαλάς. Η υπεροχή του Προέδρου επικυρώνεται και στην εξωτερική πολιτική με 40% και στην εσωτερική διακυβέρνηση με 37%. Στο τεστ πολιτικής προσωπικότητας ξεχωρίζει η ηγετική φυσιογνωμία του Προέδρου με 38%, ενώ οι δύο συνυποψήφιοι του δεν επιτυγχάνουν αξιόλογα ποσοστά. Η αποδοχή της ηγετικής του φυσιογνωμίας αντανακλάται σε όλους τους κομματικούς χώρους ακόμα και σε αυτούς που δεν τον υποστηρίζουν, όπως το ΑΚΕΛ με 15% και το ΔΗΚΟ με 19%. Πρόσθετα, ο Πρόεδρος ξεχωρίζει και στο κριτήριο καταλληλότητας για την προεδρία, κάτι που αποδέχεται το 36% των πολιτών σε σύγκριση με 20% για τον Παπαδόπουλο και 18% για τον Μαλά. Στο σημαντικό κριτήριο του εκσυγχρονισμού η επίδοση του Προέδρου είναι 32%, ενώ του Παπαδόπουλου στο 21% και του Μαλά με 15%. Στο κρίσιμο ερώτημα, «ποιος νοιάζεται για τον λαό», 28% τάχθηκαν υπέρ του Αναστασιάδη και ίσο ποσοστό υπέρ του ουδενός. Η ίδια περίπου τάση εμφανίζεται και στο γενικότερο δείκτη εμπιστοσύνης με 28% στον Αναστασιάδη, 19% στον Παπαδόπουλο και 18% στον Μαλά. Ποσοστό 24% εμπιστεύεται τον κανένα.

Εκλογική επιρροή – 1ος γύρος

Το εκλογικό ποσοστό του Προέδρου αυξήθηκε σε διάστημα ενός μηνός από 33,6% σε 34,8%, εξασφαλίζοντάς του διαφορά ασφαλείας 13 μονάδων από τον δεύτερο. Η συσπείρωση στον ΔΗΣΥ παραμένει σταθερή στο 84%, συνεπώς η αύξηση στην εκλογική δύναμη προέρχεται από τη συνεχή μετακίνηση ψήφων από άλλες δεξαμενές ψηφοφόρων και κυρίως από τους ανένταχτους ψηφοφόρους σε ποσοστό 24,7%, καθώς τον προτιμούν ένας στους τέσσερεις που δεν προσήλθαν στις κάλπες το 2016. Η δεύτερη κερδοφόρα πηγή ψήφων είναι το ΔΗΚΟ, που του δίνει 17,5% σε σύγκριση με 15,2% τον Νοέμβριο. Από την Αλληλεγγύη κερδίζει 41,7%, 22,6% από τους Οικολόγους και 10,2% από την ΕΔΕΚ. Ακόμα δέχεται εισροές και από το ΑΚΕΛ (5,3%)

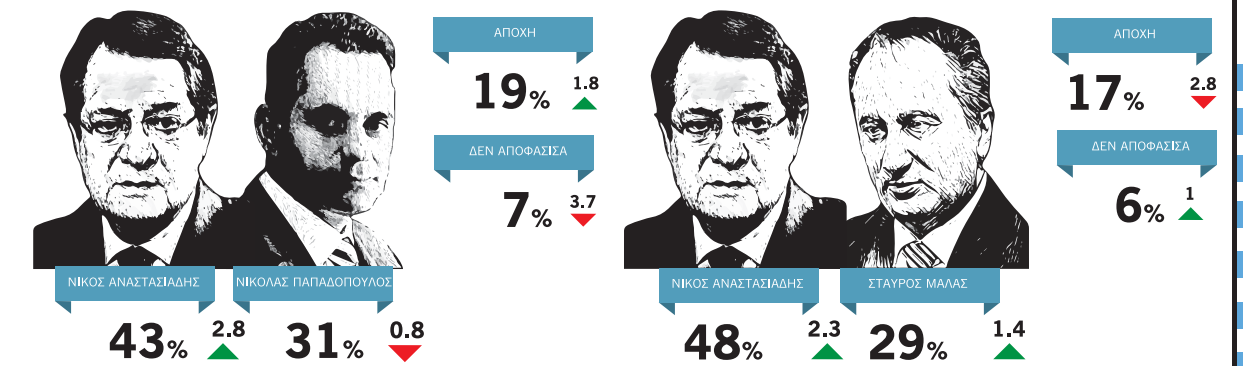
ΠΡΟΘΕΣΗ ΨΗΦΟΥ 1ος ΓΥΡΟΣ

Σύγκριση με Νοέμβριο 2017

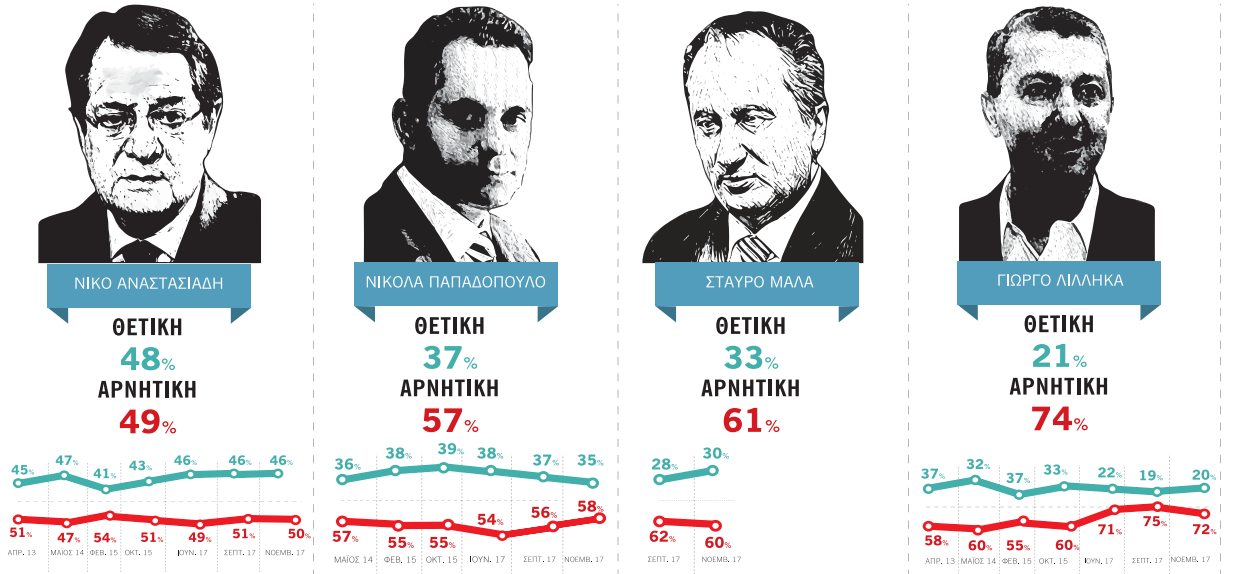
ΠΡΟΘΕΣΗ ΨΗΦΟΥ 2ος ΓΥΡΟΣ

Σύγκριση με Νοέμβριο 2017

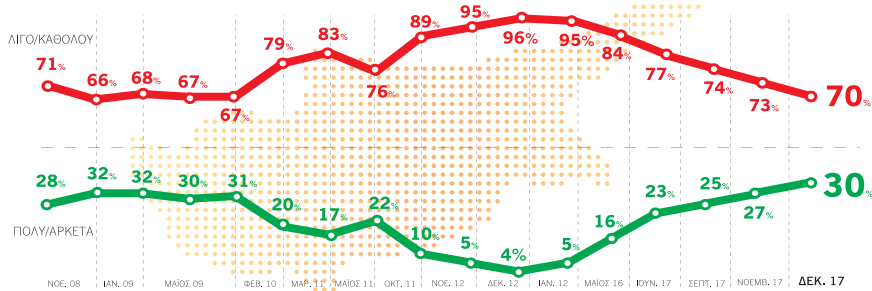

ΓΝΩΜΗ ΓΙΑ

Σύγκριση με Νοέμβριο 2017

ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ΟΤΑΝ ΣΥΖΗΤΑΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΕ ΠΟΙΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΣΤΡΕΦΕΤΑΙ ΚΥΡΙΩΣ Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Σύγκριση με Νοέμβριο 2017

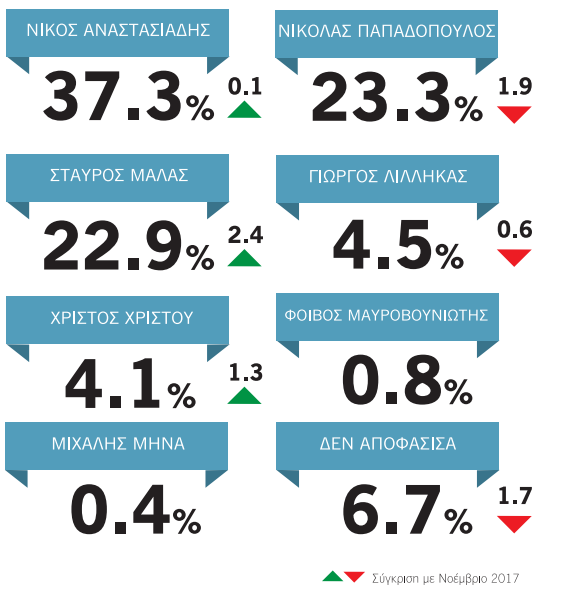
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΚΡΙΒΕΙΑ - ΑΝΕΡΓΙΑ	81%	2%
ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ	45%	3%
ΣΚΑΝΔΑΛΑ - ΔΙΑΦΘΟΡΑ - ΔΙΑΠΛΟΚΗ	25%	6%
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ - ΥΓΕΙΑ - ΠΑΙΔΕΙΑ	25%	4%
ΤΙΣ ΠΡΟΕΔΡΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ	5%	2%
ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΜΜΑΤΑ	3%	1%
ΔΙΕΘΝΗ - ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	1%	0%
ΔΓ/ΔΑ	2%	1%

τη Συμμαχία (6,5%) και το ΕΛΑΜ (10,5%). Η δεύτερη θέση, παρόλο που στη δημοσκοπηση της Καθημερινής στις αρχές Νοεμβρίου φάνηκε να κλίνει αποφασιστικά υπέρ του Παπαδόπουλου, σήμερα διεκδικείται ισοδύναμα από τους δύο υποψήφιους, καθώς ο Μαλάς αύξησε κατακόρυφα την εκλογική του επιρροή από 18,6% σε 21,3%. Ο Παπαδόπουλος δεν κατόρθωσε να διατηρήσει το 22,8% που κέρδισε τον Νοέμβριο, καθώς μειώθηκε η δύναμή του στο 21,7%. Έτσι, η διαφορά των 4,2 μονάδων που χώριζε τους δύο υποψήφιους περιορίζεται σήμερα μόλις στο 0,4%, μια στατιστικά ανυπαρκτή διαφορά που αφήνει ανοικτό κάθε ενδεχόμενο για την τελική κατάταξη.

Ταυτότητα έρευνας

Ανάθεση: Καθημερινή Κυπριακή Πολιτική & Οικονομική Εφημερίδα ΛΤΔ. **Γραφείο:** Symmetron Market Research, μέλος ESOMAR. **Ημερομηνία Διεξαγωγής:** 9-15/12/2017. **Κάλυψη:** Παγκύπρια αστικές και αγροτικές περιοχές, άνδρες και γυναίκες 18 ετών και άνω, εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους. **Μέγεθος Δείγματος:** 820 άτομα. **Μέθοδος Δειγματοληψίας:** Τυχαία στρωματοποιημένη δειγματοληψία. **Συλλογή Δεδομένων:** Τηλεφωνικές συνεντεύξεις με τη χρήση δομημένου, ερωτηματολογίου. **Τυπικό Περιθώριο Απόκλισης:** 95% βαθμός εμπιστοσύνης, περιθώριο απόκλισης +/- 3,4

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΜΕΝΗ

ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΠΟΥ ΣΑΣ ΕΧΕΙ ΠΕΙΣΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ/ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ

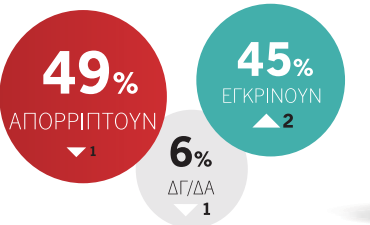

ΣΕ ΠΟΙΟ ΒΑΘΜΟ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΟΙ ΠΡΟΕΔΡΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ 2018

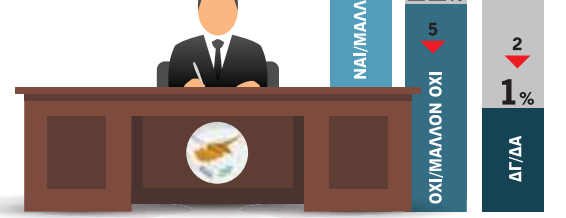
Σύγκριση με Νοέμβριο 2017

ΕΓΚΡΙΝΕΤΕ Ή ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΜΕ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΕΚΤΕΛΕΙ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ;

ΑΙΣΘΑΝΕΣΤΕ ΣΙΓΟΥΡΟΙ ΩΣ ΠΡΟΣ ΠΟΙΟΝ ΥΠΟΨΗΦΙΟ ΘΑ ΨΗΦΙΣΕΤΕ ΣΤΙΣ ΠΡΟΕΔΡΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

ΕΧΕΤΕ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΑΣ ΚΑΠΟΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΟΥ ΣΑΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΕΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ Ή ΘΑ ΕΠΙΛΕΞΕΤΕ ΤΟΝ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΚΑΚΟ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

Σύγκριση με Νοέμβριο 2017

Πώς προδιαγράφεται ο κρίσιμος β΄ γύρος

Όταν ο Ν. Αναστασιάδης δημοσκοπικά προηγείται 14 μονάδες, τότε το εγχείρημα γίνεται δυσεπίτευκτο αν όχι ανεπίτευκτο

Έχει επανειλημμένα και ορθώς λεχθεί ότι ο δεύτερος γύρος είναι μια νέα εκλογική διαδικασία και δύσκολα μπορεί να εκτιμηθεί το αποτέλεσμα, χωρίς να είναι γνωστές οι συνθήκες και οι ενδεχόμενες συνεργασίες. Όμως αυτές οι υποθέσεις έχουν κάποια αξία μόνο όταν η εκλογική διαφορά μεταξύ του πρώτου και δεύτερου είναι μικρότερη των 10 μονάδων. Όταν όμως η διαφορά βρίσκεται δημοσκοπικά ήδη στις 14 μονάδες, τότε το εγχείρημα γίνεται δυσεπίτευκτο αν όχι ανεπίτευκτο.

Ο Αναστασιάδης υπολείπεται με βάση τη διευκρινισμένη ψήφο δεκατρείς μονάδες για να πάρει ξανά τα κλειδιά του προεδρικού μεγάρου. Όποιος από τους δύο άλλους υποψήφιους περάσει στον δεύτερο γύρο έχει μπροστά του ένα δυσθεώρητο εμπόδιο. Χρειάζεται είκοσι επτά ολόκληρες μονάδες για να κερδίσει τις εκλογές. Πρέπει δηλαδή να αντλήσει διπλάσιο ποσοστό από ό,τι λαμβάνει σήμερα. Τίποτα δεν αποκλείεται στην πολιτική αλλά είναι εξαιρετικά απίθανο να ευοδωθεί ένα τέτοιο επίτευγμα με τα σημερινά δεδομένα. Στο σενάριο με αντίπαλο τον Νικόλα Παπαδόπουλο, η διαφορά που χωρίζει τους δύο είναι στις δώδεκα μονάδες με τον Πρόεδρο να κερδίζει 43% και τον Νικ. Παπαδόπουλο 31%. Άκρως σημαντική σε αυτή τη μάχη είναι η συμπεριφορά των ψηφοφόρων του ΑΚΕΛ, που σήμερα η πλειοψηφία 61% προσανατολίζεται προς την απόψη η δεν έχει

Οι πολίτες που μετά την κατάρρευση της οικονομίας βίωσαν απaráδεκτες και πρωτόγνωρες συνθήκες επιβίωσης, επιζητούν τη σταθερότητα. Σύμφωνα με τους πολίτες, πιο ικανός διαχειριστής της οικονομίας είναι ο Πρόεδρος.

αποφασίσει ακόμη. Η κατανομή των υπόλοιπων ευνοεί οριακά τον Παπαδόπουλο που εισπράττει 20% των ψήφων έναντι 18% για τον Αναστασιάδη.

Με αντίπαλο τον Μαλά, η διαφορά αυξάνεται στις δεκαεννέα μονάδες με τον Αναστασιάδη να κερδίζει 48% και τον Μαλά 29%. Σε αυτή την περίπτωση, διπλάσιος αριθμός ψηφοφόρων του ΔΗΚΟ (40%) μετακινούνται προς τον Αναστασιάδη σε σχέση με αυτούς που μετακινούνται προς τον Μαλά (20%), ενώ στην ΕΔΕΚ υπερτερεί οριακά ο Μαλάς με 31% έναντι 29% για τον Αναστασιάδη.

Πού θα κριθούν οι εκλογές

Ο Πρόεδρος συνεχίζει την πορεία του προς τις εκλογές απρόσκοπτα, χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Αυξάνει συνεχώς τη διαφορά από τους αντιπάλους και μπορεί

με πρεμία να καταλήξει στους σχεδιασμούς του για τον δεύτερο γύρο. Είναι κατά τους πολίτες μια ηγετική προσωπικότητα, κατάλληλος για Πρόεδρος και με ξεχωριστές δεξιότητες διακυβέρνησης. Οι πολίτες που μετά την κατάρρευση της οικονομίας βίωσαν απaráδεκτες και πρωτόγνωρες συνθήκες επιβίωσης, επιζητούν τη σταθερότητα. Σύμφωνα με τους πολίτες, πιο ικανός διαχειριστής της οικονομίας είναι ο Πρόεδρος.

Η διαφορά που έχει ήδη κτίσει από τον δεύτερο υποψήφιο κάνει το έργο του στο δεύτερο γύρο ευκολότερο. Όμως, ο εφρσυχασμός στο επιτελείο εύκολα μεταδίδεται και στα στελέχη και στους ψηφοφόρους. Αυτό είναι το κύριο ζήτημένο από το επιτελείο Αναστασιάδη, να κρατήσει σε εγρήγορση τους ψηφοφόρους και να θέσει πιο ψηλούς στόχους στη διαφορά από το δεύτερο. Η μάχη για τη δεύτερη θέση είναι ρευστή και ανοικτή για όλα τα ενδεχόμενα. Ο Παπαδόπουλος καταγράφει μια οπισθοχώρηση στο ποσοστό του που οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στην υποσκαφή από την ομάδα Καραγιάν. Εάν δεν βρει σύντομα – άμεσα – τους μηχανισμούς απορρόφησης των κραδασμών που πλήττουν την υποψηφιότητά του, τότε δεν θα καταφέρει να φθάσει στον στόχο του. Το θετικό για τον Παπαδόπουλο είναι η υπεροχή που έχει απέναντι στον Μαλά σε όλα σχεδόν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά. Ο Σταύρος Μαλάς μετά τη βραδυκί-

ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΕΙ ΚΑΛΥΤΕΡΑ

▲ ▼ Σύγκριση με Νοέμβριο 2017

	ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ	ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
	34% ▲1	39% ▲4	34% ▲3	40%	37%
	20% ▼0	21% ▼5	20% ▼3	18%	20%
	14% ▲1	13% ▲2	21% ▲3	12%	16%
	4% ▼1	3% ▼2	3% ▼2	5%	3%
	2% ▼0	2% ▲1	3% ▲1	1%	2%

	Ο ΠΙΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ	ΕΙΝΑΙ ΗΓΕΤΗΣ	ΕΙΝΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΤΗΣ	ΝΟΙΑΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΛΑΟ	ΕΙΝΑΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΟΣ
	36% ▲1	38% ▲2	32% ▲6	28% ▲5	28% ▲6
	20% ▼1	15% ▼0	21% ▼0	16% ▼1	19% ▼1
	18% ▲5	11% ▲2	15% ▲2	18% ▲1	18% ▲3
	4% ▼0	3% ▼1	5% ▼2	3% ▼1	3% ▼1
	3% ▲1	1% ▲1	2% ▲1	3% ▲1	3% ▲1

νητη εκκίνηση του Σεπτέμβρη, μπήκε δυναμικά τον Οκτώβρη και με κεκτημένη σφοδρότητα τον Δεκέμβρη. Έχει υπερκαλύψει τη διαφορά των έξι μονάδων που τον χώριζε από τον Παπαδόπουλο στο τέλος του Σεπτέμβρη και ασφαλώς επενδύει στην οργανωτική δεινότητα του ΑΚΕΛ για να επιτύχει την ανατροπή. Όμως, και η υποψηφιότητα Μαλά έχει ένα ταβάνι, ως προς τη συσπείρωση που μπορεί να επιτύχει. Ακόμα και εάν φτάσει γύρω στο 90%, δεν αρκετή για να του διασφαλίσει τη δεύτερη θέση. Το βασικό ζητούμενο είναι η επανέν-

ταξη των δυσαρεστημένων ψηφοφόρων του κόμματος. Οι δύο διεκδικητές της δεύτερης θέσης έχουν, επίσης, το δύσκολο έργο διαχείρισης των επόμενων βημάτων τους που πρέπει εφεξής να σχεδιάζονται με προσοχή και τη σκέψη στη διαχείριση της επόμενης μέρας των εκλογών. Όποιος και να περάσει στον δεύτερο γύρο θα χρειαστεί τις ψήφους του άλλου υποψηφίου για να έχει την όποια τύχη στις 4 του Φεβρουαρίου, γι' αυτό οι οξείες αντιπαραθέσεις καλύτερα να αποφεύγονται.

Η δεξαμενή για να αντλήσουν

ψήφους είναι το 6% περίπου των αναποφάσιστων, αλλά κυρίως η προσπάθεια επανένταξης στο εκλογικό σώμα των πολιτών που έχουν γυρίσει την πλάτη στο πολιτικό σύστημα.

Τους νέους ψηφοφόρους εκ των πραγμάτων, τους έχουν χάσει αφού μόνο ένας μικρός αριθμός έχει εγγραφεί στους καταλόγους. As επικεντρωθούν στους μεγαλύτερους που απείχαν στις προηγούμενες εκλογές, έτσι και αλλιώς τις τελευταίες εκλογικές αναμετρήσεις τις έκριναν οι ψηφοφόροι άνω των πενήντα ετών.

Breguet, the innovator.

Extra-Thin Self-Winding Tourbillon 5377

The complexity of an extra-thin movement is equalled only by the elegance and slenderness of the watch itself. The Extra-Thin Self-Winding Tourbillon 5377, a complex yet delightfully uncluttered creation, is endowed with an 80-hour power reserve thanks to a patented high-energy barrel. It is a true testament to the daring and creative spirit of Abraham-Louis Breguet, inventor of the tourbillon. History is still being written...

Vassos Eliades Accessories Ltd
Nicosia - Limassol, Tel.: 22 897 361

Με προσωπικό ρίσκο το 2018 ο Νικόλας

Υπό διαμόρφωση το πολιτικό του μέλλον

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Ήταν στις 28 Απριλίου του 2017, όταν η υποψηφιότητα του Νικόλα Παπαδόπουλου για την προεδρία της Δημοκρατίας εγκρινόταν πανηγυρικά στα κεντρικά γραφεία του Δημοκρατικού Κόμματος. Μέσα σε αυτό το πανηγυρικό κλίμα, υπήρξαν κάποιες μεμονωμένες φωνές αντίδρασης για καταστατικές παρατυπίες, μη σύγκληση των συλλογικών οργάνων και προβλημα-

Το αποτέλεσμα των εκλογών είτε θα εκτοξεύσει πολιτικά τον Νικόλα Παπαδόπουλο είτε θα τον πλήξει καιρία, με τον ίδιο να ρισκάρει ακόμη και την προεδρία του ΔΗΚΟ.

τισμοί για τη συμπόρευση αποκλειστικά με τον ενδιάμεσο χώρο, που δεν ακούστηκαν από το περιβόητο «διά βοής» και που αντήκισε στην τότε συνεδρία. Διά βοής ναι, προερχόμενο από τη ΔΗΚΟϊκή βάση σύμφωνα με την ηγεσία, διά βοής ναι από «άγνωστους κουβαλτούς», σύμφωνα με την εσωκομματική αντιπολίτευση. Αυτή βεβαίως η «παραφωνία» δεν ήταν αρκετή να επισκιάσει την τότε απόφαση, καθώς είχε όλα τα εχέγγυα να πετύχει και είχε προγραμματιστεί από πολύ πριν και συγκεκρι-

μένα από τη νύχτα των βουλευτικών εκλογών. Η νέα σύνθεση και δυναμική της βουλής υπήρξαν η κατάλληλη αφορμή για τον Νικόλα Παπαδόπουλο, να επισπεύσει την υποψηφιότητά του για το 2018, υλοποιώντας το όραμα του πατέρα του, το ΔΗΚΟ στην προεδρία, χωρίς όμως τα δεκανίκια είτε του ΔΗΣΥ είτε του ΑΚΕΛ αλλά ως αποτέλεσμα του συνασπισμού ενός κοινού μετώπου στον ενδιάμεσο χώρο. Μήπως όμως υποτίμησε τη δυναμική των εσωκομματικών του αντιπάλων και υπετίμησε τη δέσμευση των άλλων σχηματισμών; Τα δημοσκοπικά ευρήματα δείχνουν τον Νικόλα Παπαδόπουλο από το σαφές προβάδισμα, να βρίσκεται πλέον χέρι με χέρι με τον Σταύρο Μαλά για τον β' γύρο. Το αποτέλεσμα της εκλογικής μάχης είτε θα τον εκτοξεύσει πολιτικά είτε θα τον πλήξει καιρία.

Τα τρία σενάρια

Αναμφίβολα το να λάβει το εισιτήριο για τον β' γύρο, τον καθιστά μεγάλο νικητή της μάχης. Όχι μόνο επειδή ανατρέπει για πρώτη φορά το διαχρονικό δίπολο ΔΗΣΥ-ΑΚΕΛ στον β' γύρο αλλά γιατί εδραιώνεται ως ο ηγέτης του τρίτου πόλου. Αν εκλεγεί, τότε είναι ο νεαρότερος Πρόεδρος και διαμορφώνει πλήρως τις πολιτικές ισορροπίες δυνάμεων για τα επόμενα χρόνια. Έστω κι αν δεν καταφέρει όμως να εκλεγεί, θα μπορέσει να βάλει εμπειρία και θέσεις τις βάσεις για να διεκδικήσει και πιθανώς να κερδίσει την επόμενη πενταετία. Δεν είναι, άλλωστε, τυχαίο ότι πολλοί είναι εκείνοι που

Ο Νικόλας Παπαδόπουλος φαίνεται να υποτίμησε τη δύναμη των εσωκομματικών του αντιπάλων και να υπετίμησε τα συνεργαζόμενα με αυτόν μέρη.

λένε πως η χρονιά του Νικόλα Παπαδόπουλου δεν είναι το 2018, αλλά το 2023.

Ο αποκλεισμός

Ποια είναι όμως η επόμενη μέρα για τον ίδιο στο ενδεχόμενο αποκλεισμού του; Κομματικοί κύκλοι επισημαίνουν πως με μικρή διαφορά θα έχει μία σημαντική δυναμική που θα την αξιοποιήσει στην επόμενη θητεία. Υπάρχουν, ωστόσο, και εκείνοι οι κύκλοι που θυμίζουν την περίπτωση Γιώργου Λιλλήκα, ο οποίος δεν κατάφερε να συγκρατήσει το διόλου ευκαταφρόνητο ποσοστό που έλαβε το

2013, ενώ το όραμα για μέτωπο στον Ενδιάμεσο θα κλείσει μια και καλή. Πέραν όμως τούτου, ο Νικόλας Παπαδόπουλος έχει να σκεφτεί και το εσωκομματικό του μέλλον. Αμέσως μετά τις προεδρικές εκλογές, στο ΔΗΚΟ πραγματοποιούνται εσωκομματικές εκλογές και στο σενάριο ήττας, αρκετοί θα τον αμφισβητήσουν ανοικτά. Ποιος όμως μπορεί να αναλάβει την προεδρία του ΔΗΚΟ; Όπως αναφέρουν στελέχη, ο Μάρκος Κυπριανού θεωρείται ένας από τους επίδοξους δελφίνους. Τόσο η υποστηρικτική του στάση απέναντι στον Νικόλα Παπαδόπουλο αλλά και η κυπρια-

Οι συνεργαζόμενοι υπερτιμήθηκαν

Δεν είναι όμως μόνο το ΔΗΚΟ που έχει να χειριστεί. Ο Νικόλας Παπαδόπουλος εναπόθεσε πολλές ελπίδες στα συνεργαζόμενα με αυτόν μέρη. Πολιτική και αριθμητική, ωστόσο, δεν πάνε μαζί και αυτό φαίνεται να παρουσιάζεται και από την αδυναμία συσπειρώσεων των εν λόγω κομμάτων κάτω από την υποψηφιότητα του ΔΗΚΟϊκού προέδρου. Σύμφωνα με τη δημοσκόπηση της SYMMETRON Market Research από την ΕΔΕΚ συγκεντρώνει το 61,2% το 37% από την Αλληλεγγύη και το 29% από τους Οικολόγους. Το ζήτημα είναι πως ο Νικόλας Παπαδόπουλος δεν αντιλήφθηκε εγκαίρως τις ιδιορρυθμίες τους που ενδεχομένως να τον έπληξαν επικοινωνιακά, όπως τα περί αποκήρυξης της διζωνικής, δικονοτικής ομοσπονδίας από τον Μάρινο Σιζόπουλο, τις δηλώσεις του Γιώργου Περδίκη ότι δεν ήταν η καλύτερη επιλογή για τους Οικολόγους αλλά και οι εμφανείς όπως όλα δείχνουν διαφορές του Νικόλα Παπαδόπουλου με τον επικεφαλής του τομέα οικονομίας και Μηνύματος Ελπίδας Στέλιου Πλατή, ο οποίος πρόσφατα δημοσίευσε ένα οικονομικό πρόγραμμα αρκετά διαφοροποιημένο από αυτό που παρουσίασε ο ΔΗΚΟϊκός πρόεδρος. Το αν ο ίδιος καταφέρει να επουλώσει τις πληγές και να διαχειριστεί τις ισορροπίες αυτές μέχρι την κρίσιμη μάχη, θα διαφανεί στην πορεία.

νική καταγωγή του ενδεχομένου να αποτελεί τη συναινετική λύση ούτως ώστε να επουλωθούν πληγές. Η εσωκομματική αντιπολίτευση, ωστόσο, δεν φαίνεται έτοιμη να χαρίσει το κόμμα στον Μάρκο Κυπριανού, εξαιτίας αυτής της υποστηρικτικής του στάσης απέναντι στον Νικόλα Παπαδόπουλο. Ο Μάριος Καρογιάν, που κινείται έντονα στο παρασκήνιο το τελευταίο διάστημα, είναι έτοιμος για «ανακατάληψη» της προεδρίας. Όχι απαραίτητως με τον ίδιο να διεκδικεί την προεδρία αλλά προωθώντας ίσως στελέχη άφθαρτα και νεαρότερα. Το ντέρμπι που παρατηρείται μεταξύ Νικόλα Παπαδόπουλου και Σταύρου Μαλά αναμφίβολα προβληματίζει κομματικούς κύκλους. Κάποιοι εξ αυτών ερμηνεύουν το πρόβλημα σε δύο παράγοντες: ότι υποτίμησε τον εσωκομματικό πόλεμο και ότι υπερετίμησε τη δυναμική των ενδιάμεσων.

Υποτίμησε τον κίνδυνο

Όταν ο Νικόλας Παπαδόπουλος ξεκίνησε επίσημα τον προεκλογικό του, πολλοί ήταν εκείνοι που ανέμεναν, να κηρύξει ανακαχή με τους εσωκομματικούς του αντιπάλους. Όχι γιατί υπολόγιζε ιδιαίτερα στη βοήθειά τους, αλλά για επικοινωνιακούς λόγους. Σε αυτό τον προεκλογικό, μάλιστα, πολλά ήταν τα

στελέχη που ήθελαν να αναμειχθούν. Το γεγονός, ωστόσο, ότι οι στενοί συνεργάτες του Νικόλα Παπαδόπουλου προωθούνταν και προβάλλονταν περισσότερο στα ΜΜΕ και στην εκστρατεία, αλλά και οι ηγεσίες των συνεργαζόμενων μερών, ήταν ο λόγος που άρχισαν κάποιοι να αντιδρούν είτε γιατί ένιωθαν παραγκωνισμό είτε γιατί προαισθάνονταν πως στην πίτα της εξουσίας δεν υπάρχει κομμάτι και γι' αυτούς. Κάπως έτσι και με τις συνεχείς επαφές και συναντήσεις του Μάριου Καρογιάν με το παραδοσιακό ΔΗΚΟ σε όλες τις πόλεις αλλά και με τη δουλειά που πραγματοποιεί στο Προεδρικό ο Βασίλης Πάλμας εντάθηκε το πρόβλημα συσπείρωσης του κόμματος. Καθόλου τυχαίο ότι η συσπείρωσή του ΔΗΚΟ φτάνει το 67%, ένα ποσοστό καθόλου καλό, δεδομένου του ότι υποψήφιος είναι ο πρόεδρος του κόμματος. Στο ΔΗΚΟ κάποιοι εκφράζουν την εκτίμηση ότι το κόμμα θα συσπειρωθεί πλήρως την υστέρτα και άλλοι εζηγούν ότι σε αυτή την αδυναμία συσπείρωσης οφείλεται η προσπάθεια του Νικόλα Παπαδόπουλου να έρθει πιο κοντά στο παραδοσιακό ΔΗΚΟ, επικαλούμενος τον Τάσο Παπαδόπουλο, η εμπλοκή του Μάκη Κεραυνού αλλά και οι δηλώσεις του για τη διζωνική, δικονοτική ομοσπονδία.

Ο Αναστασιάδης βόλεψε τους πλούσιους αλλά όχι τους φτωχούς

Ο Πρόεδρος έδωσε ό,τι είχε να δώσει στο Κυπριακό, ο Σταύρος Μαλάς μπορεί να τα καταφέρει καλύτερα, λέει ο Αριστος Δαμιανού

Συνέντευξη στη **ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

«Όντως η κρίση ήθελε ηγέτη αλλά αυτός ο ηγέτης έχει βολέψει τους πλούσιους και τους πιο πλούσιους, αλλά όχι τους φτωχούς», λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο βουλευτής του ΑΚΕΛ Αριστος Δαμιανού. Σημειώνει πως με υψηλή συσπείρωση και «επαναπατρισμό» ψηφοφόρων εκ των πραγμάτων ο Σταύρος Μαλάς θα βρίσκεται στη δεύτερη Κυριακή και θα έχει απέναντί του τον Νίκο Αναστασιάδη.

—Η ηγεσία του ΑΚΕΛ άφησε να εννοηθεί πως ο κ. Νικολάου «συνέβαλε» με τη στάση του στην έξαρση των επεισοδίων εντός γηπέδου...

—Ο Άντρος Κυπριανού είπε, και το υποστηρίζω ένθερμα, ότι στο όχι και τόσο μακρινό παρελθόν είναι γνωστό πως ο κ. Νικολάου ως βουλευτής συμπεριφερόταν διαφορετικά και λυπούμαι να παρατηρήσω ότι σε ένα βαθμό οι σωματειακές επιλογές κάποιων ενδεχομένων να επηρεάζουν τις αποφάσεις.

—Δηλαδή;

—Υπήρξαν περιπτώσεις στις οποίες έγιναν παρεμβάσεις σε ζητήματα που αφορούσαν τα γήπεδα ή τη βία έξω από τα γήπεδα.

—Είχε συγκαλύψει άτομα;

—Είχαν γίνει παρεμβάσεις.

—Έντονες οι επικρίσεις σας και στον Νίκο Αναστασιάδη για την οικονομική του πολιτική. Δεν πιστώνεται στην κυβέρνηση το πλέονασμα;

—Σημειώσαμε δύο θετικά στοιχεία σε αυτό τον προϋπολογισμό. Είναι ισοσκελισμένος. Ωστόσο, το ζήτημα που προκύπτει είναι με ποιο κόστος έγινε αυτό. Αναγνωρίζουμε και το γεγονός ότι έχουμε ανάπτυξη, όπως υπάρχει στη συντριπτική πλειοψηφία των κρατών της Ευρωζώνης και της Ε.Ε, όπως υπήρξε και αντίστοιχη οικονομική κρίση ταυτόχρονα μ'

εμάς. Η ανάπτυξη, δυστυχώς δεν διαχέεται στο σύνολο της κοινωνίας. Το πλουσιότερο 10% των Κυπρίων πολιτών καρπώνεται την πίτα της ανάπτυξης και το υπόλοιπο 90% παίρνει ψίχουλα. Βάσει στατιστικών όταν παραλάμβανε η κυβέρνηση Αναστασιάδη το ύψος των μισθών ήταν 7,6 δισ. ευρώ και των κερδών 7,5 δισ. Σήμερα υπάρχει μείωση στα 7 δισ. και αύξηση των κερδών στα 8 δισ. Επομένως είναι ξεκάθαρο ότι όντως η κρίση ήθελε ηγέτη αλλά αυτός ο ηγέτης έχει βολέψει τους πλούσιους και τους πιο πλούσιους αλλά όχι τους φτωχούς.

—Τα ΑΚΕΛ χαρακτήρισε παραλαγή του Νίκου Αναστασιάδη τον Νικόλα Παπαδόπουλο. Πώς θα καταφέρετε να συνεργαστείτε σε πιθανό β' γύρο;

—Η αναφορά σε παραλαγή προκύπτει από τη συμπόρευση του Νικόλα Παπαδόπουλου για τεσεράμισι χρόνια στο θέμα οικονομίας με τον Νίκο Αναστασιάδη. Στόχος μας είναι να βρίσκεται στον β' γύρο ο Σταύρος Μαλάς. Η δεύτερη Κυριακή είναι μια εντελώς καινούργια εκλογική διαδικασία που απαιτεί συνεργασίες και για να υπάρχουν πρέπει να έχουμε και συγκλίσεις. Ως ΑΚΕΛ θεωρούμε πως οι ευκαιριακές συνεργασίες πλήγωσαν τη δημοκρατία και ταλάνισαν κι εμάς τα προηγούμενα χρόνια. Οι όποιες συζητήσεις θα πρέπει να εδράζονται σε ελάχιστες αρχές για να καταλήγουν σε συγκλίσεις. Ισχύει βεβαίως και το ερώτημά σας αλλά μπορεί και να αντιστραφεί. Αν ο Νικόλας Παπαδόπουλος θα αντιμετωπίσει δυσκολία στο ενδεχόμενο να στηρίξει τον Σταύρο Μαλά, αντιλαμβάνεστε πόσο μεγαλύτερη θα είναι η δυσκολία του αν κληθεί να αποφασίσει για ενδεχόμενη στήριξη Νίκου Αναστασιάδη με όλα αυτά που του καταλογίζει, στα θέματα του Κυπριακού που αγίζουν τα όρια της «εθνικής μεθοδικότητας» κατά τον λεγόμενο κεντρώο

Υπάρχει τάση αυξανόμενης συσπείρωσης του ΑΚΕΛ και εισροών, έστω και μικρών, του Σταύρου Μαλά από άλλους χώρους, λέει ο Αριστος Δαμιανού.

“

Αν ο Νικόλας θα αντιμετωπίσει δυσκολία στο ενδεχόμενο να στηρίξει Μαλά, αντιλαμβάνεστε πόσο μεγαλύτερη θα είναι η δυσκολία του αν κληθεί να αποφασίσει για ενδεχόμενη στήριξη Αναστασιάδη με όλα αυτά που του καταλογίζει.

χώρο. Θα είναι μία δύσκολη άσκηση η επίτευξη συγκλίσεων αλλά θα είναι πολύ δυσκολότερη, αν αυτή αφορά φερτ του λεγόμενου κεντρώου χώρο με τον Νίκο Αναστασιάδη.

—Είναι εφικτό να επαναφέρει τους ψηφοφόρους που έχασε το 2016 το ΑΚΕΛ; Είναι το εισιτήριο για τον β' γύρο;

—Στις βουλευτικές του 2016 υπήρξε σημαντική μείωση ποσοστών και το αποτέλεσμα δεν ήταν καθόλου ικανοποιητικό. Οι 30.000 - 40.000 που δεν συμπορεύθηκαν μαζί μας το 2016 δεν μετακινήθηκαν αλλού, και αυτό καταγράφεται στις μετρήσεις, αλλά το βλέπουμε και εμείς. Καθόκον όλων των στελεχών του ΑΚΕΛ είναι να αφουγκραστούμε τα μηνύματα αυτά και τις ανησυχίες των ψηφοφόρων της Αριστεράς,

πειθοντάς τους να προσέλθουν στην κάλπη. Με υψηλή συσπείρωση και «επαναπατρισμό» ψηφοφόρων εκ των πραγμάτων ο Σταύρος Μαλάς θα βρίσκεται στη δεύτερη Κυριακή και θα έχει απέναντί του τον Νίκο Αναστασιάδη.

—Από πού πηγάζει η εκτίμησή σας για τον β' γύρο;

—Είναι εκτίμηση βάσει των μηνυμάτων που λαμβάνουμε καθημερινά μέσα από την επαφή μας με τον κόσμο. Αν και δεν δίνουμε ιδιαιτερείτη βαρύτητα στις δημοσκοπήσεις, ωστόσο, καταγράφουμε τις τάσεις και είναι προφανές ότι όντως η πολιτική δεν είναι αριθμητική. Η υποψηφιότητα Παπαδόπουλου αντιμετωπίζει προβλήματα αποσυσπείρωσης και εκροών από τα κόμματα που τον υποστηρίζουν. Σε αντιδιαστολή, όμως, υπάρχει τάση αυξανόμενης συσπείρωσης του ΑΚΕΛ και εισροών, έστω και μικρών, του Σταύρου Μαλά από άλλους χώρους ή από ανένταχτους πολίτες.

—Βάσει δημοσκοπήσεων, ένα 10% των ΑΚΕΛικών ψηφοφόρων επιλέγει Αναστασιάδη. Είναι λόγω της στάσης σας στο Κυπριακό;

—Προσπαθούμε να το αντιμετωπίσουμε για να αυξήσουμε την κομματική συσπείρωση και να μειώσουμε τις εκροές. Ενδεχομένως η στήριξη στη διαδικασία να έχει παρερμηνευθεί και σε μας εναπόκειται να το εξηγήσουμε. Στηρίζαμε τη διαδικασία με στόχο να φτάσουμε σε απελευθέρωση και επανένωση. Οι χειρισμοί, όμως, του Νίκου Αναστασιάδη, ιδιαίτερα από το 2016 και μετά, οδήγησαν σε ναυάγιο τη διαδικασία και σε επιμερισμό ευθύνης στην δική μας πλευρά. Είναι ξεκάθαρο ότι το αποτέλεσμα των χειρισμών του ήταν η αποτυχία. Έδωσε ό,τι είχε να δώσει ο κ. Αναστασιάδης και τώρα χωρίς να ξεφεύγουμε από τον ορίζοντα λύσης δικονοτικών, διζωνικών ομοσπονδίας με περισσότερο αποφασιστικότητα και προ-

σήλωση θεωρούμε ότι ο Σταύρος Μαλάς μπορεί να τα καταφέρει πολύ καλύτερα.

—Υπάρχουν διαφωνίες μεταξύ ΑΚΕΛ και Σταύρου Μαλά, γι' αυτό καθυστερεί το προεκλογικό πρόγραμμα στην οικονομία;

—Μέσα στις επόμενες μέρες θα κυκλοφορήσει. Ωστόσο, ήδη έχει ξεδιπλώσει κάποιες πτυχές της οικονομικής του πολιτικής. Τα σημαντικά ζητήματα υπάρχει σύμπτωση απόψεων με το ΑΚΕΛ αλλά την ίδια ώρα ο Σταύρος Μαλάς δεν είναι ΑΚΕΛ. Διατρεί τις δικές του απόψεις σε μία σειρά ζητημάτων και αυτό είναι καλοδεχούμενο. Θα κυβερνήσει τον τόπο με τη στήριξη του ΑΚΕΛ αλλά δεν θα είναι μία κυβέρνηση της Αριστεράς. Τα τελευταία χρόνια έχει καταγραφεί μια σημαντική μετατόπιση του παραγόμενου πλούτου προς όφελος των λίγων και η προσπάθεια του Σταύρου Μαλά είναι να υπάρξει μία δικαίτερη ανακατανομή του παραγόμενου πλούτου μέσα από στοχευμένες πολιτικές που αφενός θα διασφαλίζουν την ισορροπία ανάπτυξης και αφετέρου θα προσπαθούν να αποκαταστήσουν και το κοινωνικό κράτος.

—Το ότι υπογραμμίζετε συχνά πως στην κυβέρνηση Μαλά δεν θα συμμετέχουν πρωτοκλασάτα στελέχη του ΑΚΕΛ δεν είναι προβληματικό;

—Όχι, αυτό έχει να κάνει κυρίως με μια πολιτική θέση ότι κάποια στελέχη του ΑΚΕΛ είναι αναγκαία για την εύρυθμη λειτουργία του ίδιου του κόμματος και υπάρχει κανός αριθμός ατόμων στον χώρο της Αριστεράς που θα μπορούσαν να στελεχωσουν την κυβέρνηση. Δεν είναι ούτε απαξίωση ούτε σιδηπότε άλλο. Ούτε αυτό αφαιρεί από τη δική μας πύληση να ενισχύσουμε με κάθε τρόπο μια πιθανή κυβέρνηση του Σταύρου Μαλά, αν ο λαός τον επιλέξει στην προεδρία της Δημοκρατίας.

Οι δισταγμοί ΟΗΕ και ΗΠΑ στο Κυπριακό

Οι Αμερικανοί θεωρούν ότι υπάρχει παράθυρο ευκαιρίας μέχρι τα τέλη του 2018, αλλά τους λείπουν οι μοχλοί πίεσης στην Τουρκία

Ηνωμένα Έθνη
Ανάλυση του **ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ**

Ουδεμία ένδειξη υπάρχει ότι ο βοηθός γ.γ. του ΟΗΕ, Τζέφρι Φέλτμαν πρόκειται να πραγματοποιήσει σύντομα τη διερευνητική του αποστολή στην Κύπρο, γεγονός που ερμηνεύεται από διπλωματικούς παρατηρητές ως σημάδι επιφυλακτικότητας εκ μέρους του Αντόνιο Γκουτιέρες. Ο υπεύθυνος του Τμήματος Πολιτικών Υποθέσεων, ενώ αρχικά επρόκειτο να μεταβεί στην Κύπρο στις αρχές Δεκεμβρίου, για να καταγράψει τις προθέσεις των πλευρών, εστάλη από τον γ.γ. του ΟΗΕ σε αποστολή στην Κορέα. Όμως και μετά την επιστροφή του, η Γραμματεία αποφεύγει να επιμελώς να δώσει νέα ημερομηνία.

Οι Αμερικανοί δεν διαθέτουν πλέον αποτελεσματικούς μοχλούς πίεσης προς την Τουρκία, καθώς σχέσεις των δύο χωρών ολισθαίνουν προς το χειρότερο και συνεχώς προσθέτονται νέα εμπόδια.

Πληροφορίες από διπλωματικές πηγές θέλουν τον γ.γ. να μη βλέπει χρήσιμη οποιαδήποτε αποστολή, καθώς εν μέσω προεκλογικών εκστρατειών στις ελεύθερες περιοχές και στα Κατεχόμενα, η πιθανότητα να λάβει ισχυρές διαβεβαιώσεις από τις δύο πλευρές, ότι θα συμφωνήσουν στο επόμενο βήμα που αυτός ήδη έχει προσδιορίσει ότι πρέπει να λάβουν για να επαναρχίσει η διαδικασία, είναι πολύ περιορισμένη.

Να υπενθυμίσουμε ότι στην έκθεσή του τον Σεπτέμβριο, ο κ. Γκουτιέρες είχε επαναβεβαιώσει την ετοιμότητα των Η.Ε. να βοηθήσουν τις πλευρές, όταν αποφασίσουν από κοινού σε μια διαδικασία με την αναγκαία πολιτική βούληση, για να

Στην Ουάσιγκτον εκτιμούν ότι θα δοθεί μάχη μεταξύ των δύο πλευρών για την κατάληξη σε συμφωνία επί της διαδικασίας, δεδομένης και της τουρκικής θέσης περί «τερματισμού της διαδικασίας ανοικτού τέλους». Εκτίμηση που προφανώς προέκυψε και από τις συναντήσεις που είχε στην Κύπρο την 1η Δεκεμβρίου, ο Αμερικανός βοηθός υφυπουργός Εξωτερικών Τζόνθαν Κόεν, με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και τον Μουσταφά Ακιντζί.

ολοκληρώσουν τη στρατηγική συμφωνία που αναδύονταν στο Κραν Μοντάνα. Ενώ ξεκαθάριζε πως στο μέλλον θα πρέπει να επιτευχθεί συμφωνία σε στρατηγικό επίπεδο για τα βασικά εκκρεμή ζητήματα τα οποία θα αποτελέσουν τη βάση για τη συνολική διευθέτηση.

Η τοποθέτηση αυτή του γ.γ. οπωσδήποτε, στο δεύτερο σκέλος της, κλείνει περισσότερο προς τη θέση της πλευράς μας, να ξεκινήσει η διαδικασία από το σημείο που σταμάτησε, από την άλλη, ωστόσο, το σημείο της συμφωνίας από κοινού πάνω στη διαδικασία είναι ένα αγκάθι, με δεδομένες τις τοποθετήσεις στα Κατεχόμενα περί «τερματισμού της διαδικασίας ανοικτού τέλους».

Μέχρι το τέλος του 2018

Με δεδομένες τις περιφερειακές και διεθνείς συγκυρίες, τα μηνύματα που βγαίνουν ανεπισημάτως από τη Νέα Υόρκη, την Ουάσιγκτον και το Λονδίνο είναι πως υπάρχει ακόμη παράθυρο ευκαιρίας μέχρι το τέλος του 2018, πριν δηλαδή ξεκινήσουν οι εκλογές διαδικασίες στην Τουρκία. Οι πληροφορίες που διαβιβάστηκαν στην Ουάσιγκτον για τις συνομιλίες Τσίπρα – Ερντογάν στην Αθήνα δεν προσθέτουν κάποιο νέο στοιχείο, ωστόσο, από μόνο του το γεγονός ότι οι δύο ηγέτες συναντήθηκαν, αντάλλαξαν απόψεις για το Κυπριακό και άλλα θέματα και υπάρχουν ανοικτά κανάλια επικοινωνίας μεταξύ τους – κάτι που δεν θα υπήρχε αν για κά-

ποιο λόγο η επίσκεψη αναβαλλόταν – αποτελεί θετικό στοιχείο.

Με βάση όλα αυτά τα δεδομένα, η επόμενη κίνηση του γ.γ. του ΟΗΕ θα γίνει με αφορμή την έκθεσή του για την ανανέωση της θητείας της ΟΥΝΦΙΚΥΠ. Η έκθεση αναμένεται να υποβληθεί στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ την πρώτη εβδομάδα του Ιανουαρίου.

Ο Αντόνιο Γκουτιέρες απέφυγε τις πολλές πολιτικές εκτιμήσεις στην έκθεσή του για τη στρατηγική αναδιάρθρωση της ΟΥΝΦΙΚΥΠ, που επιδόθηκε πρόσφατα στο Σ.Α., στην οποία παράλληλα υπέβαλε «ήπιες» προτάσεις για τις αλλαγές που θα προωθηθούν στη δομή της Δύναμης, αφήνοντας, μάλιστα, και ανοικτό το παράθυρο για την πιθανότητα πολιτικών εξελίξεων στο Κυπριακό, καθώς ζήτησε

Ο ΟΗΕ εμμένει σε στρατηγική συμφωνία για τα βασικά εκκρεμή ζητήματα προς συνολική διευθέτηση, δηλ. την Ασφάλεια/Εγγυήσεις και την αποτελεσματική συμμετοχή.

από το Σ.Α. να μην αλλάξει τον εγκεκριμένο αριθμό των 860 στρατιωτών της δύναμης, παρά το γεγονός ότι ο πραγματικός τους αριθμός βάσει των εισηγήσεων θα μειωθεί στους 802.

Στο διάστημα που θα μεσολαβήσει τον Ιανουάριο, από την υποβολή μέχρι την υποθέτηση του ψηφίσματος για την ανανέωση της θητείας της ΟΥΝΦΙΚΥΠ, τα μέλη του Σ.Α. θα έχουν την ευκαιρία να ενημερωθούν από τη βοηθό ειδική αντιπρόσωπο Ελίζαμπεθ Σπέχαρ, τόσο για τις εξελίξεις στη δύναμη και στο Κυπριακό όσο και για τις προοπτικές. Γενικά, πάντως, το ψήφισμα αναμένεται να κινηθεί εντός των παραμέτρων που θέτει η έκθεση για τη στρατηγική αναδιάρθρωση.

Λείπει ο μοχλός πίεσης

Η Ουάσιγκτον εξακολουθεί να τηρεί καμπούς τόνους στο Κυπριακό, καλυπτόμενη πίσω από την πάγια δήλωση της στήριξης των προσπαθειών του γ.γ. του ΟΗΕ. Οι επαφές του βοηθού υφυπουργού Εξωτερικών Τζόνθαν Κόεν δεν πρόσθεσαν νέα στοιχεία, με τους Αμερικανούς να θεωρούν δυνατή την επανέναρξη της διαδικασίας και αξιοποίηση της ευκαιρίας που υπάρχει μέχρι τα τέλη του έτους. Ωστόσο, και αυτοί διαβλέπουν ότι στο θέμα της συμφωνίας των πλευρών για τη διαδικασία θα δοθεί «μάχη» να πείσει η μία την άλλη. Πέραν τούτου, θεωρούν κλειδιά την Ασφάλεια/Εγγυήσεις και την αποτελεσματική συμμετοχή. Ένας περιορισμός που έχουν οι Αμερικανοί είναι πως δεν διαθέτουν πλέον αποτελεσματικούς μοχλούς πίεσης προς την Τουρκία. Οι σχέσεις των δύο χωρών ολισθαίνουν προς το χειρότερο και συνεχώς προσθέτονται νέα εμπόδια. Οι κατηγορίες του Συμβούλου Εθνικής Ασφαλείας ΜακΜάστερ προς την Τουρκία για ενίσχυση του Ισλαμικού Κράτους, το ρεζίλμα του Ταγίπ Ερντογάν, του Μπιναλί Γιλντιρίμ και νυν και πρώην υπουργών στη δική της Νέας Υόρκης, συν όλα τα υπόλοιπα προβλήματα (κατηγορίες της Τουρκίας στην Ουάσιγκτον για υπονόμηση της κυβέρνησης, η έκδοση Γκιουλέν, η πώληση 5400 κ.λπ.) έχουν δημιουργήσει μία πολύπλοκη ατζέντα, στην οποία ακόμη κι αν ήθελε η αμερικανική κυβέρνηση να προσθέσει το Κυπριακό, δεν θα είχε πολλές πιθανότητες επιτυχίας. Με αυτά ως δεδομένα, το ερώτημα είναι αν θα επαρκέσουν οι δυνατότητες που έχει ο γ.γ. του ΟΗΕ να ξεκινήσει τη διαδικασία, αν μπορεί η Ε.Ε. να αναπληρώσει τον μειωμένο ρόλο των Αμερικανών κι αν οι συνομιλίες Τσίπρα – Ερντογάν κατόρθωσαν να δημιουργήσουν μία βάση για το ξεκίνημα των διαπραγματεύσεων.

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ €2.000* ΓΙΑ ΑΓΟΡΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΥ BMW ΑΝΤΑΛΛΑΣΣΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΣΑΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ. FUTURE-INVEST BONUS.

Το πρωτοποριακό πρόγραμμα μειωμένων εκπομπών ρύπων της BMW, σας προσφέρει επιχορήγηση €2.000 για αγορά ενός BMW με εκπομπές ρύπων κάτω από 130g/km.

Επωφεληθείτε από το BMW Future-Invest Bonus ανταλλάσσοντας το παλιό σας αυτοκίνητο **οποιασδήποτε μάρκας**, μ’ ένα καινούριο BMW, μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2017.

* Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

ΧΑΡ. ΠΗΛΑΚΟΥΤΑΣ ΛΤΔ, ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ: 77 77 16 00.00.

Η ΕΛΕΝΗ ΘΕΟΧΑΡΟΥΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Στόχος Αναστασιάδη και ΔΗΣΥ να διαλύσουν την Αλληλεγγύη

Με νουθεσίες, απειλές και υποσχέσεις καλούν μέλη του Κινήματός μας να επιστρέψουν στον Δημοκρατικό Συναγερμό

Συνέντευξη στη
MARINA ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Στο Προεδρικό, στο επιτελείο του απερχόμενου Προέδρου, στον Συναγερμό, το κύριο μέλημά τους είναι να διαλύσουν την Αλληλεγγύη. Αμ δε...», λέει σε συνέντευξή της στην «Κ» η πρόεδρος της Αλληλεγγύης Ελένη Θεοχάρους χαρακτηρίζοντας ανοησία τα περί αποχώρησης στελεχών από την Αλληλεγγύη. Η ίδια αποκαλύπτει πως πρώην συναγερμικοί οι οποίοι βρίσκονται πλέον στην Αλληλεγγύη με νουθεσίες, υποσχέσεις και απειλές κλήθηκαν να επιστρέψουν στον Συναγερμό. Μιλάει και για τη φημολογία που θέλει τον Δημήτρη Συλλούρη να στηρίζει υπογείως τον κ. Αναστασιάδη, ξεκαθαρίζοντας πως ο πρόεδρος της βουλής δεν πρόκειται να ατιμάσει την προσωπική του ιστορία. «Εγώ προσωπικά δεν γουστάρω κανέναν που δρα υπογείως, αυτό το κάνουν μόνο οι ασπάλακες, και ο Δημήτρης πάντα έχει το θάρρος να εκφράζει ελεύθερα την άποψή του», αναφέρει χαρακτηριστικά.

—Το τελευταίο διάστημα υπήρξαν ανακοινώσεις μελών που είτε αποχωρούν από την Αλληλεγγύη είτε διαφοροποιούνται από την απόφασή σας να στηρίζετε τον Νικόλα Παπαδόπουλο. Πάει διαχυσμένη η Αλληλεγγύη στις προεδρικές;

—Είναι πολύ μεγάλος ο καημός πολλών εξ εκείνων που υποτίθεται ότι ασκούν το λειτουργήμα της έγκυρης ενημέρωσης του λαού, να δουν την Αλληλεγγύη να διαλύεται. Το Κίνημά μας, είναι καρφί στο μάτι τους, όπως λέει και η λαϊκή ρήση, γιατί εμείς γνωρίζουμε τις παλιανθρωπιές τους. Σκαρφίζονται ένα παραμύθι και με την ανεπαρκή φαντασία τους, το πιπιλίζουν συνεχώς μπας και το πιστέψουν και οι ίδιοι. Με ερωτάτε αν έχουν αποχωρήσει 300 στελέχη. Ουδέν αναλθέστερον. Στο Προεδρικό, στο επιτελείο του απερχόμενου Προέδρου, στον Συναγερμό, το κύριο μέλημά τους είναι να διαλύσουν την Αλληλεγγύη. Αμ δε... Αυτή η ανοησία με την αποχώρηση ατόμων που ποτέ δεν υπήρξαν μέλη μας, είναι η «αθώωτηρη». Γνωρίζετε βέβαια τις προσωπικές άθλιες και σιχαμερές επιθέσεις που δέχομαι, γνωρίζετε ότι οι πλείστοι πρώην συναγερμικοί που τώρα ανήκουν στην Αλληλεγγύη, γιατί έχουν αγακτήσει με τις πολιτικές του συ-

“

Συγαίρω τον Σταύρο
Μαλά για το ήθος
που επιδεικνύει σε
αυτόν τον αγώνα και για
τον πολιτικό πολιτισμό
που διδάσκει.

ναγερμού και τις ψευδοπατριωτικές και εποχιακές εξάρσεις του Προέδρου, εκλήθησαν σε φαγοπότια και ιδιωτικές συναντήσεις, όπου οι γνωστοί «ιθύνοντες» προσπάθησαν να τους επαναφέρουν στον «σωστό δρόμο», με νουθεσίες, υποσχέσεις και απειλές. Γνωρίζετε ότι σε όλους τους ευένδοτους που έσκι-σαν τις κομματικές τους ταυτότητες πλειστάκις στα γραφεία του συναγερμού, εδόθησαν υποσχέσεις για άμεση διευθέτηση των αιτημάτων και δεήσεων τους. «Κράτος ασυ-στόλων και στημένων ρόλων» για να παραφράσω λίγο τον Σαββόπουλο. Ναι, όντως υπήρξε καταχώρηση σε συγκεκριμένη εφημερίδα του βαθέως ανανικού κράτους, εφημερίδα που είναι ταυτόχρονα και εκφραστικό όργανο του Προέδρου Αναστασιάδη, στην οποία δημοσιεύθηκε λίστα ατόμων που τάχα όντας μέλη της Αλληλεγγύης αποχωρούν, γιατί στηρίζουν Αναστασιάδη. Εμείς με τεκμηριωμένη απάντηση αποδείξαμε ότι τα πλείστα των ατόμων που αναφέρονται στις «λίστες» ουδέποτε εντάχθηκαν στο Κίνημα μας. Άσε που τα ίδια άτομα αναγράφονται 3 και 4 φορές. Και κατά τον Μακρυγιάννη, «αραια-ραία να φαίνονται καμιά κατο-στέρρα» δηλαδή.

—Δηλαδή δεν ισχύει;

—Το εκφραστικό όργανο του Προέδρου που δημοσίευσε αυτές τις ανυπόγραφες λίστες, δεν μπήκε καν στον κόπο να διασταυρώσει —ελέγξει εάν ισχύουν τα ονόματα αυτά, κι εμείς αποδείξαμε ότι δεν ισχύουν. Απλώς ήθελε να δημιουργήσει εντυπώσεις μιας ψεύτικης μαζικής αποχώρησης από την Αλληλεγγύη. Αφήστε κιόλας που δημοσίευσαν και συνέντευξη ενός από τους «αποχωρήσαντες», την οποία υπογράψε κάποιος Κρίτωνας Καψάλης, τον οποίο δεν έχει δει, ούτε τον γνωρίζει κανείς. Ύποπτα

Το μόνο που θα επετύγχανε ενδεχόμενη υποψηφιότητά μου θα ήταν η μη εκλογή υποψηφίου εκ του πατριωτικού χώρου, λέει σε συνέντευξή της στην «Κ» η Ελένη Θεοχάρους.

πράγματα. «Δημοσιογράφος» που δεν τον ξέρει κανένας, δημοσιεύει συνέντευξη πρώην μέλους μας, και αυτό παρουσιάζεται κιόλας στην κοινή γνώμη ως αξιοπιστη μαρτυρία. Εδώ και τρεις βδομάδες τον περιμένουμε να έρθει στο κόμμα, να τον γνωρίσουμε και να πάρει και από την ηγεσία της Αλληλεγγύης συνέντευξη για το θέμα. Διότι όταν προβάλλεις την άποψη της μειοψηφίας του 7,5% που προτιμούσε εμένα και όχι τον Αναστασιάδη αντί τον Νικόλα, οφείλεις να δημοσιεύσεις και συνέντευξη που να εκφράζει το 92,5% του κόμ-

ματος που πήρε απόφαση υπέρ του Νικόλα Παπαδόπουλου. «Μυστήριο» αυτός ο δημοσιογράφος, ευτράπελη η συνέντευξη. **—Δεδομένου όμως ότι οι πλείστοι εξ αυτών που φάνηκαν στη λίστα ήταν στελέχη του ΕΥΡΩΚΟ, θα μπορούσε να συμπεράνει κάποιος πως ίσως τελικά οι δύο πολιτικοί σχηματισμοί Αλληλεγγύη και ΕΥΡΩΚΟ να μην έδεσαν όσο αναμενόταν;**

—Σας επαναλαμβάνω ότι πολλοί είναι ενεργά μέλη του Συναγερμού και πιο πολλοί διετέλεσαν μέλη του ΕΥΡΩΚΟ αλλά ουδέποτε εν-

τάχθηκαν στην Αλληλεγγύη. Καμιά δεκαπενταριά, όλοι κι όλοι, ναι, είχαν κάποια εμπλοκή, τέσσερις ήταν υποψήφιοι βουλευτές ή υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι που απέτυχαν οικτρά, αλλά πέραν αυτών ουδείς είχε οιανδήποτε ανάμειξη. Το να επιμένετε τώρα και να επαναφέρετε ένα ζήτημα προ πολλού και πλειστάκις απαντηθέν, δεν είναι καθόλου εποικοδομητικό. Εγώ θα ξαναθέσω το ερώτημα: Εάν οι εν λόγω υπήρξαν μέλη της Αλληλεγγύης, γιατί εντάχθηκαν στο Κίνημα μας; Για τη νομή της εξουσίας; Μα είμαστε ένα μικρό κόμμα της αντι-

“

Οι δυνάμεις της Αλλαγής
θα φέρουν την αλλαγή,
θα φέρουν τα πάνω
κάτω, τίποτα δεν θα
είναι όπως πριν.

πολίτευσης. Τι ρουσφέτια να τους κάνουμε, τι εξυπηρετήσεις; Ποια υποργεία να τους δώσουμε; Πού να τους διορίσουμε; Εντάχθηκαν μήπως γιατί πιστεύουν στις αρχές και τις αξίες του Κινήματος και στους λόγους δημιουργίας και ύπαρξής του; Μα τότε είναι σχιζοφρενείς. Διότι δεν μπορεί να πιστεύεις στις αρχές της Αλληλεγγύης και να ψηφίζεις Αναστασιάδη.

—Ευρήματα πάντως των δημοσκοπήσεων καταδεικνύουν ότι το μισό ακροατήριο του Κινήματος στηρίζει Νίκο Αναστασιάδη. Πού οφείλεται;

—Ας τα πούμε ξανά για τελευταία φορά. Περίπου 65 νομάτοι είναι μέλη του Συναγερμού. Πολλοί διετέλεσαν για μία και μόνο μέρα μέλη του ΕΥΡΩΚΟ. Για να ψηφίσουν στις ενδοκομματικές εκλογές του 2011 υπέρ συγκεκριμένου υποψηφίου, ο οποίος κινητοποιείται τώρα by proxy, διότι δεν μπορεί αλλιώς, αναμένοντας πολλά από την επανεκλογή Αναστασιάδη, όπως δηλώθηκε στη συγκέντρωση που είχαν οι 65 στη Λεμεσό στο οίκημα του πρώην ΕΥΡΩΚΟ. Ο 66ος ήλθε και μας παρέδωσε όλα τα ντοκουμέντα. Αρκετοί κατέθεσαν μήνυση εναντίον της υπεύθυνης για τον καταρτισμό της λίστας επειδή ουδέποτε ερωτήθηκαν για την συμπεριληψή τους σε αυτήν. Και βεβαίως, όσοι ασπάζονται τις αρχές της ιδρυτικής πράξης του ΕΥΡΩΚΟ, λογικά δεν μπορεί να μην ασπάζονται και την ιδρυτική διακήρυξη της Αλληλεγγύης, αν και βεβαίως τα χρόνια που πέρασαν και τα συμφέροντα που άλλαξαν, δεν παραμόρφωσαν τις πολιτικές τους θέσεις. Το ότι κάποιοι ξεγελαστήκαμε και στηρίξαμε Αναστασιάδη στις προηγούμενες προεδρικές εκλογές, είναι γιατί δεσμεύθηκε εγγράφως ότι αποκρυσώνει το σχέδιο Ανάν. Δεσμεύθηκε γι' αυτό και μας ξεγέλασε. Παρ' όλα αυτά μπορείτε να το καταχωρήσετε στο παθητικό μας.

Στο καλό τα μέλη με σημαία ευκαιρίας

—Πώς ερμηνεύετε δημοσκοπήσεις που δείχνουν την Αλληλεγγύη να κυμαίνεται σε πολύ χαμηλά ποσοστά;

—Μα πολλές δημοσκοπήσεις δίνουν ποσοστά που κοντεύουν το 50% υπέρ του Αναστασιάδη. Να τις πιστεύουμε; Εν πάση περιπτώσει αν δεχθώ ότι έχετε δικαίο και κάποιοι της Αλληλεγγύης στηρίζουν Αναστασιάδη. Αυτό σημαίνει ότι ποτέ δεν ήσαν μέλη του Κινήματος, ποτέ δεν πίστεψαν στις θέσεις μας, και αν —όπως θεωρητικά— είναι όπως τα λέτε, ας πάνε στο καλό, μέλη με σημαία ευκαιρίας δεν ταιριάζουν σε μια έντιμη και πατριωτική κίνηση συνεπών και συνετών και ιδεολόγων πολιτών, με αρχές, αξίες και ιδανικά. Πραγματικά αναρωτιέμαι αν ο αμοραλισμός έφθασε σε τόσο υψηλά επίπεδα σ' αυτό το νησί, όπου ο κόσμος θεωρείται πλθίσιος, διεφθαρμένος, ανέντιμος και ατσούμπιλος, σε βαθμό που να άγεται και να φέρεται από όποιον του τάξει περισσότερα.

Πέρα από το γεγονός ότι «διαρροές» έχουν όλα τα κόμματα προς όλες τις υποψηφιότητες. Εδώ αποχώρησαν στελέχη του Συναγερμού όπως ο Σωτήρης Δράκος που ήρθε προεκλογικά και εντάχθηκε στην Αλληλεγγύη ή ο Χρίστος Ρότσας που ανοικτά στηρίζει Νικόλα Παπαδόπουλο και πολλοί άλλοι προερχόμενοι από τον σημερινό Συναγερμό.

Κανένα στέλεχος της Αλληλεγγύης δεν τάχθηκε υπέρ του Νίκου Αναστασιάδη, ενώ πολλά στελέχη του Συναγερμού τάχθηκαν υπέρ της υποψηφιότητας του Νικόλα Παπαδόπουλου και των Δυνάμεων της Αλλαγής, διότι ορθά αντιλήφθηκαν και θεωρούν ότι αν η γραμμή Αναστασιάδη συνεχιστεί στο Κυπριακό, θα ρίξει την Κυπριακή Δημοκρατία και τον κυπριακό ελληνισμό στα χέρια της Τουρκίας. Συνεπώς, ας πανηγυρίζουν οι εφημερίδες του βαθέως ανανικού κράτους ότι «η Ελένη έμεινε μόνη της». Τι να ερμηνεύσω λοιπόν; Τα ασύστολα και κατασκευασμένα ψεύδη, την άθλια προπαγάνδα ή τις ερμονές αυτών που βάλθηκαν να με εκδικηθούν και να με εκμηδενίσουν γιατί έφυγα από τον Συναγερμό; Ακούστε, έχω κάνει αρκετά

στη ζωή μου, που για να τα αποδομήσουν θα τους πάρει δυο ζωές και πάλι δεν θα τα καταφέρουν. Τώρα τσουρουφλίζονται, αλλά αυτό που φοβούνται θα το πάθουν.

Ο Ενδιάμεσος

—Επικρατεί η φημολογία πως οι λεγόμενες δυνάμεις της Αλλαγής, θα συνενωθούν κάτω από ένα κοινό μέτωπο την επομένη των εκλογών. Ισχύει;

—Δεν το έχω ακούσει, συνεπώς δεν επικρατεί ως φημολογία. Και είμαστε οι πατριωτικές δυνάμεις της Αλλαγής και όχι οι λεγόμενες δυνάμεις της Αλλαγής. Συνεπώς, κουτσομπολιά της συμφοράς είναι. Οι δυνάμεις της Αλλαγής θα φέρουν την αλλαγή, θα φέρουν τα πάνω κάτω, τίποτα δεν θα είναι όπως πριν. Κλείνοντας θέλω να συχαρώ τον Σταύρο Μαλά για το ήθος που επιδεικνύει σ' αυτόν τον αγώνα και για τον πολιτικό πολιτισμό που διδάσκει, και να εκφράσω το παράπονό μου, πως αντί να ασχοληθείτε με την ουσιαστική και παραγωγική δουλειά που κάνει η Αλληλεγγύη στα πολιτικά δρώμενα του τόπου, (όπου βεβαίως μπορεί να κάνει και λάθη), ασχοληθήκατε με τις γνωστές σκωραμίδες που έχουν προ πολλού ξεχειλίσει.

“

Οι δυνάμεις της Αλλαγής θα
φέρουν την αλλαγή, θα φέ-
ρουν τα πάνω κάτω, τίποτα
δεν θα είναι όπως πριν.

Ο Συλλούρης δεν θα ατιμάσει την προσωπική του ιστορία

—Υπάρχει έντονη φημολογία πως ο Δημήτρης Συλλούρης στηρίζει υπογείως τον Νίκο Αναστασιάδη. Έχετε μιλήσει μαζί του; Θα λάβει θέση σε αυτές τις εκλογές;

—Μου δημιουργείτε την εντύπωση ότι η συνέντευξη που μου παίρνετε σκοπεύει ακριβώς στο να καταδείξει ότι η Αλληλεγγύη εξέλιπεν και ο Αναστασιάδης πλέει πλυσίσιος προς επανεκλογή. Ο Συλλούρης παραμένει πιστός στις αρχές και τις αξίες μας και δεν θα ατιμάσει την προσωπική του ιστορία. Αν εσείς έχετε άλλες πληροφορίες, ηλικία έχει, αυτόν ερωτήσατε. Εγώ προσωπικά δεν γουστάρω κανέναν που δρα υπογείως, αυτό το κάνουν μόνο οι ασπάλακες και ο Δημήτρης πάντα έχει το θάρρος να εκφράζει ελεύθερα την άποψή του. Συνεπώς, πιστεύω ότι και τούτο είναι μια ραδιουργία του βαθέως ανανικού αλλά ξεδοντιασμένου κράτους.

—Υπάρχει μερίδα μελών που, όπως λένε, πήψισαν Αλληλεγγύη ελπίζοντας σε μία υποψηφιότητα της Ελένης Θεοχάρους για το 2018. Αν ήσασταν εσείς υποψήφια για την προεδρία θα ήταν διαφορετική η εικόνα που θα παρουσίαζε η Αλληλεγγύη αλλά και ευρύτερα ο ενδιάμεσος χώρος;

—Ναι, υπάρχουν αυτοί που όταν ήμουν στον Συναγερμό μου έλεγαν «σε ψηφίζουμε με μισή καρδιά γιατί είσαι στο συγκεκριμένο κόμμα».

Υπάρχουν αρκετοί που επιμένουν ότι μια δική μου υποψηφιότητα θα τους έκανε να νιώθουν καλύτερα. Οι καλόπιστοι, όταν συζητήσουν αυτό το θέμα μαζί μου, σταματούν να το αναμασούν και να δίνουν λαβές. Καταλαβαίνουν ότι δεν γινόταν να ήμουν και εγώ υποψήφια. Οι κακοήθεις, ό,τι και να λένε δεν με πείθουν ότι θα με στηρίζαν σε ενδεχόμενη υποψηφιότητά μου, η οποία άλλωστε το μόνο που θα επετύγχανε θα ήταν η μη εκλογή υποψηφίου εκ του πατριωτικού χώρου. Όσον αφορά τον «ενδιάμεσο χώρο», επαναλαμβάνω ότι εμείς απευθυνόμαστε σε κάθε πατριώτη και όλοι οι πατριώτες μάς στηρίζουν, στηρίζουν την αλλαγή. Και πατριώτες υπάρχουν και στο ΑΚΕΛ και στον Συναγερμό και σε άλλα κόμματα.

—Ο Νικόλας Παπαδόπουλος έχει ξεκαθαρίσει πως στον β' γύρο όλες οι δυνάμεις πρέπει να συστρατευθούν με τον υποψήφιο που θα βρίσκεται απέναντι από τον Νίκο Αναστασιάδη. Στο ενδεχόμενο που αυτός είναι ο Σταύρος Μάλας εσείς πως θα κινηθείτε;

—Ο Νικόλας εννοεί ότι αυτός θα είναι στον δεύτερο γύρο απέναντι στον Αναστασιάδη. Δεν υπάρχει ενδεχόμενο να μην περάσουμε στον δεύτερο γύρο. Εμείς πάντα θα είμαστε συνεπείς στις πατριωτικές μας θέσεις, ανεξαρτήτως κόστους και τιμμάτων.

Κυπριακό, ενέργεια και στη μέση νερό για την Τουρκία

Η Λευκωσία και πρωτεύουσες της αν. Μεσογείου στη ρητορική γύρω από τους δικούς της σχεδιασμούς

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Η εβδομάδα πέρασε με την Άγκυρα και την τ/κ πλευρά να στέλνουν δύο μηνύματα. Ένα στη Λευκωσία και ένα σε χώρες της περιοχής. Καλά πληροφορημένες πηγές της «Κ» τα εντάσσουν στο πλαίσιο των μακροπρόθεσμων στρατηγικών σχεδιασμών της Άγκυρας, τόσο για την Κύπρο όσο και για την περιοχή της ανατολικής Μεσογείου. «Η Τουρκία δεν κρύβει τη φιλοδοξία της. Επιθυμεί να μετατραπεί σε ενεργειακό κόμβο της ανατολικής Μεσογείου. Σε αυτήν την προσπάθεια κρατά στο χέρι της πολλά δυνατά χαρτιά», τονίζεται από πηγές, ενώ δίνεται και αιτιολόγηση. «Η γεωστρατηγική θέση της Τουρκίας σε συνδυασμό με την ισχύ της χώρας σε πολλά πεδία, ενισχύουν τη διαπραγματευτική θέση της κυβέρνησης στο μεγάλο ενεργειακό παζάρι που έχει στηθεί στην ανατολική Μεσόγειο. Επίσης, θα πρέπει να υπογραμμιστεί η σημασία του νερού και της ηλεκτρικής ενέργειας, δύο δυνατών χαρτιών της Άγκυρας, τα οποία είναι έτοιμη η τουρκική πλευρά να ρίξει στο τραπέζι του κυπριακού και της ανατολικής Μεσογείου». Αντιπολιτευόμενη πηγή, σχολιάζοντας την προαναφερόμενη επισήμανση, τονίζει στην «Κ» ότι οι τουρκικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται στα πεδία της ενέργειας, της ναυτιλίας και

των υποδομών και οι οποίες διατηρούν στενές σχέσεις τόσο με την κυβέρνηση της Τουρκίας, με τον Ερντογάν, αλλά και τον υπουργό Ενέργειας και Φυσικών Πόρων και ροφυλαχτούν και αναμένουν τις κατάλληλες ευκαιρίες για να εξασφαλίσουν νέα κέρδη στον ενεργειακό χάρτη της περιοχής μας.

Τι ειπώθηκε

Επί αυτών, τοποθετήθηκαν δύο στελέχη της τουρκικής κυβέρνησης και της τ/κ πηγείας. Μιλώντας στο πρακτορείο Ανατολίας και απαντώντας σε σχετικό ερώτημα που αφορούσε το ενδεχόμενο παροχής νερού από την Τουρκία στην ε/κ πλευρά, ο αντιπρόεδρος της τουρκικής κυβέρνησης και αρμόδιος για θέματα Κύπρου, Ρετζέπ Άκνταγ είπε ότι «αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει τέτοιου είδους προετοιμασία. Η ε/κ πλευρά δεν επιθυμεί να συνεργαστεί με την ΤΔΒΚ. Για ποιο λόγο να συζητήσουμε γύρω από μια ανύπαρκτη επιθυμία; Αυτή τη στιγμή, στην ε/κ πλευρά υπάρχουν ανεγκέφαλοι πολιτικοί και γνωστά άτομα που επηρεάζουν την κοινή γνώμη και τα οποία δηλώνουν ότι είναι καλύτερα να πουν δηλητήριο παρά το τουρκικό νερό». Στο ίδιο πλαίσιο, πρόσθεσε, «οι Ε/κ θα μπορούσαν να επωφεληθούν από αυτό το νερό σε περίπτωση που συνεχίσουν τις σχέσεις τους με τη Βόρεια

Όπως τονίζεται ακόμη και το βελούδινο διαζύγιο θα μπορούσε ν’ ανοίξει τον δρόμο για συνεργασία στα πεδία του νερού και της ενέργειας.

Κύπρο σε καθεστώς αρμονίας. Να γίνει πραγματικότητα η λύση, να δημιουργηθεί μια διοίκηση που θα βασίζεται στα ίσα δικαιώματα των δύο κοινοτήτων. Αυτό επιθυμούμε. Είμαστε υπέρ της ειρήνης, της φιλίας και της αρμονίας εκεί (στην Κύπρο)». Σχεδόν ταυτόχρονα με τις δηλώσεις Άκνταγ, ο «υπουργός Ενέργειας», Σουνάτ Ατούν, ανακοί-

Εξομάλυνση με Συρία-Αίγυπτο

Παράλληλα στην «Κ» φτάνουν πληροφορίες που σχετίζονται με τα ευρύτερα πλαίσια των νέων σχεδιασμών της Τουρκίας στην περιοχή. Πηγές της εφημερίδας τονίζουν ότι καταβάλλονται παρασκηνακές προσπάθειες για την πλήρη αποκατάσταση των σχέσεων της με την Αίγυπτο. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η Άγκυρα προσεγγίζει τον υπουργό Εξωτερικών της Αιγύπτου και επιχειρεί να οικοδομήσει νέες γέφυρες επικοινωνίας και συνεργασίας. Παρόμοια στρατηγική δρομολογείται και στην περίπτωση της Συρίας. Με τη βοήθεια της Ρωσίας, του Ιράν, κεμαλιστικών πολιτικών δυνάμεων και στρατηγών του τουρκικού στρατού, εν ενεργεία και αποστρατεία, η Άγκυρα προσεγγίζει παρασκηνακά τη Δαμασκό και βολιδοσκοπεί τα περιθώρια για την αποκατάσταση των διμερών σχέσεων.

Ο Ρετζέπ Άκνταγ είπε ότι «αυτή τη στιγμή, στην ε/κ πλευρά υπάρχουν ανεγκέφαλοι πολιτικοί και γνωστά άτομα που επηρεάζουν την κοινή γνώμη και τα οποία δηλώνουν ότι είναι καλύτερα να πουν δηλητήριο παρά το τουρκικό νερό».

νωσε την έναρξη νέων τουρκικών ερευνών για φυσικό αέριο περί τα τέλη του Ιανουαρίου και αναφέρθηκε σε εργασίες «sondage» (sondaj στα τουρκικά), τις οποίες επιδιώκει να ξεκινήσει η τουρκική πλευρά με πλατφόρμα που έχει εξασφαλίσει από το εξωτερικό. Έκανε επίσης αναφορά και στο σχέδιο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας από την Τουρ-

κία στα Κατεχόμενα με υποθαλάσσιο καλώδιο. Σημειώνεται ότι η τουρκική κυβέρνηση και η τ/κ πλευρά συμφώνησαν ότι αυτό το καλώδιο θα μεταφέρει στο νησί ηλεκτρική ενέργεια ύψους 450 MW με τον Σουνάτ Ατούν να δηλώνει ότι μακροπρόθεσμα η τ/κ πλευρά θα μπορούσε να πωλήσει ηλεκτρική ενέργεια στην ε/κ πλευρά και στο Ισραήλ. Με τον ίδιο τρόπο, η τ/κ πλευρά θα μπορούσε να παρέχει νερό στο Ισραήλ, στην Ιορδανία και την Αίγυπτο.

Τα σχέδια

Πηγές της «Κ» θεωρούν ότι οι δηλώσεις των Άκνταγ και Ατούν δεν είναι τυχαίες, αλλά εντάσσονται στο πλαίσιο των ευρύτερων σχεδιασμών της Άγκυρας, με αντάλλαγμα τη συνεργασία στο πεδίο του φυσικού αερίου. Στο πλαίσιο των εργασιών και των μελετών που πραγματοποιούνται στην Άγκυρα για το εν λόγω νέο σχέδιο η τουρκική πλευ-

ρά δεν αποκλείει κανένα ενδεχόμενο, ενώ η επίλυση του Κυπριακού, παρά τις νέες δυσκολίες που προκύπτουν, αντιμετωπίζεται ως μια «καλοδεχούμενη εξέλιξη», η οποία θα διευκολύνει και θα επιταχύνει την περιφερειακή συνεργασία. Ωστόσο, ακόμη και εάν δεν επιτευχθεί η ομοσπονδιακή λύση, η τουρκική πλευρά δεν κλείνει την πόρτα στην προοπτική συνεργασίας, εφόσον όπως τονίζεται το μοντέλο του βελούδινου διαζυγίου θα μπορούσε να ανοίξει εκ νέου τον δρόμο για συνεργασία στα πεδία του νερού και της ενέργειας. Εναλλακτικά, οι Τούρκοι ειδικοί θεωρούν εφικτή την περιφερειακή συνεννόηση, ακόμη και εάν διαιωνιστεί το status quo. Αυτό που οραματίζεται η τουρκική πλευρά είναι ένα σύμπλεγμα καλωδίων και αγωγών σε ολόκληρη την ανατολική Μεσόγειο. Ένα τμήμα αυτών των καλωδίων και αγωγών θα διαπερνούν και τα εδάφη της Κύπρου.

LEGENDS ARE FOREVER

CHRONOMASTER | El Primero Classic Cars

Vassos Eliades Accessories Ltd

Nicosia - Limassol, Tel.: 22 897 361

www.zenith-watches.com

Τέσσερα χρόνια κομμάτια για έρευνες της οικονομίας

Η έκβαση δύο ποινικών υποθέσεων θέτουν υπό αμφισβήτηση τη διαχείριση του έργου από τη Νομική Υπηρεσία

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Τον Σεπτέμβριο του 2013 με νωπά τα σημάδια της οικονομικής κρίσης, η μεταπήδηση του Κώστα Κληρίδη από το Ανώτατο Δικαστήριο στη θέση του γενικού εισαγγελέα δημιούργησε τεράστιες προσδοκίες για εντοπισμό και τιμωρία των υπευθύνων που βύθισαν την Κύπρο στην οικονομική και κοινωνική ανέχεια. Η επιτακτική ανάγκη της κοινωνίας να ριχθεί άπλετο φως στα πραγματικά αίτια και υπευθύνους, αποτέλούσε το δυνατότερο όπλο στα χέρια του θεσμικού αξιωματούχου για δικαιοσύνη. Τέσσερα χρόνια μετά, και παρά τις τεράστιες προσδοκίες που δημιουργήθηκαν για παραδειγματική τιμωρία των υπευθύνων, όχι μόνο αμφισβητείται ανοικτά πλέον το έργο που έχει επιτελεσθεί από πλευράς ερευνών, αλλά εκφράζονται έντονοι προβληματισμοί αν η Νομική Υπηρεσία με την εικόνα που παρουσιάζει σήμερα, είναι σε θέση να φέρει εις πέρας ένα τέτοιο έργο. Και αν μέχρι πρόσφατα η Εισαγγελία της Δημοκρατίας απολάμβανε άτυπη περίοδο χάριτος από την κοινή γνώμη, δεν συμβαίνει το ίδιο μετά τις σημαντικές εξελίξεις στις δύο πρώτες ποινικές υποθέσεις που κατέληξαν στις δικαστικές αίθουσες και αφορούν την Τράπεζα Κύπρου. Και στις δύο υποθέσεις διαφάνηκαν κενά και παραλείψεις τόσο σε προπαρασκευαστικό στάδιο, όσο και κατά την εκδίκαση των υποθέσεων. Η πιο σοβαρή, όμως, προέκταση που δίνεται είναι οι φόβοι που εκφράζονται και που θέλουν να παραμένουν κενό γράμμα οι διαβεβαιώσεις πως θα λάμψει η αλήθεια, αλλά και η αποκάλυψη πως τέσσερα χρόνια μετά και παρά τα εργαλεία που δόθηκαν από πλευράς κράτους, καμία υπόθεση που να αφορά την κατάδρευση της οικονομίας δεν έχει καταλήξει στη δικαιοσύνη.

Προχειρότητες

Ενδεικτικά της κατάστασης που έχει δημιουργηθεί, και που βάζει στο επεκτεινόμενο τον ίδιο τον γενικό εισαγγελέα, δεν είναι κάποιες πε-

ριστασιακές υπερβάλλουσες απόψεις κατά του νομικού εκπροσώπου του κράτους, αλλά δύο αποφάσεις δικαστηρίων που εδράζονται σε πραγματικά γεγονότα. Τόσο το Κακουργιοδικείο Λευκωσίας στην πρώτη ποινική της τράπεζας Κύπρου, όσο και ο εφέτης δικαστής Γ.Ν. Γιασεμής κατάληξαν σε ένα συμπέρασμα το οποίο δεν είναι ιδιαίτερα κολακευτικό, πρώτα απ' όλα για τον έχοντα τον πρώτο και τελευταίο λόγο στις έρευνες για την οικονομία. Και τα δύο δικαστήρια αυτό που είπαν ουσιαστικά ήταν πως η κατηγορούσα αρχή έστειλε τις δύο πρώτες ποινικές υποθέσεις για τις τράπεζες με λανθασμένο κατηγορητήριο. Διαπίστωση που έχει φουντώνει τις επικρίσεις για προχειρότητες. Ανοικτά πλέον υποστηρίζεται πως το έργο της Εισαγγελίας απέχει από την εικόνα που δινόταν προς τα έξω. Προς τούτο λέγεται πως στις δύο πρώτες υποθέσεις δεν έγινε σοβαρό έργο από πλευράς δικωτικών αρχών, παρά μόνο στηρίχθηκαν στα όσα είχε εντοπίσει η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για την επιβολή διοικητικών προστίμων. Ένα άλλο ανησυχητικό στοιχείο που προκύπτει είναι ότι η Εισαγγελία δεν εισάκουσε τις υποδείξεις που είχαν γίνει, από την πλευρά των δικηγόρων υπεράσπισης για διόρθωση του κατηγορητηρίου.

Στον αέρα η δίκη

Το μονομελές Εφετείο εξετάζοντας το αίτημα των Ανδρέα Αρτέμν, Γιώργου Γεωργιάδη και Κώστα Χατζηπαπά, πρώων στελεχών της Τράπεζας Κύπρου καθώς και της τράπεζας ως νομικού προσώπου κατέληξε στη διαπίστωση πως η δίκη διεξάγεται με λανθασμένο κατηγορητήριο και κατηγορίες που στερούνται νομικού ερείσματος, υποστηρίζοντας πως η συγκεκριμένη ποινική διαδικασία θα πρέπει να τερματιστεί, σε διαφορετική περίπτωση όπως σημειώνεται, θα συνιστά παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων των αιτητών. Οι αιτητές προσέφυγαν στο Ανώτατο προκειμένου να προσβάλουν απόφαση

Οι εξελίξεις έχουν δημιουργήσει βαρύ κλίμα για τον ίδιο τον γενικό εισαγγελέα Κώστα Κληρίδη, το έργο του οποίου αμφισβητείται ανοικτά τόσο για την αποτελεσματικότητα στις συγκεκριμένες υποθέσεις όσο και στη διαπίστωση ότι καθαρές υποθέσεις για την οικονομία δεν έχουν παρουσιασθεί ενώπιον δικαστηρίων.

Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε αίτημα της Νομικής Υπηρεσίας για πάγωμα της ακροαματικής διαδικασίας στη δεύτερη ποινική της Τράπεζας Κύπρου, κάτι που ενδεχομένως να οδηγήσει σε αναστολή ποινικής δίωξης των προσώπων που κατηγορούνται.

του Κακουργιοδικείου Λευκωσίας σε προδικαστική ένσταση που ηγέρθηκε και απορρίφθηκε. Η υπεράσπιση είχε προβάλει τη θέση ότι, συγκεκριμένη οδηγία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (3/2005) δεν έχει εκδοθεί νόμιμα λόγω κακής σύνθεσης της Επιτροπής και ως εκ τούτου το άρθρο 19, επί του οποίου εδράζεται το αδίκημα της χειραγώγησης της αγοράς (ένα από τα αδικήματα που αντιμετωπίζουν οι κατηγορούμενοι), δεν μπορεί να ευσταθεί από μόνο του. Μετά την απόρριψη, από το Κακουργιοδικείο Λευκωσίας η υπεράσπιση της Τράπεζας Κύπρου καθώς και των τριών πρώων στελεχών της, κατέθεσαν αίτηση για έκδοση εντάλματος certiorari αίτημα που ικανοποιήθηκε από τον δικαστή Γ.Ν. Γιασεμή.

Το άρθρο 19

Μετά την απόφαση του Εφετείου και στα όσα άφησε πίσω της, προστέθηκε και η απόφαση του Κακουργιοδικείου Λευκωσίας για την πρώτη ποινική της τράπεζας Κύπρου.

Και εδώ κατά την ακροαματική διαδικασία είχε εγερθεί παρόμοιο ζήτημα με υποβολή νομικού ερωτήματος το οποίο δεν είχε τύχη σε επίπεδο Ανωτάτου. Ωστόσο, στην απόφασή του το Δικαστήριο προβαίνει σε εκτενή αναφορά στο κατά πόσο η επίκληση του άρθρου 19 από πλευράς κατηγορούσας αρχής δύναται να στηρίξει ποινικό αδίκημα. Το δικαστήριο στην απόφασή του ουσιαστικά δέχθηκε το σκεπτικό του εφέτη Δικαστή Γ.Ν. Γιασεμή ότι η βασική κατηγορία της υπόθεσης, περί χειραγώγησης αγοράς στη βάση του άρθρου 19 δεν συνιστά ποινικό αδίκημα με τον τρόπο που περιλαμβάνόταν στο κατηγορητήριο της υπόθεσης, με το Δικαστήριο να σημειώνει στην απόφασή του. «Καταλήγουμε, λοιπόν, πως δεδομένης αφενός της επιβαλλόμενης αυστηρής ερμηνείας ποινικού νόμου και αφετέρου της περιοριστικής πρόνοιας του Άρθρου 20(1) δεν είναι δυνατό να στηριχθεί ποινική κατηγορία μόνο στο Άρθρο 19, όπως είναι διατυπωμένος ο Νόμος». Πρακτικά η διαπίστωση στην οποία κατέληξε το Κακουργιοδικείο είχε ως αποτέλεσμα τον εξοστρακισμό της βασικής κατηγορίας που αντιμετωπίζαν τα έξι, μέχρι πρότινος υπό κατηγορία πρόσωπα, αυτή της «Χειραγώγησης αγοράς» που οδήγησε, στην αθώωση των Θεόδωρου Αριστοδήμου και Ανδρέα Αρτέμν, πρώων προέδρων Δ.Σ. της Τράπεζας καθώς και των πρώων στελεχών Γάννη Πεκλιβαβίδη και Γάννη Κυπρή. Το Δικαστήριο έκρινε ενόχους μόνο για την 4η κατηγορία αυτή της «Χειραγώγησης της αγοράς/παραπλανητικές δηλώσεις για κεφαλαιουχικά ελλείμματα» , τον Ανδρέα Ηλιάδη και την τράπεζα ως νομικό πρόσωπο.

Σε αναστολή της ποινικής δίωξης οδηγείται η Εισαγγελία

Παρά την έφεση που έχει ασκήσει ο γενικός εισαγγελέα της Δημοκρατίας στην απόφαση του Εφετείου, με την οποία ουσιαστικά κρίθηκε ότι το κατηγορητήριο για τη δεύτερη ποινική της Τράπεζας Κύπρου είναι προβληματικό, ενώπιον κρίσιμων αποφάσεων βρίσκεται η κατηγορούσα αρχή που αγγίζουν την τύχη της συγκεκριμένης υποθέσης. Όπως είχε αποκαλύψει η ηλεκτρονική έκδοση της «Κ» την περασμένη Παρασκευή, το γραφείο του γενικού εισαγγελέα επιχείρησε να παγώσει την εκδίκαση της ποινικής υπόθεσης έως ότου εκδικαστεί η έφεση του Κώστα Κληρίδη στην απόφαση του δικαστή Γ.Ν. Γιασεμή. Το πενταμελές Εφετείο το οποίο θα εκδικάσει την έφεση του γενικού εισαγγελέα, είπε ότι στο αίτημα της Εισαγγελίας για πάγωμα της δίκης με αποτέλεσμα η εκπόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας μετά από συνεννόηση, προφανώς με τον ίδιο τον γενικό εισαγγελέα, να το αποσύρει. Εξέλιξε δυσμενή, για την κατηγορούσα αρχή η οποία προκειμένου να συμμορφωθεί με την απόφαση του δικαστή Γιασεμή θα οδηγηθεί να καταχωρήσει αναστολή της ποινικής δίωξης στη συγκεκριμένη υπόθεση. Υπέρ της συγκεκριμένης εξελίξης συνηγορούν οι νομικές απόψεις που καταγράφονται, οι οποίες θέλουν τον γενικό εισαγγελέα να μην έχει άλλη επιλογή. Η κατηγορούσα αρχή θα ανοίξει τα χαρτιά της αύριο Δευτέρα στην προγραμματισμένη

ακρόαση της υπόθεσης. Στην περίπτωση που καταχωρηθεί αναστολή ποινικής δίωξης, υπάρχουν απόψεις που θέλουν τη συγκεκριμένη υπόθεση να κλείνει οριστικά μιας και όπως υποστηρίζεται, δεν μπορεί να καταχωρηθεί νέα λόγω του ότι τα πρόσωπα που κατηγορούνται έχουν απαντήσει επί του κατηγορητηρίου αρνούμενοι ενόχια.

Σοβαρό πλήγμα

Η κίνηση της Εισαγγελίας να επιχειρήσει πάγωμα της δίκης μέσω Ανωτάτου μεταφράζεται από νομικές πηγές ως κίνηση εξόδου από τα αδιέξοδα που έχει βρεθεί. Κίνηση η οποία προκάλεσε πληθώρα ερωτηματικών, σε νομικό επίπεδο, κάτι που όπως λεγόταν δεν έχει συμβεί στο παρελθόν. Πρόσωπα με γνώση των νομικών διαδικασιών μάς υποδεικνυαν, πως το αίτημα δεν είχε περιθώρια επιτυχίας αφού σε αντίθετη περίπτωση το Κακουργιοδικείο Λευκωσίας, ενώπιον του οποίου βρίσκεται η ποινική υπόθεση, θα τέλούσε υπό «ομπρία» αναμένοντας ουσιαστικά την απόφαση του πενταμελούς Εφετείου. Ένας επιπλέον λόγος, όπως μας επιώθηκε, έχει να κάνει και με τη σύνθεση των Δικαστηρίων που διαφοροποιούνται τον ερχόμενο Ιούλιο και ενδεχόμενη αναστολή της δικαστικής διαδικασίας δεν θα επέτρεπε, ενδεχομένως τις προγραμματισμένες αλλαγές στη σύνθεση και του Κακουργιοδικείου Λευκωσίας.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΡΙΚΚΟΥ ΜΑΠΠΟΥΡΙΔΗ**

Νόμιμον ή δίκαιον;

Το Νόμιμον ως καρκινική επιγραφή, αναγνωσκόμην αμφίπλευρα, είναι το εργαλείο προς απονομή του δικαίου έξω από αισθησόν, αίσθημα ή αντίληψη, έστω κι αν αυτά είναι τα κοινώς κρατούντα. Η αντίληψη του τι είναι δίκαιο, όπως διαπερνά τον κοινωνικό ιστό μέσα από δηλώσεις πολιτικών, ανταποκρίσεις δημοσιογράφων, συζητήσεις και σχόλια από μη νομικούς, δεν συμπίπτει αναγκαστικά με αυτό που οι τρεις συντεταγμένες εξουσίες της πολιτείας αναδεικνύουν ως Νόμιμο. Απ' αφορμή τον σάλο μετά από τις πρόσφατες δικαστικές αποφάσεις στις δύο σοβαρότερες υποθέσεις για το λεγόμενο σκάνδαλο της οικονομίας, διαπιστώνουμε ότι με δυσκολία μπορούμε να πείσουμε τον μέσο πολίτη πώς μια, κατά τα άλλα λογική, νομοθετικού περιεχομένου κανονιστική οδηγία δεν μπορεί να αποτελέσει βάση για διατύπωση κατηγορίας, μόνο και μόνο γιατί στο στάδιο της θέσπισης της κάποιο μέλος του συλλογικού οργάνου που την αποφάσισε, είχε οριστεί να συμμετέχει χωρίς να τηρηθούν οι προβλεπόμενοι από

τον νόμο τύποι. Η λαϊκή όμως επιποίηση δεν μπορεί να είναι το κριτήριο του νομικού χειρισμού ενός ζητήματος, όσο αυτονόητη κι αν φαίνεται η απάντηση στο ερώτημα που τίθεται μ' αυτό. Η όψη των πραγμάτων δεν είναι στη νομική αυτό που ο μέσος άνθρωπος ατενίζει ως εικόνα.

Πολιτικά μόνο και για σκοπούς ικανοποίησης της απαίτησης για δίωξη των υπαίτιών της οικονομικής καταστροφής, προβλήθηκαν από τα ΜΜΕ δύο περιφερειακές υποθέσεις καταγγελιών κατά τραπεζών, ως η απαρχή της λαϊκής δικαιοσύνης μέσω της καταδίκης και, κατά πρότιμηση του κοινού, της φυλάκισης, μερικών από αυτούς που τα τελευταία χρόνια βρέθηκαν στο επίκεντρο της οικονομικής δημοσιότητας. Οι εξαγγελίες των κυβερνώντων περί διαλεύκανσης των σκοτεινών πτυχών της σύγχρονης οικονομικής τραγωδίας, η διαφημιζόμενη σύσταση ανακριτικών ομάδων με σύγχρονο εξοπλισμό και η μετάκληση εμπειρογνομώνων, η συγκρότηση ερευνητικών επιτροπών χωρίς συνέχεια, επέτειναν τη δικαιολογημένη απαίτηση του κοινού για αίμα!

Ήταν όμως αυτό υγιές χαρακτηριστικό της Δημοκρατίας; Τελικά η δημοκρατική αντίληψη εμπεδώνεται μέσα από τη διαφύλαξη των θεσμών και μολύνεται από τη στράτευση και καθοδήγηση της λαϊκής συνείδησης σε μια πολιτικού χαρακτήρα αντίληψη δικαίου που απέχει από το νόμιμο.

Όμως, η αναπόφευκτα τεχνική διαδικασία απονομής του δικαίου, έχει τον τελευταίο, ως φαίνεται, λόγο, ανεππράεστη ευτυχώς από τη συλλογική συνείδηση που διαμορφώνεται από εξωγενείς παράγοντες και ωθεί την κοινή αντίληψη δικαίου στην υπερβολή. Τα νομικά αποτελέσματα δεν είναι ποτέ δεδομένα, γιατί αν έτσι ήταν, τις ετυμολογίες θα εξέδιδαν σκεπτόμενες μπχανές. Στην προέκτασή του το γεγονός αυτό, επάγεται ότι με τις εφέσεις που καταχωρήθηκαν ή που, με κάθε βεβαιότητα θα καταχωρθούν από το γενικό εισαγγελέα κατά τις αποφάσεις του Κακουργιοδικείου και του δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αίτηση certiorari, το σκηνικό είναι δυνατό και πάλι να ανατραπεί.

Στη νομική επιστήμη είμαστε

έτοιμοι για κάθε αποτέλεσμα, αν και η ετοιμότητα αυτή δεν μπορεί πάντα να απορροφηθεί πολιτικά. Γι' αυτό και οι αντιδράσεις που στοχεύουν στο αδιόκριτα τη Νομική Υπηρεσία, το δικαστικό σύστημα και αναπόφευκτα, την πολιτειακή ηγεσία. Το θέμα που επί της ουσίας οδήγησε στην κατάρρευση των πλείστων κατηγοριών με την Απόφαση του Κακουργιοδικείου, τέθηκε ενώπιον δύο Δικαστηρίων με δύο διαφορετικές συνθέσεις και αντιμετωπίστηκε απορριπτικά. Ασφαλώς η μεταστρόφη στην αντιμετώπιση του θέματος από άλλη σκοπιά από το ίδιο Κακουργιοδικείο στο τέλος της δίκης, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως άγνωστη στο νομικό γίγνεσθαι. Όταν άκουσε όλα τα γεγονότα, έχοντας την πλήρη εικόνα, έκρινε και αποφάσισε. Ένα άλλο δικαστήριο με διαφορετική σύνθεση, θα μπορούσε να συμφωνήσει ή όχι με τη μία ή την άλλη άποψη, ή ακόμα και να εκφράσει άποψη με διαφορετικό σκεπτικό. Γι' αυτό είναι βασικό exέγγυυ απονομής δικαιοσύνης, τόσο η δυνατότητα της διφανούςας γνώμης σε πολυμελή δικαστήρια, όσο και το δικαίωμα

έφεσης σε ανώτερα δικαστήρια που πολλές φορές, σεβόμενα τη γνώμη του κατώτερου δικαστηρίου, ανατρέπουν την ετυμγορία του. Με τον ίδιο τρόπο, ο δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση στο προνομιακό διάταγμα certiorari, δεν έσφαλε όταν αντιμετώπισε το θέμα στην ουσία του παρά την προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας ότι το θέμα θα έπρεπε να αφεθεί προς απόφαση, στο τέλος όταν εκδιδόταν η ετυμμηγορία του Κακουργιοδικείου που το επιλήφθηκε και αν τελικά η απόφαση αυτή εφesiβαλλόταν, να κριθεί οριστικά από το Εφετείο.

Πολύ δε περισσότερο, η λαϊκή δυσaráσκεπια θα ενταθεί στην υποθετική περίπτωση που οι αποφάσεις ανατραπούν από το Ανώτατο Δικαστήριο ως αποτέλεσμα των εφέσεων του γενικού εισαγγελέα, αφού η συνέχιση της διαδικασίας θα προσκρούει στο κώλυμα της καθυστέρησης, επειδή η δίκη δεν είναι δίκαιη αν δεν διεξαχθεί σε εύλογο χρονικό διάστημα. Τότε ο μέσος μη νομικός πολίτης θα νιώσει μέσα του να συγκρούεται το αίσθημα δικαίου που στη συνείδηση

του υπαγορεύει ότι οι ύποπτοι θα πρέπει να δικαστούν, με τη θεμελιωμένη νομική αρχή πως η δίκη καταρρέει αν δεν διεξαχθεί σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Αν οι υποθέσεις για την κατάδρευση της οικονομίας που θα έρχονταν στο δικαστήριο είναι αυτές που είδαμε μέχρι σήμερα, τότε θα πρέπει να δηλώσουμε ανοικτά στον πολίτη που παρακολουθεί ότι τέθηκε ήδη η ταφόπλακα και προχωρούμε για τα επόμενα. Η ευθύνη, as μην αποδοθεί ούτε στον νόμο ούτε στη δικαιοσύνη. Οι δικαστές δεν ενεργούν με πολιτικά κριτήρια, όπως ούτε και το δίκαιο διαμορφώνεται από τον μη νομικό, ο οποίος αδυνατεί να το εκφράσει με νομικούς όρους.

Η κατανόηση του σκεπτικού των δικαστικών αποφάσεων δεν είναι πάντα εύκολη. Έτσι είναι το νόμιμον! Διαβάζεται αμφίπλευρα και αν αυτό το πλεονέκτημα της ευελιξίας του δικαίου απολεσθεί, θα χαθεί μαζί του αυτή τούτη η ταυτότητα της αδέκαστης δικαιοσύνης.

Ο κ. Ρίκκος Μαππουρίδης είναι δικηγόρος.

Βαθαίνει το χάσμα Ουάσιγκτον-Αγκυρας

Στο προσκήνιο τα σενάρια για το μέλλον των διμερών σχέσεων μετά τις δηλώσεις στρατηγού, συμβούλου του Ντόναλντ Τραμπ

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Μια νέα κρίση περνούν οι αμερικανοτουρκικές σχέσεις από τις αρχές της προηγούμενης εβδομάδας με αφορμή τις δηλώσεις στενού συνεργάτη του Προέδρου των ΗΠΑ. Ο σύμβουλος για θέματα εθνικής ασφάλειας του Αμερικανού Προέδρου, στρατηγός H.R. McMaster παρουσίασε το Κατάρ και την Τουρκία ως δύο χώρες οι οποίες προάγουν και υποστηρίζουν οικονομικά την εξτρεμιστική ιδεολογία. Είναι η πρώτη φορά που υπηλόβαθμο στέλεχος της αμερικανικής ηγεσίας σχετίζει την Τουρκία με το φαινόμενο της σύγχρονης τρομοκρατίας και του εξτρεισμού. Τα πυρά της Ουάσιγκτον προκαλούν μεγάλη αναταραχή στην τουρκική κυβέρνηση με το τουρκικό ΥΠΕΞ να τρέχει να προλάβει τις εξελίξεις, όταν την ίδια ώρα Τούρκοι αναλυτές προβληματίζονται σχετικά με το που θα μπορούσε να οδηγήσει η επιδείνωση των αμερικανοτουρκικών σχέσεων την Τουρκία και τη Δύση όσον αφορά τις υποθέσεις της ευρύτερης περιοχής. Η τουρκική πλευρά θεωρεί ότι πίσω από τις νέες εξελίξεις «κρύβονται» οι προβληματισμοί της Ουάσιγκτον για μια σειρά κινήσεων και στρατηγικών επιλογών της κυβέρνησης, ενώ κύκλοι της κυβέρνησης του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), σχετίζουν τις τελευταίες εξελίξεις στις αμερικανοτουρκικές σχέσεις και στην Παλαιστίνη με τις κινήσεις του νέου άξονα ΗΠΑ - Σαουδικής Αραβίας και αραβικών μοναρχιών - Αιγύπτου ο οποίος στρέφεται κατά του Ιράν. Οι προβληματισμοί κορυφώνονται τη στιγμή που κύκλοι του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος στην Ουάσιγκτον δεν αποκλείουν πλέον κανένα ενδεχόμενο για το μέλλον των σχέ-

σεων και της συνεργασίας των ΗΠΑ με την Τουρκία.

Οι δηλώσεις
Ο στενός συνεργάτης και σύμβουλος για θέματα εθνικής ασφάλειας του Προέδρου των ΗΠΑ, στρατηγός McMaster έλαβε μέρος σε ημερίδα που διοργάνωσε το αμερικανικό κέντρο στρατηγικών μελετών Policy Exchange στην Ουάσιγκτον. Στην ημερίδα, στην οποία συμμετείχε και ο Βρετανός ομόλογος του, ο κ. McMaster, λίγο πριν από την ανακοίνωση της νέας στρατηγικής των ΗΠΑ για τη Μέση Ανατολή και την καταπολέμηση των εξτρεμιστικών οργανώσεων, κα-

Η τουρκική πλευρά χαρακτηρίζεται ως απαράδεκτες και αβάσιμες τις τοποθετήσεις McMaster.

τάθεσε τις δικές του απόψεις για τις χώρες της περιοχής. Εκεί έκανε λόγο για εξτρεμιστική ιδεολογία που επηρεάζει τμήματα της κοινής γνώμης στην περιοχή και η οποία στρέφεται κατά των δυτικών συμφερόντων. «Η εξτρεμιστική ιδεολογία είναι μια μεγάλη απειλή για όλες τις πολιτισμένες κοινωνίες», υπογράμμισε και πρόσθεσε ότι στο παρελθόν αυτή η απειλή προσεγγίστηκε από τη Δύση με προβληματικό και λανθασμένο τρόπο. «Δεν δώσαμε σημασία στον τρόπο με τον οποίο η (εξτρεμιστική ισλαμιστική) ιδεολογία αναπτύχθηκε μέσα από τις δωρεές, τους μεντρεσέδες και άλλου είδους κοινωνικές οργανώσεις», επεσήμανε ο Αμερικάνος στρατηγός.

Στην τοποθέτησή του, η οποία αναστάτωσε την Άγκυρα, ο σύμ-

Ο σύμβουλος για θέματα εθνικής ασφάλειας του Αμερικανού Προέδρου, στρατηγός H.R. McMaster παρουσίασε το Κατάρ και την Τουρκία ως δύο χώρες οι οποίες προάγουν και υποστηρίζουν οικονομικά την εξτρεμιστική ιδεολογία.

βουλος του Ντόναλντ Τραμπ αναφέρθηκε και στην υποστήριξη που παρείχε η Σαουδική Αραβία σε τέτοιου είδους οργανώσεις, ενώ επικέντρωσε την προσοχή του στο Κατάρ και στην Τουρκία, λέγοντας ότι «τώρα, το ίδιο κάνουν (στηρίζουν τις εν λόγω οργανώσεις) το Κατάρ και η Τουρκία». Επιπροσθέτως ο κ. McMaster συσχέτισε τα προβλήματα στις σχέσεις Τουρκίας-Δύσης με την ενίσχυση του

Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) στην εξουσία.

Η απάντηση της Τουρκίας
Σε επίσημο επίπεδο, η απάντηση της Άγκυρας στα όσα ειπώθηκαν ήταν άμεση. Το τουρκικό ΥΠΕΞ έδωσε στη δημοσιότητα ανακοινωθέν με το οποίο τονίζει τη διαφωνία της τουρκικής πλευράς με τα σχόλια του Αμερικανού στρατηγού. Σύμφωνα με αυτό, ο τελευ-

ταίος, από τη θέση που βρίσκεται, θα έπρεπε να γνωρίζει πολύ καλά τη μάχη που δίνει η Τουρκία με την τρομοκρατία και τον εξτρεισμό σε πολλά επίπεδα. Η τουρκική πλευρά χαρακτηρίζει ως απαράδεκτες και αβάσιμες τις τοποθετήσεις του κ. McMaster και υπενθυμίζει ότι εξακολουθεί να προσεγγίζει τις ΗΠΑ ως μια φιλική και συμμαχική χώρα. Επίσης, η Άγκυρα ζητά από την Ουάσιγκτον να τερματίσει τη συνεργασία της με τη συριακή πτέρυγα του κουρδικού κινήματος και να παρέχει πιο εντατική υποστήριξη στην προσπάθεια της Τουρκίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του εξτρεισμού. Προχωρώντας, πηγές στην τουρκική πρωτεύουσα εστιάζουν στο παρασκήνιο της κορύφωσης της έντασης στις αμερικανοτουρκικές σχέσεις. Αποκλείοντας το ενδεχόμενο του άμεσου και ολοκληρωτικού τερματισμού των σχέσεων της Τουρκίας με τη Δύση, το ΝΑΤΟ και τις ΗΠΑ, οι πηγές μας θεωρούν ότι τρεις παράγοντες διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο σε ό,τι αφορά τη σκλήρυνση της γραμμής των ΗΠΑ στις σχέσεις τους με την Τουρκία. Πρώτον, στο Κουρδικό οι δύο πλευρές βρίσκονται πλέον σε αντιμαχόμενα στρατόπεδο με τις ΗΠΑ να υποστηρίζουν τη συριακή πτέρυγα του κουρδικού κινήματος. Δεύτερον, το φλερτ της Τουρκίας με τη Ρωσία, την Κίνα και το Ιράν (ενέργεια, άμυνα, οικονομία κτλ.) προβληματίζει την Ουάσιγκτον. Τέλος, στην περίπτωση του αποτυχημένου πραξικοπήματος και της καταπολέμησης του Κινήματος Γκιουλέν, οι ΗΠΑ δεν υποστήριξαν την σύμμαχο Τουρκία. Όπως μας επισημαίνουν οι πηγές μας, την τελευταία περίοδο ακούγεται έντονα η άποψη, την οποία εξέφρασε και η αρθρογράφος της φιλοκυβερνητικής εφη-

μερίδας Τζεμίλε Μπαϊρακτάρ, ότι οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοί τους επιχειρούν να προκαλέσουν ρήγμα στις σχέσεις σιιτικών και σουνιτικών δυνάμεων. Σύμφωνα με την κ. Μπαϊρακτάρ η Τουρκία δεν πρόκειται να τροποποιήσει τη στρατηγική της εξαιτίας των πιέσεων που δέχεται από τις ΗΠΑ με τις οποίες θα συνεχίσει να συνεργάζεται μόνο όταν τα εθνικά συμφέροντα των δύο χωρών ευθυγραμμίζονται. Διαφορετικά, η Τουρκία θα εξακολουθήσει να αντιστέκεται στην «παγκόσμια ηγεμονία» των ΗΠΑ.

Στα άκρα
Μπορεί οι Τούρκοι συνομιλητές μας να αποκλείουν ριζικές μεταβολές στις σχέσεις της Τουρκίας με τις ΗΠΑ και τη Δύση, όμως στην Ουάσιγκτον κύκλοι της ηγεσίας Τραμπ μελετούν όλα τα ενδεχόμενα και όλα τα εναλλακτικά σενάρια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η θέση του προέδρου του Middle East Forum, ο οποίος καλεί το ΝΑΤΟ να αντισταθεί στην Τουρκία του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Ο υποστηρικτής του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος και της ηγεσίας Τραμπ, προχωρώντας ένα βήμα πιο πέρα φέρνοντας στο προσκήνιο μια σειρά μέτρων που καλείται να λάβει η νατοϊκή συμμαχία στις σχέσεις της με την Τουρκία. Μεταξύ των προτάσεων αυτών ξεχωρίζουν σκέψεις όπως η απομάκρυνση πυρηνικών όπλων από το Ίντζιρλικ και το κλείσιμο της βάσης, η ματαίωση αποστολής πολεμοφόδιων στην Τουρκία, ο αποκλεισμός της Τουρκίας από προγράμματα ανάπτυξης στρατιωτικού εξοπλισμού και ανταλλαγής πληροφοριών και ο περιορισμός των ρόλων των Τούρκων στρατιωτικών και αξιωματούχων στο ΝΑΤΟ.

Στηρίζουμε την προσωπική σου επιχειρηματική διαδρομή.

.....

Με ολοκληρωμένες λύσεις, τεχνολογική υπεροχή και άριστη εξυπηρέτηση.

Ο Μαλάς ισοφαρίζει, όπως τον Δεκέμβριο του 2013

Αδιαφορία φοιτητών

πολύ μικρός είναι ο αριθμός ενδιαφερομένων στις ΗΠΑ, να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα στις προεδρικές. Μόλις 50 άτομα δήλωσαν συμμετοχή στη Νέα Υόρκη και 5-6 στην Ουάσινγκτον. Παρά τις συνεχείς ανακοινώσεις, οι φοιτητές που αποστέλούν τη συντριπτική πλειοψηφία αυτών που έχουν εκλογικό δικαίωμα, επιδεικνύουν αδιαφορία. Έτσι, τελικά θα λειτουργήσει μόνο ένα εκλογικό κέντρο στη Νέα Υόρκη.

• • • • •

Ο ήπιος Σταύρος

Αγάλι-αγάλι πάει να κάνει την αγοριίδα μέλι ο Σταύρος Μαλάς, από τη μια κλείνοντας την ψαλίδα του 4% σχεδόν που τον χώριζε από τον Νικόλα, όπως θα παρατηρήσατε από τη σημερινή δημοσκόπηση της «Κ», ενώ παράλληλα ισοφαρίζει τον «προσωπικό του αντίπαλο» και σε πολλά από τα ποιοτικά χαρακτηριστικά. Το ήπιο του χαρακτήρα του το έχει εμβολιάσει και στην προεκλογική του εκστρατεία σε τέτοιο βαθμό μάλιστα που η αρχηγός της «Αλληλεγγύης» Ελένη Θεοκάρους, στη σημερινή της συνέντευξη στην «Κ» (σελ. 8) να τον συχαίρει για το ήθος που επιδεικνύει και για τον πολιτικό πολιτισμό που διδάσκει!

• • • • •

Ίδια με το 2013

Πάντως, αν συγκρίνει κανείς τη δημοσκόπηση της «Κ» του Δεκέμβρη του 2013 με τη σημερινή θα δει ότι και τότε τον Δεκέμβρη, για πρώτη φορά ο κ. Μαλάς είχε ισοφαρίσει και περάζει μπροστά ενώ τον Ιανουάριο έβαλε και μαξιλαράκι 3%. Πάντως το ΑΚΕΛ, που ακόμα να πιάσει όλες τις στροφές του, κατά πολύ έγκυρες πηγές, «θα εξορμήσει ξανά από πόρτα σε πόρτα μετά τις γιορτές για να μπει στην τελική ευθεία με αυτοπεποίθηση».

• • • • •

Χάθηκαν τα στελέχη

Το πρόβλημα συσπείρωσης που παρουσιάζει πλέον και σε κάθε έρευνας που βλέπει το φως της δημοσιότητας, είναι εκείνο που ταλανίζει το επιτελείο του Νικόλα Παπαδόπουλου. Μάλιστα, αυτή που δείχνει να μη μαζεύεται με τίποτα είναι η νεολαία του ΔΗΚΟ. Το άλλο μεγάλο πρόβλημα του Νικόλα είναι ότι δεν περιστοιχίζεται από γνωστά στελέχη του Κόμματος κατά τις εξορμήσεις του ενώ οι πύριχοι αυτού στενοί συνεργάτες, ολίγη πρόσβαση έχουν στη ΔΗΚΟϊκή επικράτεια: «Ακόμα και ο Μάρκος, που είναι γιος του ιδρυτή του κόμματος δεν έχει ου-

Χριστουγεννιάτικο δείπνο στους ομογενείς δημοσιογράφους και ανταποκριτές που ασχολούνται με την Κύπρο, παρέθεσαν ο μόνιμος αντιπρόσωπός μας στον ΟΗΕ, Κορνήλιος Κορνηλίου και το Γραφείο Τύπου της αντιπροσωπείας μας στη Νέα Υόρκη. Φιλόξενος ο οικοδεσπότης, φιλική η ατμόσφαιρα και η συζήτηση ελλείψει Κυπριακού περιστράφηκε γύρω από τις προεδρικές εκλογές, απ' όπου προέκυψε και η ενδιαφέρουσα είδηση που παραθέτουμε πρώτη στη στήλη. (Φωτογραφία: GANP/Δημήτρης Πανάγος).

σιαστική συμμετοχή στις εξορμήσεις», λέει με πικρία, πρόσωπο που πασχίζει για την εκλογή Νικόλα.

• • • • •

Τα αγρέλια

Την ίδια ώρα, φαίνεται ότι Μάριος Καρογιάν και οι συνεργάτες του θα πάρουν πολλά κιλά καθότι κάθε βράδυ βγαίνουν στη γύρα μαζεύοντας προεκλογικά αγρέλια! Μάλιστα, κόσμος που δημοσίως εμφανίζεται να στηρίζει Νικόλα παρακολουθεί τις εξορμήσεις Καρογιάν και μιλάει ήδη για την επόμενη μέρα στο Κόμμα. Θα μου πείτε ότι αυτό είναι στο DNA των ΔΗΚΟϊκών και ενδοχρόνως δεν θα έχετε άδικο, όμως άμα ακούσετε ονόματα θα εκπλαγείτε.

• • • • •

Ο παλιός του εαυτός

Τον παλιό του εαυτό θύμισε τις προάλλες στη βουλή ο Αβέρωφ Νεοφύτου. Λειτουργήσε σωπηρά και μεθοδικά για τον κρατικό προϋπολογισμό πετυχαίνοντας τέτοιες συνεργασίες που δεν θα δυσκολέσουν το οικονομικό έργο της κυβέρνησης αλλά ούτε

αφήνουν πολιτικά εκτεθειμένα τα κόμματα της αντιπολίτευσης. Ο ΔΗΣΥ, όπως μαθαίνει η στήλη, ψήφισε προτάσεις σωστές και λογικές καταψηφίζοντας τις παράλογες. Ενδεικτική η πρόταση για έλεγχο των συνεργατών της προεδρίας όπου ο Αβέρωφ παρενέβη, επισημαίνοντας πως θα πρέπει να είναι συνεπείς στις πράξεις τους. «Δεν βάζουμε όρους στους δικούς μας συνεργάτες, μπορούμε να βάλουμε σε αυτούς που θα έχει ο Πρόεδρος;» ανέφερε χαρακτηριστικά ο συναγερμικός πρόεδρος πείθοντας και το ΔΗΚΟ να το καταψηφίσει.

• • • • •

Survivor ο Αλέξης

Τελικά λάθος άνθρωπο βράβευσε ο πρόεδρος Συλλούρης αφού όπως προκύπτει διά των αποκάλυψεων Κοτζιά, το «Survivor» το κέρδισε σαρωτικά ο Αλέξης Παπαχελάς και όχι ο Ντάνος. Ενημερώνοντας τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας και Εξωτερικών για τα αποτελέσματα της επίσκεψης Ερντογάν στην Ελλάδα ο ΥΠΕΞ, αποκάλυψε ότι ο Τούρκος Πρόεδρος είπε στα μέλη της ελληνικής κυβέρνησης, «φαίνεται ότι έκανα λάθος», για τη συνέντευξη που έδωσε στον ΣΚΑΙ

την προηγούμενη της επίσκεψης του και η οποία προκάλεσε το σάλο της Λωζάννης.

• • • • •

Τους έφαγε την μπουκιά

Απαντώντας σε δημοσιεύματα που αναφέρονταν σε φιάσκο από την κυβέρνηση, ο πληθωρικός κ. Κοτζιάς αποκάλυψε... ότι ο Ερντογάν είχε συμφωνήσει να δώσει συνέντευξη στο Αθηνάϊκο Πρακτορείο όμως άλλαξε απόφαση μετά από παρέμβαση του συμβούλου του και γνωστού παραγωγού του Survivor, συνεργάτη του ΣΚΑΙ, Ατζούν Ιλιτζαλί. Γι' αυτό κατά τον κ. Κοτζιά «υπήρξε μια μετακίνηση, ανάμεσα στις απόψεις που εξέφρασε πριν έρθει και σε αυτά που είπε στην Ελλάδα».

• • • • •

Ο Λεβέντ ξαναχτυπά

Στον απόηχο της επίσκεψης Ερντογάν στην Ελλάδα έγινε σεισμός στα Κατεχόμενα με την αναδημοσίευση στην «Αφρική» από τον Σενέρ Λεβέντ του σκίτσου με τον αρχαίο Κούρο να ουρεί σε φωτογραφία του Τάγιη, με τίτλο: «Με ελληνικά μάτια». Οργανώσεις

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Σενέρ Λεβέντ

Ο Σενέρ Λεβέντ που αν και βρίσκεται πια αντιμέτωπος πρόσωπο με πρόσωπο με το καθεστώς Ερντογάν και αντιμετωπίζει (για άλλη μία φορά) θανάσιμο κίνδυνο, εξακολουθεί καθημερινά να διακηρύττει ανένδοτο αγώνα απελευθέρωσης από την τουρκική κατοχή.

εποίκων και εθνικιστών έκαναν διαμαρτυρίες έξω από την εφημερίδα και απείλησαν τους δημοσιογράφους της, ενώ ο αντιπρόεδρος της τουρκικής κυβέρνησης Ρετζέπ Άκνταγ υποσχέθηκε να οδηγήσει τον Λεβέντ ενώπιον της δικαιοσύνης, το ίδιο και ο λεγόμενος πρωθυπουργός Οζγκιουρκγιούν. Τα πρωτοσέλιδα της «Αφρική» και τα άρθρα Λεβέντ, που ακολούθησαν κατά της προσπάθειας του καθεστώτος Ερντογάν να επιβάλει καθεστώς τρομοκρατίας στα Κατεχόμενα ξεσηκώναν κύματα συμπαράστασης διά των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και έστρεψαν το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης, εν μέσω «προεκλογικής», στο συγκεκριμένο ζήτημα.

• • • • •

Άρχισαν οι διωγμοί

Την Παρασκευή το βράδυ, η «Αφρική» γιόρτασε τα 20χρονά της σε μια μεγάλη αίθουσα επί του μεσαιωνικού ναού της Αγίας Σοφίας, εν μέσω απείλων των γνωστών εθνικιστικών οργανώσεων αλλά στην παρουσία πλήθους κόσμου, μεταξύ των οποίων και Ε/κ και Τ/κ δημοσιογράφων με πρώτο τον βετεράνο πρόεδρο της ΕΣΚ Ανδρέα Καννάουρο. Στην εκδήλωση ήταν και ο γνωστός Πάφιος Τ/κ πολιτικός ακτιβιστής Ζεκί Μπεσιλτεπελί, ο οποίος ειδοποιήθηκε τηλεφωνικά ότι απολύθηκε από το πανεπιστήμιο North East, διότι είχε δηλώσει «ψυχική τε και σώματι συμπαράσταση στον αγώνα της 'Αφρική' για απελευθέρωση από την τουρκική κατοχή». Respect!

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

ΑΜΕΡΩΤΑ / Γράφει ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Εφαρμοσμένη πολιτική

Η ψήφιση κάθε χρόνο του κρατικού προϋπολογισμού είναι πράξη ευθύνης. Ο κάθε Βουλευτής, η κάθε παράταξη, το κάθε κόμμα και κίνημα με την ψήφιση ή την καταψήφιση στέλνει το δικό του μήνυμα, ξεδιπλώνει ή μαζεύει το δικό του όραμα για τη δική του πρόταση για το μέλλον της χώρας μας. Τη μεγαλύτερη ευθύνη όμως την έχει η κυβέρνηση που καταθέτει τον προϋπολογισμό. Είναι άλλωστε αυτή την πρόταση που συζητήσαμε και ψηφίσαμε την περασμένη Τετάρτη. Συζητούμε τον συγκεκριμένο, κοστολογημένο σχεδιασμό που ξεδιπλώνει τη στρατηγική για την επόμενη χρόνια και την επόμενη πενταετία της κυβέρνησης του Προέδρου Αναστασιάδη. Μιλάμε για εφαρμοσμένη πολιτική και όχι για προεκλογικές εξαγγελίες που ακούμε αυτήν την περίοδο ως πυροτεχνήματα, ατάκτως εκτοξευθέντα, χωρίς λογική, σχεδιασμό και κοστολόγηση.

Αυτή είναι και η ειδοποιός διαφορά της πρότασης του Προέδρου Αναστασιάδη από τους ανθυποψηφίους του. Ο θαθακισμός που έκρευσε και εκτράφηκε το '80 δεν βρίσκει απήχηση σήμερα. Σήμερα χρειάζονται σοβαρές προσεγγίσεις, προτάσεις με πραγματισμό και κοστολόγηση. Να λέμε για ζητήματα και πολιτικές που μπορούν να εφαρμοστούν. Το σχέδιο του Νίκου Αναστασιάδη για το 2023 είναι συνυφασμένο με τις προοπτικές της χώρας μας. Είναι η συνέχιση των πολιτικών και των μεταρρυθμίσεων που σχεδιάστηκαν και υλοποιούνται σήμερα. Είναι η εξέλιξη του σχεδιασμού σε όλο το φάσμα της πολιτικής Βεντάλιας. **Υπάρχουν** κρίσιμα ερωτήματα που

πρέπει να απαντήσουμε. Κυρίως για το ποια Κύπρο θέλουμε, για μας και για τα παιδιά μας. Εμείς δεν δικαιούμαστε να είμαστε ικανοποιημένοι με μισόλογα και ασάφειες και σίγουρα δεν πανηγυρίζουμε. Εμείς, στον Δημοκρατικό Συναγερμό έχουμε μάθει ότι με πραγματισμό και μετριοπάθεια με συνεργασία και ειλικρίνεια προθέσεων, η σκληρή δουλειά επιβραβεύεται με αποτελέσματα. Κοιτώντας στα μάτια τους συμπολίτες μας μπορούμε να τους πούμε ότι η πολιτική, που είχε και έχει αντίκτυπο στις ζωές τους, μπορεί να επηρεάσει την καθημερινότητά τους προς το καλύτερο.

Η εφαρμοσμένη πολιτική δεν έχει καμία σχέση με προεκλογικά συνθήματα. Η εφαρμογή του ΓΕΣΥ μέσα στα χρονδιαγράμματα που έχουν ψηφιστεί, η ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης στην Εθνική Φρουρά μετά την μετεξέλιξη σε μριεπαγγελματικό τον στρατό μας, η εφαρμογή των

νέων αναλυτικών προγραμμάτων στην εκπαίδευση και η ολοκλήρωση της διαδικασίας πρόκλησης εκπαιδευτικών από τον κατάλογο διορισίμων, η εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και η μείωση της γραφειοκρατίας αποτελούν μέρος του εφαρμοσμένου σχεδίου του Νίκου Αναστασιάδη για την Ελλάδα που θέλουμε το 2023. Οι προοπτικές της χώρας δεν μπορούν να μη στηρίζονται σε ένα συγκεκριμένο στρατηγικό πλάνο. Και η πρόταση του Νίκου Αναστασιάδη έχει σχεδιασμό. Δεν τον αναγγέλλει σήμερα. Είναι ήδη στα σκαριά. Είτε αφορά τον τουρισμό, όπου ο σχεδιασμός μιλάει για διπλασιασμό του ΑΕΠ μέχρι το 2030, είτε αφορά την προσέλευση ξένων επενδύσεων ή τις εταιρίες έρευνας και καινοτομίας.

Σε αυτές τις εκλογές χρειάζεται να μιλήσουμε τη γλώσσα της γενιάς μας. Και η δική μας η γενιά δεν ξεγελιάται με επικίνδυνες εξαγγελίες που στερούνται λογικής και κοστολόγησης. Η δική μας η γενιά χρειάζεται από μας σοβαρότητα και υπευθυνότητα. Χρειάζεται το πολιτικό πλαίσιο για να συνεχίσουμε την ανάπτυξη. Με σταθερά βήματα που θα πάρουν τη χώρα μπροστά. Με μια κυβέρνηση που να διασφαλίζει την υλοποίηση των αλλαγών που έχει ανάγκη ο τόπος. Η δική μας η γενιά δεν θέλει πειραματισμούς αλλά ασφάλεια και σταθερότητα. Θέλει μια διακυβέρνηση στον τόπο που θα εξασφαλίζει προμία ώστε η γενιά μας να μπορεί να ελπίζει και να οραματίζεται το αύριο. Όλα αυτά στη δική μας γενιά μπορεί αναμφίβολα να τα προσφέρει μόνο η επανεκλογή του Προέδρου Αναστασιάδη.

Βουλευτής ΔΗΣΥ Λευκωσίας
twitter: @dmdemetriou

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Η Κύπρος όλη στη Βουλή

Η αλήθεια όλη για το πολιτικό τεκταίνόμενο στην Κύπρο, για τους αντικρουόμενους μεγάλους στόχους, για τις συγκλίνουσες μικροκομματικές επιδιώξεις, αλλά και για τις «αμαρτίες» των εκάστοτε κυβερνήσεων, παρουσιάζονται με μοναδικό τρόπο, κατά την τριήμερη συζήτηση του προϋπολογισμού στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Το μόνο που δεν είναι σίγουρο, είναι αν οι αλήθειες αυτές, φτάνουν στα αφτιά των κυβερνώντων και κυρίως των πολιτών, οι οποίοι με την ψήφο τους, ανεβάζουν και κατεβάζουν κυβερνήσεις και βουλευτές. Η συζήτηση στη Βουλή θα μπορούσε να καταστεί καταπληκτική «πρώτη ύλη» για πτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, όχι μόνο των πολιτικών επιστημών, αλλά και οικονομικών σπουδών, ακόμη και της ψυχολογίας. Οι μόνοι που σίγουρα γίνονται πιο σοφοί κάθε χρόνο είναι οι λιγότεροι κοινοβουλευτικοί συντάκτες, οι οποίοι ακούνε πολλά και μεταδίδουν ελάχιστα.

Η φράση «κυβερνώσα Βουλή» στο παρελθόν αποτέλεσε αιτία αφορότατων αντιπαραθέσεων. Σήμερα μπορεί να μην γίνεται αναφορά στη φράση, αλλά η ψήφιση του προϋπολογισμού, με τις ατέλειωτες δεσμεύσεις κονδυλίων (η περίφημη «ένθεση σημαίας» ή τα περίφημα σταυρώματα) αποτελούν επιβεβαίωση αυτού που καλείται «κυβερνώσα Βουλή». Πιο απλά για να δαπανηθούν από την κυβέρνηση κονδύλια, τα οποία ήδη ψηφίστηκαν και εγκρίθηκαν, θα πρέπει να εξασφαλιστεί και νέα έγκριση από την Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής. Δηλαδή διπλοί έλεγχοι και διπλές καθυστερήσεις. Η πλάκα είναι ότι τα περισσότερα σταυρώματα, αφορούν δρόμους και μικρά έργα, για

τα οποία επηρεάζονται μικρές ομάδες πολιτών, οι οποίες αντιδρούν κατά κανόνα, σε έργα τα οποία εξυπηρετούν τη συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών. Δεν είναι κακός ο πολλαπλός έλεγχος, σε ένα τόπο που όζει διαφθοράς και σκανδάλων, αλλά φθάνουμε στο άλλο άκρο. Εσωτερικοί ελεγκτές σε όλες τις υπηρεσίες, γενικοί ελεγκτές του κράτους, η Βουλή των Αντιπροσώπων και ένα σωρό άλλες δικαστικές διαδικασίες. Αποτέλεσμα είναι η γραφειοκρατία να βασιλεύει, να ταλανίζει το σύστημα και να ταλαιπωρεί τους πολίτες.

Σε εξέλιξη βρίσκεται διάλογος και έντονος προβληματισμός στη Βουλή, για την αλλαγή του κανονισμού λειτουργίας του σώματος. Καλό είναι να ληφθούν υπόψη πρακτικές του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και άλλων κοινοβουλίων προηγμένων χωρών, όπου κύριο χαρακτηριστικό είναι ο ζωντανός διάλογος μεταξύ εκπροσώπων της εκτελεστικής και της νομοθετικής εξουσίας. Και βεβαίως είναι ο περιορισμός του χρόνου των ομιλιών. Στην Κύπρο οι υπουργοί και οι άλλοι αξιωματούχοι προσέρχονται μόνο στις συνεδριάσεις των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών, όπου παρευρίσκονται κατά κανόνα μόνο οι βουλευτές των Επιτροπών. Θα ήταν ίσως καλύτερο, αυτός ο διάλογος να γινόταν ενώπιον της Ολομέλειας, με συγκεκριμένους κανόνες και με καθορισμένα χρονδιαγράμματα. Τραγικό είναι και το γεγονός ότι ο διάλογος μεταφέρεται συχνά πυκνά στα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά στούντιο, με τις ατέλειωτες συζητήσεις, χωρίς αποτέλεσμα και με συνεχές αντιπαράθεσεις. Δεν είναι τυχαία η συστηματική πρόνοια για ασυλία των βουλευτών, μόνο όταν μιλούν εντός της Βουλής.

Η Βουλή μπορεί να αποτελέσει τον «ναό της Δημοκρατίας», αλλά αυτό δεν ση-

μαίνει ότι δεν πρέπει να υπάρχουν κανόνες στον διάλογο. Πρέπει, βεβαίως, να καθοριστούν και κριτήρια στην προσέλευση φιλοξενουμένων στις Επιτροπές. Κατά κανόνα προσέρχονται αξιωματούχοι και ανώτατοι δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι πληρώνονται αδρά για κάθε ώρα δουλειάς. Είναι κρίμα να αναμένουν μερικές φορές και ώρες για να παραστούν σε συνεδριάσεις. Είναι κρίμα και η πρακτική να προσέρχονται δεκάδες τεχνοκράτες, όταν παρίσταται ο αρμόδιος υπουργός και το μόνο που κάνουν είναι να βρίσκονται σε αναμονή, σε περιπτώσεις που ζητηθεί η τεχνοκρατική τους θέση. Και γιατί όχι, κάποια στιγμή θα πρέπει να υπάρξει κοστολόγηση των συνεδριάσεων των κοινοβουλευτικών Επιτροπών.

Καλό είναι να ξεκινήσει ο διάλογος για τη μισθοδοσία των βουλευτών και η διασύνδεση του μισθού, με άλλους αξιωματούχους του κράτους. Δεν είναι σωστό κάθε φορά που πρέπει να αυξηθούν οι μισθοί, να γίνεται τόσο μεγάλος ντόρος, «εσκεμμένος ή όχι». Και βεβαίως να τεθεί και το θέμα του ασυμβίβαστου, δηλαδή της απαγόρευσης άσκησης άλλου επαγγέλματος. Είναι τόσα πολλά που πρέπει να μελετηθούν και να προβληματοστούν οι βουλευτές, που είναι να διερωτάσαι πόσο διαβάζουν τις εκατοντάδες, δυσνόητες πολλές φορές, σελίδες που φθάνουν καθημερινά κοντά τους. Η κυβέρνηση μπορεί να ασκεί εξουσία, αλλά η Βουλή έχει το προνόμιο να θεσπίζει θεσμούς, μέσω των νομοθεσιών. Και μια πολιτεία κρίνεται κυρίως με την ποιότητα των θεσμών και όχι με τις αποφάσεις της εκάστοτε εκτελεστικής εξουσίας, οι οποίες μερικές φορές είναι καταστροφικές. Και είναι οι θεσμοί που καθορίζουν την ποιότητα μιας πολιτείας και την ευημερία των πολιτών της.

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ / Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Περιμένοντας το νέο Μεσσία

Το 2008, η κυπριακή κοινωνία επέλεξε να αναδείξει στην προεδρία τον τότε γ.γ. του ΑΚΕΛ και πρόεδρο της βουλής Δημήτρη Χριστόφια, πιστεύοντας το όραμα που παρουςίασε για μία δίκαιη λύση και κοινωνία. Μία μεγάλη στιγμή για τη συντηρητική και εν πολλοίς δεξιά κυπριακή κοινή γνώμη η οποία μετέφερε όλες τις προσδοκίες της στον αρχηγό της Αριστεράς. Χρειάστηκε να γίνει ένα Μαρί και να επέλθει η οικονομική κρίση, ώστε, ίσως ο δημοφιλέστερος για εκείνη την εποχή πολιτικός, να φανεί για άλλους ελλήπις μπροστά στις κρίσιμες καταστάσεις και για άλλους ως ο κύριος υπαίτιος και να καταρρακωθεί στα μάτια της κοινωνίας. Ας μείνουμε όμως λίγο ακόμη στο Μαρί, όπου με την εκθρόνιση του Δημήτρη Χριστόφια ψάχναμε εναγωνίως ένα νέο ινδάλμα. Ήταν τότε που εμφανίστηκε ο Πόλυσ Πολυβίου. Το πολυσέλιδο πόρισμά του που είχε τη μορφή ηθικολογικού μανιφέστου, υπογράμμιζε πως «αντί ευθύνης – τόσο με τη μορφή ανάληψης όσο και απόδοσης της – υπάρχει στα μάτια του μεγάλου μέρους των πολιτών συγκάλυψη και ατιμωρησία». Ήταν αρκετό για να αποτελέσει τον σύγχρονο ήρωα για την κυπριακή κοινωνία. Την ευχίξια βεβαίως και τα περί «όφειλε να γνωρίζει» τα έκανε γαργάρα λίγο αργότερα όταν εκπροσωπούσε νομικά και εν πολλοίς αθώωνε το χρηματοπιστωτικό κατεστημένο κατά το

Ταράζει τα νερά η εξαγορά της 21st Century Fox από τη Disney. Και φυσικά οι Simpsons, το ήξεραν.

Το Μαρί ακολούθησε η οικονομική κρίση, η οποία υπήρξε το τελειωτικό κτύπημα για την πολιτική πορεία του Δημήτρη Χριστόφια. Ήταν τότε που όλοι εναπόθεσαν τις ελπίδες τους στους «καλύτερους τραπεζίτες».

την κατάρρευση. Όσο δίκαιο κι αν είχε για τις αγκυλώσεις του ΑΚΕΛ, έχει το δικό του μεγάλο μερίδιο ευθύνης για την τροπή των πραγμάτων. Και αυτό γιατί ο ίδιος απέφυγε να ελέγξει με τρόπο αποτελεσματικό τις τράπεζες και να δημιουργηθεί κατ' επέκταση μία ορολογιακή βόμβα. Χρειάστηκε να μας υπογραμμίσουν ευρωπαίοι αξιωματούχοι τον ελλειμματικό εποπτικό του ρόλο ώστε να τον αφαιρέσουμε από τη μεγάλη λίστα των σύγχρονων ηρώων και να πειστούμε ότι είχε μερίδιο ευθύνης σε όλα αυτά.

Και κάπως έτσι σε μία οικονομία και κοινωνία έτοιμη να καταρρεύσει οι προεδρικές εκλογές του 2013 έπεισαν τη μεγάλη πλειοψηφία της κοινωνίας πως η κρίση θέλει ηγέτη. Και αυτός ο ηγέτης που είναι έτοιμος να διαχειριστεί σωστά την κρίση και εν πολλοίς να μας σώσει είναι ο Νίκος Αναστασιάδης. Και δεν ήταν παράλογο. Είχε προηγηθεί μία σειρά επικοινωνιακών τεχνασμάτων, με τους φίλους μας τους Ευρωπαίους να επισκέπτονται τον υποψήφιο για την προεδρία και να μας γεμίζουν ελπίδες πως ίσως αυτός, λίγο με το επικοινωνιακό του χαρακτήρα του, λίγο με τα πολιτικά επιχειρήματά του, λίγο με το σχέδιο β' που όλο έλεγε πως είχε, θα μπορούσε να αποφύγει την κρίση. Χρειάστηκε το Eurogroup του Μαρτίου του 2013 για να προσγειωθούν ανώμαλα, τόσο εμείς όσο και ο κ. Αναστασιάδης από τη μεταχείριση της οποίας τύχαμε από τους εταίρους φίλους μας. Ήταν τότε που οι φίλοι του του είχαν βάσει το πιστόλι στον κρόταφο και του επέβαλαν το κούρεμα των καταθέσεων.

Μία κοινωνία έτοιμη να κτίζει και να καταρρίψει είδωλα. Μία κοινωνία που περιμένει ήρωες και Μεσσίες να τη σώσουν από την καταστροφή. Μία κοινωνία έτοιμη να πιστέψει ό,τι περιβάλλεται από χυρόσοκονα και από ωραίο περιτύλιγμα. Ας ελπίσουμε πως σε αυτή την προεκλογική μάχη θα αποφευχθούν οι μεγάλες προσδοκίες. Θα πάμε να ψηφίσουμε αλλά δεν θα περιμένουμε θαύματα. Μεσσίες και μεγάλοι ήρωες ήρθαν είναν και απήλθαν πολλές φορές. Από την κάθοδό τους τα τελευταία χρόνια πάθαμε πολλά. Και ελπίζω να μάθαιε.

economidom@kathimerini.com.cy

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Οι γενικές προσδοκίες ειδικώς διαψεύδονται

Το αποτέλεσμα της υπόθεσης για την τότε Τράπεζα Κύπρου, το πότε είναι αντιληπτό, και στελέχη της που βρίσκονταν υπό συγκεκριμένες κατηγορίες, είναι γνωστό. Το ότι δεν το περιμέναμε, δεν ξέρω αν είναι γνωστό ή όχι. Ίσως να μην το ήξεραν ή να μην είχαν έστω μια εικόνα, ακόμη κι οι ίδιοι που διαχειρίζονταν τη νομική πτυχή της υπόθεσης. Κι αν εμείς δεν είχαμε εικόνα ή κάτι περιμέναμε, εκείνοι δεν δικαιολογούνται. Αυτό που έχουμε στα χέρια μας δεν αλλάζει κι αυτό δεν είναι άλλο από ένα πρώτο μνηδέν που οδεύει πιθανότατα προς ένα μεγάλο τίποτα.

Ουσιαστικά, ό,τι και να γίνει με τη συνέχεια της υπόθεσης ή τη συνέχεια άλλων υποθέσεων, τα βασικά συμπεράσματα είναι δύο. Πρώτον, η κοινωνία έχασε, είναι εκείνη η πεττημένη της υπόθεσης. Δεύτερον, αν είναι αυτός ο δρόμος όλων των υποθέσεων που αφορούν την κατάρρευση της οικονομίας, ας ετοιμαστεί η κοινωνία να βγει μια και καλή χαμένη, όπως και τόσες φορές στο παρελθόν. Οι γενικές προσδοκίες του γενικού εισαγγελέα, ειδικώς διαψεύδονται. Δεν θα πω ότι είπε μεγάλα λόγια, δεν θα σταθώ σε αυτό, παρά στο ότι μετέδωσε έντεχνα το μήνυμα πως θα υπάρξει προς όφελος της κοινωνίας αποτέλεσμα, εφόσον αυτή ήταν η βασική ερώτηση.

Τι γίνεται με τις υποθέσεις για την κατάρρευση της οικονομίας, άρα πότε η κοινωνία θα δει τους υπεύθυνους να πληρώνουν. Δεν θα τους βλέπει. Αλλά δεν είμαι σίγουρος ότι ελπίζει να τους δει, πλέον. Διότι πιθανότατα ισχύει αυτό που άλλος, παλιά καρβανά της πολιτικής, είχε πει: «μπορείς να τους ξεγελάς όλους για λίγο καιρό, λίγους όλο τον καιρό, αλλά όχι όλους όλο τον καιρό». Αυτή είναι μια θεση αρχής για τις εξουσίες, όλες, που δεν πρόκειται καμιά να την υιοθετήσει. Όχι ότι πρέπει, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν ισχύει κιόλας. Αυτή τη στιγμή δεν μπορεί να βγει κανείς και να πει πως δεν έχει πέσει δούλεμα στην πλάτη της κοινωνίας. Στο όνομα της οποίας, το θυμικό βγήκε μπροστά

το 2013 και προανήγγειλε αποτελέσματα, κάποιους δηλαδή να οδηγούνται στη φυλακή. Επίσης, κάποιοι άλλοι, πατώντας στο θυμικό και προβάλλοντας το ύψος που μόνο με χίλιες ρομφαίες της καθαρσης μπορεί να συγκριθεί, πρότειναν αναμονή και όλα θα πάνε καλά. Και μαζί με την πρόταση αυτή, «προικοδοτήθηκαν» με ό,τι ζητήθηκε ώστε οι έρευνες να προχωρήσουν όσο πιο γρήγορα γινόταν και τα αποτελέσματα, στο όνομα της κοινωνίας, να έρθουν επίσης γρήγορα.

Η δε κοινωνία το ύψος με τις χίλιες ρομφαίες, το περιέβαλε με εμπιστοσύνη, ακόμη και σε περιπτώσεις που υποθέσεις δεν την αφορούσαν αλλά απασχόλησαν τα ΜΜΕ και τον ίδιο τον γενικό εισαγγελέα. Η οποία εμπιστοσύνη, τέλος πάντων, ήταν εμφανής σε όλες τις συζητήσεις,

σε όλα τα επίπεδα. Τώρα; Όλα έχουν αλλάξει πλέον, και η γενική εικόνα όχι μόνο δεν είναι καλή αλλά γίνεται ακόμη χειρότερη, οπότε καλό είναι να το αντιληφθεί και ο γενικός εισαγγελέας. Αν δε θέλει, δικαίωμά του, όπως όλα άλλωστε αλλά η υποχρέωσή του ήταν να φέρι αποτελέσματα, παρέμενε, αλλά μάλλον όχι πια. Παράλληλα, όταν από τη μια βλέπεις το σύστημα να μπάζει,

χρήση εξουσίας που η Πολιτεία διαθέτει να διοικετεύεται για άλλους σκοπούς όπως έγινε σύμφωνα με τα όσα είδαν το φως της δημοσιότητας με τη δεύτερη τη τάξη στη νομική υπηρεσία και από την άλλη διαπιστώνεις πως χάνονται υποθέσεις τις οποίες στο όνομα του θυμικού της κοινωνίας θα έπρεπε να κυνηγήσουμε μέχρι εκεί που δεν πάει, και δεν αντιλαμβανόμαστε ότι έχουμε πρόβλημα, ε τι να πει κανείς από εκεί και πέρα.

Όχι πολλά. Δεν υπάρχουν πολλά να πεις γιατί το αποτέλεσμα μιλάει από μόνο του και πλέον, και ο βαθμός εμπιστοσύνης αλλάζει, και εικόνες που ήταν δεδομένες θρυμματίζονται και η κοινωνία απελπίζεται περισσότερο. Στο όνομά της οποίας τελικά λέμε πολλά αλλά παρδίδουμε λίγα.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ / Του ΤΑΣΟΥ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Πού το πάει η Τουρκία;

Ο απόηχος της επίσκεψης Ερντογάν στην Αθήνα δεν έχει ακόμη καταλαγιάσει. Εάν κάποιος είναι προσεκτικός οφείλει να προσέξει ή να ανησυχήσει για το πού το πάει η Τουρκία και ειδικά τα μεγαλεπήβολα σχέδια του Τούρκου Προέδρου. Η πρόταξη του Ερντογάν της επικαιροποίησης της Συνθήκης της Λωζάννης την παραμονή της επίσκεψής του στην Ελλάδα και στη συνέχεια ακόμα και στο ελληνικό Προεδρικό Μέγαρο μέσα από ένα πρωτοφανές «μπρα ντε φερ» δηλώσεων μπροστά στις κάμερες με τον Προκόπη Παυλόπουλο, μόνο ανησυχία θα πρέπει να προκαλεί τόσο στην ελληνική διπλωματία όσο και στις ένοπλες δυνάμεις. Ο Τούρκος Πρόεδρος, όπως φαίνεται, έχει θέσει σε εφαρμογή ένα μεγαλόπνοο σχέδιο να καταστήσει την Τουρκία περιφερειακή υπερδύναμη. Σε λίγα χρόνια θα διαθέτει μια μοίρα μαχητικών αεροσκαφών F-35 που είναι αδράτα από τα ραντάρ και θα μπορούν θεωρητικά να εξουδετερώσουν τα ελληνικά μαχητικά πριν καν αυτά τα «δουν» από τα ραντάρ τους. Επίσης, μέχρι το 2023 θα έχει κατασκευάσει αεροπλανοφόρο το οποίο θα μπορεί να εξαπολύσει επίθεση σε οποιοδήποτε σημείο της ελληνικής επικράτειας. Εάν προσθέσουμε τους ρωσικούς αντιαεροπορικούς πυραύλους S-400 που προς μεγάλη απογοήτευσή μας, τους διέθεσαν οι Ρώσοι και την επιτυχημένη εκτόξευσή του τουρκικής κατασκευής πυραύλου Bora με βλήνκες 280 χιλιομέτρων, τότε η εικόνα είναι άκρως ανησυχητική. Η κατάσταση γίνεται αποκαρδιωτική εάν σκεφτούμε ότι η Ελλάδα λόγω της οικονομικής κρίσης δεν μπορεί να απαντήσει αποφασιστικά στον υπερ-εξοπλισμό της Τουρκίας. Φυσικά, ο ελληνικός στρατός παραμένει αρκετά ισχυρός και αποτρεπτικός παράγοντας αλλά η Τουρκία όπως έχω ξαναγράψει, πάει να ξεφύγει. Ούτε η αναβίωση των ελληνικών F-16 στο επίπεδο νίρερ, ούτε η διαφαινόμενη παραγγελία Γαλλικών Στελθ φρεγατών μπορούν να είναι η απάντηση. Πέρα από τους εξοπλισμούς φυσικά Ελλάδα και Κύπρος έχουν και άλλους τρόπους «θωράκισης» απέναντι σ' αυτό το επικίνδυνο παιχνίδι ή δρόμο συγκρούσης που μπορεί να επιδιώξει η Τουρκία. Καταρχάς η σύμφιξη της αμυντικής συνεργασίας της Κύπρου με το Ισραήλ κυρίως και φυσικά την Ελλάδα και δευτερευόντως με την Αίγυπτο – που είναι η πιο ισχυρή στρατιωτικά χώρα του Αραβικού κόσμου, είναι ένας σοβαρός αποτρεπτικός παράγοντας. Η πολύ στενή και φιλική σχέση του Προέδρου Αναστασιάδη με τον Νετανιάχου αλλά και τον Σισί είναι κάτι που δεν μπορεί να αγνοήσει η Τουρκία. Το Ισραήλ με τη δυναμική του παρουσία στο έδαφος αλλά και στους αιθέρες και στα ύδατα της Κύπρου έστω και ανεπίσημα δείχνει προς την Τουρκία ότι υπάρχει σοβαρό ενδεχόμενο να τους βρει μπροστά της εάν επιχειρήσει κάτι στην Κύπρο. Η κοινή άσκηση των ειδικών δυνάμεων Κύπρου και Ισραήλ, οι οποίες μεταφέρθηκαν με μεγάλο αριθμό ελικοπτέρων από το Ισραήλ προς την Κύπρο ήταν πρωτοφανής και δεν πέρασε απαρατήρητη από τα διεθνή περιοδικά άμυνας. Ένας τεράστιος αποτρεπτικός παράγοντας που έρχεται ως «από μηχανής Θεός» φαίνεται να είναι και η επιτάχυνση της υλοποίησης του ευρωπαϊκού στρατού που σίγουρα δεν θα μπορεί καμία Τουρκία να αγνοήσει. Έτσι, επιτέλους αυτό που όλοι οι Κύπριοι ονειρευόμασταν όταν επιδιώκαμε την ένταξη μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δηλαδή την ασφάλεια και την αλληλεγγύη που θα νιώθαμε και θα βιώναμε ως μέλος της μεγάλης ευρωπαϊκής ένωσης, φαίνεται να γίνεται πραγματικότητα. Έχει πάντως ενδιαφέρον να δούμε και μια άλλη «ανάγνωση» των κινήσεων του Ερντογάν και η οποία λέει ότι παρά το «θόρυβο» που προκαλεί ο Τούρκος Πρόεδρος και την έντονη ρητορική του, ακόμα και με τη πρόσφατη εμμονή του για τη «Συνθήκη της Λωζάννης» τα στατιστικά δείχνουν κάτι διαφορετικό. Λένε δηλαδή ότι από τότε που ανέλαβε την εξουσία στην Τουρκία, το 2003 δεν οδήγησε τις δύο χώρες σε ένα θερμό επεισόδιο ή μια μείζονα κρίση σε αντίθεση με τους Κεμαλιστές που τόσο τον Μάρτιο του 1987 με την κρίση του Σισιέρ επί Οζάλ όσο και τον Ιανουάριο του 1996 με την κρίση στα Ίμια επί πρωθυπουργίας Τσιζέρ έφεραν τις δύο χώρες στα πρόθυρα ενός πολέμου στο Αιγαίο. Όπως και να έχει όμως οι ενδείξεις που υπάρχουν σήμερα δεν επιτρέπουν ούτε στην Ελλάδα ούτε και στην Κύπρο να εφησυχάζουν αντιθέτως πρέπει να ανησυχούν για το πού το πάει η Τουρκία. Άλλωστε, η αποτροπή είναι το καλύτερο «όπλο» που θα μπορούσε να αποτρέψει τη χειρότερα και να αναγκάσει την Τουρκία να αναθεωρήσει τα οποία περίεργα σχέδια μπορεί να έχει.

trifonost@sppmedia.com

ΑΡΘΡΟ / Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ

Είναι αναθεωρητική δύναμη η Τουρκία του 2017;

Με αφορμή την επίσκεψη Ερντογάν στην Αθήνα και τις αναφορές που έγιναν στη συνθήκη της Λωζάννης έχει αναζωπυρωθεί η συζήτηση για το αν η σημερινή Τουρκία είναι αναθεωρητική δύναμη ή όχι. Από τη μία έχουμε εκείνους που θεωρούν ότι και βεβαίως είναι αναθεωρητική, προβάλλοντας ως επιχείρημα τις επανειλημμένες δηλώσεις Ερντογάν και τις τουρκικές διεκδικήσεις στο Αιγαίο και τα θέματα που θέτει στη δυτική Θράκη. Από την άλλη είναι εκείνοι που θεωρούν ότι η αμφισβήτηση της Λωζάννης έχει να κάνει περισσότερο με την εσωτερική αντιπαράθεση ισλαμιστών και κεμαλιστών με τους πρώτους να προσπαθούν να απαξιώσουν τον Κεμάλ Ατατούρκ που τη συμφώνησε. Κάποιοι τρίτοι υποστηρίζουν πως σήμερα ο τουρκικός αναθεωρητισμός έχει να κάνει περισσότερο με τη Μέση Ανατολή (Συρία και Ιράκ) και λιγότερο με την Ελλάδα.

Η δική μου άποψη είναι ότι ισχύουν ταυτόχρονα και τα τρία. Δηλαδή ο τουρκικός αναθεωρητισμός καλύπτει τόσο την Ελλάδα όσο και την Μέση Ανατολή, ενώ παράλληλα τα περί αναθεώρησης της Λωζάννης έχουν να κάνουν και με την προσπάθεια του Ερντογάν να καταστεί ο νέος Ατατούρκ. Σε ό,τι αφορά τον αναθεωρητισμό της Τουρκίας θα ήθελα να εξηγήσω ότι αυτός είναι ένα σχετικά σύγχρονο φαινόμενο. Έχει να κάνει με το γεγονός ότι τις τελευταίες τρεις δεκαετίες η Τουρκία νιώθει και είναι οικονομικά (16η οικονομία στον κόσμο) και στρατιωτικά πολύ ισχυρότερη από τους γείτονές της. Ας δούμε τα πράγματα στην εξελικτική τους πορεία μέσα στον χρόνο. Η Συνθήκη της Λωζάννης υπογράφηκε το 1923 και στην ουσία όριζε τα σύνορα και την πληθυσμιακή συγκρότηση (πρόβλεπε ανταλλαγές πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας) της νέας Τουρκικής

Δημοκρατίας όπως αυτή γεννήθηκε μέσα από τα ερείπια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Έκτοτε η Τουρκία κινείται με εσωστρέφεια (ειρήνη στον κόσμο, ειρήνη στην πατρίδα) και προσπαθούσε να συγκροτηθεί ως ένα ομοιογενές έθνος εντός των νέων της συνόρων διακατεχόμενη από το σύγχρονο των Σεβρών δηλαδή από το φόβο ότι όλοι θέλουν τη διάλυσή της. Οι διάδοχοι του Κεμάλ Ατατούρκ απόφυγαν να εισέλθουν στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και καταπολέμησαν τις παντουρκικές και παντουρκανικές ιδεολογίες. Η πρώτη αναθεώρηση της Συνθήκης της Λωζάννης ήλθε με την απορρόφηση του Σαντζακίου της Αλεξανδρέττας το 1938. Το 1955 η Τουρκία επανέρχεται στην Κύπρο (Τριμερή Διάσκεψη του Λονδίνου) από την οποία είχε παραιτηθεί το 1923 για να αποτρέψει την Ένωση. Παράλληλα, παραβιάζοντας τη Λωζάννη, προχώρησε σε βιαιοπραγίες

κατά της ελληνικής μειονότητας σε Κωνσταντινούπολη και Σμύρνη και διώξεις των μελών της μειονότητας τα οποία εξαναγκάστηκαν σε φυγή. Οι συνθήκες της Ζυρίχης και του Λονδίνου απετέλεσαν ένα δεύτερο ντε γιούρε τρόπο αναθεώρησης της Συνθήκης της Λωζάννης. Η τουρκική εισβολή και κατάληψη της μισής Κύπρου το 1974 προσέθεσε νέα ντε φάκτο στοιχεία αυτής της αναθεώρησης. Η ανακάλυψη πετρελαίου στο Αιγαίο και η δυνατότητα της Ελλάδας να επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα στα 12 ναυτικά μίλια στη βάση του Δικαιού της Θάλασσας (1982) οδήγησαν το 1995 την Τουρκία στην απειλή χρήσης βίας (casus belli) κατά της Ελλάδας και στη σταδιακή αμφισβήτηση των ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων στο Αιγαίο. Η κορύφωση αυτής της αμφισβήτησης ήρθε μετά τα Ίμια (1996) οπότε και η Τουρκία έθεσε θέμα κυριαρχίας 25 νησιών και πέραν

των 100 βραχονησίδων κατά παράβαση των Συνθηκών της Λωζάννης (1923) και των Παρισίων (1947). Τα τελευταία χρόνια η Τουρκία έχει αποστείλει στρατεύματα σε Ιράκ, Συρία, Κατάρ και Σομαλία. Παράλληλα προχωράει στη ναυπήγηση μικρού αεροπλανοφόρου, του TCG Anadolu. Ο τουρκικός αναθεωρητισμός επικεντρώνεται στη συνδιαμόρφωση με άλλες περιφερειακές δυνάμεις της νέας κατάστασης πραγμάτων στη Συρία και δευτερευόντως στο Ιράκ. Η ανάγκη της Τουρκίας για επικέντρωση στη Συρία και το Ιράκ και η αδυναμία της να επιβάλει σήμερα μία λύση στο Αιγαίο (λόγω και της αποδυνάμωσης των ενόπλων της δυνάμεων) την έχουν οδηγήσει στην επιλογή ούτε λύση - ούτε κρίση. Αυτό είναι το αποτέλεσμα της επίσκεψης Ερντογάν στην Αθήνα.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος

Μοντέλο Ρουάντας

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΕΤΤΗΡΟΥ**

Για τρεις ημέρες, η ολομέλεια της Βουλής συζητούσε την περασμένη εβδομάδα τον προϋπολογισμό του 2018 και την Τετάρτη το βράδυ, με τις ψήφους του ΔΗΣΥ, του ΔΗΚΟ και της Αλληλεγγύης, ο προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε νόμο. Αυτό για το οποίο ως αντιπολίτευση επικρίναμε την κυβέρνηση, ήταν ότι ούτε ο φρενιτός προϋπολογισμός ανταποκρίνεται στις ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας. Είπαμε ότι είναι ένας προϋπολογισμός αντιαναπτυξιακός και κοινωνικά ανάλγητος. Ένας προϋπολογισμός χωρίς όραμα, χωρίς προοπτική που διακινίζει την εισοδηματικά ανισότητα και την οικονομική αβεβαιότητα.Είναι σαφές πως ούτε οι κυβερνήσεις ασπάζονται αυτή τη θέση, προφανώς ούτε αυτοί που υπερηφύσαν τον προϋπολογισμό. Κάποια ΜΜΕ, στήριξαν με πάθος θα έλεγα, την προσπάθεια των κυβερνώντων, προφανώς στο πλαίσιο της στήριξης της προεκλογικής εκστρατείας Αναστασιάδη.Ας δούμε όμως την αλήθεια, λίγες μέρες μετά την ψήφιση. Κατά τη συζήτηση, υποδείχσε πολλές φορές ότι η Κύπρος που κατά τους κυβερνώντες ανακάμπτει και αναπτύσσεται, βρίσκεται σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση στις τελευταίες 7 θέσεις, ανάμεσα σε 28 χώρες, στο διάγραμμα κοινωνικής δικαιοσύνης το οποίο εξετάζει τους 6 ακόλουθους τομείς: α) την πρόληψη της φτώχειας, β) τα ίσα δικαιώματα στην εκπαίδευση, γ) την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, δ) την κοινωνική συνοχή και την απουσία διακρίσεων, ε) την υγεία, στ) τη δικαιοσύνη. Κάθε φορά που τα υποδεικνύαμε, η απάντηση είχε το ίδιο παραμύθι. «Φταίει το ΑΚΕΛ και η προηγούμενη διακυβέρνηση». Ξεκινούν βέβαια ότι πέρασαν πέντε χρόνια και πλέον δεν κρίνεται η προηγούμενη κυβέρνηση αλλά η διακυβέρνηση Αναστασιάδη-ΔΗΣΥ.

Ανασκοπώντας την κυπριακή οικονομία τα τελευταία πέντε χρόνια, αυτά τα οποία πρέπει να κρίνουμε, προκύπτει ένα ξεκάθαρο συμπέρασμα. Την κρίση την πλήρωσαν και εξακολουθούν να την πληρώνουν οι εργαζόμενοι. Δεν έχουμε συνεισφέρει όλοι με βάση τις δυνατότητές μας. Πανηγυρίζει η κυβέρνηση, ότι τα δημόσια οικονομικά είναι πλεονασματικά και το δημόσιο χρέος μειώνεται. Κομπάζει για τα πλεονάσματα. Αποκρύβει όμως ότι αυτά είναι λεφτά που στέρπησαν από τον απλό άνθρωπο, βυθίζοντας πολλούς συμπατριώτες μας στη φτώχεια. Δεν κατανοούν ότι η οικονομία μιας χώρας δεν είναι μόνο αριθμοί και λογιστικοί κανόνες. Και αναφέρθηκε κατά τη συζήτηση το παράδειγμα της Ρουάντας, η οικονομία της οποίας είναι ισχυρή, χωρίς χρέος και με πλεονάσματα, όμως ο λαός της κατατύσσεται ανάμεσα στους πιο φτωχούς παγκοσμίως.Εάν μπορεί κάποιος να ζει με 1000 ευρώ τον μήνα, και ξαφνικά αποφασίσει ότι δεν θα τρώει, δεν θα ντύεται, δεν θα μετακινείται για να μη σπαταλά καύσιμα, δεν θα βγαίνει έξω ούτε για καφέ, προφανώς στο τέλος του μήνα θα έχει πλεονάσματα. Το ερώτημα είναι όμως, αν αξίζουν τα πλεονάσματά του, την ποιότητα ζωής που θα έχει.

Αυτό κάνει η κυβέρνηση. Την ίδια ώρα δημιουργήσαν και το φαινόμενο των εργαζόμενων φτωχών, οι οποίοι συμβάλλουν από τη μια στη μείωση των δεικτών της ανεργίας και από την άλλη με μισθούς πείνας «συμβάλλουν» στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της «εδραιώσης» των επιχειρήσεων. Αυτό που με εκπλήττει, πάντως, είναι ο τρόπος που η συμπολίτευση πλάσασε τα αφηγήματά της. Ένας φίλος, μου είχε πει πρόσφατα το εξής: «Εάν ο Ναπολέωντας είχε στη διάθεσή του τα Μέσα Ενημέρωσης που έχει ο Αναστασιάδης, ίσως να μη μαθαίναμε ποτέ για το Βατερλώ».

Ο Νίκος Κέττηρος είναι βουλευτής ΑΚΕΛ Αμμοχώστου.

Τι έγινε στο Τσίρειο την περασμένη Δευτέρα στον ποδοσφαιρικό αγώνα ΑΕΛ-ΑΠΟΕΛ; Ό,τι γινόταν με αυτά και άλλα σωματεία και πέρυσι και πριν από χρόνια! Στο ίδιο έργο θεατές: επεισόδια, τραυματισμοί, δηλώσεις καταδίκης των επεισοδίων, μέχρι τα επόμενα! Γι’ αυτό, ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή: Όλοι γνωρίζουν τι πρέπει να γίνει. Όπως, το ποδοσφαιρικό παιχνίδι τεθεί σε νέα βάση με νέο καταστατικό, ανεξάρτητη από τα σωματεία «Διοργανώτρια Αρχή» του πρωταθλήματος, επιλογή προσώπων στην ηγεσία της «Διοργανώτριας Αρχής» με ευρύτατο κύρος, αθλητικός δικαστής με αυξημένες αρμοδιότητες και ευρεία αποδοχή, έλεγχος στις εισόδους των γηπέδων, αξιοποίηση της κάρτας φιλάθλου, συστηματική ενημέρωση της κοινής γνώμης, μάχη για την πρόληψη, χρήση του διαδικτύου ώστε η νέα γενιά να ακούσει διαφορετικά επιχειρήματα.

Τα σωματεία, παραμένοντας προσηλωμένα στην πεπατημένη, αντί να προτείνουν μια διαφορετική λύση στις μεγάλες παθογένειες του κυπριακού ποδοσφαίρου «αγωνίζονται» να κερδίσουν μια καλύτερη θέση στο υπάρχον σύστημα. Σιωπή για να μη μας ρίξουν στο διατπτικό σύστημα επιλογής, σιωπή για να κερδίσουμε και εμείς κάτι στο βασίλειο της σαπίλας. Αυτή η λογική οδηγεί στη νοοτροπία του τύπου «να λάβω υποσέξεις για ‘δικαιότερη’ μεταχείριση, να μην αισθάνομαι μονίμως αδικημένος...». Αυτή είναι η Κύπρος: κοντόφθαλμες μικροδυσθετίσεις, αδυναμία κατανόησης του μακροπρόθεσμου συμφέροντος, ροπή προς την κίνηση «κούντα τα πράματα ως πάρα τζιεν», αδυναμία διαμόρφωσης μακροπρόθεσμης στρατηγικής που θα βοηθούσε όλους να λειτουργήσουν σε ένα πιο αξιόπιστο περιβάλλον. Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Ποδοσφαιριστών (ΠΑΣΠ) με έρευνά του στην

Μάθημα θεάτρου στο Τσίρειο

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Η άνιση μάχη με τις φλόγες στην Καλιφόρνια.

οποία έλαβαν μέρος πέραν από 300 ποδοσφαιριστές έδειξε την πραγματική εικόνα: «το 67 τοις εκατό - υποστηρίζουν ότι υπάρχουν σπημένα παιχνίδια και στους αγώνες Α΄ Κατηγορίας, πολύ δε μεγαλύτερο είναι το ποσοστό που πιστεύουν τα σπημένα παιχνίδια επεκτείνονται και στους αγώνες της Β΄ Κατηγορίας, ενώ μόνο το 25% των ποδοσφαιριστών είναι έτοιμοι να καταγγείλουν αυτού του είδους τις ενέργειες. Το 75%, προβάλλει ως ένα από τους σημαντικότερους λόγους την ανασφάλεια και ότι δεν έχουν πρόθεση να καταγγείλουν οποιαδήποτε πληροφορία η οποία περιέρχεται στην αντίληψή τους, αναφορικά με σπημένα παιχνίδια» (ΚΥΠΕ, 10 Σεπτεμβρίου, ρεπορτάζ Δ. Νικολάου). Έρευνα του Πανεπιστημίου Λευκωσίας λέει ακόμα περισσότερα. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2015 σε δείγμα 1996 ατόμων. «Η έρευνα κατέδειξε μεγάλη έλλειψη εμπιστοσύνης στους θεσμούς του ποδοσφαίρου όπως η ΚΟΠ, η Δι-

καστική Επιτροπή, αλλά και η διαιτησία, ενώ σημαντικό είναι το γεγονός ότι οι Κύπριοι φιλάθλοι θεωρούν το κυπριακό πρωτάθλημα ως πολύ αναξιόπιστο. Σε σχέση με την εμπιστοσύνη που εξέφρασαν οι συμμετέχοντες στην έρευνα προς τους θεσμούς του ποδοσφαίρου, το 87% εμπιστεύεται από λίγο έως καθόλου την ΚΟΠ, 89% από λίγο έως καθόλου την Εκτελεστική Επιτροπή της ΚΟΠ, 83% από λίγο έως καθόλου τη Δικαστική, 87% από λίγο έως καθόλου τη Διαιτησία και την Επιτροπή Διαιτησίας, ενώ μόλις 35% εμπιστεύονται λίγο έως καθόλου τη διοίκηση της ομάδας τους... Όσον αφορά την αξιοπιστία του κυπριακού πρωταθλήματος, σε σχέση και με άλλα ευρωπαϊκά, μόλις το 13% απάντησαν ότι το θεωρούν πολύ ή μάλλον αξιόπιστο. Το Αγγλικό έλαβε 89% ως προς την αξιοπιστία, το Γερμανικό και το Ισπανικό 78%, το Ιταλικό 44% και το Ελληνικό 13%» (ΚΥΠΕ, 3 Ιουλίου 2015). Ο αγώνας στο Τσίρειο απέδειξε την αδυναμία διαμόρφωσης μιας

Η απομόνωση των Τουρκοκυπρίων II

Του **ΔΗΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Κατεχόμενα έφτανε το 9,5%-10%.

2. Όπως ήδη έχει αναφερθεί ο αριθμός των Τ/κ εργαζομένων εγγεγραμμένων στο σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων ανερχόταν σε 4.321 πρόσωπα το Νοέμβριο του 2004. Οι παροχές των κοινωνικών ασφαλίσεων προς τους Τ/κ ανερχόταν σε 7.852.095 λίρες Κύπρου το 2003 και περίπου σε 9.900.000 λίρες Κύπρου το 2004. Την ίδια στιγμή όλοι οι παλαιοί δικαιοuchi Τ/κ λαμβάνουν ανελλιπώς από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων τα δικαιώματά τους.

3. Οι Ε/κ που επισκέφθηκαν τις κατεχόμενες περιοχές έδωσαν το 2003, 10 λίρες ανά άτομο περίπου. Το 2004 η δαπάνη αυτή κατά άτομο υπολογίζεται ότι αυξήθηκε στις 12 λίρες. Από τον Απρίλιο του 2003 μέχρι το Δεκέμβριο του 2004 ο αριθμός των Ε/κ (ο αριθμός επισκέψεων) που πέρασε στις κατεχόμενες περιοχές ανήλθε σε 2.297.545. Υπολογίζεται συνεπώς ότι τα λεφτά τα οποία ξοδεύτηκαν από Ε/κ ανήλθαν το 2003 σε 11 εκατ. λίρες και το 2004 σε 14 εκατ. λίρες.

4. Από έρευνα που διενήργησε το Τμήμα Στατιστικής προέκυψε ότι ένα 6-7% των τουριστών που έρχονται στις ελεύθερες περιοχές, επισκέπτεται τις κατεχόμενες, μετά την μερική άρση της απαγόρευσης της ελεύθερης διακίνησης. Οι δε δαπάνες αυτών των τουριστών στα Κατεχόμενα το 2003 ήταν 3 εκατ. λίρες και 4 εκ. λίρες το 2004.

5. Παροχή δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε όλους τους Τ/κ ανεξαρτήτως

εισοδηματικών κριτηρίων. Από τον Μάιο του 2003 μέχρι τον Νοέμβριο του 2004 νοσπελεύτηκαν στα κρατικά νοσοκομεία 23.396 Τ/κ. Προφανώς όχι για κρυολογήματα και μικροασθένειες. Παρόλο που το υπολογισθέν από το Υπ. Υγείας κόστος ήταν μόνο 11,2 εκατ. λίρες, εν τούτοις θεωρώ ότι ο υπολογισμός αυτός είναι αναξιόπιστος λόγω αδυναμίας, τότε, του Υπουργείου να κοστολογήσει σωστά τις υπηρεσίες που πρόσφερε. Κατά τη γνώμη μου το ποσόν είναι τουλάχιστο διπλάσιο: 23 εκατ. λίρες.

6. Διαβατήρια-Ταυτότητες άλλα έγγραφα: Η ανακήρυξη των ψευδοκράτους το 1983 πραγματικά οδήγησε σε απομόνωση τους Τ/κ. Μέχρι το 2003 που ήρθε μερικώς η απαγόρευση της ελεύθερης διακίνησης και οι Τ/κ μπορούσαν ελεύθερα να μεταβαίνουν στις ελεύθερες περιοχές. Και τι συνέβη τότε; Οι νεότερης ηλικίας μαζικά συνέρρεαν στο Υπ. Εσωτερικών για εξασφάλιση πιστοποιητικών της ΚΔ. Μέχρι τις 26.11.2004 μας έδωσαν τα εξής στοιχεία για έγγραφα που εξέδωσε η υπηρεσία προς Τ/κ. α) Πιστοποιητικά γέννησης, 59.936. β) Δελτία ταυτότητας, 58.817. γ) Διαβατήρια, 29.540. Ειδικότερα τώρα για άτομα ηλικίας 17-20 ετών εδόθησαν τα ακόλουθα στοιχεία: α) Πιστοποιητικά γέννησης, 3.892. β) Δελτία ταυτότητας 3.568. γ) Διαβατήρια 1.757. Αυτά και άλλα έγγραφα για τίτλους ιδιοκτησίας και άλλα παρόμοια.

7. Στον τομέα του εμπορίου η κατάσταση δεν ήταν το ίδιο ικανοποιητική παρόλο που ένα πολύ ενθαρρυντικό φαινόμενο

κατεύθυνσης και ασφαλώς την αδυναμία υλοποίησης μιας στρατηγικής που θα οδηγίσει σε μεγάλη μείωση των φαινομένων bias στα κυπριακά γήπεδα. Μέγα ερώτημα παραμένει το πόσες και ποιες δυνάμεις ενδιαφέρονται για τις μεγάλες αλλαγές που έχει ανάγκη η Κύπρος και το ποδόσφαιρο. Στην περίπτωση του ποδοσφαίρου δεν θα ανακαλύψουμε κανένα τροχό: άλλες χώρες έδειξαν το δρόμο, όποιος θέλει μαθαίνει και αξιοποιεί τη διεθνή εμπειρία. Είναι πολύ γνωστό ότι σημαντικός αριθμός αξιωματικών της κυπριακής πολιτείας έχει μεταβεί στο εξωτερικό για να γνωρίσει επί τόπου τους τρόπους μιας επιτυχημένης αλλαγής: από τον κουλιγκανισμό στη θεαματική πρόοδο. Σίγουρα έμαθαν σημαντικά πράγματα. Ωστόσο, επί του εδάφους δεν είδαμε να αλλάζει τίποτε σημαντικό: πρώτο, γιατί χρειάζεται ισχυρή πολιτική βούληση, συνεπής προσπάθεια, συναίνεση που θα ξεπερνά τον εκάστοτε υπουργό ή την εκάστοτε κυβέρνηση. Δεύτερο, γιατί χρειάζονται τα κατάλληλα πρόσωπα που θα υλοποιήσουν μια στρατηγική. Τρίτο, γιατί χρειάζεται ολοκληρωμένη στρατηγική με συμμετοχή της Πολιτείας, του ΚΟΑ, της ΚΟΠ, της Αστυνομίας, εμπειρογνώμωνών με κατοχή της διεθνούς εμπειρίας, και όχι αποσπασματικές ρυθμίσεις όπως γίνεται τώρα (και εκ των υστέρων) με τα επεισόδια στο Τσίρειο. Τέταρτο, γιατί η εξάρτηση των παραγόντων από τα σωματεία παρεμποδίζει κάθε σοβαρή συζήτηση εξαιτίας της σωματειακής και κομματικής επιρροής που ασκείται σε κάθε προσπάθεια με τη μέθοδο της παραπομπής στις κυπριακές καλέςδες. Έτσι καταλήγουμε να μένουμε ως κανονικοί κύπριοι: καταγγελίες για τα επεισόδια, βαθειά λύπη για όσα συνέβησαν, δηλώσεις μέχρι να φύγει το θέμα από την επικαιρότητα, υποσχέσεις για μέτρα και πρωτοβουλίες. Μέχρι το επόμενο Τσίρειο!

Είχε παρουσιαστεί: 34 εταιρείες είτε μικτές (ε/κ και τ/κ) είτε μόνο Τ/κ, εγράφησαν στον Έφορο Εταιρειών. Γεγονός που το τ/κ Εμπορικό Επιμελητήριο αναφέρει στην έκθεσή του το 2004 ως ανησυχητικό, διότι την ίδια στιγμή στα Κατεχόμενα ελάχιστες εγγραφές εταιρειών υπήρξαν.

Απ’ όλα αυτά προκύπτει ότι τα περί απομόνωσης των Τ/κ υπήρξε και είναι ένα κακόγουστο παραμύθι της Τουρκίας που φαίνεται ότι σε κάποιος δεν φαίνεται παραμύθι. Το πιστεύουν; Ή έτσι τους συμφέρει. Σημασία έχει ότι με τα στοιχεία που παραθέσαμε την περίοδο της διακυβέρνησης Παπαδόπουλου το παραμύθι αποκαλύπτεται. Γιατί με τα στοιχεία αυτά εφοδιάζονται εν είδει όπλων οι διπλωμάτες και άλλοι φίλοι και μπορούν αποτελεσματικά ν’ αντιμετωπίσουν την τουρκική προπαγάνδα. Έκτοτε, δηλ. μετά το 2008, διερωτώμαι τι κάνουν οι κυβερνήσεις μας για να καταρρίψουν αυτούς τους μύθους και να διαφυλάξουν ως κόρη οφθαλμού την απομόνωση του ψευδοκράτους, που οφείλουν να το κάνουν, αν δεν θέλουν να εποσημοποιήσουν τη διχοτόμηση. Πάντως, με την αναβάθμιση του Τ/κ «Πρόδρου» δείχνουν να αποδέχονται ότι όντως απομονώσαμε τους Τ/κ και ότι πρέπει να άρουμε την απομόνωσή τους. Και με τις τελευταίες προτάσεις στο Κραν Μοντάνα δείχνουν ότι θέλουν όντως να άρουν αυτή την απομόνωση του ψευδοκράτους.

Ο κ. Δώρος Θεοδώρου είναι πρώην υπουργός Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης.

Ο Ερντογάν και η Κύπρος

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ**

Εκδόσεις: 19/12/2017

Σε συνέντευξη του στο ΒΗΜΑ της Κυριακής (10/12/2017) ο Τούρκος Πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν κατηγόρησε τους Ελληνοκύπριους ότι «εξακολουθούν να βλέπουν την Κύπρο ως ένα ελληνικό νησί». Ταυτόχρονα ανέφερε ότι «το όνειρο αυτό δεν θα πραγματοποιηθεί ποτέ». Παράλληλα υπογράμμισε ότι οι Τουρκοκύπριοι είναι συνδιοκίτητες της Κύπρου. Είναι σημαντικό να αξιολογήσουμε αυτές τις δηλώσεις, καθώς αποτελούν μέρος του τουρκικού αφηγήματος, το οποίο δυστυχώς φαίνεται να πείθει και μικρή μερίδα Ελληνοκυπρίων. Αναμφίβολα, η συντριπτική πλειοψηφία των Ελληνοκυπρίων πιστεύει στην ιδέα της Ένωσης και αγωνίσθηκε γι’ αυτή. Η κατάληξη όμως του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ ήταν διαφορετική, καθώς με τις Συμφωνίες Ζυρίχης και Λον-

δίνου το 1959 εγκαθιδρύθηκε η Κυπριακή Δημοκρατία το 1960 ως ένα δικοινοτικό κράτος. Σημειώνεται ότι και οι δύο κοινότητες θεώρησαν τις Συμφωνίες αυτές ως ενδιάμεσο σταθμό για την υλοποίηση άλλων στόχων. Μετά τις διακοινοτικές ταραχές του 1963 και την αποχώρηση των Τουρκοκυπρίων από την κυβέρνηση και τη δημόσια διοίκηση, η Κυπριακή Δημοκρατία λειτουργήσε ως ενιαίο κράτος με βάση το Δίκαιο της Ανάγκης – εξέλιξη η οποία νομιμοποιήθηκε διεθνώς τον Μάρτιο του 1964 από το Ψήφισμα 186 του Συμβουλίου Ασφαλείας. Είναι γεγονός ότι παράλληλα συντηρήθηκε ο στόχος της Ένωσης ενώ υπήρξε και σχετικό ομόφωνο ψήφισμα της Βουλής τον Ιούνιο του 1967. Μετά την κρίση της Κορίνθου το φθινόπωρο του 1967 και την απόσυρση της ελληνικής μεραρχίας,

ο Πρόεδρος Μακάριος πήρε την ιστορική απόφαση για αναζήτηση λύσης στο πλαίσιο του εφικτού και όχι του ευκαταίου. Στόχος ήταν πλέον το ενιαίο κράτος και όχι η Ένωση. Ήταν το εγκληματικό και προδοτικό πραξικόπημα της χούντας στις 15 Ιουλίου 1974 και η τουρκική εισβολή του 1974 που ανέκοψαν αυτή την ιστορική πορεία που θα καθιστούσε την Κύπρο ένα φυσιολογικό κράτος με ευημερία. Υπογραμμίζεται, επίσης, ότι όταν η Τουρκία εισέβαλε στην Κύπρο στις 20 Ιουλίου 1974 διακήρυξε ότι στόχος της ήταν «η αποκατάσταση της συνταγματικής τάξης και η προστασία της τουρκοκυπριακής κοινότητας». Εάν με την πτώση της χούντας στην Αθήνα και του πραξικοπηματικού καθεστώτος στη Λευκωσία η Τουρκία τερματίζε τις στρατιωτικές της επιχειρήσεις και υπήρχε κατάληξη, στη

βάση των δικών της διακηρύξεων, σε λύση δηλαδή με βάση το Σύνταγμα του 1960, δεν θα μιλούσαμε σήμερα για εισβολή και κατοχή. Το τι ακολούθησε όμως είναι γνωστό. Δεν είναι υπερβολή να λεχθεί ότι κατ’ ουσία τον Αύγουστο του 1974 η Άγκυρα έθεσε όρους παράδοσης. Η σημερινή πραγματικότητα είναι ότι η Τουρκία όχι μόνο κατέχει εδαφος της Μεγαλονήσου αλλά αρνείται το δικαίωμα υπάρξης στην Κυπριακή Δημοκρατία την οποία άλλωστε αποκαλεί εκλιπούσα. Ως εκ τούτου το αφήγημα Ερντογάν δεν πείθει. Δεν τίθεται σήμερα θέμα Ένωσης. Ο αγώνας των Ελληνοκυπρίων σήμερα είναι αφενός η αναζήτηση βιώσιμης διευθέτησης η οποία να αποκαθιστά την ενότητα της χώρας και αφετέρου η αποφυγή της τουρκοποίησης της Μεγαλονήσου. Είναι ενδεικτικές οι σημερινές

επικαιροποιημένες θέσεις της Τουρκίας σε σχέση με τη λύση του Κυπριακού. Υπογραμμίζονται, μεταξύ άλλων, οι απαιτήσεις για συνέχιση των εγγυήσεων, για παραμονή στρατευμάτων, για παραμερισμό της Κυπριακής Δημοκρατίας και αντικατάστασή της με ένα νέο κρατικό μόρφωμα αλλά και η νομιμοποίηση του συνεχιζόμενου εποικισμού. Δεν είναι υπερβολή να λεχθεί ότι τυχόν συνέχιση του διαλόγου από εκεί που έμεινε στο Κραν Μοντάνα και υλοποίηση της από συζήτηση πλαισίου λύσης θα οδηγήσει σε νομιμοποίηση και εμβάθυνση των κατοχικών δεδομένων. Οι Ελληνοκύπριοι κατ’ επανάληψη έχουν επιδείξει διάθεση συμβιβασμού. Η επιδίωξη του εφικτού και όχι του ευκαταίου από το 1968 ήταν ενδεικτική. Το πλαίσιο συμφωνίας που είχε σχεδόν ολοκληρωθεί

πριν από τις 15 Ιουλίου 1974 θα οδηγούσε σε μια δίκαια διευθέτηση. Αλλά και μετά την εισβολή η αποδοχή της ομοσπονδίας με γεωγραφική βάση καταδεικνύει τη διάθεση των Ελληνοκυπρίων ακόμα και για ένα οδυνηρό συμβιβασμό. Εκείνο το οποίο όμως δεν θα δεχθούν ποτέ οι Ελληνοκύπριοι είναι υποδείξεις στο συνταγματικό πεδίο για το τι να νοιώθουν και πώς να βλέπουν την Κύπρο. Επιπρόσθετα, είναι σημαντικό να αξιολογηθεί και να συγκριθεί το τι ζητά η Τουρκία για τους Τουρκοκύπριους με το τι είναι διατεθειμένη να προσφέρει στα εκατομμύρια των Κούρδων της χώρας.

Ο κ. Ανδρέας Θεοφάνους είναι Καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας και Πρόεδρος του Κέντρου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων του Πανεπ. Λευκωσίας.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ / Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΔΗ

Μεταρρυθμίσεις με συναίνεση-επιστημονική τεκμηρίωση

Η εισαγωγή μεταρρυθμίσεων στον τομέα της Παιδείας παρουσιάζει σημαντικές ιδιαιτερότητες. Κάθε μεταρρύθμιση αφορά χιλιάδες επηρεαζόμενους (μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς κ.ά.), ενώ η ανάπτυξη και εφαρμογή τους αποτελεί πολύπλοκη διαδικασία. Οι όποιες μεταρρυθμιστικές προσπάθειες απαιτούν χρόνο για να σχεδιαστούν, να τεθούν σε διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, να λάβουν (όπου απαιτείται) τη μορφή νομοθετικού κειμένου, να συζητηθούν στη Βουλή και αφού εγκριθούν να εφαρμοστούν για μια περίοδο ικανής διάρκειας για να δείξουν τα θετικά τους αποτελέσματα. Ως εκ τούτου, είναι κρίσιμης σημασίας να είναι καλά σχεδιασμένες, επιστημονικά τεκμηριωμένες και να συγκεντρώνουν τη μέγιστη δυνατή συναίνεση, ώστε να μην παρατηρείται το φαινόμενο μια κυβέρνηση να «χτίζει» και η επόμενη να «γκρεμίζει», με αποτέλεσμα την παρέλευση πολύτιμου χρόνου, χωρίς να αντιμετωπίζονται οι αδυναμίες και στρεβλώσεις του εκπαιδευτικού συστήματος.

Το γεγονός αυτό έγινε εξ αρχής κατανοητό από την παρούσα κυβέρνηση, η οποίατόλμησε να αντιμετωπίσει μια σειρά από χρονίζουσες αδυναμίες του εκπαιδευτικού μας συστήματος με επιστημονική τεκμηρίωση και με τη μέγιστη δυνατή συναίνεση. Προτάσεις πολιτικής κεντρικής σημασίας υποστηρίζονταν από επιστημονικές επιτροπές, στις οποίες κατά κανόνα συμμετείχαν καταξιωμένοι πανεπιστημιακοί, τεχνοκράτες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) και μάχιμοι εκπαιδευτικοί. Επίσης, όλες οι προτάσεις πολιτικής συζητούνταν με τους εμπλεκόμενους φορείς, ώστε να εξασφαλίζουν τη μέγιστη δυνατή συναίνεση και αποδοχή. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι, σε μια περίοδο που η κυ-

Σε μια περίοδο που η κυβέρνηση δεν υποστηρίζεται από κοινοβουλευτική πλειοψηφία, έγινε κατορθωτό να εγκριθούν, με μεγάλη μάλιστα πλειοψηφία ή και ομόφωνα, μια σειρά από σημαντικότερες πολιτικές που επηρεάζουν άμεσα όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης στην Κύπρο.

βέρνηση δεν υποστηριζόταν στη Βουλή από κοινοβουλευτική πλειοψηφία, έγινε κατορθωτό να εγκριθούν, με μεγάλη μάλιστα πλειοψηφία ή και ομόφωνα, μια σειρά από σημαντικότερες πολιτικές που επηρεάζουν άμεσα όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης στην Κύπρο.

Ενδεικτικά μόνο παραδείγματα τέτοιων πολιτικών που εγκρίθηκαν και τίθενται ήδη σε εφαρμογή είναι:

• Η έγκριση και εφαρμογή, μετά από συζητήσεις 34 χρόνων, νέας νομοθεσίας που εισάγει ένα νέα αδιάβλητο και αξιοκρατικό σύστημα διορισμών στην εκπαιδευση. Η έγκριση της συγκεκριμένης νομοθεσίας από τη Βουλή έγινε χωρίς καμία αρνητική ψήφο. Τον επρχόμενο Σεπτέμβριο αναμένεται ο διορισμός των πρώτων εκπαιδευτικών, οι οποίοι θα ενταχθούν στο εκπαιδευτικό σύστημα με βάση τις γνώσεις, τις δεξιότητες, τις εμπειρίες και τα προσόντα τους.

- Η νέα νομοθεσία που διασφαλίζει την έγκαιρη στελέχωση των σχολείων μας. Η νομοθεσία αυτή διαφοροποίησε τα χρονοδιαγράμματα των εργασιών, από τις οποίες εξαρτάται η στελέχωση, αντιμετωπίζοντας αποτελεσματικά, όπως έχει

ήδη αποδειχθεί από την πρώτη κί-
 λας χρονιά εφαρμογής της, ένα δια-
 χρονικό πρόβλημα του εκπαιδευτι-
 κού μας συστήματος.

• Η έγκριση των νέων Κανονισμών που εκσυγχρονίζουν συνολικά τη λειτουργία των Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης. Οι κανονισμοί αυτοί ουσιαστικά συνδιαμορφώθηκαν από τους άμεσα ενδιαφερόμενους φορείς: ΥΠΠ, εκπαιδευτικούς, οργανωμένους γονείς και μαθητές, διευθυντές σχολείων. Οι πρώτες προνοιές των νέων κανονισμών που εφαρμόστηκαν, έχουν ήδη δείξει θετικά αποτελέσματα. Με τον ίδιο τρόπο, διαμορφώθηκαν και αναμένεται σύντομα να εγκριθούν από τη Βουλή οι νέοι Κανονισμοί Λειτουργίας Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης.

- Η έγκριση της νομοθεσίας που εκσυγχρονίζει τον θεσμό των Παγκυπρίων Εξετάσεων, η οποία αναμένεται να εφαρμοστεί από την επόμενη σχολική χρονιά.

- Η έγκριση από το Υπουργικό

Συμβούλιο και η εφαρμογή, με τη συναινέσει και τη σύμφωνη γνώμη των εμπλεκόμενων φορέων, της νέας δομής του σχολικού προγράμματος σε όλες τα βαθμίδες της εκπαίδευσης. Ιδιαίτερα σημαντικό κρίνεται το γεγονός ότι, μετά από πολλά χρόνια συζητήσεων καταργήθηκε επιτέλους ο προβαλματικός θεσμός του Ενιαίου Λυκείου και διαμορφώθηκε ένα νέο, σύγχρονο Λύκειο με κατευθύνσεις επιλογής μαθημάτων σε τομείς αιχμής. Λειτουργήσαν επίσης για πρώτη φορά τα Αθλητικά και Μουσικά Γυμνάσια.

- Η έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο και η εφαρμογή, με τη συναίνεση και τη σύμφωνη γνώμη των εμπλεκόμενων φορέων, ενός ολοκληρωμένου πλαισίου για τη συνεχή επαγγελματική μάθηση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

- Η ψήφιση, μετά από συζητήσεις σχεδόν δέκα χρόνων, του νόμου για τη δημιουργία του Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης Ποι-

όλητας, που αποτελεί σταθμό για τα θέματα της ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης της χώρας μας και αναμένεται να συμβάλει καθοριστικά στην υλοποίηση του στόχου να καταστεί η Κύπρος διεθνές εκπαιδευτικό κέντρο.

- Η έγκριση της νομοθεσίας που δίνει τη δυνατότητα στα δημόσια Πανεπιστήμια να προσφέρουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, προγράμματα σπουδών στην Αγγλική γλώσσα, μια δυνατότητα που επίσης συμβάλλει στη διεθνοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Κύπρου.

• Η ομόφωνη επικύρωση από τη Βουλή μιας σειράς συμφωνιών που έχουμε υπογράψει ή θα υπογράψουμε μέσα στο επόμενο διάστημα με άλλες χώρες, είτε για αμοιβαία αναγνώριση τίτλων σπουδών, είτε για ευρύτερη συνεργασία στα θέματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι πιο πάνω ενέργειες, μαζί με άλλα μέτρα που έχουν ληφθεί, έχουν ήδη συμβάλει στην ουσιαστική αύξηση των φοιτητών από το εξωτερικό. Όταν αναλάμβανε η παρούσα κυβέρνηση, ο αριθμός των ξένων φοιτητών που φοιτούσαν στην Κύπρο ήταν περίπου 8000 και σήμερα ξεπερνά τις 21000.

- Η νομοθεσία για εξορθολογισμό του πλαισίου παροχής φοιτητικής μέριμνας, το οποίο έχει καταστεί πιο δίκαιο και λιγότερο γραφειοκρατικό. Με αυτό τον τρόπο νοικοκυρεύτηκε άλλη μια πολιτική που λειτουργούσε με πολλές στρεβλώσεις και δόθηκε η δυνατότητα εφαρμογής μιας σειράς πρόσθετων στοχευμένων μέτρων για φοιτητές που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες.

- Μέσα από συναινετικές διαδικασίες, τη συνεργασία του ΥΠΠ με την Επιτροπή Παιδείας της Βουλής και τις συντονισμένες τους κινήσεις προς την Ελληνική Κυβέρνηση και τη Βουλή των Ελλήνων, επιλύθηκαν χρονίζοντα προβλήματα που αντιμετώπιζαν Κύπριοι φοιτητές στην

Ελλάδα, όπως το θέμα των μεταγραφών από ένα πανεπιστήμιο σε άλλο και η πρόσβαση στα ελληνικά πανεπιστήμια Κυπρίων αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με Ελληνική καταγωγή, μέσω των παγκυπρίων εξετάσεων.

Κλασικό παράδειγμα μιας νέας πολιτικής κορυφαίας σημασίας που στηρίζεται στην επιστημονική τεκμηρίωση και συγκεντρώνει καθολική συναίνεση αποτελεί και η σύσταση της Κυπριακής Ακαδημίας Επιστημών, Γραμμάτων και Τεχνών, που αποτελεί πλέον το ανώτατο πνευματικό ίδρυμα του τόπου. Από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς έγινε αποδεκτό ότι η Ακαδημία μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην αναβάθμιση του επιστημονικού και πολιτιστικού γίνεσθαι στην Κύπρο, καθώς και την εκπροσώπηση της σε διεθνή επιστημονικά σώματα και κέντρα λήψης αποφάσεων. Το νομοσχέδιο που διέπει την ίδρυση και λειτουργία της Ακαδημίας ετοιμάστηκε με τη συνδρομή τεσσάρων κορυφαίων ακαδημαϊκών συμπαιγνιών μας, μετά από διαβούλευση με κάθε ενδιαφερόμενο. Με τη συνεργασία Νομικής και Ελεγκτικής Υπηρεσίας και μετά από εποικοδομητική συζήτηση την Επιτροπή Παιδείας, εγκρίθηκε ομόφωνα από την Ολομέλεια της Βουλής, σε μια περίοδο μάλιστα που χαρακτηρίστηκε από πώλωση λόγω των επερχόμενων προεδρικών εκλογών. Η στάση των πολιτικών κομμάτων σε αυτό το θέμα χαρακτηρίστηκε από ωριμότητα και δημιουργεί αισιοδοξία για το μέλλον. Ευελπιστούμε ότι τα θέματα της Παιδείας θα μείνουν έξω από οποιοδήποτε προεκλογικές σκοπιμότητες, ώστε να μπορέσουμε όλοι μαζί να οικοδομήσουμε πάνω σε αυτά που έχουν επιτευχθεί για μια καλύτερη παιδεία στον τόπο μας.

Ο κ. Κώστας Καδής είναι υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού.

Ο ΠΑΝΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Την κρίση εξέθρεψε η διαπλοκή πολιτικού - τραπεζικού συστήματος

Ο ΕΛΑ κράτησε Κύπρο-Ελλάδα στην Ε.Ε., ενώ δεν ζημιωθήκαμε από την πώληση των καταστημάτων τραπεζών μας στην Ελλάδα

Συνέντευξη στον
ΜΙΧΑΗΛ ΟΛΥΜΠΙΟΥ

Το βιβλίο του τέως διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) Πανίκου Δημητριάδη «A Diary of the Euro Crisis in Cyprus: Lessons for Bank Recovery and Resolution», που κυκλοφόρησε στην αγγλική από τον εκδοτικό οίκο Palgrave Macmillan τον Οκτώβριο, άφηνε πίσω του ένα θολό απόηχο, βασισμένο σε επιλεκτικά σημεία που σχολιάστηκαν στη δημόσια σφαίρα χωρίς, ωστόσο, να φωτιστούν ικανοποιητικά τα ουσιώδη ζητήματα που προκάλεσαν την οικονομική κρίση στην Κύπρο, για όσους δεν είχαν την ευκαιρία να το διαβάσουν. Ξεκαθάρισαμε τα καίριας σημασίας αυτά ζητήματα, σε πρόσφατη συνέντευξη με τον κ. Δημητριάδη.

—Ποια ήταν, τα αίτια της κυπριακής κρίσης και πώς π.χ. οι τράπεζες από σημαντικά κέρδη το 2010 βρέθηκαν με τεράστιες ζημιές το 2011-12;

—Τα συστατικά της κρίσης είχαν να κάνουν με την αύξηση του μεγέθους του τραπεζικού συστήματος σε σχέση με την κυπριακή οικονομία κατά τη χρονική περίοδο 2005-10. Μεταξύ τους οι δύο μεγάλες τράπεζες έφθασαν να έχουν ισολογισμό τετραπλάσιο του ΑΕΠ της Κύπρου και σε σχέση με το μέγεθος της οικονομίας ήταν οι δύο μεγαλύτερες στην Ε.Ε. Οι κίνδυνοι του τραπεζικού συστήματος πολλαπλασιάστηκαν σε σχετικά μικρό χρονικό διάστημα λόγω κακών τραπεζικών πρακτικών. Οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα αυξάνονταν κατά 24% τον χρόνο, δημιουργήθηκε φούσκα στα ακίνητα, ενώ η χαλαρότητα ρύθμισης και λογιστικών κανόνων επέτρεπε στις τράπεζες να δείχνουν θετική κερδοφορία, ενώ τα πραγματικά τους έσοδα συρρικνωνόνταν.

—Γιατί δεν υπήρξε αυστηρότερη εταιρική διακυβέρνηση στις τράπεζες ή και αυστηρότερη ρύθμιση-επιτοκία εκ μέρους της ΚΤΚ; Πολλοί ρίχνουν το φταίξιμο σε προκατόχους σας αλλά οι ευθύνες τελειώνουν εκεί;

—Οι απαντήσεις σε όλα αυτά τα καίρια ερωτήματα είναι μέσα στο βιβλίο. Μπορώ όμως να δώσω μια

μικρή γεύση, λέγοντας ότι η διαπλοκή μεταξύ του πολιτικού και του τραπεζικού συστήματος έπαιξε πρωταρχικό ρόλο. Οι ζημιές του 2011 αφορούσαν κυρίως την απομείωση των ομολόγων του ελληνικού δημοσίου. Για το 2012 αφορούσαν αυξημένες προβλέψεις για τα ΜΕΔ, λόγω της ανεπάρκειας των προβλέψεων που είχαν γίνει στο παρελθόν.

—Πολλοί πιστεύουν ότι τα αξιόγραφα ήταν το πρώτο κουρέμα; Ποιοι κατά τη γνώμη σας φέρουν ευθύνες για το σκάνδαλο των αξιογράφων και ποια ήταν τα κινητήρα τους;

—Οι τράπεζες σίγουρα είχαν πίεση από την ΚΤΚ να αυξήσουν τα κεφάλαιά τους αλλά αυτό ουδόλως δικαιολογεί προσπάθειες διοχέτευσης πολύπλοκων επενδυτικών προϊόντων σε μικρο-επενδυτές που ενδεχομένως δεν είχαν την ικανότητα να εκτιμήσουν τους τραπεζικούς κινδύνους. Οι κάτοχοι αξιογράφων που μπορούν να αποδείξουν ότι παραπλανήθηκαν έχουν το δικαίωμα να προσφύγουν στα δικαστήρια. Ως διοικητής της ΚΤΚ έδωσα οδηγίες να διεξαχθεί έρευνα η οποία επιβεβαίωσε ότι οι τράπεζες παραπλάνησαν εν τη πολλή περιπτώσεις τους επενδυτές που σε πολλές περιπτώσεις αποδείχθηκε ότι ήταν οι ίδιοι οι καταθέτες τους και χρησιμοποίησαν επιθετικές πολιτικές πώλησης αξιογράφων. Προς τούτο η ΚΤΚ επέβαλε και ανάλογο πρόστιμο, το οποίο όμως ήταν συμβολικό, γιατί οι μέτοχοι που είχαν την ευθύνη είχαν εν τη μεταξύ απομειωθεί.

—Έγινε ντόρος για την παροχή έκτακτης ρευστότητας στη Λαϊκή και ότι είχατε ενεργήσει λανθασμένα. Πώς προέκυψε η ανάγκη αυτά και ποιες ήταν υπό τις περιστάσεις οι εναλλακτικές που υπήρχαν;

—Σίγουρα έγινε πολύς ντόρος για το θέμα αυτό και αυτό ήταν παντελώς αδικαιολόγητο γιατί έγινε για να ικανοποιήσει πολιτικές σκοπιμότητες και έβλαψε την κυπριακή οικονομία γιατί δημιούργησε επιπρόσθετη αβεβαιότητα και επιμήκυνε την επιστροφή της εμπιστοσύνης των καταθετών. Στην Ελλάδα, σε αντίθεση με την Κύπρο, η έκτακτη ρευστότητα παρουσιάστηκε από τα ΜΜΕ με θε-

Η φράση, «κρατήσαμε τη Λαϊκή στον αναπνευστήρα» ήταν επινόηση του κ. Μ. Σαρρή, ο οποίος δήλωσε πως όταν ανέλαβε τη Λαϊκή, ήταν ήδη σε πολύ κακή κατάσταση και κρατήθηκε στον αναπνευστήρα ώστε να κερδηθεί χρόνος μέχρι να προσφύγει η Κύπρος στον Μηχανισμό Στήριξης.

“

Η έρευνα για τα αξιόγραφα επιβεβαίωσε ότι οι τράπεζες συχνά παραπλάνησαν επενδυτές — πολλοί ήσαν δε και κατάθετες τους. Οι κάτοχοι αξιογράφων που μπορούν να αποδείξουν ότι παραπλανήθηκαν έχουν δικαίωμα να προσφύγουν στα δικαστήρια.

τικό τρόπο — που έτσι και είναι γιατί είναι η έκτακτη ρευστότητα που επέτρεψε στο τραπεζικό σύστημα να συνεχίσει να λειτουργεί ομαλά παρά τη μεγάλη αβεβαιότητα. Είναι η έκτακτη ρευστότητα η οποία ουσιαστικά κράτησε τόσο την Ελλάδα όσο και την Κύπρο στην Ευρωζώνη και στην ΕΕ. Η έκτακτη ρευστότητα αποπληρώθηκε με την επιστροφή της εμπιστοσύνης προς τις τράπεζες, ακριβώς όπως είχα προβλέψει σε διάφορες συνεντεύξεις που έδωσα ως διοικητής της ΚΤΚ. Παρενθετικά υπενθυμίζω ότι κάποιος έλεγαν ότι η ΤΚ θα βουλιάξει αφού «φορτώθηκε» την έκτακτη ρευστότητα της Λαϊκής, άλλοι έλεγαν ότι θα χρειαστεί 25 χρόνια να αποπληρωθεί, άλλοι ζητούσαν να μετατραπεί σε μακροπρόθεσμο δάνειο και άλλοι έλεγαν στον κόσμο ότι η έκτακτη ρευστότητα φορτώνεται στο δημόσιο χρέος. Όλα αυτά έδειχναν μια επιφανειακή αν όχι ερασιτεχνική προσέγγιση τραπεζικών θεμάτων. Προσθέτω,

επίσης, ότι η έκτακτη ρευστότητα όχι μόνο δεν κόστισε ένα σεντ στο Δημόσιο αλλά αύξησε τα έσοδα του κράτους κατά εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ, λόγω της αυξημένης κερδοφορίας της ΚΤΚ. Τα κέρδη αυτά, που συνολικά το 2012 και 2013 ανήλθαν σε 270 εκατ. ευρώ, μεταφέρθηκαν στον λογαριασμό του κράτους, παρά την αυξημένη πρόβλεψη που έκανε η ΚΤΚ το 2012 για τον κίνδυνο από την παροχή ρευστότητας που ανήλθε στα 185 εκατ. ευρώ. Πιο αναλυτικά το 2012 και 2013, η ΚΤΚ είχε εισόδημα από τόκους από την παροχή έκτακτης ρευστότητας που έφθασε τα 413,1 εκατ. ευρώ. Τα συνολικά καθαρά έσοδα της ΚΤΚ από τόκους κατά το 2012 και 2013 ανήλθαν σε 541,1 εκατ. ευρώ. Επίσης, το τραπεζικό σύστημα επωφελήθηκε από τη σταθερότητα και το χαμηλό κόστος της έκτακτης ρευστότητας. Όταν για παράδειγμα οι καταθέσεις κόστιζαν 4,0%, η έκτακτη ρευστότητα στοίχιζε γύρω στο 1,75%. Όπως εξ-

γή στο βιβλίο, η παροχή ρευστότητας σε συστημικές τράπεζες εν μέσω κρίσης είναι εκ των ων ουκ άνευ. Αν η Κεντρική αρνηθεί να παρέχει έκτακτη ρευστότητα σε μια συστημική τράπεζα, η τράπεζα θα υποχρεωθεί να προβεί σε fire-sale, και θα κινδυνεύσει να χρεοκοπήσει με καταστροφικές συνέπειες για το υπόλοιπο χρηματοοικονομικό σύστημα.

—Θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί η εξάρτηση της Λαϊκής από την έκτακτη ρευστότητα;

—Θα μπορούσε αν είχε αποφευχθεί η ίδια η κρίση, δηλαδή αν η τράπεζα είχε μεγαλύτερα κεφάλαια για να απορροφήσει τις ζημιές και αν επίσης η εικόνα που παρουσίαζε προς τα έξω — ότι δηλαδή είχε υγιές χαρτοφυλάκιο — ήταν πειστική. Όταν ανέλαβα τον Μάιο του 2012 ήταν ήδη πολύ αργά. Η Λαϊκή ήδη είχε εξάρτηση από το Ευρωσύστημα που ξεπερνούσε τα 9 δισ. ευρώ. Το μισό περίπου ποσό ήταν η έκτακτη ρευστότητα και τα υπόλοιπα ήταν εξάρτηση από χρηματοδότηση μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής. Οι εκροές καταθέσεων ήταν συνεχείς γιατί δεν υπήρχε εμπιστοσύνη προς την τράπεζα, αφού απέτυχε να εξεύρει ιδιωτικά κεφάλαια αλλά και γιατί είχε δημιουργηθεί ήδη μια αρνητική εικόνα.

—Πότε άρχισε η ρευστοτική εξάρτηση της Λαϊκής από το Ευρωσύστημα;

—Από το 2010, αν όχι και νωρίτερα. Στην ισολογισμό του 2010 η Λαϊκή παρουσίασε οφειλές σε άλλες τράπεζες της τάξης των 10,5 δισ. ευρώ, ενώ οι χορηγίες ήδη ξεπερνούσαν τις καταθέσεις κατά 1,0 περίπου δισ. Άρα η ρευστοτική κατάσταση της ήταν ήδη προβληματική από το 2010. Η φθίνουσα ρευστοτική κατάσταση της ήταν ενδεικτική μιας επιθετικής τάσης χορηγήσεων. Κατά την περίοδο 2007-2008 για παράδειγμα οι χορηγήσεις της Λαϊκής σχεδόν διπλασιάστηκαν (αυξήθηκαν από 11,8 σε 23,4 δισ. ευρώ). Τέτοια μεγέθη των χορηγήσεων — κατά σχεδόν 12 δισ. σε δύο χρόνια — έπρεπε να κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου από τότε, ακόμη και αν η οικονομία ήταν σε άνθηση. Τότε η πρόληψη θα μπορούσε να ήταν αποτελεσματική.

Η πώληση των καταστημάτων των κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα

—Πώς προέκυψε η δήλωσή σας «κρατούσαμε τη Λαϊκή στον αναπνευστήρα μέχρι να γίνουν εκλογές»;

—Εδώ έχει γίνει πλήρης παρερμηνεία των δηλώσεών μου, γιατί και πάλι υπήρξαν πολιτικές σκοπιμότητες. Όπως έχω εξηγήσει πάρα πολλές φορές, ήμασταν υποχρεωμένοι, ως ΚΤΚ, αλλά και ως Ευρωσύστημα, να συνεχίσουμε να παρέχουμε έκτακτη ρευστότητα βάσει των όσων είχαν συμφωνηθεί στο Eurogroup. Στο βιβλίο παραθέτω την ανακοίνωση του Eurogroup του Ιανουαρίου του 2013, η οποία αναφέρεται στην απόφαση των υπουργών Οικονομικών να περιμένουν τα αποτελέσματα των προεδρικών εκλογών για να βεβαιωθούν ότι η νέα κυβέρνηση θα έχει ιδιοκτησία του προγράμματος. Στην απόφαση αυτή λήφθηκε υπόψη το γεγονός ότι η ΕΚΤ θα συνεχίσει να παρέχει ρευστότητα στις κυπριακές τράπεζες. Κανείς στην Ευρώπη δεν επιθυμούσε κατάρρευση του τραπεζικού συστήματος της Κύπρου πριν από τις εκλογές. Και διερωτώμαι αν αντιλαμβάνονται εκείνοι που πιπιλούν τη φράση για τον αναπνευστήρα, τις καταστροφικές συνέπειες για την Κύπρο αν σταματούσαμε να παρέχουμε ρευστότητα. Σίγουρα ο ίδιος ο κ. Αναστασιάδης ως αντιπολίτευση είχε αντιληφθεί τη σημασία να συνεχίσει η παροχή έκτακτης ρευστότητας, διαφορετικά δεν θα έστελανε τη γνωστή επιστολή στον κ. Χρι-

στόφια τον Νοέμβριο του 2012 με την οποία τον προειδοποιούσε μεταξύ άλλων για τις καταστροφικές συνέπειες που θα είχε ο τερματισμός της παροχής έκτακτης ρευστότητας τόσο προς τη Λαϊκή όσο και προς το σύστημα γενικότερα. Επίσης να προσθέσω και για την ιστορία ότι η φράση ότι «κρατήσαμε τη Λαϊκή στον αναπνευστήρα» ήταν επινόηση του κ. Σαρρή, ο οποίος δήλωσε πως όταν ανέλαβε επικεφαλής της Λαϊκής η τράπεζα ήταν ήδη σε πολύ κακή κατάσταση και κρατήθηκε στον αναπνευστήρα ώστε να κερδηθεί χρόνος μέχρι να προσφύγει η Κύπρος στον Μηχανισμό Στήριξης.

—Ποιες ήταν οι κυριότερες ενέργειες που είχατε κάνει για να αποτραπούν τα χειρότερα στον τραπεζικό τομέα;

—Σε γενικές γραμμές μπορώ να αναφέρω ότι έγιναν αλλαγές μέσα στην ίδια την ΚΤΚ για να γίνει πιο αποτελεσματική η ρύθμιση και εποπτεία του τραπεζικού συστήματος, π.χ. λειτουργοί της ΚΤΚ άρχισαν να συμμετέχουν ως παρατηρητές σε συνεδριάσεις Δ.Σ. των εμπορικών τραπεζών και σημαντικών επιτροπών. Άρχισαν, επίσης, με δική μας πίεση, να γίνονται αλλαγές στα συμβούλια τραπεζών και αποχώρηση ανώτατων στελεχών που είχαν ευθύνη για ανάληψη υπερβολικών κινδύνων. Φυσικά ήταν αργά για να αποφευχθούν οι ζημιές που οδήγησαν στην κρίση. Υπενθυμίζω ότι ο ανεξάρτητος διαγνωστικός έλεγχος

Οι σχέσεις Κύπρου-Ρωσίας παίζουν σημαντικό ρόλο, αλλά δεν είναι τόσο απλές όσο θέλουν κάποιοι να τις παρουσιάζουν. Ένα πράγμα η ρωσική κυβέρνηση και κάτι το πολύ διαφορετικό οι Ρώσοι ολιγάρχες.

της PIMCO έγινε με βάση δεδομένων 30.6.2012. αλλά πιστεύω ότι τουλάχιστον αποφύγαμε την ανάληψη επιπρόσθετων κινδύνων. Το καλοκαίρι του 2012, π.χ., η διοίκηση της Τράπεζας Κύπρου θεωρούσε ακόμη την ελληνική αγορά ως ευκαιρία για περαιτέρω επέκταση. Οι ζημιές θα ήταν ακόμη μεγαλύτερες αν δεν τους αποτρέπαμε. Τα ΜΕΔ στην Ελλάδα σήμερα ξεπερνούν το 50% του χαρτοφυλακίου των ελληνικών τραπεζών. Σημειώνω πως οι τότε εξελίξεις στην Ελλάδα εκτόξευσαν την έκτακτη ρευστότητα στο τραπεζικό της σύστημα σε περίπου 90 εκατ.

ευρώ. Επιπρόσθετα οι εξελίξεις στην Ελλάδα από το 2013 και μετά απορρίπτουν τη μυθολογία που έχει κτιστεί — κυρίως από πολιτικούς — γύρω από τις δάθεν ζημιές από την πώληση των καταστημάτων των κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα. Η πώληση ουσιαστικά αναγνώρισε τις ζημιές που είχαν ήδη διαγνωσθεί, βάσει του ακραίου σεναρίου, το οποίο έχει ξεπεραστεί κατά πολύ. Η πώληση έγινε με έκπτωση 26% πάνω στην ονομαστική αξία των στοιχείων ενεργητικού, τιμή η οποία είχε μεν συμφωνηθεί στο Eurogroup, αλλά πολλοί Κύπριοι πολιτικοί την

επέκριναν ως «ξεπούλημα». Τα σημερινά δεδομένα, με τα ΜΕΔ στην Ελλάδα να ξεπερνούν το 50%, αποδεικνύουν ακριβώς το αντίθετο. Η Κύπρος δεν ζημιώθηκε από αυτή την πράξη και καίριος είναι να αναγνωριστεί και αυτή η πραγματικότητα.

—Έχετε κατηγορηθεί από πολιτικούς για ευθύνες για το «φούσκωμα» των κεφαλαιακών αναγκών των τραπεζών και την παροχή ρευστότητας στη Λαϊκή. Τι απαντάτε;

—Αυτά παρατίθενται στο βιβλίο. Πρόκειται για απαράδεκτες και αποκαρδιωτικές κατηγορίες, καθόλου τυχαίες. Κάποιοι έφτιαξαν μυθιστορήματα για να μεταποτίσουν τις δικές τους ασήκωτες ευθύνες και να αποπροσανατολίσουν την κοινή γνώμη. Στο βιβλίο θα βρείτε πολλές λεπτομέρειες τόσο για τον ανεξάρτητο διαγνωστικό έλεγχο, πώς έγινε και πώς ελέγχθηκε όσο και για τις πολιτικές πιέσεις που υπήρχαν ώστε να μην αναδειχθεί το μέγεθος του προβλήματος. Επίσης, για τη σημασία που είχε η παροχή ΕΛΑ, όπως είπαμε ήδη. Εκ των υστέρων φυσικά γνωρίζουμε ότι η Τράπεζα Κύπρου (που απορρόφησε και το ενεργητικό της Λαϊκής) χρειάστηκε ακόμη ένα δισ. για να περάσει τα στρες τεστ της ΕΚΤ, μερικούς μόνο μήνες μετά που ανακεφαλαιοποιήθηκε πλήρως, βάσει του ακραίου σεναρίου της PIMCO. Το πέρασμα του χρόνου δηλαδή έχει απορρίψει και τους δύο

μύθους και αφήνει εκτεθειμένους τόσο αυτούς που τους έφτιαξαν όσο και αυτούς που τους συντήρησαν.

—Τι λέτε στο βιβλίο για τη διάσωση με ίδια μέσα; Ήταν καταστροφικό το bail-in; Ήταν η Κύπρος ένα πείραμα στα χέρια της Ευρώπης;

—Παραθέτουμε όλες τις λεπτομέρειες για το πώς φθάσαμε στη διάσωση με ίδια μέσα όσο και για το προταθέν τέλος επί των καταθέσεων, που τελικά απορρίφθηκε από τη Βουλή. Και για τα δύο θέματα έχουν κτιστεί μύθοι — μόνο στην Κύπρο — οι οποίοι καταρρέουν ως χάρτινοι πύργοι όταν κάποιος διαβάσει το βιβλίο. Επίσης στο τελευταίο κεφάλαιο παραθέτω τα διδάγματα από τη διάσωση με τα ίδια μέσα, η οποία είναι μεν προστάτευσε τον φορολογούμενο πολίτη αλλά οδήγησε στην υπονόμευση της ανεξαρτησίας της ΚΤΚ.

—Πολλά έχουν λεχθεί για τον ρόλο της Γερμανίας και για τις σχέσεις Κύπρου-Ρωσίας;

—Η Γερμανία βρισκόταν σε προεκλογική περίοδο στις αρχές του 2013 και τα γεγονότα εκεί έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του προγράμματος διάσωσης της Κύπρου. Οι σχέσεις Κύπρου-Ρωσίας παίζουν σημαντικό ρόλο, αλλά δεν είναι τόσο απλές όσο θέλουν κάποιοι να τις παρουσιάζουν. Ένα πράγμα η ρωσική κυβέρνηση και κάτι το πολύ διαφορετικό οι Ρώσοι ολιγάρχες. Περισσότερες λεπτομέρειες υπάρχουν στο βιβλίο.

Ευκαιρίες και αυταπάτες

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Ακούγεται δυσάρεστο, ίσως και μια ιδέα απειλητικό· αλλά αυτό οφείλεται στην ξύλινη γλώσσα του υπουργού Παιδείας, ο οποίος ανήγγειλε προχθές την «ορθολογικοποίηση» της εκλογής του μουφτί στη Θράκη, δηλαδή την εκλογή του απευθείας από τη μειονότητα και όχι τον διορισμό του από την Αθήνα. Ο Κώστας Γαβρόγλου είναι, ως γνωστόν, πανεπιστημιακός και αριστερός (με δεξιά τσέπη, ωστόσο). Οπότε είναι φυσικό να σου χτυπάει το καμπανάκι του συναγερμού όταν τον ακούς να υπόσχεται «ορθολογικοποίηση» σε οτιδήποτε.

Πάνω απ' όλα όμως, πρόκειται για ζήτημα θρησκευτικής πίστης και σίγουρα ο υπουργός –ως μαρξιστής ο ίδιος– καταλαβαίνει από αυτά. Μπορεί η δική του θρησκεία να μην αναγνωρίζει τις άλλες, αλλά αυτό δεν εμποδίζει ένα ελάχιστο κατανόησης. Ετσι είναι με όλες τις θρησκείες – μεταξύ κατεργαριών ειλικρίνεια, που λέει ο λόγος. Όπως δεν θα άρεσε στους μαρξιστές αν τον δικό τους ηγέτη τον επέλεγαν, λ.χ., οι μορμόνοι ή οι βουδιστές, παρομοίως δεν αρέσει στους μουσουλμάνους της Θράκης –στους περισσότερους τουλάχιστον– να διορίζουν οι ορθόδοξοι τον ηγέτη τους.

Την εκλογή του μουφτί από τους ίδιους τους πιστούς υπαγορεύει «αντικειμενική ανάγκη», όπως είπε από τις Βρυξέλλες ο πρωθυπουργός· και, μολονότι το ζήτημα αναφέρθηκε από τον Ερντογάν κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στην Ελλάδα, ο Αλέξης Τσίπρας έσπευσε να μας βεβαιώσει ότι η πρωτοβουλία της κυβέρνησης δεν σχετίζεται με τον Ερντογάν. Μα και βέβαια! Ποιος νοστήρς vous θα σκεπτόταν ποτέ κάτι τέτοιο; Το ζήτημα ήταν πάντα στον κατάλογο των κυβερνητικών προτεραιοτήτων και μάλιστα πολύ ψηλά! (Κατά τις πληροφορίες μου, ήταν τοποθετημένο αμέσως κάτω από την εφαρμογή του σοσιαλισμού στην Ευρώπη –ολόκληρη την Ευρώπη–, πάνω όμως από την ανακάλυψη του φαρμάκου για τον καρκίνο...) Απλώς, η κυβέρνηση το είχε ξεχάσει με τόσα που συμβαίνουν. Ο Ερντογάν απλώς τους το θύμισε και τώρα εκείνοι βάζουν μπροστά την πραγματοποίησή του, επειδή το θέμα

1€

Η ΑΓΝΗ

ΒΟΜΒΑ ΠΑΝΟΥ ΚΑΜΜΕΝΟΥ:
«ΕΧΩ ΣΦΑΙΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΛΑ»

«ΤΩΡΑ ΑΓΑΠΑΕΙ ΕΜΑΣ»

ΕΙΠΕ Ο ΝΙΚΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ
ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΡΥΒΕΙ ΠΛΕΟΝ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ
ΜΕ ΠΑΣΙΓΗΩΣΤΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ.

ΜΟΥΖΑΛΑΣ:
ΤΟ VOICE
ΚΑΙ Ο ΣΚΑΪ
ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΟ
ΜΕΤΑΝΑ-
ΣΤΕΥΤΙΚΟ

Ο ΑΛΕΞΗΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΕΙ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ:
«ΑΝ ΔΕΝ ΕΡΘΟΥΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΘΑ ΞΑΝΑΒΓΑΛΩ ΕΡΠΗ»

Η ΘΕΜΙΣ ΜΑΖΕΨΕ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΙ ΕΦΥΓΕ.
ΚΟΝΤΟΝΗΣ: ΘΑ ΠΟΥΛΗΣΩ ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ
ΚΑΙ ΘΑ ΝΟΙΚΙΑΣΩ ΚΑΤΙ ΜΙΚΡΟΤΕΡΟ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ.

ΣΥΝΤΑΓΗ: ΤΑ ΜΕΛΟΜΑΚΑΡΟΝΑ ΤΗΣ ΚΡΟΥΠΣΚΑΓΙΑ

ΣΚΙΤΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΝΤΖΟΝΑΝΟΥ

συνδέεται με μια ελληνική ιδιορρυθμία: την πεποίθηση ότι ο δρόμος της Τουρκίας προς την Ευρώπη περνάει από την Ελλάδα. Το υπαινιχθηκε και αυτό ο Κ. Γαβρόγλου στις δηλώσεις του, ισχυριζόμενος ότι ο Ερντογάν «έχασε την ευκαιρία να μιλήσει σε Ευρωπαίους εταίρους».

Ηταν, πράγματι, ευκαιρία, την οποία ο Ερντογάν δεν αξιοποίησε; Ευκαιρία λέμε μια περίπτωση εφόσον αυτή ευνοεί την πραγματοποίηση ενός σκοπού, εν προκειμένω τη μεγαλύτερη προσέγγιση της Τουρκίας προς την Ευρώπη. As θυμηθούμε, όμως,

πώς έθεσε το ζήτημα των οκτώ φυγάδων ο Ερντογάν στην περίφημη πλέον συνέντευξη: «Θα πρέπει πρώτα, ως εκτελεστική εξουσία, ως κυβέρνηση, να πάρεις τα απαραίτητα μέτρα πριν αναθέσεις την υπόθεση στη Δικαιοσύνη. Πρέπει να τελειώσουμε τη διαδικασία ως μέλη του εκτελεστικού σώματος και επικεφαλής της εκτελεστικής εξουσίας. Διότι οι επικεφαλής της αστυνομίας κάνουν τη δουλειά τους μέσα στο πλαίσιο που τους αναθέτουμε, δεν κάνουν κάτι ενάντια στον νόμο. [...] Όμως η Δικαιοσύνη χρειάζεται περισσότερο χρόνο και δεν μπορεί να λειτουργήσει άμεσα».

Αν λέγαμε ότι, από τον τρόπο που θέτει το ζήτημα της Δικαιοσύνης ο Ερντογάν, προκύπτει ότι δεν πολυκαταλαβαίνει τη διάκριση εκτελεστικής και δικαστικής εξουσίας, θα ήταν σχήμα λιτότητας. Το ίδιο θα ήταν και αν λέγαμε ότι ο Ερντογάν επιφυλάσσει διακοσμητικό ρόλο στη Δικαιοσύνη. Στην πραγματικότητα, η τάξη πραγμάτων την οποία περιγράφει ο Ερντογάν δεν προβλέπει καν θέση για τη Δικαιοσύνη. Ο νόμος είμαι εγώ – αυτό μας λέει. Πώς είναι δυνατόν, επομένως, να φαντάζονται ορισμένοι στην Ελλάδα ότι ο άνθρωπος αυτός ενδιαφέρεται να προ-

σεγγίσει την Ευρώπη; (Και μάλιστα μέσω μιας χώρας που ολισθαίνει όλο και περισσότερο προς το ευρωπαϊκό περιθώριο, όπως η δική μας...) Ασφαλώς και υπάρχουν ένα σωρό λόγοι για τους οποίους η Τουρκία του Ερντογάν επιθυμεί καλές σχέσεις με την Ευρώπη· αλλά το επιθυμεί με όρους πολιτικής ισχύος και όχι προσέγγισης. Τα υπόλοιπα είναι αυταπάτες, στις οποίες η Αριστερά έχει έφεση...

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

ΤΕΥΧΟΣ 69 | ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018

Εύκολα & Σπιτικά

ΜΕ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΛΟΪΖΙΔΟΥ

Η βασιλόπιτα του 2018

+ΠΕΝΤΑΝΟΣΤΙΜΑ ΨΗΤΑ ΦΟΥΡΝΟΥ ΜΕ ΤΑ ΠΙΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΑ
+ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΙΟΡΤΙΝΑ ΕΠΙΔΟΡΠΙΑ

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η ζούγκλα του μαυροπίνακα

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Η **μεγάλη** κατάκτηση της Μεταπολίτευσης ήταν ότι έφυγε ο φόβος από τη ζωή των Ελλήνων πολιτών. Κανείς δεν φοβόταν πια να κρατήσει στα χέρια του μια συγκεκριμένη εφημερίδα, να τραγουδήσει όποιο τραγούδι ήθελε ή να εκφράσει την άποψή του. Ο φόβος, όμως, έχει επιστρέψει, ειδικά μάλιστα εκεί όπου υποτίθεται ότι ποτέ δεν έπρεπε να υπάρχει: στα ελληνικά πανεπιστήμια.

Από όλη την Ελλάδα ακούγονται κραυγές αγωνίας από πανεπιστημιακούς και φοιτητές οι οποίοι προσπαθούν να αντισταθούν σε αυτό το άρρωστο φαι-

Θα χρειασθεί μάχη μεγάλη για να φύγει ο φόβος και να αποκτήσει η χώρα μας κανονικά πανεπιστήμια.

νόμενο. Το κακό όμως έχει ριζώσει για τα καλά και επικρατεί πλέον απελπισία. Πολλά πανεπιστήμια έχουν μετατραπεί σε κέντρα ανομίας, τα οποία προστατεύονται από το «δήθεν» άσυλο. Ομάδες κουλίγκαν ελέγχουν κτίρια και απειλούν όποιον τολμάει να έχει άλλη άποψη ή να διαμαρτυρηθεί για τα γκράφιτι και τη βρώμα. Οι λίγοι γραφικοί που επιμένουν λοιδороύνται, στοχοποιούνται και δέχονται κάθε είδους επιθέσεις.

Οι άνθρωποι που διοικούν τα πανεπιστήμια σε μεγάλο βαθμό έχουν οπκώσει τα χέρια ψηλά. Διαχειρίζονται μια κατάσταση

ζούγκλας, κάνουν συνεχώς «εκπτώσεις» και απλώς φροντίζουν να μην καούν ολοσχερώς.

Οι Έλληνες πολίτες έχουν πληρώσει πολλά για να σπουδάσουν τα παιδιά τους. Οι φοιτητές που θέλουν πραγματικά να μάθουν γράμματα το καταφέρνουν, αλλά είναι ήρωες γιατί καλούνται να αγνοήσουν όλη την παρακμή και τη μιζέρια γύρω τους.

Πώς θα φύγει ο φόβος από τα πανεπιστήμια λοιπόν; Δεν είναι θέμα της αστυνομίας ή της δικαιοσύνης μόνο. Βεβαίως και θα βοηθούσε να βρεθεί η πολιτική βούληση από μια κυβέρνηση και κάποιους πρυτάνεις για να μπει μια τάξη. Είναι όμως υπόθεση όλων μας.

Διαβάζουμε συχνά ότι το Χ ή Ψ ελληνικό πανεπιστήμιο είναι σχετικά ψηλά σε κάποια διεθνή λίστα. Σημαντικό και αξιόπαινο. Υπάρχουν νησίδες αριστείας στην έρευνα και στη μελέτη στην Ελλάδα. Σκεφθείτε όμως πού θα βρισκόταν η χώρα εάν τα ελληνικά πανεπιστήμια έμοιαζαν –απλά– με τα ευρωπαϊκά. Αν υπήρχαν, δηλαδή, στοιχειώδεις κανόνες, οργάνωση και ένα περιβάλλον που θα ενέπνεε αντί να απωθεί.

Είναι πολλοί που θεωρούν ότι το κακό που έχει προκληθεί πια είναι πολύ μεγάλο, ότι η σήψη έχει προχωρήσει πολύ. Πιστεύουν ότι η μόνη λύση είναι να δημιουργηθούν ιδιωτικά ή μη κερδοσκοπικά πανεπιστήμια που θα αναπτυχθούν τα ίδια αλλά θα συμπαράσυνουν και τα δημόσια. Ίσως να έχουν δίκιο. Θα χρειασθεί, πάντως, ούτως ή άλλως, μάχη μεγάλη για να φύγει ο φόβος και να αποκτήσει η χώρα μας κανονικά, δημόσια ή μη, πανεπιστήμια.

Ευρωπαϊκή δυσανεξία

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΔΑΝΙΑΗ**

Η **Ευρωπαϊκή Ενωση**, αυτό το θηριώδες οικοδόμημα με τις στρατιές των προσοντούκων τεχνοκρατών, είναι συχνά χώρος αυτοσχεδιασμών της πλέον ερασιτεχνικής μορφής. Στις διαδοχικές συνεντεύξεις του κατά τους τελευταίους μήνες, ο απερχόμενος πρόεδρος του Eurogroup, Γερούν Ντάισελμπλουμ, πρέπει να έπεισε ακόμη και τους ένθερμους οπαδούς της «ευρωπαϊκής ιδέας» ότι κατά τη διαμόρφωση και εφαρμογή του προγράμματος «σωτηρίας», οι εταίροι μας και οι θεσμοί απλώς πειραματιζόνταν, εξουθενώνοντας τους Έλληνες πολίτες.

Η τιμή και η υπόληψη του ευρωπαϊκού κατεστημένου δισώ-

αφού σε αντίθετη περίπτωση – και κατά την κρατούσα λογική– μια αποδυνάμωσή της θα οδηγούσε σε κατάρρευση του ευρωπαϊκού οικοδόμημα. Κάποια προσχήματα διατηρούνται μόνον έναντι της Γαλλίας και τα υπόλοιπα είναι κατά μεγάλο μέρος ρητορεία.

Η μονομερής απόφαση της καγκελαρίου Άγκελα Μέρκελ να δεχθεί ένα εκατομμύριο πρόσφυγες από τη Συρία όχι για λόγους «ανθρωπιστικούς», όπως διαφημίσθηκε αρχικώς, αλλά προς εξασφάλιση του απαραίτητου εργατικού δυναμικού, ώστε να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας αυτής της χώρας, υπονόημυσε τη χαλαρή ενότητα της Ενωσης.

Το αποτέλεσμα ήταν ότι οι Βρετανοί ψήφισαν υπέρ της εξέδου του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ε.Ε., οι χώρες του Βισεγκραντ –που έχουν προκύψει από τη διάλυση της αυτοκρατορίας των Αψβούργων, μετά τον πρώτο Μεγάλο Πόλεμο– αρνούνται να δεχθούν μετανάστες βάσει των ποσοστώσεων που επέβαλε η Ενωση και απειλούνται με κυρώσεις από την Επιτροπή. Πρωτίστως όμως η Γερμανία υπέστη και αυτή στις τελευταίες εκλογές τις συνέπειες της μεταναστευτικής πολιτικής που επέβαλε η καγκελάριος, η οποία αγωνίζεται εδώ και μήνες να σχηματίσει κυβέρνηση.

Η πρόταση του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Ντόναλντ Τουσκ, προκάλεσε ορθώς έντονες αντιδράσεις, διότι χαρακτηρίζει την επιβολή αναγκαστικών ποσοστώσεων «αναποτελεσματική» και «εξόχως δικαστική». As μην αυταπατώμεθα, όμως. Η Ενωση δεν είναι πολυεθνική, πολυφυλετική και πολυπολιτισμική οντότητα. Είναι μια σύμβαση κρατών, απρόθυμων να αποβάλουν τα βασικά χαρακτηριστικά της ιδιουσυστασίας τους. Δυσανεξία προκαλεί η ιδέα της «πολιτικής ολοκληρώσεως», και as αποδεχούμε την πραγματικότητα.

Το **μέλλον** της Ελλάδας εξαρτάται εξίσου από τις εσωτερικές εξελίξεις στη χώρα μας και από το πώς θα διαμορφωθεί η Ευρώπη. Εάν η Ευρώπη πάει καλά, και εάν η Ελλάδα καταφέρει να διαχειριστεί τις οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει, τότε και η χώρα μας θα πάει καλά. Εάν η Ε.Ε. χάσει τον δρόμο της, ό,τι και αν κάνουν οι Έλληνες, η Ελλάδα θα δυσκολευθεί να σταθεί στα πόδια της. Δεν είναι τυχαίο ότι δύο κορυφαίες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρώπη σήμερα παρουσιάζουν μεγάλους κινδύνους για την Ελλάδα: ο οικονομική εξέλιξη της Ενωσης και η διαχείριση της μαζικής μετανάστευσης θα διαμορφώσουν τις εσωτερικές εξελίξεις στη χώρα μας, τις σχέσεις μεταξύ χωρών-μελών και την ίδια τη φυσιογνωμία της Ε.Ε.

Και τα δύο ζητήματα οδήγησαν στην απομόνωση της Ελλάδας. Αφενός, ευθύνεται η διαχειριστική πενία του οικονομικού γίγαντα που λέγεται Ευρώπη, ο οποίος δεν είχε προνοήσει ότι κάποια από τις χώρες-μέλη ίσως αντιμετωπίσει δυσκολίες μέσα στο κοινό νόμισμα,

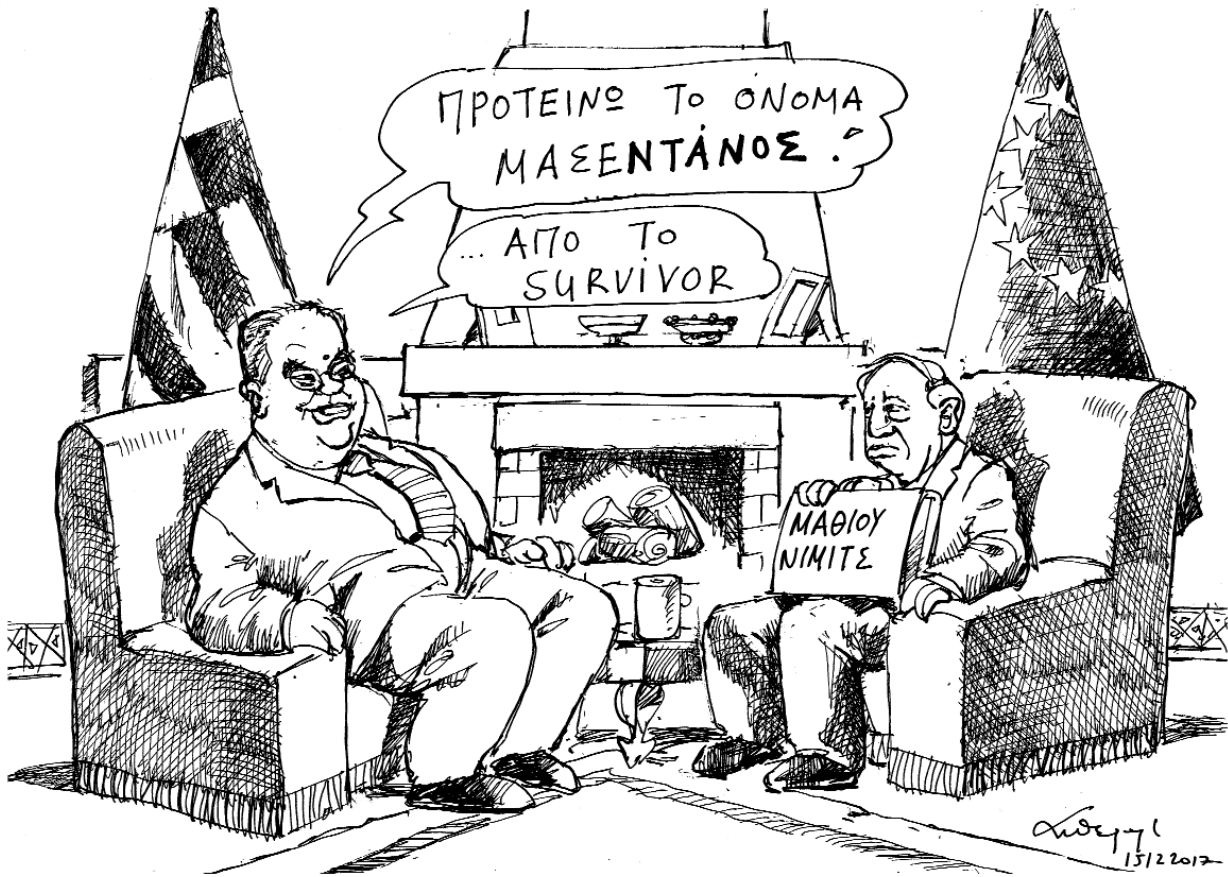
αφετέρου, ευθύνονται οι Έλληνες πολιτικοί και η δημόσια διοίκηση που αποδείχθηκαν αδύναμοι να διαχειριστούν τα προβλήματα της οικονομίας και της μετανάστευσης στον βαθμό που τους αναλογεί. Το αποτέλεσμα ήταν, πρώτον, η παρουσίαση της Ελλάδας ως «ειδικής περίπτωσης» στο θέμα της οικονομικής κρίσης, και όχι σύμπτωμα ευρύτερου προβλήματος, και, δεύτερον, να βρεθεί η Ελλάδα ουσιαστικώς εκτός συνθήκης Σένγκεν και με τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου να αντιμετωπίζουν εκρηκτικά προβλήματα λόγω νέου συνωστισμού προσφύγων και μεταναστών. Την Παρασκευή, ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης ανακοίνωσε ότι από την αρχή του χρόνου έως τις 13 Δεκεμβρίου, 28.174 άνθρωποι είχαν εισέλθει στην Ελλάδα διά θαλάσσης (το ίδιο διάστημα πέρυσι είχαν έρθει 172.813).

Είναι φανερό ότι η συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας για τη διακοπή της ροής ανθρώπων δεν εφαρμόζεται επαρκώς. Φαίνεται, επίσης, ότι όποια συζήτηση και να είχαν για το θέμα αυτό στην Αθήνα Τσίπρας και Ερντογάν, ο πρωθυπουργός δεν πιστεύει

ότι πέτυχε οτιδήποτε. Γι' αυτό ανέμενε να συναντηθεί την Παρασκευή με τον πρόεδρο της Επιτροπής Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ, την Άγκελα Μέρκελ και τον Βούλγαρο πρωθυπουργό Μπόικο Μπορίσοφ για να ζητήσει από τις Βρυξέλλες και το Βερολίνο να πείσουν την Αγκυρα να τηρήσει τα συμφωνηθέντα. Η συνάντηση αυτή, όπως και η Σύνοδος Κορυφής στις Βρυξέλλες, επισκιάστηκαν από την πρόταση του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Ντόναλντ Τουσκ, να ακυρωθεί η απόφαση για τη διαανορά προσφύγων και μεταναστών σε όλες τις χώρες-μέλη της Ε.Ε. Ο κ. Τσίπρας αποκάλυψε «άσκοπη και άστοχη» την παρέμβαση Τουσκ. Γεγονός είναι ότι την Πέμπτη στη Σύνοδο, οι ηγέτες των χωρών-μελών συγκρούστηκαν για το θέμα της φιλοξενίας προσφύγων, με χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης να εμμένουν στην άρνησή τους να συμμετάσχουν.

Το μεταναστευτικό ζήτημα θα καθορίσει εάν η Ε.Ε. θα συνεχίσει να πιστεύει στην αρχή της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής βαρών, ή εάν θα ενδώσει στις δυσνάμεις που θέλουν μια σχέση όπου

η κάθε χώρα θα παίρνει ό,τι θέλει και θα αγνοεί τις υποχρεώσεις της. Αυτό θα οδηγήσει στη διάλυση. Το πλήγμα του Brexit δείχνει το μέγεθος του κινδύνου – και για την Ενωση, αλλά και για όποια χώρα πιστεύει ότι μπορεί να χαράξει τον δικό της δρόμο. Στο ζήτημα της οικονομίας, είναι αξιοσημείωτο ότι η Επιτροπή δημοσιοποίησε τις προτάσεις της για εμβάθυνση της οικονομικής ένωσης –καθώς και σειρά μεταρρυθμίσεων με στόχο πιο δημοκρατικές διαδικασίες– ενώ η Γερμανία δεν έχει σχηματίσει κυβέρνηση ακόμη. Φαίνεται πως η Επιτροπή θέλει να ανταποκριθεί στην κριτική ότι δεν ακούει τις ανησυχίες πολιτών. Ίσως, όμως, ελπίζει και να ωθήσει την κουβέντα σε κατεύθυνση που δεν θα προτιμούσε η Γερμανία. Από το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων μεταξύ των γερμανικών κομμάτων, πάντως, θα κριθούν οι προτάσεις της Επιτροπής. Αυτό, με τη σειρά του, θα κρίνει το μέλλον της Ελλάδας. Μένει να δούμε αν η Ελλάδα έχει χρήσιμες προτάσεις να προσφέρει σε αυτήν τη συζήτηση ή αν θα περιμένει απλώς το αποτέλεσμα. Πάλι.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Το σταυροκόπημα της προγιαγιάς μας

Ο **πολίτης** σήμερα αποδείχνεται «άπολις», που θα πει: αποκλεισμένος από τα της *πόλεως* και της *πολιτικής*, τα «κοινά». Δεν το αντιλαμβάνεται, επειδή του έχουν περάσει σαν αυτονόητο ότι *μετοχή* στα κοινά είναι η *πληροφόρηση* για τα κοινά, η ενημερότητα. Τον βομβαρδίζουν, ώρες ατέλειωτες κάθε μέρα, με «ειδήσεις» εξόφθαλμης αναξιότητας και μικρονοϊκής προπαγάνδας. Χώρια τα «πάνελ» πολιτικής ανάλυσης, όπου, για να εκπροσωπούνται όλα τα κόμματα της συμπαγινγίας, βιάζεται η νοσημοσύνη, η σοβαρότητα, συχνά και η αισθητική του τηλεθεατή.

«Εξαρτημένο» άτομο από την πράξη της «πληροφόρησης» ο άπολις πολίτης. Ευτελισμένος και ισοπεδωμένος από την υπέρτατη τόσο της κυβερνητικής όσο και της αντιπολιτευτικής προπαγάνδας, εθιγελματίας πολιτικό αποδείχνονται στις σημερινές «δημοκρατίες» περισσότερο επιτήδευοι στην εμπορική διάθεση παραισθησιογόνων από τους εμπόρους κοκαίνης.

Η χειραγώγηση στην εξάρτηση μεθοδεύεται, ώστε να εξασφαλίζεται έμμεσα, από πλάγιους δρόμους: Πόσοι πολίτες έχουν ποτέ διερωτηθεί γιατί αυτό το τόσο πληθωρικό κρατικό ενδιαφέρον για το ποδόσφαιρο; Πόσοι σύγκριναν ποτέ τα σχολικά

κτίρια που διαθέτει η χώρα με τα εντυπωσιακά ποδοσφαιρικά γήπεδα σε πόλεις και κωμπούλεις; Γιατί, σε όλα τα κανάλια και με κάθε κυβέρνηση, το δελτίο πολιτικών ειδήσεων συνοδεύεται αυτονόητα από δελτίο αθλητικών ειδήσεων (κυρίως ποδοσφαιρικών) με κόστους καθόλου ευκαταρρόνητο;

Ξέρουν πολύ καλά οι επαγγελματίες εξουσιαστές ότι ο εθισμός της μάζας στην υποκατάσταση του *πραγματικού* από το *φαντασιώδες*, της πολιτικής *μετοχής* από την πολιτική «πληροφόρηση», αρχίζει «ανεπαίσθητος» με τον «φιλαθλητισμό». Ανέκαθεν ο θεατής από τις κερκίδες διολίσθαινε ευκολότατα στην ψευδαισθητική ταύτισή του με τον μοινομάχο στην αρένα – ωρυόταν, παρότρυνε, απέτρεπε, υπόδεικνε, χειρονομούσε εξήρπενος. Σήμερα, υπάρχουν άνθρωποι (οι πιο αντιπροσωπευτικοί είναι ταζιτζήδες) που ολόκληρη τη μέρα (ή τη νύκτα) ζουν με το ραδιόφωνο αδιάκοπα ανοικτό σε ποδοσφαιρικές αναμετρήσεις με υστερικούς σχολιαστές, και αξιολογήσιες ή αγοραπωλησίες παικτών – τυπικό σύνδρομο ο συνδυασμός της ψευδαισθησης του αγωνίσματος με τη μέθη του τζόγου.

Με την άπιστητη πληθώρα των γηπέδων και τον καταγισμό «αθλητικών» ειδήσεων ο άπολις-πολίτης θεατής ντρεσάρεται για να διαμορφώσει ψυχισμό οπαδού. Γίνεται θεατής της ζωής του, των *σχέσεων* που συγκροτούν το γίνεσθαι της υπαρχής του. Δεν διεκδικεί τη μετοχή στη συλλογικότητα, τη χαρά της υπεύθυνης και δημιουργικής παρέμβασης στα κοινά, παρατείται εν αγνοία του από το «φύσει κοι-

νωνικών» του ανθρώπου, εθίζεται στη νοο-τροπία του ανδράποδου. Είναι έτοιμος να αγοράσει σκυλάκι, να ταΐζει τα γατιά της γειτονιάς – να εκλαμβάνει ως *σχέση* κοινωνίας της ζωής τα αντανακλαστικά του Παβλώφ.

Η ποδοσφαιρολαγνεία και η κατ' ευφημισμόν «ζωοφιλία» υποστηρίζονται μεθοδικά από το σύστημα εξουσίας. Όλες οι κυβερνήσεις υπηρετούν πειθήνια την οργανωμένη σε συλλόγους ψυχοπαθολογία της ζωοφιλίας – είμαστε η μόνη χώρα της Ευρώπης που ζει με τις εφιαλτικές αγέλες των «αδέσποτων» σκυλιών μέσα στις πόλεις. Δεν είμαστε όμως οι μόνοι που συντηρούμε, με τεράστιο οικονομικό κόστος, και τους χώρους (γήπεδα) όπου συντελείται ο μεταβολισμός του κοινωνού πολίτη σε ακοινώνητο οπαδό. Καθόλου τυχαία, οι οπαδοί στις κερκίδες των γηπέδων εκτονώνονται απροσχημάτιστα και χωρίς χαλινό, όπως στο ψυχαναλυτικό ντιβάνι: Συντονίζουν ρυθμικά κραυγές και αλαλαγμούς σε μια ξέφρενη υστερία επιθετικής βωμολοχίας, κυρίως σε προτροπές σεξουαλικής επιθετικότητας. Ευπρεπείς αστοί ή γνόιοι αστών, που όταν τους βλέπεις, μετά τον «αγώνα», να αποχωρούν σιωπηλοί, νηφάλιοι, μοναχικοί, απορείς και εξίστασαι πως οι ίδιοι, πριν λίγα μόλις λεπτά, μαίονταν.

Πού πηγαίνει τελικά η ελλαδική κοινωνία, με ποιους τρόπους, ποια μέσα μπορεί να αναγκαστεί η εφιαλτική καταράκτυλα της παρακμής; Η ιστορική πείρα και η ανθρωπολογική σπουδή βεβαιώνουν ότι μια τέτοια αποσπασματική δυναμική ανταναξίωσης και αυτοκαταστροφής δεν

αναγκαιίζεται, το κοινωνικό σώμα δεν γεννάει αντιτάσεις – έχει καταστραφεί η γλώσσα, έχει εξουδερευθεί η παιδεία υποταγμένη στη χρησιμότητα, έχει διαλυθεί η κοινότητα, ακόμα και μέσα στην Εκκλησία η ανθρωπινή ποιότητα είναι εν διωγμώ. Η ορθολογική πρόβλεψη είναι: ή ιστορικός αφανισμός σε μερικές δεκαετίες ή υποδούλωση χωρίς εξωραϊσμούς «επιτροπείας» ή κατάλυση του Συντάγματος από διαδοχικά πειράματα αυταρχισμού που επωάζονται συνήθως στην παρακμή.

Γιατί μια επιφυλλίδα να εκτίθεται τόσο παρακινδυνευμένα στην οργή που γεννάει ένας συναγερμός κινδύνου; Επειδή το θετικό του συναγερμού είναι ότι μας υποχρεώνει να κατασφαλίσουμε τα ουσιώδη. Οσο δεν πνέει συναγερμός, έστω κι αν το τσουνάμι επέρχεται αδυσώπτο, μπορούμε να ξεκινάμεσε εκλέγοντας τη Φώφη, για την αρχηγία του πολιτικού τίποτα ή συζητώντας τα κιντπρα του Κυριάκου, που έσπευσε να μας καθουσχάσει για τον αποκλεισμό των συγγενών του από την κυβέρνηση των ονείρων του, χωρίς να εξηγήσει γιατί η οικογένειά του είναι βαριδί στην καριέρα του.

Στο μπογαλάκι για τη φυγή με το τελειωτικό τσουνάμι, θα περισώσουμε αυτά που αποκλείεται να βρούμε οπουδήποτε αλλού στη γη μάς ξεράσει το κύμα. Και τα μοναδικά και πολυτίμητα είναι η γλώσσα μας πίσω ως τον Όμηρο, είναι το σχολείο ως αταξία, όχι για την παραγωγή, είναι το σταυροκόπημα της ελπίδας: το «έχει ο Θεός» της προγιαγιάς μας.

«Ευκαιρία για μεγάλα κέρδη η Ελλάδα»

Ο Τεξανός επενδυτής που είχε προβλέψει πρώτος το ελληνικό κραχ, το 2008, εξηγεί γιατί δίνει ψήφο εμπιστοσύνης στη χώρα

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ**

Ο **πρώτος** άνθρωπος που είχε προβλέψει την πτώχευση της Ελλάδας είναι αυτός που τώρα επενδύει στην ανάκαμψή της. Ο Τεξανός Κάιλ Μπας δεν είχε στη διάθεσή του τις πληροφορίες που διέθεταν οι αξιωματούχοι στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ή στο γερμανικό υπουργείο Οικονομικών για να πάρει τις αποφάσεις του. Ήταν, όμως, ο επενδυτής ο οποίος το 2008 από το μακρινό Ντάλας κατάλαβε πριν από οποιονδήποτε άλλο ότι η Ελλάδα οδηγούνταν στην οικονομική κατάρρευση, πόνταρε σε αυτήν και έβγαλε μια περιουσία.

Από το 2010, και όταν πλέον οι προβλέψεις του για τη χώρα είχαν βγει αληθινές, οι επενδύσεις του Κάιλ Μπας στράφηκαν περισσότερο στην Ασία, καθώς η Ελλάδα δεν είχε πλέον κάποιο επενδυτικό ενδιαφέρον. Έως ότου ο Τεξανός να ασχοληθεί και πάλι φέτος με την ελληνική οικονομία. Αυτή τη φορά, επενδύοντας όχι στην πτώχευση αλλά στην ανάπτυξη της, αγοράζοντας μετοχές ελληνικών τραπεζών, οι οποίες σύμφωνα με τον ίδιο «είναι ευκαιρία για μεγάλα κέρδη».

Ο Μπας, που επισκέφθηκε τη χώρα μας τον περασμένο Οκτώβριο, είναι πεπεισμένος ότι η ελληνική οικονομία θα αναπτυχθεί άμεσα, ιδιαίτερα όταν αλλάξει η κυβέρνηση, όπως υποστηρίζει. «Βλέπουμε μια μικρή άνηψη, βλέπουμε τις τράπεζες να κάνουν επιπτώσεις τα σωστά πράγματα στην Ελλάδα και σε λίγο η χώρα θα έχει νέα ηγεσία», δήλωνε πριν από λίγο καιρό στο Bloomberg. Ο ίδιος είναι πεπεισμένος ότι «μόλις προκηρυχθούν εκλογές, οι ελληνικές μετοχές θα ανέβουν 20%-30% μέσα σε μία εβδομάδα», μόνο και μόνο με την προοπτική αλλαγής της κυβέρνησης.

Σε συνέδριο που έγινε για τις επενδύσεις στην Ελλάδα, την περασμένη εβδομάδα στη Νέα Υόρκη, ο Μπας βρέθηκε στο πάνελ μαζί με άλλους ξένους επενδυτές από μεγάλα funds που επενδύουν στη χώρα μας. «Καθώς έχει περάσει από μια τόσο δύσκολη περίοδο και όλοι οι δημοσιονομικοί δείκτες είναι θετικοί τώρα», είπε για την Ελλάδα, «είναι το μοναδικό μέρος στον κόσμο όπου αξίζει να επενδύσεις κεφάλαια».

Ο Μπας δεν φτάνει σε τέτοια συμπεράσματα χωρίς να έχει κοιτάξει

Κάιλ Μπας: Καθώς η Ελλάδα έχει περάσει από μια τόσο δύσκολη περίοδο και όλοι οι δημοσιονομικοί δείκτες είναι θετικοί τώρα, αποτελεί το μοναδικό μέρος στον κόσμο όπου αξίζει να επενδύσεις κεφάλαια.

«*Σε λίγο η χώρα θα έχει νέα ηγεσία. Μόλις προκηρυχθούν εκλογές, οι ελληνικές μετοχές θα ανέβουν 20%-30% μέσα σε μία εβδομάδα.*»

καλά τα στοιχεία της οικονομίας. Ο ίδιος, έχοντας μια ομάδα που παρακολουθεί από πολύ κοντά την Ελλάδα, δίνει ιδιαίτερο βάρος σε δείκτες που γι' αυτόν είναι ενδεικτικοί για την ανάπτυξη, όπως π.χ. ότι έχει σημειωθεί αύξηση 16% στις αγορές αυτοκινήτων ή ότι έχει αυξηθεί η παραγωγή τσιμέντου. «Σίγουρα, η χώρα δεν έχει βγει ακόμη από το τούνελ και χρειάζεται περισσότερη δουλειά, αλλά σαφώς είναι η ώρα να επενδύσουμε στην Ελλάδα» είπε, αναφέροντας ότι οι δικές του επενδύσεις επικεντρώνονται πλέον στις ελληνικές τράπεζες. Ο ίδιος εξηγεί ότι «πριν από την κρίση οι μετοχές των τεσσάρων συστημικών τραπεζών είχαν αξία 60 δισ. ευρώ. Σήμερα έχουν αξία μόλις 7 δισ., γεγονός που σημαίνει πως η κεφαλαιοποίησή τους ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι η χαμηλότερη στον κόσμο. Αυτή είναι μια συναρπαστική ευκαιρία για εμάς», υποστηρίζει χαρακτηριστικά.

Ο Μπας δεν είναι νεοφώτιστος στα της ελληνικής οικονομίας και γνωρίζει πολύ καλά ότι μόνο αν κανείς κοιτάξει τους δείκτες επίμονα,

Μεγάλο δημόσιο χρέος και υπερβολικά χρεωμένες τράπεζες. Ήταν οι λόγοι που το 2008 οδήγησαν τον Κάιλ Μπας να ποντάρει στη χρεοκοπία της Ελλάδας.

μπορεί να βγάλει ασφαλή συμπεράσματα. Όταν τον είχαμε επισκεφθεί πριν από μερικά χρόνια στον γυάλινο ουρανοξύστη όπου στεγάζονται τα γραφεία της Hayman Capital στο Ντάλας, ο Τεξανός επενδυτής μάς είχε εξηγήσει γιατί ήταν ο πρώτος που πόνταρε στη χρεοκοπία της Ελλάδας πριν ακόμα ξεσπάσει η καταιγίδα της ευρωκρίσης. Μας είχε πει τότε, πως μετά την κατάρρευση της Lehman Brothers το 2008, είχε πάλι εστιάσει σε κάτι απλό: στις τράπεζες.

Η αμερικανική κυβέρνηση είχε ξοδέψει 8,2 τρις. δολ. για να στηρίξει το χρηματοπιστωτικό της σύστημα, αλλά το πρόβλημα δεν το είχαν μόνο οι ΗΠΑ. Το γεγονός ότι και σε άλλες χώρες κάθε φορά που οι τράπεζες είχαν προβλήματα οι κυβερνήσεις ήταν αυτές που τις έσωζαν, τον ώθησε να ερευνήσει το θέμα για να ανακαλύψει ποιο από τα κράτη δεν θα αντέξει να πληρώσει τα χρέη όλων των τραπεζών του. Αυτό που έψαχνε τότε ήταν το κράτος με την εξής εκρηκτική συνδυασμό: μεγάλο δημόσιο χρέος

και υπερβολικά χρεωμένες τράπεζες. Με τα στοιχεία αυτά στο χέρι ο Μπας επισκέφθηκε ειδικούς παγκοσμίου φήμης σε θέματα χρεοκοπίας. «Το γεγονός ότι εντυπωσιάστηκαν με το πόσο μεγάλα ήταν τα νούμερα, με έκανε να καταλάβω ότι κανένας δεν ήξερε τι θα συμβεί» λέει σήμερα στην «Κ». Η χώρα μας βρέθηκε τότε στο επίκεντρο της προσοχής του Μπας. Και το συμπέρασμά του ήταν ότι θα ακολουθούσε μια εντυπωσιακά γρήγορη χρεοκοπία. «Το βασικό στοιχείο ήταν ότι η Ελλάδα δεν είχε πληρώσει τα χρέη της τόσες φορές τα τελευταία 200 χρόνια. Ήταν ο μεγαλύτερος “κατά συρροήν” κακοπληρωτής στον κόσμο. Αυτό το στοιχείο δεν μπορούσα να το πιστέψω!».

Ο Τεξανός επενδυτής μέχρι το 2008 που αρχίζει και επενδύει στη χρεοκοπία της χώρας αγοράζοντας τα λεγόμενα CDS (ασφάλιστρα κινδύνου), τα οποία αντικατοπτρίζουν τον κίνδυνο μιας πιθανής χρεοκοπίας, δεν γνωρίζει τίποτα για την Ελλάδα, παρά μόνον ιστορίες για το αρχαίο μεγαλείο της. Ο ίδιος έχει

ζήσει σχεδόν ολόκληρη τη ζωή του στην πολιτεία των καουμπόρνς μέχρι που κατάφερε να πάει στο πανεπιστήμιο με υποτροφία. Όταν τον είχαμε επισκεφθεί στο Τέξας, μάς είχε δείξει τη συλλογή του με πάνω από 100 όπλα – κλειδωμένα σε θυρίδες ασφαλείας στο γκαράζ του σπιτιού του. Τη μοιράζεται συχνά με φίλους του που τους καλεί για σκοποβολή στο ράντσο των εκατοντάδων στρεμμάτων λίγο έξω από το Ντάλας. Εκεί καλεί, όμως, και πεζοναύτες—οι οποίοι επιστρέφοντας στην Αμερική μετά τον πόλεμο στο Αφγανιστάν ή στο Ιράκ παρουνίσιαζαν ψυχολογικά τραύματα—για να τους βοηθήσει να κάνουν τη μετάβαση στην κανονικότητα.

Σε μια τέτοια κανονικότητα πιστεύει ότι επιστρέφει σιγά σιγά η οικονομία της Ελλάδας μετά τον «πόλεμο» των μνημονίων και τις κρίσεις. Παρατηρεί, όμως, ότι υπάρχουν και σημαντικά εμπόδια. Αρχικά υπογραμμίζει τον αρνητικό ρόλο του ΔΝΤ, το οποίο εξακολουθεί να επιμένει για μία ακόμη ανακεφαλαιοποίηση στις τράπεζες, την οποία

ο Μπας χαρακτηρίζει «αναίτια». Ως δεύτερο εμπόδιο ο Τεξανός επενδυτής τονίζει όπου βρεθεί και όπου σταθεί την κακή λειτουργία της κρατικής μηχανής, την αδυναμία του ελληνικού κράτους να αντεπεξέλθει στις προκλήσεις των καιρών, μην παραλείποντας να αναφέρει το πρόσφατο παράδειγμα της διεξαγωγής πλειστηριασμών.

«Μερικές φορές αναρωτιέμαι αν βρισκόμαστε σε μια χώρα της Ευρωζώνης ή του Τρίτου Κόσμου» λέει χαρακτηριστικά, καθώς δεν μπορεί να πιστέψει ότι γίνονται επιθέσεις κατά των συμβολαιογράφων οι οποίοι διακινδυνεύουν τη σωματική τους ακεραιότητα για να κάνουν τη δουλειά τους. «Στην Αμερική αν γινόταν η αντίστοιχη επίθεση θα σε πυροβολούσαν» λέει γελώντας. Και προσθέτει με νόημα—δείχνοντας την απόσταση που χωρίζει την αμερικανική κοινωνία από την ελληνική—«αν θέλετε βοήθεια, μπορούμε να στείλουμε ανθρώπους να προστατεύσουν τους συμβολαιογράφους σας». Για να μπορέσει η χώρα να πάψει να είναι στάσιμη και η παγκόσμια επενδυτική κοινότητα να την αντιμετωπίσει σοβαρά, θα πρέπει να υπάρχει εμπιστοσύνη στο ελληνικό κράτος και στους θεσμούς του.

Θετικά νέα

«Είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς από την παγκόσμια επενδυτική κοινότητα ότι εν έτει 2017 συμβαίνουν τέτοια πράγματα σε μια χώρα της Ευρώπης» λέει και προσθέτει πως «για να υπάρχει εμπιστοσύνη στη χώρα, τότε χρειαζόμαστε μερικά από αυτά τα βασικά θέματα να λυθούν. Γνωρίζω ότι δεν είναι εύκολο και είναι εμποτισμένα στην ελληνική κουλτούρα, αλλά πρέπει να αλλάξουν». Όπως πάντα, όταν εντοπίζει μια πηγή η οποία θα μπορούσε να του αποφέρει κέρδη, φροντίζει να μοιράζεται το μυστικό του με τους υπολοίπους επενδυτές. Και αυτή τη φορά είναι σίγουρος για τις προβλέψεις του. Ότι τα νέα για την Ελλάδα θα είναι—στο μέλλον—θετικά. «Αν δεν υπάρξει μια γεωπολιτική καταστροφή στην περιοχή, η φύση και το μέγεθος της μείωσης του ΑΕΠ στη χώρα σε συνδυασμό με τη διάρκεια της κρίσης, μάς κάνουν να πιστέψουμε ότι η οικονομία θα αναπτυχθεί και ότι είναι η σωστή ώρα για να επενδύσουμε» καταλήγει.

Η αποκαλυπτική «εξομολόγηση» ενός κατασκόπου

Ο Μάρτιν μιλάει στην «Κ» για τη στρατολόγησή του από την τουρκική ΜΙΤ και τις παρακολουθήσεις του σε ελληνικό νησί

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΟΥΛΙΩΤΗ**

Καθόταν μόνος σε μία από τις ταβέρνες του λιμανιού ατενίζοντας το Αιγαίο, όταν τον πλησίασε ένας άγνωστος άνδρας που του συστήθηκε ως «Μεχμέτ». «Γεια σου Μάρτιν» του είπε, προφασιζόμενος ότι είχαν γνωριστεί παλαιότερα στην Τουρκία. «Ήξερε ότι είμαι φωτογράφος και μου ζήτησε κάποιες εικόνες με τουριστικό ενδιαφέρον» θυμάται ο Μάρτιν. «Το θεώρησα κολακευτικό». Τρεις ημέρες αργότερα συναντήθηκαν ξανά, αυτή τη φορά στη Σμύρνη, όπου ο Μεχμέτ επανέλαβε την πρότασή του: «Θέλω με φωτογραφίες με ανεμόμυλους, παλιά διατηρητέα σπίτια και άλλα αξιοθέατα». Συννοεύονταν από πέντε άνδρες, οι οποίοι δεν συστήθηκαν ούτε απηύθυναν τον λόγο στον Μάρτιν. Φορούσαν γκρι κοστούμια και μπλε πουκάμισα. «Την επόμενη φορά φέρε μαζί το λάπτοπ σου» τον προέτρεψε ο Μεχμέτ στο τέλος της κουβέντας τους και συμφώνησαν να τα ξαναπούν σε εστιατόριο της Σμύρνης μια εβδομάδα αργότερα. «Σε εκείνη τη συνάντηση μου αποκάλυψε ότι δεν τους ενδιέφερε το τουριστικό κομμάτι και ότι ήθελαν να φωτογραφίζουν τις κινήσεις στρατιωτικών οχημάτων. Με απείλησε ότι εάν δεν δεχόμουν να συνεργαστώ, είχαν άλλες μεθόδους να με πείσουν να το κάνω».

Ο Μάρτιν συνελήφθη να φωτογραφίζει στρατιωτικές εγκαταστάσεις ακριτικού νησιού και καταδι-

κάστηκε σε φυλάκιση για προδοτική κατασκοπεία εις βάρος της Ελλάδας. Είχε στρατολογηθεί στις αρχές της δεκαετίας από πράκτορες της τουρκικής ΜΙΤ, που εκείνη την περίοδο είχαν αναπτύξει το λεγόμενο «δίκτυο των συνταξιούχων»: Μια ομάδα κατασκόπων με ηλικιωμένου από τη Βόρεια Ευρώπη, οι οποίοι είχαν επιλέξει να εγκατασταθούν στο Αιγαίο, μακριά από το «τοξικό» κρύο του Βορρά.

«Γνώριζαν τα πάντα»

Πριν από λίγες εβδομάδες, η υπόθεσή του δικάστηκε σε δεύτερο βαθμό και η έδρα του επέβαλε ποινή φυλάκισης με δυνατότητα εξαγοράς (του αναγνωρίστηκε το ελαφρυντικό της ελλικρινούς μεταμέλειας). Οδηγήθηκε προσωρινά στη φυλακή και τελικά πήρε αποφυλακιστήριο μερικά εικοσιτετράωρα αργότερα, χάρη και στη συνδρομή του δικηγόρου του. Στη συνέχεια, παραχώρησε συνέντευξη στην «Κ» υπό την προϋπόθεση να αλλοιωθούν τα στοιχεία ταυτότητάς του και ορισμένες κρίσιμες πληροφορίες που θα μπορούσαν να τον εκθέσουν σε κίνδυνο.

«Όταν με πλησίασαν για να με στρατολογήσουν γνώριζαν τα πάντα για μένα. Τις οικογένειες με τις οποίες διατηρούσα φιλικές σχέσεις, τους συνεργάτες μου ως φωτογράφος, κυρίως όμως ότι είμαι ομοφυλόφιλος και ότι είχα ερωτικό δεσμό με ένα νεαρό Τούρκο, τον Μπιλάλ» εξηγεί ο Μάρτιν και συνεχίζει:

«Στην τρίτη μας συνάντηση, ο Μεχμέτ χτύπησε δυνατά το χέρι του στο τραπέζι και με απείλησε λέγοντάς μου “Ξέρουμε ότι είσαι αρρωστημένος άνθρωπος Μάρτιν. Θα υπακούσεις σε ό,τι σου λέμε, μενο “δίκτυο των συνταξιούχων”: Μια ομάδα κατασκόπων με ηλικιωμένου από τη Βόρεια Ευρώπη, οι οποίοι είχαν επιλέξει να εγκατασταθούν στο Αιγαίο, μακριά από το “τοξικό” κρύο του Βορρά».

«*Όταν με πλησίασαν, γνώριζαν τα πάντα για μένα. Τους φίλους, τους συνεργάτες μου ως φωτογράφος, κυρίως όμως ότι είχα δεσμό με έναν νεαρό Τούρκο.*»

βαρών προβλημάτων υγείας που αντιμετώπιζε, οι γιατροί του συστήνεψαν να μετακομίσει σε περιοχή με πιο θερμό κλίμα. Εγκαταστάθηκε αρχικά στην Αττάλεια και στη συνέχεια στη Σμύρνη, όπου είχε μια ήρεμη ζωή. Εννιά χρόνια αργότερα, το ασφαλιστικό του ταμείο τον ενημέρωσε ότι προκειμένου να διατηρήσει τη σύνταξή του θα έπρεπε να επιστρέψει σε κράτος-μέλος της Ε.Ε. «Επισκεπτόμουν τακτικά την Ελλάδα και γνώριζα καλά τα περισσότερα νησιά του Αιγαίου. Ήταν εύκολη απόφαση να

εγκατασταθώ σε ένα απ' αυτά» λέει στη συνέντευξή του, την πρώτηνός πρώην κατασκόπου της ΜΙΤ σε ελληνικό μέσο.

Με την οικογένεια του Μπιλάλ ανέπτυξε φιλικές σχέσεις το διάστημα που ζούσε στη Σμύρνη και διατήρησε επικοινωνία μαζί τους μετά τη μετακίνησή του στην Ελλάδα. «Κάθε φορά που τους επισκεπτόμουν στην Τουρκία ερχόταν η αστυνομία με το πρόσχημα ότι στο σπίτι γίνονται όργια», είπε ενώπιον του δικαστηρίου (τα πρακτικά βρίσκονται στη διάθεση της εφημερίδας).

Οι πράκτορες της ΜΙΤ εγκατέστησαν στο λάπτοπ του ένα λογισμικό και του εξήγησαν πως έπρεπε να το χρησιμοποιεί για να επικοινωνεί μαζί τους. Εάν οι ελληνικές αρχές τον εντόπιζαν, εκείνοι θα έλεγαν ότι δεν τον γνωρίζουν. «Μου είπαν ότι κάθε μέρα θα ανοίγω τον υπολογιστή και θα βρίσκω οδηγίες. “Θα διαβάξεις τι σου ζητάμε και θα πηγαίνεις στο τάδε ή το δείνα στρατόπεδο”. Δεν τους ενδιέφεραν οι στρατιωτικές υποδομές στην πρώτη γραμμή. Αυτές τις γνώριζαν ήδη. Ήθελαν λεπτομερή ενημέρωση για τα μετόπισθεν. Ποια μέσα μεταφοράς υπάρχουν σε κάθε εγκατάσταση, τον τύπο τους, πόσα απ' αυτά ήταν καλυμμένα με κουκούλες, πόσα όχι, ποιος έμπαινε και ποιος έβγαινε από κάθε στρατόπεδο».

Οι πληροφορίες που συγκεντρωνε, ενσωματώνονταν σε αρχείο

ψηφιακής εικόνας (jpg) με τη χρήση ειδικού λογισμικού (fotolabor). «Μου είπαν ότι θα παίρναres κάποιες φωτογραφίες άσχετες και θα κολλάς το κείμενο πίσω απ' αυτές. Το πρόγραμμά μου εγκατέστησαν στον υπολογιστή είχε αυτή ακριβώς τη δυνατότητα», εξηγεί και συνεχίζει: «Μόλις τα έστελνα έπρεπε ένα ένα να τα διαγράφω».

Για διάστημα μερικών ετών και μέχρι τη σύλληψή του κατέγραφε σχεδόν σε καθημερινή βάση στρατιωτικές εγκαταστάσεις και σιδηποτε άλλο του υποδείκνυαν οι Τούρκοι πράκτορες, όπως για παράδειγμα το αεροδρόμιο του νησιού, το εργοστάσιο της ΔΕΗ, μια λιμνοδεξαμενή άρδευσης, φρεάτια κ.ά. Έπρεπε να στέλνει τις απαντήσεις στη διάρκεια της νύκτας και είχε χρονικό περιθώριο τριών ημερών για να φέρει σε πέρας κάθε αποστολή. «Αν κάτι ξέφυγε από την προσοχή μου ή όσες φορές δοκίμασα να στείλω λανθασμένες ή ελλιπείς πληροφορίες, με διόρθωναν λέγοντάς μου ότι “ο φωτογράφος της υπηρεσίας είδε κάτι διαφορετικό”. Ήταν φανερό ότι δεν δούλευα μόνο εγώ γι' αυτούς στο νησί».

Την πρώτη, δοκιμαστική περίοδο εργάστηκε άμισθος. Αργότερα, άρχισε να εισπράττει 400 ευρώ και στη συνέχεια 700 ευρώ τον μήνα για τις υπηρεσίες του. Τον τελευταίο χρόνο, όταν πια είχε μάθει καλά τη «δουλειά», η αμοιβή του ανέβηκε στα 1.250 ευρώ. Τα χρήματα κατατίθεντο στον λογαριασμό

του, μολονότι ο ίδιος δεν τους έδωσε ποτέ τον αριθμό, ενώ ως εντολές εμφανιζόταν μια άγνωστη γυναίκα.

Τα μηνύματα

Συνελήφθη πέντε χρόνια μετά τη στρατολόγησή του, όταν αστυνομικοί τον είδαν να οδηγεί «ένα μπλε κουρασάκι»—όπως το περιέγραψαν—σε αγροτικό δρόμο, κοντά σε στρατιωτική εγκατάσταση του νησιού. «Εντοπίσαμε τον κατηγορούμενο σε έναν χωματόδρομο. Ο δρόμος δεν ήταν κεντρικός και το αυτοκίνητο μας κίνησε την περιέργεια» κατέθεσε ο αστυνομικός που τον συνέλαβε. Στο παρελθόν, αξιωματικοί του στρατού τον είχαν δει να τριγυρνά κοντά σε στρατόπεδα και είχαν κρατήσει την πινακίδα κυκλοφορίας του αυτοκινήτου του. Ομολόγησε αμέσως και περιέγραψε με λεπτομέρεια τη δράση του, ενώ έδωσε στους αστυνομικούς πλήρη πρόσβαση στα μηνύματα που βρίσκονταν αποθηκευμένα στον ηλεκτρονικό υπολογιστή του.

«Δεν είμαι περήφανος γι' αυτό που έχω κάνει. Ζητώ συγγνώμη από τις οικογένειες που απογοήτευσα. Ντρέπομαι να κοιτάξω πολλούς ανθρώπους στα μάτια» είπε, ολοκληρώνοντας την απολογία του ενώπιον του δικαστηρίου. Σήμερα, έχει ξεκινήσει καινούργια ζωή σε χώρα του ευρωπαϊκού Βορρά. Διατηρεί δεσμούς με την Ελλάδα και ελπίζει να ζήσει γαλήνια τα χρόνια που του απομένουν.

Ρωσική κάθοδος στη Μέση Ανατολή

Με την Αμερική του Ντόναλντ Τραμπ διπλωματικά απομονωμένη, η Μόσχα ενισχύει την επιρροή της στην περιοχή

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

Την περασμένη εβδομάδα, το περιοδικό New Yorker δημοσίευσε άρθρο της διεθνώς αναγνωρισμένης δημοσιογράφου και ερευνήτριας Ρόμπιν Ράιτ με τίτλο: «Ο Τραμπ θα αφήσει τον Ασαντ να μείνει μέχρι το 2021, ενώ ο Πούτιν ανακηρύσσει εαυτόν νικητή στη Συρία». Το ρεπορτάζ που ακολουθούσε ήταν αποκαλυπτικό. Ενώ η Ουάσινγκτον επέμενε, μέχρι πρόσφατα, ότι δεν μπορεί να υπάρξει πολιτική λύση στη Συρία όσο ο πρόεδρος Μπασάρ Ασαντ μένει στην εξουσία, τώρα η κυβέρνηση Τραμπ είναι έτοιμη να ρίξει «λευκή πετσέτα», αναγνωρίζοντας την υπεροχή της Ρωσίας στη συριακή σκακιέρα.

Στο στρατιωτικό πεδίο, η ρωσική παρέμβαση, που άρχισε τον Σεπτέμβριο του 2015, σε συνδυασμό με τη συνδρομή του Ιράν και της Χεζμπολάχ, ανέτρεψε το σκηνικό

Τη αποκάλυψε η πρόσφατη περιοδεία - αστραπή του Βλαντιμίρ Πούτιν σε Συρία, Αίγυπτο και Τουρκία.

THE ASSOCIATED PRESS / MIKHAIL KLIMENTYEV / SPUTNIK, KREMLIN POOL

Ο Βλαντιμίρ Πούτιν στην αεροπορική βάση της Ρωσίας, στο Χμεϊμίμ, όπου κήρυξε τη νίκη στον αγώνα εναντίον του Ισλαμικού Κράτους.

υπέρ του Ασαντ, ο οποίος ελέγχει πλέον το σύνολο, σχεδόν, των μεγάλων πόλεων. Αντίθετα, στα τρία χρόνια της ύπαρξής του, ο διεθνής συνασπισμός υπό την ηγεσία των ΗΠΑ δεν κατάφερε να κερδίσει καμία πόλη, με μόνες εξαιρέσεις τις επιτυχίες των Κούρδων –που δεν πρέπει να θεωρούνται δεδομένοι για την Ουάσινγκτον– στον συριακό Βορρά και πρόσφατα στη Ράκα. Στο πολιτικό επίπεδο, όπως αναγνωρίζει η Ρόμπιν Ράιτ, η φιλοδυτική αντιπολίτευση της Συρίας παραμένει αδύναμη και πολυδιασπασμένη, με την παρουσία της πιο έντονη στα ξενοδοχεία της Γενεύης και της Κωνσταντινούπολης και λιγότερο στην πολυάπλη Συρία.

Τέλος, στο επίπεδο της διπλωματίας, οι Αμερικανοί έχουν, καιρό τώρα, περιωριστοποιηθεί, καθώς η πρωτοβουλία ανήκει στην ιδιόρρυθμη τρόικα Ρωσίας - Ιράν - Τουρκίας, που δρομολόγησε τη διαδικασία της Αστάνα. Με αυτά τα δεδομένα,

η κυβέρνηση Τραμπ αποσύρει, πάντα σύμφωνα με το New Yorker, την απαίτησή της για απομάκρυνση του Ασαντ και δέχεται η τελική, πολιτική λύση να έρθει με εκλογές υπό την επίβλεψη του ΟΗΕ, πιθανόν το 2021.

Οι επισκέψεις

Την ίδια ημέρα, ο Βλαντιμίρ Πούτιν επισφράγιζε την εντυπωσιακή ρωσική «κάθοδο» στη Μέση Ανατολή με μια περιοδεία - αστραπή σε Συρία, Αίγυπτο και Τουρκία – τρεις πολύ σημαντικές, συμβολικά και πολιτικά, επισκέψεις μέσα στο ίδιο εικοσιτετράωρο. Για πρώτη φορά από την έναρξη των επιχειρήσεων στη Συρία, ο Ρώσος πρόεδρος επισκέφθηκε την αεροπορική βάση της χώρας του στο Χμεϊμίμ, όπου κήρυξε τη νίκη στον αγώνα εναντίον του Ισλαμικού Κράτους και διάταξε την απόσυρση του μεγαλύτερου μέρους των ρωσικών δυνάμεων. Παράλληλα, τόνισε ότι «οι συνθήκες είναι πλέον ώριμες για την προώθη-

Δύσκολο παζάρι του Πούτιν με Ερντογάν

Από τις πιο ενδιαφέρουσες ανακοινώσεις μετά τη συνάντηση Πούτιν - Ερντογάν ήταν η κατ' αρχήν συμφωνία των δύο ηγετών να συγκληθεί «Συνέδριο Εθνικού Συριακού Διαλόγου», με τη συμμετοχή κυβέρνησης και αντιπολίτευσης, στο Σότσι της Μαύρης Θάλασσας, στις αρχές του 2018. Αρχικά, το συνέδριο είχε προγραμματιστεί για τον Νοέμβριο, αλλά «σκόνηταψε» στις τουρκικές αντιρρήσεις για τη συμμετοχή του μεγαλύτερου κόμματος των Κούρδων της Συρίας, του PYD. Όπως δήλωσε ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου, η κυβέρνησή του είναι πρόθυμη να δεχθεί τη συμμετοχή κουρδικής αντιπροσωπείας, αρκεί να μην συμπεριλαμβάνεται σ' αυτήν το PYD. Στη θέση του, η Αγκυρα θα ήθελε να συμμετάσχουν οι δυνάμεις που πρόσκεινται στο κόμμα KDP της οικογένειας Μπαρζανί, στο βόρειο Ιράκ, παρότι αποτελούν μειοψηφία μεταξύ των Κούρδων της Συρίας. Φαίνεται ότι ο Ερντογάν εννοεί να παζαρέψει σκληρά το Κουρδικό, προσφέροντας ως αντάλλαγμα στη Ρωσία την ανοχή του στη βορειοδυτική συριακή επαρχία του Ιντλίμ. Πρόκειται για την τελευταία μεγάλη περιοχή που εξακολουθούν να ελέγχουν αντικαθεστωτικοί αντάρτες που πρόσκεινται στην Αλ Κάιντα. Αρθρογράφος του ρωσικού πρακτορείου Sputnik ήταν ο πρόσωπος που μεγαλύτερη απελευθέρωση του Χαλεπίου έγραφε πρόσφατα ότι «αν ο αγώνας για την απελευθέρωση του Χαλεπίου ήταν το Στάλινγκραντ της Συρίας, το Ιντλίμ είναι η μάχη του Βερολίνου». Παραμένει αμφίβολο, όμως, κατά πόσον η Μόσχα είναι πρόθυμη να εγκαταλείψει το PYD, χαρίζοντάς το στην Ουάσινγκτον.

Οι φιλοδοξίες του Ταγίπ Ερντογάν και η Ιερουσαλήμ

Πώς η απόφαση Τραμπ δίνει την ευκαιρία στην Τουρκία να διεκδικήσει ηγεμονικό ρόλο στον μουσουλμανικό κόσμο

Η απόφαση του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ να αναγνωρίσει την Ιερουσαλήμ ως πρωτεύουσα του κράτους του Ισραήλ προσέφερε στον Τούρκο ομόλογό του Ταγίπ Ερντογάν την ευκαιρία να προβάλει εαυτόν για μία ακόμη φορά ως προστάτη των Παλαιστινίων και να διεκδικήσει για τη χώρα τον ηγεμονικό ρόλο στον μουσουλμανικό κόσμο. Ενδεικτικά των φιλοδοξιών, αλλά και των ορίων του Ταγίπ Ερντογάν, ήταν η έκτακτη σύνοδος κορυφής της Οργάνωσης Ισλαμικής Συνεργασίας (ΟΙC), την οποία συνεκάλεσε την περασμένη Τετάρτη στην Κωνσταντινούπολη, για το θέμα της Ιερουσαλήμ και στην οποία συμμετείχαν περισσότερες από 50, κατά πλειονότητα, μουσουλμανικές χώρες.

Στο τελικό ανακοινωθέν της, η σύνοδος καταδίκασε ως ανεύθυνη και παράνομη την απόφαση των Ηνωμένων Πολιτειών και ανακήρυξε την Ανατολική Ιερουσαλήμ πρωτεύουσα των Παλαιστινίων υπό καθεστώς κατοχής. Πολλές μουσουλμανικές χώρες αναμένεται να αναβαθμίσουν σε επίπεδο πρεσβείας τα προξενεία τους στην Ανατολική Ιερουσαλήμ το αμέσως προσεχές διάστημα. Το γεγονός αυτό πιστώθηκε στον Ερντογάν, ο οποίος έχει δείξει και στο παρελθόν την ικανότητά του να κερδίζει συμμάχους στο εσωτερικό της χώρας του, αλλά και στον αραβικό κόσμο, με δραματικό χαρακτηρισμό χειρονομίες εναντίον του Ισραήλ. Κάτι που έγινε

το 2009, όταν συγκρούστηκε οπ camera στο Νταβός με τον Ισραηλινό πρόεδρο Σιμόν Πέρες, αλλά και τον επόμενο χρόνο, με την επεισοδιακή απόπειρα του τουρκικού σκάφους «Μαβί Μαρμαρά» να σπάσει τον αποκλεισμό της Γάζας.

Τα όρια

Ωστόσο, η σύνοδος της Κωνσταντινούπολης κατέδειξε και τα όρια των φιλοδοξιών Ερντογάν. Δύο χώρες–κλειδιά του αραβικού κόσμου, η Αίγυπτος και η Σαουδική Αραβία, απέφυγαν να στείλουν τους ηγέτες τους στη σύνοδο – η τελευταία, μάλιστα, εκπροσωπήθηκε στο κατώτερο δυνατό επίπεδο, εκείνου του υφυπουργού Εξωτερικών, και κατέστησε σαφές ότι δεν εννοεί να έρθει σε σύγκρουση με την Ουάσινγκτον. Με εξαίρεση την Ιορδανία, η βασιλική οικογένεια της οποίας πιέζεται από την παλαιστινιακή δημογραφική πλειοψηφία της χώρας, οι περισσότεροι Αραβοί ηγέτες δεν έδειξαν διάθεση να ακολουθήσουν τον Ερντογάν στην καυστική, αντιαμερικανική ρητορική του.

Η αντιπαλότητα των σουνιτικών αραβικών κρατών με το шиιτικό Ιράν φαίνεται να έχει το προβάδισμα, αυτή την εποχή, έναντι των αισθημάτων αλληλεγγύης με τους Παλαιστινίους. Επιπλέον, οι συμμάχους του Ερντογάν προς την ισλαμική παλαιστινιακή οργάνωση Χαμάς, η οποία καλεί σε τρίτη Ιντιφάντα (Εξέγερση) κατά του Ισραήλ, προκαλούν αρνητικές επι-

REUTERS / OSMAN ORSAL

Ο Ταγίπ Ερντογάν με τον πρόεδρο της Παλαιστινιακής Αρχής, Μαχμούτ Αμπάς, στην έκτακτη σύνοδο κορυφής της Οργάνωσης Ισλαμικής Συνεργασίας (ΟΙC), στην Κωνσταντινούπολη.

πτώσεις σε συντηρητικά αραβικά καθεστώτα, όπως εκείνα της Αιγύπτου και της Σαουδικής Αραβίας, για τους οποίους οι Αδελφοί Μουσουλμάνοι αποτελούν τη σοβαρότερη απειλή.

Σε εσωτερικό πολιτικό πεδίο, ο

Ταγίπ Ερντογάν προσπαθεί να εκμεταλλευτεί οποιαδήποτε ευκαιρία θα μπορούσε να τον καταστήσει ισχυρότερο ενόψει των γενικών εκλογών του 2019. Μετά το αποτυχημένο στρατιωτικό πραξικόπημα του 2016, ο Τούρκος πρόεδρος

θεωρεί ότι απειλείται όχι μόνον η εξουσία του, αλλά και η ίδια η ζωή του, και προσπαθεί να περιορίσει κάθε δυνητικό ανταγωνιστή, γεγονός που βαθαίνει διαρκώς την πολιτική πόλωση στη χώρα του. Ο πόλεμος του Ερντογάν εναντίον δημοσιογράφων αλλά και το δημοψήφισμα που διεξήχθη τον Απρίλιο για την εκχώρηση υπερεξουσιών στον πρόεδρο της Τουρκίας εντάσσονται στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας.

Με απώλειες

Την ίδια στιγμή, οι δημοσκοπήσεις καταδεικνύουν την αυξανόμενη δύναμη του κόμματος της Μεράλ Ακσενέρ (προέρχεται από διάσπαση του εθνικιστικού χώρου των «Γκρίζων Λύκων»), ενώ το κόμμα ΑΚΡ του Ερντογάν σημειώνει απώλειες της τάξης του 6%. Παράλληλα, δεν θα πρέπει να υποτιμάται η σοβαρότητα του πολιτικού σκανδάλου που έχει ξεσπάσει με τον Τουρκοϊρανό έμπορο χρυσού Ρεζά Ζαράμπ και τις καταγγελίες για ανάμιξη του Ερντογάν στην παραβίαση του εμπάργκο εις βάρος του Ιράν. Συνεπώς, οι εξελίξεις με την Ιερουσαλήμ θα μπορούσαν να θεωρηθούν και ως δώρο για τον ίδιο τον Ερντογάν, ο οποίος προσπαθεί να αποκομίσει εκλογικά οφέλη εκμεταλλευόμενος τον θρησκευτικό συντηρητισμό των ψηφοφόρων του και να αποπροσανατολίσει την εσωτερική και διεθνή κοινή γνώμη από την ανοικτή πλν-

με την απόφαση του Ανουάρ Σαντάτ, το 1972, να ανατρέψει την εξωτερική πολιτική του Νάσερ και να διώξει από τη χώρα τους Σοβιετικούς στρατιωτικούς συμβούλους. Σήμερα, η Αίγυπτος εξακολουθεί να αποτελεί τον δεύτερο, μετά το Ισραήλ, παραλήπτη αμερικανικής στρατιωτικής βοήθειας στον κόσμο, αλλά οι σχέσεις της με την Ουάσινγκτον επί εποχής Σίσι βαίνουν επιδεινούμενες.

Στην Τουρκία

Την ίδια πικρή γεύση άφησε στους Αμερικανούς η επίσκεψη Πούτιν στην Τουρκία – άλλη μια χώρα–κλειδί της περιοχής, που αποτελούσε παραδοσιακά προκεχωρημένο φυλάκιο των αμερικανικών συμφερόντων, αλλά αποξενώνεται ταχύτατα από τη Δύση, προσεγγίζοντας τη Ρωσία, μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα του 2016 εναντίον του Ερντογάν. Στη συνάντησή τους, οι δύο πρόεδροι επιβεβαίωσαν τη συμφωνία για την αγορά ρωσικών πυραύλων S-400 από την Τουρκία, που έχει θορυβήσει έντονα το ΝΑΤΟ. Επιπλέον, αποδοκίμασαν από κοινού την πρόσφατη απόφαση Τραμπ για την Ιερουσαλήμ, που έφερε την Αμερική σε κατάσταση πρωτοφανούς διπλωματικής απομόνωσης, τόσο στο Συμβούλιο Ασφαλείας (14-1 ήταν ο συσχετισμός δυνάμεων στη σχετική συζήτηση) όσο και στην ευρύτερη Μέση Ανατολή.

Οταν ξεκινούσε η ρωσική επέμβαση στη Συρία, ο Μπαράκ Ομπάμα την αντιμετώπιζε με την παροιμιώδη, στα όρια του... ζεν ψυχραιμία του, προβλέποντας ότι θα εξελιχθεί σε δεύτερο ρωσικό Αφγανιστάν. Εκ των υστέρων, φαίνεται ότι ήταν η πιο άστοχη εκτίμηση της οκταετίας του. Οι 41 νεκροί Ρώσοι στρατιώτες ήταν απολύτως αποδεκτό πολιτικό κόστος για τον Βλαντιμίρ Πούτιν σε σύγκριση με το τεράστιο στρατηγικό κέρδος. Παραμένει γεγονός ότι η μεγάλη πηληγή του Συριακού είναι ακόμη ανοικτή και ότι οι δύο ρωσικές βάσεις και οι 2.000 Αμερικανοί στρατιωτικοί «σύμβουλοι» δεν πρόκειται να φύγουν στο ορατό μέλλον. Η όποια λύση δεν πρόκειται να έρθει χωρίς έναν ιστορικό συμβιβασμό της Ρωσίας με τις ΗΠΑ, από τις οποίες, πλέον των άλλων, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και η αναγκαία οικονομική βοήθεια για την ανασυγκρότηση της κατεστραμμένης χώρας.

γή του σκανδάλου Ζαράμπ.

Από το βήμα της έκτακτης συνόδου ο Ερντογάν εξαπέλυσε σφοδρή επίθεση στον Τραμπ, τον οποίο κατηγόρησε ανοικτά πως έχει «σιωνιστική νοοτροπία», γεγονός που δεν έμεινε χωρίς απάντηση. Λίγες ώρες αργότερα από τις καυστικές δηλώσεις Ερντογάν, ο σύμβουλος Εθνικής Ασφάλειας των ΗΠΑ, Χέρμπερτ Μακμάστερ, κατηγόρησε σε δημόσια ομιλία του, στην Ουάσινγκτον, την Τουρκία και το Κατάρ ότι έχουν αναλάβει τον κύριο ρόλο στην προώθηση και χρηματοδότηση της εξτρεμιστικής ισλαμιστικής ιδεολογίας. Αν είναι έτσι οι σύμμαχοι, πώς είναι άραγε οι εχθροί;

Παρά το γεγονός ότι, ύστερα από τις έντονες αντιδράσεις της Αγκυρας, ο Μακμάστερ επικείμενο να αναδιπλωθεί, οι σχέσεις μεταξύ των δύο νατοϊκών συμμάχων εξακολουθούν να διανύουν περίοδο επιδείνωσης. Τούτων δοθέντων, είναι απολύτως κατανοητή η συμμετοχή του Ερντογάν στην ιδιόρρυθμη «τρόικα» με τον Ρώσο πρόεδρο Βλαντιμίρ Πούτιν και τον Ιρανό ομόλογό του Χασάν Ροχανί για το Συριακό, μέσω της οποίας πρωτίστως επιχειρεί να ασφαλίσει τα νότια σύνορα της Τουρκίας έναντι της κουρδικής απειλής. Απομένει να αποδειχθεί αν οι εξελίξεις στην περιοχή θα ωφεληθούν τον Ερντογάν ή αν θα τον οδηγήσουν σε περαιτέρω απομόνωση.

AL MONITOR, HURRIYET

Πώς χάθηκε από τον Τραμπ η Αλαμπάμα

Η άστοχη επιλογή του Ρόι Μουρ δίκασε το κόμμα των Ρεπουμπλικανών

Δεινή ήττα υπέστη ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ επιλέγοντας να στηρίξει τον Ρόι Μουρ για την έδρα της Αλαμπάμα στη Γερουσία, βοηθώντας έτσι άθελά του στην εκλογή του πρώτου Δημοκρατικού υποψηφίου τα τελευταία 25 χρόνια στην πολιτεία.

Παρότι σύσσωμοι οι Αμερικανοί αναλυτές εκτιμούσαν ότι η επιλογή του Μουρ υπήρξε παντελώς άστοχη, ο Ντόναλντ Τραμπ συνέχισε να επιμένει στην ορθότητα της απόφασής του, ακόμη και μετά την ήττα του προστατευόμενου του την Τρίτη. Ο πρώην δικαστής Ρόι Μουρ, άλλωστε, ήταν μία ιδιαίτερα επικίνδυνη και εκκεντρική επιλογή. Ο πρώην δικαστικός έχει κατηγορηθεί για παιδεραστία αλλά και για τις ακραίες ιδεολογικές θέσεις του. Ο Μουρ έχει κατά καιρούς ταυτίσει την ομοφυλοφιλία με την κτηνοβασία, έχει ζητήσει οι μουσουλμάνοι να μην εκλέγονται στο Κογκρέσο και έχει υποστηρίξει πως οι οικογένειες των μαύρων στις ΗΠΑ περνούσαν καλύτερα στον δουλοκτητικό Νότο του 19ου αιώνα.

Ενας λιγότερος

Σήμερα, στον απόηχο της εκλογής του Δημοκρατικού Νταγκ Τζόουνς, ο πρόεδρος Τραμπ βρίσκεται αντιμέτωπος με επώδυνα

ερωτήματα γύρω από τα όρια της πολιτικής ισχύος του. Ο πρόεδρος θα γιορτάσει τον Ιανουάριο την πρώτη επέτειο της θητείας του με έναν Ρεπουμπλικανό γερουσιαστή λιγότερο, συρρικνώνοντας ακόμη περισσότερο την ήδη ισχνή πλειοψηφία του κόμματός του στη Γερουσία.

Οι εκλογές για τη Γερουσία στην Αλαμπάμα χαρακτηρίστηκαν από τοπικές ιδιαιτερότητες και δεν θα πρέπει να αντιμετωπισθούν ως βαρόμετρο των επερχόμενων επαναληπτικών εκλογών για το Κογκρέσο το φθινόπωρο του 2018. Οι ιδιαιτερότητες αυτές, όμως, καθώς και η αμφιλεγόμενη προσωπικότητα του Μουρ, οδήγησαν στην ήττα και δίκασαν το κόμμα. Ορισμένοι Ρεπουμπλικανοί, διαισθανόμενοι τον κίνδυνο, απέσυραν τη στήριξή τους στην υποψηφιότητα του Μουρ μετά τις αποκαλύψεις για το φαινόμενο της υποψηφίου με ανήλικα κορίτσια.

Παρά τις ενστάσεις και τις αντιρρήσεις ανώτατων στελεχών του κόμματος, ο πρόεδρος Τραμπ επέβαλε την υποψηφιότητα Μουρ, σε μια στιγμή εθνικής ενδοσκόπησης γύρω από το φαινόμενο της σεξουαλικής παρενόχλησης γυναικών από άνδρες σε θέσεις εξουσίας. Οι επικριτές του Ντόναλντ Τραμπ τον κατηγορούν σήμερα ότι παρά την απομάκρυνση

Ο Νταγκ Τζόουνς είναι ο πρώτος Δημοκρατικός υποψήφιος που κέρδισε την έδρα της Αλαμπάμα στη Γερουσία, τα τελευταία 25 χρόνια.

του Στιβ Μπάνον από την ομάδα συμβούλων του Λευκού Οίκου, ο πρόεδρος παρέμεινε προσπλωμένος στην επιλογή του Μουρ για την Αλαμπάμα. Ο ακροδεξιός Μπάνον, επικεφαλής πολιτικού σχεδιασμού της προεκλογικής εκστρατείας των Ρεπουμπλικανών το 2016, υπήρξε ένας από τους πλέον πιστούς υποστηρικτές του πρώην δικαστή, θεωρώντας ότι η εκλογή Μουρ θα ευνοούσε τα σχέδια του Μπάνον για δημιουργία ιδεολογικής ρήξης στο εσωτερικό του κόμματος.

Παλαιά στελέχη του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος επιμένουν εδώ και χρόνια ότι όλοι οι υποψήφιοι που επέλεξε ο Μπάνον πτήθηκαν στις εκλογές. «Ο Στιβ Μπάνον δεν μας κόστισε μόνο μία κρίσιμη έδρα στη Γερουσία από μια πολιτεία η οποία εθεωρείτο παραδοσιακό προπύργιο

του κόμματός μας, αλλά έσυρε και τον πρόεδρο των ΗΠΑ στο φιάσκο αυτό», λέει το στέλεχος του γραφείου του επικεφαλής της ρεπουμπλικανικής πλειοψηφίας στη Γερουσία, Μιτς Μακόνελ.

Αμφίβολο παραμένει, πάντως, εάν ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ αντιμετωπίζει την ήττα του κόμματός του στην Αλαμπάμα ως προσωπική του αποτυχία. Η επιλογή του Μουρ, παρότι εκ πρώτης όψεως άστοχη, επέτρεψε για μία ακόμη φορά στον Τραμπ να ενδυθεί τον μανδύα της εκκεντρικότητας, απομακρυνόμενος από τη δεξαμενή συμβατικών Ρεπουμπλικανών υποψηφίων, προς όφελος ενός ακόμη εκκεντρικού υποψηφίου που μάχεται τα «αποτυχημένα και ψευδή» προοδευτικά μέσα ενημέρωσης των ΗΠΑ, όπως θεωρεί ότι πράττει και ο ίδιος.

A.P.

Προς αποτυχία το διαδικτυακό «alt right»

Αν ξαγρυπνάτε ανησυχώντας για την αυξανόμενη δύναμη του «alt right», του σκιώδους συνασπισμού που περιλαμβάνει λευκούς εθνικιστές, αντιφεμινιστές, ακροδεξιούς ριζοσπάστες και τρολ, θα πρεμήσετε αν χρησιμοποιήσετε κάποιες από τις ιστοσελίδες τους.

Τους τελευταίους μήνες, ιστοτόποι όπως το YouTube, το Twitter και το Facebook προσπάθησαν να πατάξουν τα κηρύγματα μίσους. Το «alt right» διακήρυξε την ανεξαρτησία του από τη Σίλικον Βάλι. Οι σκληροπυρηνικοί δεξιοί ακτιβιστές δεσμεύτηκαν να δημιουργήσουν τις δικές τους εκδοχές ψηφιακών υπηρεσιών, όπου όλες οι απόψεις θα είναι καλοδεχούμενες, ασχέτως του πόσο σκληρές ή εμπρηστικές είναι.

Περισσότερες από δέκα εταιρείες τέτοιας τεχνολογίας έχουν εμφανιστεί και κάθε μία υπόσχεται καταφύγιο από την πολιτική ορθότητα και τη λογοκρισία. Υπάρχει η Gab, ένα είδος μέσου κοινωνικής δικτύωσης σαν το Twitter, που άρχισε να λειτουργεί πέρυσι. Ανάμεσα σε αυτούς που το υιοθέτησαν είναι ο Μάιλο Γιαννόπουλος και ο Αντριου Ανγκλιν, ιδρυτής της νεοναζιστικής ιστοσελίδας Daily Stormer. Υπάρχει το WrongThink, αντίστοιχο του Facebook, το PewTube και άλλα.

Σίγουρα κάποιες τέτοιες πλατφόρμες είναι γεμάτες με ναζιστικές εικόνες και ρατσιστικά σκουπίδια. Αλλά ορισμένες από αυτές είναι σαν πόλεις-φραντάσματα, με λίγους ενεργούς χρήστες. Ως προϊόντα τεχνολογίας είναι τρίτης ποιότητας, με μεγάλους χρόνους φόρτωσης, σπασμένους συνδέσμους και συχνά μηνύματα λάθους.

Αν η ιδεολογία του «alt right» θυμίζει τη Γερμανία του 1940, ο σχεδιασμός των ιστοσελίδων σάς μεταφέρει στις Geocities του 1990. Ακόμα και οι πιστοί του κινήματος νιώθουν σύγχυση. Η Gab, που ισχυρίζεται ότι έχει 300.000 καταγεγραμμένους χρήστες, θεωρήθηκε τεχνολογική επιτυχία του «alt right». Σήμερα είναι γεμάτη σφάλματα, ενώ μεγάλο μέρος της δραστηριότητάς της φαίνεται να προέρχεται από λίγους ενεργούς χρήστες.

Τα πράγματα δεν είναι πολύ καλύτερα για το WrongThink,

Ορισμένες πλατφόρμες που δημιουργήθηκαν είναι σαν πόλεις-φραντάσματα, με λίγους ενεργούς χρήστες.

το οποίο άρχισε να λειτουργεί στα τέλη του 2016, ελπίζοντας να γίνει η εναλλακτική λύση ελεύθερου λόγου απέναντι στο Facebook και στο Twitter. Ενα χρόνο μετά, το WrongThink διαθέτει μόλις επτά χιλιάδες εγγεγραμμένους χρήστες.

Τα καλά νέα για τους δυσφημιστές του «alt right» είναι ότι το όραμά του για παράλληλο Διαδίκτυο είναι καταδικασμένο να αποτύχει. Τα κακά νέα είναι ότι χωρίς εναλλακτικό οικοσύστημα θα είναι δυσκολότερο να απομονωθούν οι νεοναζιστικές απόψεις και άλλα τοξικά απόβλητα. Το Facebook, το Twitter και οι άλλοι πάροχοι θα εξακολουθήσουν να είναι πεδία ιδεολογικών μαχών.

THE NEW YORK TIMES

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ παρουσιάζει την

ΠΑΡΑΜΥΘΟΥΠΟΛΗ

17/11/2017-07/01/2018

Παραμυθούπολη Χριστουγέννων ΔΕΓΧΟΣΙΑ

ΕΛΕΝΗ ΦΟΥΡΕΙΡΑ

ΧΡΥΣΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΤΗ ΠΑΡΑΜΥΘΟΥΠΟΛΗ ΔΑΝΕΙ ΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΟΝΤΑ ΣΑΣ ΤΟ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΕΑΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΙΑΣ

21.12.2017
20:00 - 22:00

Πολιτικό αδιέξοδο στη Γερμανία

Εγκλωβισμένοι οι Σοσιαλδημοκράτες, που θα προτιμούσαν να λειτουργούν και ως συμπολίτευση και ως αντιπολίτευση

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Ενα χρόνο μετά την τρομοκρατική επίθεση σε χριστουγεννιάτικη αγορά στο Βερολίνο με 12 νεκρούς και δεκάδες τραυματίες, η παρουσία των αστυνομικών στη σκιά της βομβαρδισμένης Gedächtniskirche (Εκκλησίας της Μνήμης), πάνω στην κεντρική λεωφόρο Κουφούρστενταμ, είναι έντονη. Πλαστικά φράγματα γεμάτα νερό έχουν τοποθετηθεί στην άκρη του δρόμου για να εμποδίσουν παρόμοιες ενέργειες. Οι κάμεραμεν παρατεταγμένοι μοιάζουν να περιμένουν την άφιξη κάποιου υψηλά ιστάμενου προσώπου. Αίφνης, οι προβολείς ανάβουν και ο υπουργός Εσωτερικών Τόμας ντε Μεζιέρ, ντυμένος σπορ και τυλιγμένος με ένα κασκόλ, κατευθύνεται με ταχύ βήμα προς ένα από τα σπιτάκια που πωλούν ζεστό κρασί και καρδιές φτιαγμένες από μούστο, πάνω στις οποίες αναγράφεται «Γλυκό μου ποντικάκι». Συνομιλεί με τους καταστηματάρχες, ενημερώνεται για το κλίμα, θέλει να μάθει αν ο φόβος από την περυσινή επίθεση έχει κοπάσει ή αν ο κόσμος διστάζει ακόμη να επισκεφθεί τη συγκεκριμένη αγορά της γερμανικής πρωτεύουσας.

Διάχυτη ανασφάλεια

Αυτή η διάχυτη κοινωνική ανασφάλεια, κυρίαρχο συναίσθημα στις τελευταίες εκλογές στη χώρα, μοιάζει να παρατείνεται και σε πολιτικό επίπεδο μετά την αποτυχία των τριών κομμάτων, της συντηρητικής παράταξης (CDU/CSU), των Ελεύθερων Δημοκρατών (FDP) και των Πρασίνων, να συγκροτήσουν κυβέρνηση με τα χρώματα της σημαίας της Τζαμάικας. Μετά τις πιέσεις του Σοσιαλδημοκράτη προέδρου της χώρας, Φρανκ-Βάλτερ Σταινμάγερ, το δεύτερο μεγαλύτερο κόμμα, το SPD, επανήλθε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων για την πιθανή επανάληψη ενός μεγάλου συνασπισμού. Οι χειρισμοί του γκέτν του κόμματος, Μάρτιν Σουλτς, ο οποίος αρχικά επέμενε ότι δεν υπάρχει καμία περίπτωση συμμετοχής στην κυβέρνηση για να προχωρήσει στη συνέχεια σε μια θεαματική «κωλοτούμπα», έχουν εγκλωβίσει πλήρως τους Σοσιαλδημοκράτες. Ενδεχόμενη σύμπραξη τους με τους Συντηρητικούς υπό την Αγκελα Μέρκελ είναι πιθανό να οδηγήσει στην ολο-

THE ASSOCIATED PRESS / JIMICHAEL SCHN

«Δεν χρειάζεται να κυβερνήσουμε με κάθε τίμημα. Ούτε όμως επιτρέπεται να μη θέλουμε να κυβερνήσουμε με οποιοδήποτε κόστος», ήταν η δήλωση του Μάρτιν Σουλτς που προκάλεσε αντιδράσεις.

Σοβαρές διαφωνίες μεταξύ των δύο πλευρών σε θέματα όπως η μετανάστευση, η Ευρώπη, ο φόρος αλληλεγγύης.

κληρωτική εξάερσή τους στις επόμενες εκλογές. Η άρνησή τους, ωστόσο, να συνεργαστούν εκ νέου σε ένα μεγάλο συνασπισμό, θα μπορούσε να οδηγήσει τη χώρα σε πρόωρες εκλογές και τους ίδιους σε πο-

σοστά πολύ χαμηλότερα από το 20% που έλαβαν τον Σεπτέμβριο. Το αδιέξοδο αντανακλάται σε δηλώσεις όπως αυτή του Σουλτς που θα έκαναν την Πύθια να μοιάζει μνημείο σαφήνειας: «Δεν χρειάζεται να κυβερνήσουμε με κάθε τίμημα. Ούτε όμως επιτρέπεται να μη θέλουμε να κυβερνήσουμε με οποιοδήποτε κόστος». «Είτε θέλουν να κυβερνήσουν, είτε όχι», ήταν η άμεση απάντηση της Γιούλια Κλέκνερ, αντιπροέδρου των Χριστιανοδημοκρατών. «Δεν είμαστε ομάδα ψυχοθεραπείας για το SPD», πλειοδότησε ο Φόλκερ Μπουφιέ, Χριστιανοδημοκράτης πρωθυπουργός της Εσσης.

Η αιχμηρή δήλωση ήρθε μετά την πρόταση που κυκλοφόρησε στις αρχές της εβδομάδας στους κύκλους των Σοσιαλδημοκρατών, ότι θα μπορούσε να προχωρήσει σε μια χαλαρή συνεργασία πάνω σε μια ελάχιστη βάση κοινών αρχών, που θα επιτρέψει στο SPD να λειτουργεί και ως συμπολίτευση και ως αντιπολίτευση. Η ιδέα απορρίφθηκε κατηγορηματικά από τον Βαυαρό Χριστιανοκοινωνιστή γκέτν, Χορστ Ζεεχόφερ, ο οποίος έστειλε τελεσίγραφο στους Σοσιαλδημοκράτες: «Μεγάλος συνασπισμός ή τίποτα».

Τα θέματα στα οποία υπάρχουν ακόμη σοβαρές διαφωνίες μεταξύ

των δύο πλευρών είναι η μετανάστευση, η Ευρώπη, ο φόρος αλληλεγγύης (για τη στήριξη της πρώην ανατολικής Γερμανίας), η ενιαία ασφάλιση, το συνταξιοδοτικό και η κλιματική αλλαγή. Οι Χριστιανοδημοκράτες έχουν συμφωνήσει με τους Χριστιανοκοινωνιστές σε ένα όριο 200.000 προσφύγων τον χρόνο, ενώ οι Σοσιαλδημοκράτες αντιτίθενται σε αυτό το πλαφόν, χωρίς ωστόσο να κάνουν λόγο για ανεξέλεγκτη υποδοχή μεταναστών.

Ο φόρος αλληλεγγύης

Το κόμμα της Μέρκελ θέλει σταδιακά να καταργήσει τον φόρο αλληλεγγύης μέχρι το 2030, το SPD επιθυμεί να τον απαλείψει μόνο στα χαμηλά και μεσαία εισοδηματικά στρώματα. Στη μεταρρύθμιση της φορολογίας, οι Σοσιαλδημοκράτες προκρίνουν φοροαπαλλαγές πάνω από όλα για τους φτωχούς, ενώ διεκδικούν αύξηση της φορολογίας για τα υψηλά εισοδήματα και τους μεγάλους κληρονόμους. Στο ζήτημα της Ευρώπης, το SPD είναι πιο φιλικό προς τις πρωτοβουλίες του Γάλλου προέδρου Εμανουέλ Μακρόν για την Ευρώζωνη, ενώ η πρόταση του Σουλτς για Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης αποκρούχθηκε ήδη από στελέχη των Χριστιανοδημοκρατών, όπως ο προσωπάρχης της Μέρκελ και εκτελών χρέη υπουργού Οικονομικών, Πέτερ Αλτμάιερ. Τέλος, σημαντικό σημείο τριβής αναμένεται να αποτελέσει η πάγια θέση του SPD για ενιαία ασφάλιση των πολιτών.

Στο Βερολίνο αναλυτές και κύκλοι προσκείμενοι στην καγκελάριο θεωρούν ότι οι πιθανότητες σχηματισμού μεγάλου συνασπισμού είναι πάνω από 50%, αλλά πως αν αυτό γίνει, θα είναι το νωρίτερο την άνοιξη. Στο ερώτημα κατά πόσον ένας μεγάλος συνασπισμός θα αναδείκνυε την ακροδεξιά Εναλλακτική για τη Γερμανία (AfD) σε «αξιωματική αντιπολίτευση» στην Μπούντεσταγκ, η απάντηση είναι κατηγορηματική: «Δεν υπάρχει αυτός ο θεσμός στη Γερμανία, όπως υπάρχει π.χ. στη Βρετανία με το σκιώδες υπουργικό συμβούλιο». Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι δεν θα μπορούσαν να προκύψουν σοβαρά προβλήματα, όπως το γεγονός ότι το μεγαλύτερο κόμμα της αντιπολίτευσης, η AfD δηλαδή, αναλαμβάνει την προεδρία της επιτροπής Οικονομικών της Βουλής.

Η συνεργασία με τον Τσίπρα

«Ποιος το περίμενε ότι ο Έλληνας πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας θα ασκούσε επιρροή στον Μάρτιν Σουλτς για τον σχηματισμό ενός νέου μεγάλου συνασπισμού στη Γερμανία;» επισημαίνει με έκδηλη ειρωνεία ανώτατη κυβερνητική πηγή στο Βερολίνο. Από την άλλη, όμως, είναι σαφές ότι η γερμανική πλευρά συνεργάζεται άσφoga με τη σημερινή ελληνική κυβέρνηση. «Μα πρόκειται για έναν αδυσώπητο πραγματιστή», λέει για τον Έλληνα πρωθυπουργό ο ίδιος Γερμανός αξιωματούχος στην «Κ», ο οποίος υπενθυμίζει ότι και ο νυν πρόεδρος της Μπούντεσταγκ και πρώην τσάρος της γερμανικής οικονομίας, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, ήταν εξίσου ικανοποιημένος από τη συνεργασία του με τον Έλληνα υπουργό Οικονομικών, Ευκλείδη Τσακαλώτο. Φαίνεται, πάντως, να γνωρίζει πως η αξιωματική αντιπολίτευση στην Ελλάδα έχει παρόμοια από την έμμεση στήριξη των Ευρωπαίων προς την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-Ανεξαρτήτων Ελλήνων. «Τι να κάνουμε; Εκεί αποδειχθεί η ανθεκτικότερη και σταθερότερη κυβέρνηση μέχρι σήμερα», απαντά, επαναλαμβάνοντας ότι το Βερολίνο είναι υποχρεωμένο να συνηνοείται με την εκάστοτε ελληνική κυβέρνηση ανεξαρτήτως ιδεολογικής τοποθέτησης. Τέλος, προβλέπει ότι η συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας θα κρατήσει και πως η ελληνική ενόχληση για τους αυξημένους ελέγχους στα γερμανικά αεροδρόμια θα ατονήσει σταδιακά, καθώς θα ομαλοποιείται η διαδικασία.

Ξ. Κ.

«Η κλιματική αλλαγή κινείται ταχύτερα από εμάς»

Η παραδοχή Μακρόν ότι «κάνουμε τη μάχη», οι δεσμεύσεις για νέες πρωτοβουλίες και η απουσία των ΗΠΑ

Τον απεσταλμένο μας στο ΠΑΡΙΣΙ **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ**

Το κλίμα στη Σύνοδο One Planet την περασμένη Τρίτη δεν ήταν πανηγυρικό. Δύο χρόνια μετά τη Συμφωνία του Παρισιού, ο σκοπός της συνόδου ήταν να γίνει μια αποτίμηση των δράσεων των συμβαλλόμενων μερών, στα οποία συμπεριλαμβάνονται 197 κράτη (αλλά όχι, εδώ και κάποιους μήνες, οι Ηνωμένες Πολιτείες), και να κατατεθούν χειροπιαστές δεσμεύσεις για το μέλλον. Ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν δεν επιχείρησε να ωραιοποιήσει την κατάσταση. Στην παρέμβασή του τόνισε ότι «κάνουμε τη μάχη» για την αποτροπή της καταστροφικής κλιματικής αλλαγής και χαρακτήρισε «πολύ κακή είδηση» την αποχώρηση των ΗΠΑ από τη Συμφωνία του Παρισιού. Περισσότεροι από 50 ηγέτες κρατών και κυβερνήσεων βρέθηκαν στο Seine Musicale, το σύγχρονο μέγαρο μουσικής σε ένα νησάκι του Σηκουάνα που παλαιότερα φιλοξενούσε ένα εργοστάσιο της Renault. Αρκετοί από αυτούς, τόνισε ο κ. Μακρόν, ηγούνται χωρών που «δεν θα υπάρχουν» στο προσεχές μέλλον, αν η διεθνής κοινότητα δεν δράσει αποφασιστικά για να περιορίσει την αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας.

Δεν έλειψαν από τη σύνοδο οι δεσμεύσεις –κρατών, οικονομικών παραγόντων και διεθνών οργανισμών– για νέες φιλόδοξες πρωτο-

βουλίες που θα επιταχύνουν τη μετάβαση προς τη νέα οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Ο πρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας Τζιμ Γιονγκ Κιμ ανακοίνωσε ότι ο οργανισμός δεν θα χρηματοδοτήσει νέα έργα εξόρυξης υδρογονανθράκων μετά το 2019 (με την εξαίρεση κάποιων έργων άντλησης αερίου στις φτωχότερες χώρες του κόσμου). Θεσμικοί επενδυτές που διαχειρίζονται 26 τρις. δολάρια δεσμεύθηκαν ότι θα αυξήσουν τις πιέσεις προς τις πιο ρυπογόνες εταιρείες του πλανήτη ώστε να μειώσουν τις εκπομπές τους. Η ολλανδική τράπεζα ING ανακοίνωσε ότι μετά το 2025 θα στα-

Πολλές χώρες «δεν θα υπάρχουν» στο προσεχές μέλλον, τόνισε ο Γάλλος πρόεδρος στη Σύνοδο One Planet στο Παρίσι.

ματήσει να χρηματοδοτεί οποιαδήποτε εταιρεία ηλεκτρισμού βασίζεται στον άνθρακα για πάνω από το 5% της παραγωγής της. Το Βέλγιο ανακοίνωσε την έκδοση του πρώτου «πράσινου ομολόγου».

Παρά τις δεσμεύσεις αυτές, ωστόσο, η επώδυνη αλήθεια είναι ότι, όπως το έθεσε ο γ.γ. του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτιέρρες από το βήμα της συνόδου, «η κλιματική αλλαγή κινείται ταχύτερα από εμάς». Αν

ΕΡΑ / THIBAUT CAMUS

Ο Εμανουέλ Μακρόν δεν επιχείρησε να ωραιοποιήσει την κατάσταση στην παρέμβασή του στη σύνοδο, στην οποία πήραν μέρος περισσότεροι από 50 ηγέτες κρατών και κυβερνήσεων.

οι τρέχουσες τάσεις εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου συνεχιστούν, η παγκόσμια θερμοκρασία θα αυξηθεί κατά 4 βαθμούς Κελσίου έως το τέλος του αιώνα (ο στόχος της Συμφωνίας του Παρισιού ήταν να περιοριστεί η αύξηση στους 2 βαθμούς Κελσίου).

Οι συνέπειες μιας τέτοιας εξέλιξης, σύμφωνα με το βρετανικό Met Office, έχουν στοιχεία Αποκάλυψης. Περιλαμβάνουν τη δραματική άνοδο της

στάθμης των υδάτων (θέτοντας έως και 150 εκατομμύρια επιπλέον άτομα σε κίνδυνο από πλημμύρες το 2075) τη μείωση έως 70% των υδάτων απορροής των ποταμών, μεταξύ άλλων περιοχών στη Μεσόγειο δραστική συρρίκνωση των παγετώνων (και εξαφάνισή τους στη Νότια Αμερική) μείωση ως και 40% στις σοδειές αραβοσίτου και δημητριακών σε περιοχές κοντά στον Ισημερινό και ως και 30% στις σοδειές ρυζιού

στην Ασία ανυπολόγιστες συνέπειες στα οικοσυστήματα των ωκεανών και του Αμαζονίου.

Ο κ. Γκουτιέρρες κάλεσε τις ανεπτυγμένες χώρες να τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους για πράσινη χρηματοδότηση των αναπτυσσόμενων χωρών με 100 δισ. δολάρια ετησίως έως το 2020. Σύμφωνα με περυσινή μελέτη του ΟΟΣΑ για τις προοπτικές επίτευξης του στόχου, οι δημόσιοι πόροι από τις ανεπτυγμένες χώρες

θα φτάσουν τα 67 δισ. δολάρια έως το 2020. Οι συντάκτες της μελέτης σημειώνουν ότι οι αντίστοιχες προβλέψεις για ιδιωτικούς πόρους είναι πολύ πιο αβέβαιες.

Ελληνική καθυστέρηση

Παρόν στο Παρίσι ήταν και ο Έλληνας πρωθυπουργός. Μιλώντας σε δημοσιογράφους στο περιθώριο της διάσκεψης, ο κ. Τσίπρας ανέφερε ότι «πιάnuμε τους στόχους για το 2020» και δήλωσε «απολύτως αισιόδοξος» και για τον στόχο του 2030 – την κάλυψη, όπως είπε, του 50% της εγχώριας ζήτησης ενέργειας από ΑΠΕ.

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Eurostat, το ποσοστό των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα ήταν 15% το 2015. Σύμφωνα με τον Νίκο Μάντζαρη του WWF, «η ίδια η κυβέρνηση προβλέπει ότι το ποσοστό θα φτάσει το 18% το 2020 – κάτω από τον στόχο του 2020». Ο κ. Μάντζαρης προσθέτει ότι ο στόχος η ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ να φτάσει το 40% το 2020 είναι «ανέφικτος», καθώς «το ποσοστό ήταν μόλις 22,9% το 2015 και δεν υπάρχει καμία δυνατότητα ως το 2020 να διπλασιαστεί σχεδόν η εγκατεστημένη ισχύ ΑΠΕ». Επιπλέον, προσθέτει, ο στόχος του 2030, το 50% της ηλεκτροπαραγωγής –όχι της συνολικής ζήτησης, όπως είπε ο κ. Τσίπρας– να καλύπτεται από ΑΠΕ, «δεν είναι φιλόδοξος» σκοπός του είναι «να αφήσει χώρο στον λιγνίτη».

Το κυπριακό ποδόσφαιρο που προκαλεί

Το δημοφιλέστερο άθλημα στον κόσμο, στη χώρα μας βγάζει... ασχήμια

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΓΙΩΡΓΗ**

Ο **οπαδικός** εξτρεμισμός δεν είναι κάτι που ξεπήδησε τα τελευταία 30 χρόνια. 1.500 χρόνια πριν οργανωμένοι οπαδοί τα έκαναν μπάχαλο για να ρίξουν τον αυτοκράτορα Ιουστινιανό.

Στα βυζαντινά χρόνια που δεν υπήρχε η μπάλα, οι ιπποδρομίες ήταν το αγαπημένο άθλημα των μαζών. Το γήπεδο της εποχής, ήταν ο ιππόδρομος της Κωνσταντινούπολης. Στις ιπποδρομίες συμμετείχαν 4 αθλητικές ομάδες (Λευκοί, Ερυθροί, Βένετοι και Πράσινοι) με τα άρματα τους. Οι ομάδες αυτές είχαν φοβερές ομοιότητες με τους τωρινούς οργανωμένους οπαδούς. Η «Στάση του

Είναι οι στιγμές που άπαντες έχουν κάτι να πουν. Ακόμη και πολιτικοί που δεν ξέρουν κατά πού πέφτουν τα γήπεδα, ανοίγουν το στόμα τους, εκλογών ένεκα. Εννοείται, γελοιοποιούμενοι.

Νίκα» που ήταν εξέγερση οπαδών με πολιτικά κίνητρα έληξε στις 18 Ιανουαρίου του 532 αφήνοντας πίσω της 30.000 νεκρούς οπαδούς των Πρασίνων και των Βένετων. Οι στρατηγοί του Ιουστινιανού τους βρήκαν εγκλωβισμένους στο... γήπεδο (ιππόδρομο) και τους σκότωσαν. Είναι αποδεδειγμένο ότι ένας φιλήσυχος άνθρωπος μπορεί στο γήπεδο να μεταμορφωθεί. Υπάρχει ένας «άγραφος κανόνας», μία περιρρέουσα ατμόσφαιρα, ότι στο γήπεδο μπορείς να πας και να είσαι πιο βίαιος. Πιο εύκολα η κοινωνία θα «δικαιολογήσει» φαινόμενα βίας που συμβαίνουν εντός ή κοντά στο γήπεδο, σε σχέση με φαινόμενα βίας μακριά από το γήπεδο. Αυτά ως αναγκαία εισαγωγή. Για να υπενθυμίσουμε ότι η βία στα γήπεδα δεν είναι ίδιον μόνο της σύγ-

χρονης κοινωνίας. Είναι γεγονός ότι στην Κύπρο το φαινόμενο έχει καταστεί γάγγραινα στο σώμα του αθλητισμού. Ο υποβιβασμός της ανθρωπίνης υπόστασης που έγινε στο Τσίρειο Στάδιο τη Δευτέρα που πέρασε, είναι επαναλαμβανόμενος. Ουδόλως ενδιαφέρει τον μέσο νεοεχρήφιλαθλο, αν φτάνει ο Μασιάς, ή η ΑΕΛ ή ο ΑΠΟΕΛ ή οι αλτάρ-παικτες των δύο ομάδων, που δεν διαφέρουν σε τίποτα από τετράποδα όντα. Σημασία έχει ότι ο ποδοσφαιρικός (και γενικότερος) μας πολιτισμός βρίσκεται εδώ και χρόνια στο δάπεδο. Και ότι μερικές δεκάδες προβληματικών ατόμων έχουν καθιερωθεί σε υπερκυβέρνηση του ποδοσφαίρου γιατί κανείς, (από την Πολιτεία μέχρι τις διοικήσεις των σωματείων), δεν έχει την πραγματική βούληση να τους αντιμετωπίσει. Όλοι, χρόνια τώρα, αναλώνονται σε ρητορείες του κενού. Και ενίοτε σε αρλούμπες. Έχουμε ακούσει τις τελευταίες μέρες, πολλά. Είναι οι στιγμές που άπαντες έχουν κάτι να πουν. Ακόμη και πολιτικοί που δεν ξέρουν κατά πού πέφτουν τα γήπεδα, ανοίγουν το στόμα τους, εκλογών ένεκα. Εννοείται, γελοιοποιούμενοι.

Νομοθεσία για συνδέσμους

Το καινοφανές που έχουμε ακούσει αυτές τις μέρες είναι αυτό που δήλωσε την περασμένη Τρίτη στο ΣΠΟΡ FM 95, ο πρόεδρος του ΚΟΑ Κλεάνθης Γεωργιάδης, περί προετοιμασίας νομοσχεδίου για τον τρόπο λειτουργίας των συνδέσμων φιλάθλων. «Είναι σχεδόν έτοιμο το νομοσχέδιο και το λέω υπεύθυνα», είπε χαρακτηριστικά. Από ό,τι πληροφορείται η «Κ», προετοιμασμένο βρίσκεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και πριν από το τέλος του χρόνου θα διαβαστεί στη Νομική Υπηρεσία για να προχωρήσει το νομοσχέδιο. Εκείνο που επιδιώκεται είναι να αποκτήσουν οι σύνδεσμοι νομική οντότητα (να μετατραπούν δηλαδή σε νομικά πρόσωπα) απ' όπου θα απορρέουν υποχρεώσεις. Να υπάρχουν προδιαγραφές. Δ.Σ. που θα εκλέγεται

Μερικές δεκάδες προβληματικών ατόμων έχουν καθιερωθεί σε υπερκυβέρνηση του ποδοσφαίρου γιατί κανείς δεν έχει πραγματική βούληση να τους αντιμετωπίσει.

με βάση νόμιμες διαδικασίες (εκλογές), οικονομικές καταστάσεις που να υπόκεινται σε έλεγχο και να τηρείται μπρώω μελών. Σε περίπτωση που θεσπιστεί τέτοια νομοθεσία ενδεχομένως να είναι βοηθητική στην απόπειρα έλεγχου αυτών των συνδέσμων.

Η δήλωση Ιωνά Νικολάου

Ο υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης, Ιωνάς Νικολάου σε εκπομπή του «Σίγμα» την περασμένη Τετάρτη, υποστήριξε τη διακοπή του πρωταθλήματος ως έσοχατο μέτρο αντιμετώπισης των φαινομένων βίας στα γήπεδα. Η θέση του υπουργού Δικαιοσύνης σαφώς και είναι υπερβολική και ούτε καν περνά από το μυαλό των ποδοσφαιρικών αρχών. Δυστυχώς, όμως, περνά από το μυαλό πολλών φιλάθλων (και μη). Η απογοήτευση του κόσμου από το κυπριακό πρωτάθλημα έχει φτάσει σε δυσθεώρητα ύψη και είναι αρκετοί εκείνοι οι φιλάθλοι που σε περίπτωση που εφαρμοστεί κάτι τέτοιο... δεν θα νιώσουν ότι τους λείπει. Ήδη αρκετοί έχουν απομακρυνθεί, βλέποντας (επαναλαμβανόμενες) αθλιότητες, όπως αυτές της περασμένης Δευτέρας.

Αγανάκτηση και για τη διαγραφή χρεών

Το **κυπριακό** ποδόσφαιρο, (αντικειμενικά εννοείται, γιατί το άθλημα δεν φτάνει σε τίποτα), κατακυλά όλο και περισσότερο στη συνειδηση του κόσμου. Να θυμίσουμε και κάτι άλλο που καταλογίζεται σε βάρος του ποδοσφαίρου και δεν έχει σχέση με τη βία. Στην ενεργοποίηση απόφασης που είχε παρθεί το 2007 επί διακυβέρνησης Τάσσου Παπαδόπουλου, προχώρησε το νυν Υπουργικό Συμβούλιο. Την απόφαση του Υπουργικού ανακοίνωσε στις 8 Νοεμβρίου 2017 ο Πρόεδρος Αναστασιάδης σε τελετή για τα 91χρονα του Σωματείου του ΑΠΟΕΛ. Εξήγησε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τη διαγραφή χρεών 19,5 εκατ. των σωματείων στον ΦΠΑ. Μετά βγήκε ο αναπληρωτής κυβερνητικός εκπρόσωπος Βικτωρας Παπαδόπουλος και εξήγησε ότι ήταν λάθος και πρόκειται για χρέη στον Φόρο Εισοδήματος. Ξέσπασε, τότε, θύελλα αντιδράσεων από αγαπημένους μας λίγα μπορούν να κάνουν. Η Πολιτεία πρέπει να δράσει με την εξεύρεση αποτελεσματικών μέτρων αντιμετώπισης όπως των πιο πάνω. Χρειάζεται από τους αρμόδιους θέληση, βούληση και αποφασιστικότητα για την πάταξη του κοινωνικού φαινομένου της βίας στα γήπεδα

Γιατί να χαριστούν τόσα εκατομμύρια σε ομάδες που συμμετέχουν σε ένα αμαρτωλό πρωτάθλημα, όταν χιλιάδες άνθρωποι δυσκολεύονται να βγάλουν τα προς το ζην.

τάθλημα, όταν χιλιάδες συνάνθρωποι μας δυσκολεύονται να βγάλουν τα προς το ζην. Πρόκειται ουσιαστικά για μια τυπική κίνηση εκ μέρους της κυβέρνησης, αφού τα Σωματεία δεν υπολόγιζαν τα ποσά αυτά ως χρέη, αφού είχε ήδη προηγηθεί η σχετική συμφωνία του 2007 με την τότε κυβέρνηση. Συγκεκριμένα, δεν πρόκειται ακριβώς για διαγραφή χρεών, αλλά για μια τυπική κίνηση εκ μέρους της κυβέρνησης, προκειμένου να ξεκαθαρίσει το θέμα και να μην υπάρχει τίποτα σε εκκρεμότητα όσον αφορά στις οφειλές των σωματείων από παλαιά χρέη. Ό,τι και να συμβαίνει

όμως, τα χρέη (για ένα χρονικό διάστημα)... χαρίστηκαν. Θυμίζουμε ότι σύμφωνα με το Σχέδιο του Υπουργικού συμβουλίου ημερ. 4.6.2014 το οποίο αφορά στα ποδοσφαιρικά σωματεία Α' Κατηγορίας, οι οφειλές που αφορούν περιόδους από 1.7.1992 – 31.12.1998 είναι παγοποιημένες, οι οφειλές από 1.1.1999 μέχρι 31.6.2007 αναμένεται να καλυφθούν με κρατικές χορηγίες (βάσει του προηγούμενου σχεδίου), ενώ για τις οφειλές 1.7.2007 μέχρι 31.12.2013 δίνεται η δυνατότητα εξόφλησης με 60 μηνιαίες δόσεις, με την προϋπόθεση ότι τα Σωματεία θα καταβάλλουν τις τρέχουσες οφειλές τους στο κράτος για Φ.Π.Α., για φόρο Εισοδήματος και Κοινωνικές Ασφαλίσεις από 1.1.2014 και εντεύθεν.

Αγαπάμε το ποδόσφαιρο και θα συνεχίσουμε να το αγαπάμε και να το υπηρετούμε. Όμως, αν θέλουμε να είμαστε συνεπείς με τον εαυτό μας, πρέπει να προβούμε στην παραδοχή ότι το κυπριακό ποδοσφαιρικό οικοδόμημα, δυστυχώς, στις μέρες μας, προκαλεί...

ΑΠΟΨΗ

Άμεση λήψη δραστηκών μέτρων κατά της βίας στα γήπεδα

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΤΤΙΧΗ**

Επιώθηκαν και γράφτηκαν πολλά μετά τα αίσχη του Τσιρείου την περασμένη Δευτέρα. Ακούσαμε και διαβάσαμε πολλά για τα αίτια της οπαδικής παράνοιας και των συχνών φαινομένων βίας στα γήπεδα μας. Δεν είναι όμως αυτή η ουσία. Αυτό που έχει σημασία δεν είναι η απόδοση ευθυνών αλλά η λήψη δραστηκών μέτρων από την εκτελεστική και νομοθετική εξουσία και την άμεση εφαρμογή τους από τον ΚΟΑ. Ίσως το πιο σημαντικό από τα μέτρα είναι η νέα, πιο αυστηρή, νομοθεσία για τους συνδέσμους των οργανω-

μένων οπαδών. Δεν γίνεται να λειτουργούν ανεξέλεγκτα και ανεύθυνα. Οι ποινές στους παραβάτες πρέπει να γίνουν πιο αυστηρές και να επιβάλλονται χωρίς καθυστέρηση. Θα πρέπει επιτέλους να βρεθούν οι τρόποι για να γίνεται αποτελεσματικός έλεγχος των φιλάθλων στις εισόδους και να κλείσουν εκείνα τα σημεία των γηπέδων μας που επιτρέπουν με τόσο μεγάλη ευκολία να μπαίνουν στις κερκίδες φωτοβολίδες, κροτίδες και άλλα επικίνδυνα αντικείμενα. Σε αυτό θα βοηθήσει η σω-

στή χρήση των καμερών υψηλής ευκρίνειας και ο χειρισμός των κλειστών κυκλωμάτων παρακολούθησης από ειδικούς, που θα ενεργούν γρήγορα και δραστηκά. Ο θεσμός των επιτηρητών της τάξης και της ασφάλειας των φιλάθλων στις κερκίδες πρέπει να επαναξιολογηθεί και να γίνει καλύτερη εκπαίδευσή τους για να μπορούν να δρουν αποφασιστικά στις «δύσκολες καταστάσεις». Το μέτρο με την κάρτα φιλάθλου που έμεινε στα λόγια, θα πρέπει επιτέλους να εφαρμοστεί χωρίς εξαιρέσεις. Πιστεύω

ότι αυτοί που αρνούνται να δώσουν τα στοιχεία τους είναι αυτοί που σκοπεύουν να ενεργήσουν παράνομα, να βιασπορήσουν και να καταστρέψουν. Έτσι και αλλιώς είμαστε παντού «φακελωμένοι»! Συμφωνούμε με την άποψη ότι οι σύλλογοι μας λίγα μπορούν να κάνουν. Η Πολιτεία πρέπει να δράσει με την εξεύρεση αποτελεσματικών μέτρων αντιμετώπισης όπως των πιο πάνω. Χρειάζεται από τους αρμόδιους θέληση, βούληση και αποφασιστικότητα για την πάταξη του κοινωνικού φαινομένου της βίας στα γήπεδα

μας. Με ευκολογία δεν θα αλλάξει τίποτα. Θέλουμε την άμεση εφαρμογή δραστηκών μέτρων έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά τα ίδια φαινόμενα που συμβαίνουν εδώ και δεκαετίες και μας προσβάλλουν σαν κοινωνία. Αν δεν υπάρξει ούτε αυτή την φορά σωστή αντιμετώπιση του προβλήματος, θα αδειάσουν εντελώς οι εξέδρες γιατί ο φιλάθλος κόσμος κουράστηκε και σιχάθηκε την υποκρισία και τον λαϊκισμό των αρμοδίων. Είναι ίσως η τελευταία τους ευκαιρία να σώσουν το ποδόσφαιρό μας.

ΠΑΙΞΕ ΥΠΕΥΘΥΝΑ 18+ | ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΡΥΘΜΙΣΤΗΣ ΕΑΣ

ΟΛΟΙ ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΟΣ

ΜΕ **150+**

ΕΙΔΙΚΑ ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΑ

ΠΑΙΞΕ ΜΕ **100€** BONUS

Stoiximan

ΑΠΟΨΗ Του ΜΙΧΑΗΛ ΟΛΥΜΠΙΟΥ

Έγκλημα και τιμωρία

Η προκθεσινή απόφαση του μόνιμου Κακουργιοδικείου σε σχέση με τη γνωστή υπόθεση της Τράπεζας Κύπρου και πρώην αξιωματούχων της έχει θετικά αλλά και αρνητικά. Η Τράπεζα Κύπρου και ο διευθύνων σύμβουλος της καταδικάστηκαν. Αν η απόφαση αυτή αντέξει της εξέτασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου τότε θα είναι μια θετική εξέλιξη. Για όσους από εμάς έχουν βαθύτερη γνώση των γεγονότων της υπόθεσης αλλά και γενικότερα των όσων συνέβησαν που προηγήθηκαν της κατάρρευσης της μεγαλύτερης σε ιστορία αλλά και ισολογισμό τράπεζας του τόπου δεν μπορούν παρά να είναι έντονα προβληματισμένοι αν όχι απογοητευμένοι. Σε πρόσφατη απόφασή του το Ανώτατο Δικαστήριο

Πότε η Νομική Υπηρεσία θα κατανοήσει τη σημασία της μεγάλης εικόνας ώστε το έγκλημα της κλοπής δισεκατομμυρίων από καταθέτες και επενδυτές να έχει την ανάλογη τιμωρία;

ανέφερε πως «η κοινωνία εναποθέτει τις ελπίδες της για προστασία των δικαιωμάτων και συμφερόντων της στους θεσμικούς αξιωματούχους». Όταν, λοιπόν, οι καταθέτες των δύο θεσμικών αξιωματούχων και βασικών μαρτύρων κατηγορίας (Πιερίδη και Σταυρινάκη) εξαυλώνονται από το δικαστήριο πώς μπορεί η κοινωνία να ελπίζει για την προστασία των δικαιωμάτων και συμφερόντων της; Αν και η καταδίκη όλων των κατηγορουμένων θα ήταν κατά την ταπεινή άποψη της στάλνης μια εξόφθαλμη αδικία, την ίδια ώρα απορούμε πώς κάποιοι άλλοι που εκ της θέσεώς τους είχαν ίση ή και μεγαλύτερη ευθύνη για την πληροφόρηση του επενδυτικού κοινού, με βάση και σχετικές αποφάσεις της ΕΚΚ μαζί με τον καταδικασθέντα εκτελεστικό διευθυντή Αντρέα Ηλιάδη βρέθηκαν αθώοι; Και πάλι το Ανώτατο Δικαστήριο στην ίδια απόφαση, που αναφερθήκαμε προηγουμένως, συμ-

περαίνει πως «έκνομες ενέργειες που ιδίως φέρουν το στίγμα του δεκασμού, της διαπλοκής και της διαφθοράς, δεν μπορούν να γίνουν ανεκτές και θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με ιδιαίτερη αυστηρότητα από τα Δικαστήρια, τα οποία δεν θα ήταν άξια της αποστολής τους και της εμπιστοσύνης του κοινού, αν αφήσταντο από το καθήκον τους για επιβολή αποτρεπτικών ποινών, προς αντιμετώπιση τέτοιων φύσεως εγκλημάτων». Είναι γι' αυτό λοιπόν που με απορία αλλά και απογοήτευση βλέπουμε αυτό το αποτέλεσμα της προσπάθειας της Νομικής Υπηρεσίας που αντί να διευρύνει την οπτική της σε σειρά ενεργειών και παραλήψεων από πλευράς της τράπεζας που συνιστούσαν παραπληροφόρηση και χειραγώγηση της αγοράς επέλεξε αποσπασματικά να οδηγήσει υποθέσεις που από μόνες τους έκδλη δεν μπορούν να ευθύνονται για μια τόσο μεγάλη καταστροφή. Δηλαδή το γεγονός ότι καθυστέρησαν μερικές μέρες να δηλώσουν τις πραγματικές κεφαλαιακές ανάγκες, σκόπημα ώστε να αποφύγουν τη βέβαιη αντίδραση των επενδυτών κατά τη Γενική Συνέλευση, δεν αποτελεί τον λόγο για τη μετέπειτα κατάρρευση της τράπεζας. Ωστόσο, με βάση υφιστάμενες αποφάσεις της ΕΚΚ υπήρξε μια συνεχής προσπάθεια της τράπεζας να αποκρύψει τα πραγματικά της προβλήματα από το 2011 αν όχι νωρίτερα, είτε με λογιστικές αλχημείες, παράνομες και νόμιμες, σε σχέση με την υπεραξία περιουσιακών της στοιχείων αλλά και προβλέψεων για επισφάλειες. Μήπως δεν θα ήταν ωφέλιμο για την τράπεζα αλλά και τους μετόχους και καταθέτες της αν έγκαιρα αποκάλυπταν το πρόβλημα; Μήπως η διαφάνεια δεν θα επέτρεπε το πρώτο κούρεμα, δηλαδή των παράνομων πώληση αξιολόγων σε ανυποψίαστους καταθέτες, πολλοί εκ των οποίων στην κυριολεξία ξεκληρίστηκαν; Και μήπως δεν θα βοηθούσε η έγκαιρη διαφάνεια τους επενδυτές να λάβουν ορθολογιστικές αποφάσεις στη βάση των ορθών οικονομικών αποτελεσμάτων; Πότε η Νομική Υπηρεσία θα κατανοήσει επιτέλους τη σημασία της μεγάλης εικόνας ώστε το μεγάλο έγκλημα της κλοπής δισεκατομμυρίων από καταθέτες και επενδυτές να έχει και την ανάλογη τιμωρία;

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Βαρέθηκαν να σηκώνουν χέρια για τις 65 τροπολογίες στη Βουλή.

Στάχτη στα μάτια του κόσμου

Τελικά, το μεγάλο έγκλημα σε Λαϊκή και Τράπεζα Κύπρου που ήταν η αλόγιστη πιστωτική επέκταση, όταν οι ηγεσίες των δύο τραπεζών παραχωρούσαν δάνεια αβέρτα κουβέρτα, που με βάση εσωτερικές εκθέσεις τους δεν δικαιολογείτο η έγκρισή τους, ο γενικός εισαγγελέας τότε θα το εξετάσει;

• • • • •

Η Χρυστάλλα Γιωρκάτζη και η μεγαλύτερη εποπτική συγκάλυψη

Η **διοικήτρια** της ΚΤΚ έχει στην κατοχή της εκθέσεις και στοιχεία σε σχέση με μεγάλα επιχειρηματικά δάνεια που παραχωρούσαν η Κύπρου και η Λαϊκή τα οποία δεν δικαιολογείτο η έγκρισή τους κατά τον χρόνο της εξέτασης των αιτήσεων. Ποιοι ενέκριναν τα δάνεια αυτά ενώ με τα ίδια κριτήρια απέρριπταν άλλα; Πόσο δύσκολο είναι για την κ. Γιωρκάτζη να κατανοήσει ότι η πρακτική αυτή σε πολλές περιπτώσεις ήταν αποτέλεσμα εκτεταμένης διαφθοράς και όχι απλής αμέλειας ή ανεπάρκειας; Γιατί, λοιπόν, εδώ και τριάντι χρόνια αφ' ότου ανέλαβε διοικήτρια απέφυγε να κάνει το αυτόνοτο σε αντίθεση με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς;

• • • • •

Uniastrum τέλος;

Ένα **δισεκατομμύριο** ευρώ ήταν οι συνολικές απώλειες της Τράπεζας Κύπρου στη Uniastrum Bank. Εκθέσεις και έρευνες της Alvarez and Marsal αλλά και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς εντοπίζουν πράγματα και θαύματα σε σχέση με τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε η επίμαχη εξαγορά; Υπάρχουν και σαφείς ενδείξεις ότι η εξαγορά ήταν αποτέλεσμα ταπεινών κινήτρων, η αξία των οποίων όμως δεν είναι καθόλου ευκατα-

φρόνητη; Και πάλι δεν γνωρίζουμε γιατί ο γενικός εισαγγελέας δεν προχωράει τη συγκεκριμένη υπόθεση.

• • • • •

Υπενθύμιση Γεωργιάδη στην ΕΤΥΚ

Τη **μεγάλη** εικόνα βλέπει ο Χάρης Γεωργιάδης βάζοντας σε τάξη την ΕΤΥΚ. Σε γραπτή δήλωσή του ανέφερε πως «σχεδόν 60.000 μέλη ταμείων προνοίας, περιλαμβανομένων 4.500 τραπεζικών, λαμβάνουν αναπλήρωση 75%, ενώ άλλοι 1.000 περίπου εν ενεργεία υπάλληλοι της Τράπεζας Κύπρου που έχουν ήδη διασφαλίσει ποσά άνω των €100 χιλ., διατηρούν την προοπτική πρόσθετης αναπλήρωσης στο 75% από την ίδια την Τράπεζα. Παραμένουν 190 περίπου άτομα που λαμβάνουν μειωμένο ποσοστό αναπλήρωσης, μέχρι το όριο των €250 χιλ. ενώ 35 περίπου άτομα που έχουν ήδη διασφαλίσει ποσά άνω των €250 χιλ. δεν λαμβάνουν πρόσθετη αναπλήρωση. Ταυτόχρονα, υπενθυμίζω για άλλη μια φορά τις καθοριστικές προσαρμογές της κυβέρνησης που είχαν ως αποτέλεσμα κανένας τραπεζικός υπάλληλος να μην απολυθεί, έστω και εάν τράπεζες κατέρρευσαν, σε αντίθεση με πολλούς άλλους συμπολίτες μας στον ιδιωτικό τομέα». Εμείς να θυμίσουμε στην ΕΤΥΚ πως μέλη της συμμετείχαν στα διοικητικά συμβούλια των δύο μεγαλύτερων τραπεζών που κατέρρευσαν, ενώ κάποιοι εξ αυτών βρέθηκαν και ένοχοι από την ΕΚΚ όπου τους επιβλήθηκαν κυρώσεις.

Deloitte.

The latest Tax and VAT updates by our partners
Pieris Markou and
Christos Papamarkides

Watch our webcast:
www.deloitte.com/cy/taxwebcasts

© Deloitte Limited

ΑΠΟΨΗ Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ

Το φάντασμα του 2008 πλανάται

Προς το παρόν η ευρωπαϊκή οικονομία βρίσκεται σε φάση έντονων ανάκαμψης. Άλλες χώρες τα πηγαίνουν περισσότερο καλά (όπως η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιρλανδία), άλλες αγωνίζονται να ακολουθήσουν και η Ελλάδα πασχίζει ακόμα να βγει από την κρίση. Συνολικά, όμως, η ευρωπαϊκή οικονομία κινείται σε τροχιά μεγέθυνσης, το ακαθάριστο εθνικό εισόδημά της σε σταθερές τιμές υπολογίζεται ότι θα αυξηθεί σχεδόν 2% φέτος, η ανεργία κινείται σε χαμηλά επίπεδα (βεβαίως, με πολύ χαμηλή αμοιβή της εργασίας), η παραγωγή της μεταποίησης αυξάνεται, ενώ ο πληθωρισμός και τα επιτόκια παραμένουν σε καθοδική τροχιά. Το ερώτημα είναι αν αυτή η ανάκαμψη είναι σταθερή ή εύθραυστη, με βραχύ ορίζοντα. Τις τελευταίες 10 ημέρες υπήρξαν τρεις ισχυρές προειδοποιήσεις για τους κινδύνους που ελλοχεύουν και που θα επηρέαζαν όλους, και την Ευρωζώνη, με άμεσο τρόπο.

- Η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών, η λεγόμενη κεντρική τράπεζα των κεντρικών τραπεζών του κόσμου, θέωρησε αναγκαίο να απευθύνει προειδοποίηση για τους κινδύνους που ελλοχεύουν στη μεγάλη άνοδο που σημειώνουν τα χρηματιστήρια του ανεπιτυγμένου καπιταλισμού.

- Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προέβη σε μια ασυνήθιστη ενέργεια. Έχει αναρτήσει ως κεντρικό θέμα στην ιστοσελίδα της, μια συνέντευξη του αντιπροέδρου της, κ. Βίτορ Κονσταντίνο, με θέμα τις συνέπειες που θα είχε μια διόρθωση των χρηματιστηρίων, στη σταθερότητα του διεθνούς και ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος.
- Και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο προειδοποίησε ότι η κατάσταση του τραπεζικού κλάδου της Κίνας προσομοιάζει στην κατάσταση που είχαν βρεθεί οι τράπεζες των ΗΠΑ λίγο πριν ξεσπάσει η παγκόσμια κρίση του 2008.

Παράλληλα με την τρέχουσα παγκόσμια ανάκαμψη, ενισχύονται οι φόβοι για μια επερχόμενη νέα παγκόσμια κρίση. Αιτία είναι ότι για πρώτη φορά μετά από μια κρίση του 2008 η φούσκα του χρέους διογκώνεται. Ο κ. Ζου Σιατσουάν, διοικητής της κεντρικής τράπεζας της Κίνας, μιλώντας στο πλαίσιο του 19ου Συνεδρίου του ΚΚ Κίνας, τον Οκτώβριο, είχε προειδοποιήσει για επερχόμενη κρίση αν δεν συγκρατηθεί η υπερχρέωση περιφερειών, επιχειρήσεων και νοικοκυριών της χώρας.

Ο ρυθμός με τον οποίο αυξάνονται τα χρέη στην Κίνα τρέχει τα-

Η άφθονη, φθηνή ρευστότητα που παρέχουν οι μεγάλες κεντρικές τράπεζες, φουσκώνει τις μετοχές. Και τις απειλές...

χύτερα από εκείνον που είχε σημειωθεί στις ΗΠΑ πριν από την κρίση του 2008 ή στην Ιαπωνία πριν από την τραπεζική κρίση που σπάρδεψε την πορεία της, το 1991. Και, ως γνωστόν, αν «πέσει» η Κίνα, καμία περιοχή του κόσμου δεν είναι οχυρωμένη για το τσουνάμι που θα σπκωθεί.

Αλλά, οι απειλές δεν προέρχονται μόνο από μια κρίση της Κίνας. Όλος ο κόσμος είναι περισσότερο υπερδανεισμένος από όσο ήταν πριν από 10 χρόνια. Θυμίζω ότι το παγκόσμιο χρέος, που ήταν ίσο με το 174% του παγκοσμίου ΑΕΠ το 2008, αυξήθηκε στο 212% το 2014 και έφτασε στο εκπληκτικό ποσοστό 324% του παγκόσμιου ΑΕΠ τον Ιούλιο, φέτος (Institute of International Finance, iif.com). Έτσι, το παγκόσμιο χρέος έχει εκτοξευτεί στα 226 τρις. δολάρια.

Βασικά, δύο παράγοντες στήρι-

ξαν την παγκόσμια (και ευρωπαϊκή) ανάκαμψη:

Πρώτος, η άφθονη, φθηνή ρευστότητα που παρέχουν οι μεγάλες κεντρικές τράπεζες. Είναι χαρακτηριστικό ότι το συνδυασμένο ενεργητικό των κεντρικών τραπεζών ΗΠΑ, Ευρωζώνης, της Αγγλίας και Ιαπωνίας, το 2008 ήταν 3 τρις. δολάρια. Τώρα είναι 14 τρις. δολάρια. Από αυτά, μόνο το 25% πήγε στην «πραγματική» οικονομία. Το 75% φουσκώνει τις αγορές κεφαλαίου και ομολόγων – πλουτίζει τους πλούσιους και τροφοδοτεί ακραίο τυχοδιωκτισμό.

Δεύτερος, η ταχεία ανάπτυξη της Κίνας, με ονομαστικούς ρυθμούς περί το 10% μετά το ξέσπασμα της κρίσης του 2008. Η κινεζική ηγεσία ανέστειλε τη στροφή που είχε αποφασίσει με επιδίωξη να συγκρατήσει τον ρυθμό επενδύσεων και να ενισχύσει την εσωτερική κατανάλωση, και αποφάσισε να ρίξει το βάρος στη στήριξη της παγκόσμιας οικονομίας. Οι παρενέργειες της καθυστέρησης στην αντιμετώπιση των δομικών ανισορροπιών, εκδηλώνονται σήμερα.

Η επίδραση αυτών των δύο παραγόντων, αν δεν αναστρέφεται, εξαντλείται. Και το νέο παγκόσμιο τοπίο προσομοιάζει στο 2008.

kallitsiskostas@yahoo.com

«London Calling» για τον Συνεργατισμό

Αυτή τη φορά οι συναντήσεις με πιθανούς επενδυτές και τη Citigroup έγιναν στην αγγλική πρωτεύουσα

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Σε μια περίοδο που η Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα βάλλεται από αρκετά μέτωπα για τα κεφάλαια που θα χρειαστεί και φουντώνουν οι όποιοι ψιθυροί για τυχόν αποτυχία της να τα εξεθρεί, ο Συνεργατισμός προχωρά σε κινήσεις και εκτός Κύπρου. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» ο Συνεργατισμός χτίζει έδαφος για να βρει τους επιθυμητούς επενδυτές που θα τον βοηθήσουν να αυξήσει τα κεφάλαια του κατά 200 εκατομμύρια ευρώ μέχρι τον Ιούνιο του 2018. Στελέχη της ΣΚΤ βρέθηκαν στο Λονδίνο την εβδομάδα που πέρασε σε ένα

Τα σχόλια των επενδυτών για τη ΣΚΤ ενώ ήταν θετικά, υπογράμμισαν πως πρέπει να συνεχιστεί η προσπάθεια που καταβάλει με τους ίδιους ρυθμούς.

«κρυφό ταξίδι» και είχαν επανειλημμένες συναντήσεις με κλιμάκια της Citigroup, στο πλαίσιο της στρατηγικής συνεργασίας που υπάρχει μεταξύ των δύο πλευρών. Αυτή είναι η συνέχεια των συναντήσεων που είχαν εντός Νοεμβρίου στη Λευκωσία. Υπενθυμίζεται ότι η Citigroup έχει προσληφθεί από τη ΣΚΤ και λειτουργεί ως σύμβουλος της σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι ίδιες πληροφορίες αναφέρουν πως στην αγγλική πρωτεύουσα επικράτησε ικανοποίηση για την εικόνα που παρουσίασε η ΣΚΤ, με τη διοίκηση της τράπεζας να ακούει θετικά σχόλια, όσον αφορά στην υλοποίηση

Πληροφορίες θέλουν τις επαφές να συνεχίζονται σε τακτική βάση όπως έχει καταγράψει και η Οικονομική «Κ», ενώ δεν αποκλείεται να υπάρξει νέος γύρος κατ' ιδίαν επαφών, είτε σε Λονδίνο είτε στη Λευκωσία.

του χρονοδιαγράμματος που έχει θέσει. Τελευταία θετική εξέλιξη για τη Συνεργατική που, όπως εννερμόνεται η «Κ» τους ευχαριστεί, οι συμφωνίες για τη μετοχική απόχώρηση της τράπεζας από εννέα συνολικά συνεργατικές εταιρείες του εμπορικού τομέα. Οι συμφωνίες αφορούν την εξαγωγή των μετοχών της τράπεζας από τους μετόχους μειοψηφίας των εταιριών ΣΟΠΑΖ, ΝΕΑ ΣΕΒΕΓΕΠ, Comarine, ΣΠΕΑΛ, Συνεργατική Ένωση Διαθέσεων Χαρουπιών Πάφου, Συνεργατική Ένωση Διαθέσεων Χαρουπιών Λεμεσού, Συνεργατική Ένωση Διαθέσεων Χαρουπιών Λάρνακας, Συνεργατική Ομοσπονδία Διθέσεως Χαρουπιών και Synergaz, με το σύνολο των συμφωνιών να ανέρχεται στα 70 εκατ. ευρώ.

Οι ίδιες πηγές αναφέρουν ότι

ενώ τα οχόλια των επενδυτών για τη ΣΚΤ ήταν θετικά, υπογράμμισαν πως πρέπει να συνεχιστεί η προσπάθεια που καταβάλλει με τους ίδιους ρυθμούς. Από την πλευρά τους, τα στελέχη της Citigroup στάθηκαν στις στρεβλώσεις των προηγούμενων ετών, οι οποίες με καλούς ρυθμούς εξαλείφονται. Έτσι, λοιπόν, περίοδος κινητικότητας και εντατικών επαφών είναι η συγκεκριμένη για τη ΣΚΤ, με τη διοίκηση της τράπεζας να συνεχίζει να κινείται στην υλοποίηση του πλάνου της, όπως αυτό έχει καθοριστεί από το καλοκαίρι.

Νέο ραντεβού

Πληροφορίες θέλουν τις επαφές να συνεχίζονται σε τακτική βάση, όπως έχει καταγράψει και η Οικονομική «Κ», ενώ δεν αποκλείεται

να υπάρξει νέος γύρος κατ' ιδίαν επαφών, είτε σε Λονδίνο είτε σε Λευκωσία. Σε κάθε περίπτωση, αυτό που βγαίνει από το Λονδίνο είναι πως η Eimgroup σε επιτελικό επίπεδο στελεχών, διασφαλίζει την ταχύτητα και την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών, αναφέροντας πηγές.

Ταυτόχρονα, αξίζει να σημειωθεί πως όλες οι επιλογές είναι στο τραπέζι για την αύξηση κεφαλαίων μέσα στο 2018 και στη διοίκηση της Συνεργατικής επικρατεί συγκρατημένη αισιοδοξία για την κατάληξη αυτού του «πρότζεκτ». Αν και η αύξηση κεφαλαίων είναι μόνο ένας μέρος της στρατηγικής της τράπεζας και η επιτυχία του πενταετούς πλάνου της δεν εξαρτάται μόνο από αυτήν την εξέλιξη, είναι

μία διαδικασία που πρέπει να υπάρξει εντούτοις κατάλληλη. Μέσα στους επόμενους μήνες θα υπάρχει σαφέστερη εικόνα, καθώς πρόκειται για μια δυναμική διαδικασία, η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από τις συνθήκες που επικρατούν στο κυπριακό αλλά και από το διεθνές τραπεζικό σύστημα.

Οι στόχοι

Στόχοι της ΣΚΤ είναι η ενίσχυση και ενδυνάμωση της τράπεζας, αλλά και η παροχή ρευστότητας στην αγορά ώστε να συνεχιστεί η ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας και το 2018, όπως σημειώνει η ίδια. Το πενταετές πλάνο «Ατζέντα 2022» το οποίο ήδη έχει τεθεί σε εφαρμογή, προβλέπει την αποτελεσματική διαχείριση όλων των ζητημάτων που παραμένουν ανοιχτά, ώστε να μπορεί η ΣΚΤ να είναι σε θέση το επόμενο διάστημα να αποφασίσει για τις επόμενες κινήσεις της. Ο συγχρονοποίησης προβλέπει τον εκσυγχρονισμό του οργανισμού, ενώ ένα από τα βασικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια ύψους 6,7 δις. ευρώ σύμφωνα με τα αποτελέσματα του πρώτου εννιαμήνου του 2017. Όπως είναι γνωστό, οι ΜΕΔ είναι το βασικότερο ζήτημα σε όλο το κυπριακό τραπεζικό σύστημα αυτή την περίοδο και όχι φυσικά μόνο στο Συνεργατισμό, με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στο συγκεκριμένο ζήτημα, ψάχνοντας αγωνιώδως λύσεις. Υπενθυμίζεται πως για να «χτυπήσει» τα ΜΕΔ ο Συνεργατισμός έχει συνάψει συμφωνία με την ισπανική Altamira, η οποία θα τεθεί σε πλήρη λειτουργία από την πρώτη ημέρα του 2018, και έχει στο επίκεντρό της τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου των ΜΕΔ.

N. Χατζηγιάννης: Βαραίνουν τη ΣΚΤ προβλήματα από το παρελθόν

Την άποψη ότι ο Συνεργατισμός έχει προβλήματα που τον βραβαίνουν από το παρελθόν και χρειάζεται να εξελιφθούν σημείωσε και ο γενικός διευθυντής της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας Νικόλας Χατζηγιάννης κατά το 5ο Τραπεζικό Φόρουμ. Ταυτόχρονα, ο κ. Χατζηγιάννης ανέφερε ότι ο Συνεργατισμός έχει προχωρήσει σε αναδιαρθρώσεις 3 δισ. δανείων εν μέσω 50.000 κατακερματισμένων υποθέσεων, αλλά τόνισε ότι οι προσπάθειες πρέπει να ενταθούν ακόμα περισσότερο. Όπως εξήγησε, για τα της πώλησης δανείων, η αξία των εξασφαλίσεων των μη εξυπηρετούμενων δανείων μπορεί να ανέλθει στο 80% και με τις προβλέψεις των δανείων που λαμβάνονται, ανεβαίνει αυτό το ποσοστό στο 130%. Εξέφρασε παράλληλα τη σιγουριά πως οι εταιρείες διαχείρισης ΜΕΔ όπως η Altamira, APS και Pepper, θα ασχολήσουν τις επιλογές που έχουν ενώπιόν τους οι τράπεζες. Αξιοσημείωτο δε το γεγονός πως, ο κ. Χατζηγιάννης εξέφρασε την άποψη, όπως είχε καταγράψει η «Κ» σε ρεπορτάζ της, ότι εντός του 2018 αναμένονται συμφωνίες συγχωνεύσεων του τραπεζικού τομέα στην Κύπρο, ώστε να μην υπάρχει πλέον ο όρος «overbanking».

PANERAI

P.2002

EXCLUSIVE, STRONG, RIGOROUS IN PRECISE TIMEKEEPING, THE HAND-WOUND P.2002 CALIBRE HAS A POWER RESERVE OF EIGHT DAYS WITH LINEAR INDICATOR ON THE DIAL, CALENDAR, SECOND TIME ZONE, SECONDS RESET AND DEVICE FOR RAPID ADJUSTMENT OF THE TIME. SIMPLICITY, IN TECHNICAL EXCELLENCE.

LUMINOR 1950
8 DAYS GMT ACCIAIO - 44MM
(REF. 233)

LABORATORIO DI IDEE.

Vassos Eliades Accessories Ltd NICOSIA - LIMASSOL . TEL: 22 897 361

Η ακτινογραφία του προϋπολογισμού για το 2018

«Σταυρώθηκαν» κονδύλια 214,8 εκατ. ευρώ. Θα ζητηθεί πολλάκις η αποδέσμευση ποσών για να προχωρήσουν έργα

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μπορεί να «πέρασε» ο προϋπολογισμός του 2018 από την Βουλή των Αντιπροσώπων με 30 ψήφους υπέρ και με 26 κατά, εντούτοις τα σταυρώματα μέσω των τροπολογιών που προέκυψαν ανέρχονται στα 214.833.020 ευρώ. Εκατομμύρια ευρώ που για να προχωρήσει η υλοποίηση των έργων για τα οποία έγινε η δέσμευση, θα πρέπει να συζητείται πρώτα το κάθε αίτημα και να δίνεται γραπτή έγκριση από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών. Επί της ουσίας δηλαδή, οι βουλευτές έβαλαν μπλόκο σε αρκετά έργα τα οποία μεταξύ άλλων αφορούν βελτιώσεις δρόμων, κονδύλια για εκπαιδύσεις, μέχρι και στην αγορά οχημάτων για αξιωματικούς του κράτους και οχημάτων για κάλυψη των αναγκών της δημόσιας υπηρεσίας. Άρα, η νέα πλέον κυβέρνηση θα πρέπει να διαχειριστεί τον κρατικό προϋπολογισμό, ακολουθώντας αρκετές διαδικασίες για αποδεσμεύσεις κονδυλίων, αλλά και να αλλάξει μερικώς τα σχέδιά της βάσει μερικών αποκοπών που προέκυψαν από τις συνολικά 65 τροπολογίες που είχαν ενώπιόν τους τα κόμματα. Σημειώνεται ότι από τις 65 τροπολογίες οι βουλευτές ψήφισαν τις 35, οι οποίες εκτός από «σταυρώματα» είχαν αποκοπές κονδυλίων, αλλά και την υποχρέωση να υπάρχει γραπτή ενημέρωση για το κάθε κονδύλι στην αρμόδια επιτροπή. Δεκατρείς ανήλθαν οι τροπολογίες που αφορούσαν απλώς τη γραπτή ενημέρωση της Επιτροπής Οικονομικών ανά εξάμηνο για τις γενόμενες δαπάνες.

Το προκείμενο

Η βουλή ψήφισε ομόφωνα να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της για να γίνονται πιστώσεις οι οποίες βρίσκονται στη διάθεση των υπουργών, για σκοπούς εκπαιδύσεων και άλλων έργων. Αναλυτικότερα, τα Υπουργεία Γεωργίας, Ενέργειας, Εργασίας, Εσωτερικών, Παιδείας, Μεταφορών και Υγείας, θα πρέπει να ζητούν την έγκριση της Βουλής για να τους απελευθερώσει ποσά τα οποία ανέρχονται συνολικά στα 2.850.000 ευρώ. Ομο-

φώνως, επίσης, ψηφίστηκε να ζητείται πρώτα η αποδέσμευση οποιουδήποτε μέρους του ποσού 7.150.040 ευρώ χρειαστεί, που αφορά τη βελτίωση της οδού Τσερίου στον Στρόβολο και στο Τσέρι και του κεντρικού δρόμου της κοινότητας. Πρόσθετα, σταυρώθηκε κονδύλι 3.164.320 ευρώ του Υπουργείου Ενέργειας, που αφορά την εκπαίδευση και βελτίωση των δημοσίων

Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό που ψηφίστηκε, υπάρχει αύξηση της τάξης του 3,4% τόσο στα έσοδα, όσο και στις δαπάνες.

υπαλλήλων ή άλλων προσώπων που ορίζει ο υπουργός Ενέργειας σε θέματα Υδρογονανθράκων, περιλαμβανομένης και της αγοράς εξοπλισμού, ενώ, όπως ορίζει η τροπολογία που ψηφίστηκε, η ισόποση δαπάνη καταβάλλεται από τους αδειούχους έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. Ποσό 3,5 εκατ. ευρώ «σταυρώθηκαν» για δαπάνες αγοράς νέων οχημάτων για αξιωματικούς του κράτους, καθώς και αγορά οχημάτων για κάλυψη των αναγκών της δημόσιας υπηρεσίας, ενώ «σταυρώθηκε» και κονδύλι 1,5 εκατ. ευρώ που προοριζόταν στο Γενικό Λογιστήριο που αφορούσε πιστώσεις για σκοπούς παραχώρησης χορηγιών και συνεισφορών. Με 54 ψήφους υπέρ και 2 κατά, σταυρώθηκαν κατά το ήμισυ τα κονδύλια ύψους 2.480.260 ευρώ για το σύστημα διορισμών στην εκπαίδευση, που προορίζονται να καλύψουν τις αμοιβές των θεματοθετών, των βαθμολογητών, των λειτουργών των εξεταστικών κέντρων και των λειτουργών εξετάσεων. Επιπρόσθετα τον ίδιο δρόμο ακολούθησε και το σχετικό κονδύλι για το μέρος που αφορά την επιδιόρθωση της κρατικής στέγης Λατισίων, για μεταστέγηση του Γραφείου Κοινωνικών Υπηρεσιών Δραστηριών και του Επαρχιακού Γραφείου

Ευμερίας Λευκωσίας ύψους 853.400 ευρώ. Η Βουλή «σταυρώσε» και τη κατασκευή συγκεκριμένων δρόμων, καθώς θα χρειάζεται την έγκριση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών για να προχωρήσει οποιαδήποτε δαπάνη για τον δρόμο από το Δάσος Αθαλάσσας μέχρι τον κυκλικό κόμβο παρά το ΣΟΠΑΖ και για τη διαμόρφωση μεγάλων κυκλοφοριακών κόμβων στη Λευκωσία. «Σταυρώμα» έγινε και στις προσλήψεις του Υπουργείου Εργασίας, καθώς προτού προσληφθούν τριάντα εργοδοτούμενοι ορισμένου χρόνου για τα καθήκοντα Επιθεωρητή Εργασιακών Σχέσεων, για τη δημιουργία επί της ουσίας και τη λειτουργία της Υπηρεσίας Επιθεωρήσεων. Το σχετικό ποσό ανέρχεται στα 1.380.000 ευρώ. Όσον αφορά στο κονδύλι ύψους 400.000 ευρώ που προορίζεται να καλύψει κοινωνικές ανάγκες φορέων και δυσπραγούντων πολιτών, στην επικορήνηση λειτουργικών εξόδων σωματείων, καθώς και κατά χάριν οικονομική βοήθεια για στεγαστικούς σκοπούς μέχρι 8.500 ευρώ βάσει της Απόφασης Υπουργικού, θα πρέπει να εξασφαλίζεται πρώτα η συγκατάθεση της Επιτροπής Οικονομικών. Συγκατάθεση επίσης θα χρειάζεται και για τα κονδύλι 8 εκατ. ευρώ, για το Σχέδιο Αναπλήρωσης της Απώλειας των Συνταξιοδοτημένων Δικαιωμάτων των μελών των Ταμείων Προνοίας», των οποίων οι καταθέσεις είχαν απομειωθεί. Γραπτή συγκατάθεση της Επιτροπής Οικονομικών θα χρειάζεται για ποσά που προορίζονται να καλύψουν δαπάνες – συμπεριλαμβανομένων και εξόδων για ταξίδια – για τη συνέχιση των ενεργειών εξασφάλισης νέων κτηρίων και τη βελτίωση των υφιστάμενων για τις ανάγκες του Υπουργείου Εξωτερικών στο εξωτερικό. Στο ποσό αυτό, που ανέρχεται στα 900.000 ευρώ, συμπεριλαμβάνεται πρόνοια για αγορά και ανέγερση κτηρίων πρεσβειών της Δημοκρατίας σε Ουάσινγκτον, Λονδίνο, Γενεύη, Νέα Υόρκη και Αθήνα.

Οι αποκοπές

Μεταξύ των 65 τροπολογιών όμως, υπήρξαν και κάποιες που

Από τις 65 τροπολογίες οι βουλευτές ψήφισαν τις 35, οι οποίες εκτός από «σταυρώματα» είχαν αποκοπές κονδυλίων, αλλά και την υποχρέωση να υπάρχει γραπτή ενημέρωση της Επιτροπής Οικονομικών για το κάθε κονδύλι.

Δημοσιονομικό πλεόνασμα 1% του ΑΕΠ

Οι προβλεπόμενες δαπάνες του Προϋπολογισμού του 2018 είναι στα 7,53 δισ. ευρώ και τα προβλεπόμενα έσοδα στα 7,72 δισ. ευρώ, ενώ σύμφωνα με το πρόγραμμα που ψηφίστηκε, υπάρχει αύξηση της τάξης του 3,4% τόσο στα έσοδα, όσο και στις δαπάνες. Ταυτόχρονα, σύμφωνα με τους υπολογισμούς, υπάρχει αναμενόμενο δημοσιονομικό πλεόνασμα ύψους 1% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με το βασικό μακροοικονομικό σενάριο που συνοδεύει τον προϋπολογισμό του 2018, οι προοπτικές της κυπριακής οικονομίας μεσοπρόθεσμα αναμένεται να παραμείνουν ευοίωνες. Με την περαιτέρω εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος και τη βελτίωση στη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, αναφέρει, η ανάπτυ-

ξη αναμένεται να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα. Το βελτιωμένο μακροοικονομικό περιβάλλον, προσθέτει, αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα την προσέλκυση ξένων επενδύσεων, που όπως σημειώνεται, θεωρούνται κλειδί για την κυπριακή οικονομία. Επιπρόσθετα, η δημοσιονομική πολιτική αναμένεται να συνεχιστεί θετικά στην ανάπτυξη, μέσω των αυξημένων δαπανών για τις δημόσιες επενδύσεις. Στο μακροοικονομικό σενάριο τονίζεται ότι η εγχώρια ζήτηση και ειδικότερα η ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να συνεχίσει κοντά στα θετικά επίπεδα του 2016-2017, ενώ η ανεργία προβλέπεται να συνεχίσει την καθοδική της πορεία. Όλα τα πιο πάνω τονίζεται, σε συνδυασμό με τις θετικές προσδοκίες όσον

αφορά τις επενδυτικές προοπτικές που διανοίγονται στον τομέα των μεταφορών, της ενέργειας και του τουρισμού, δημιουργούν θετικές προοπτικές για την κυπριακή οικονομία. Από πλευράς πραγματικής οικονομίας, σύμφωνα με το ίδιο, το 2018 ο ρυθμός ανάπτυξης προβλέπεται να ανέλθει γύρω στο 3%, ενώ για τα έτη 2019 και 2020 αναμένεται να κυμανθεί στο 2,7%. Στα πλαίσια της ανάπτυξης της οικονομίας, ο ρυθμός πληθωρισμού για το 2018 προβλέπεται να κυμανθεί στο 1,0%, ενώ για τα έτη 2019 και 2020 προβλέπεται να ανέλθει στο 1,5% και 2,0% αντίστοιχα. Το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να μειωθεί γύρω στο 9,5% για το 2018, ακολούθως για το 2019 να περιορισθεί στο 8,0% και το 2020 να μειωθεί περαιτέρω στο 6,5%.

απέκοψαν κονδύλια. Η Ολομέλεια με 56 ψήφους υπέρ, δηλαδή ομόφωνα, απέκοψε 7% από το σύνολο κονδυλίου που αφορά τις συμβουλευτικές υπηρεσίες και έρευνες, καθώς με 38 ψήφους υπέρ, απέκοψε τις οποιοδήποτε δαπάνες που σχετίζονται με την αποκρατικοποίηση - ιδιωτικοποίηση δημοσίων οργανισμών και επιχειρήσεων, καθώς και κυβερνητικών τμημάτων και υπηρεσιών στα εναπομείναντα κονδύλια. Εξαιρέθηκαν όμως οι δαπάνες που αφορούν το έργο της ανάπτυξης του λιμανιού και της Μαρίνας της Λάρνακας, την αγορά υπηρεσιών παροχής επιστημονικής εξέτασης αστυνομικών τεκμηρίων από το Ινστιτούτο Νευρολογίας

και Γενετικής Κύπρου, καθώς και την αγορά υπηρεσιών για την επίδοση κλήσεων ποινικών υποθέσεων. Από τις δύο θέσεις για γενικούς διευθυντές για το Υφυπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και το Υφυπουργείο Τουρισμού, η Βουλή έκρινε να αποκόψει το κονδύλι για τη μία, άρα επί της ουσίας θα δημιουργηθεί μόνο μία. Ακόμα, αποκόπηκε 7% από τις λειτουργικές δαπάνες με σχετική τροπολογία, με εξαίρεση τις δαπάνες που αφορούν αγορά ύδατος, φαρμάκων και άλλων ιατρικών προμηθειών, την καταβολή ενοικίων, για σκοπούς φωτισμού θέρμανσης και καύσιμα για γραφειακών χώρων, τον Εθνικό Μπχανισμό για τα δικαιώματα της

γυναίκας και το συμβούλιο αποφυλάκισης επ'αδεία. Ποσοστό της τάξης του 10% αποκόπηκε και από το ποσό που αποσκοπεί στην εκπαίδευση προσωπικού, για συνέδρια σεμινάρια και άλλα γεγονότα από όλα τα Υπουργεία, τις ανεξάρτητες υπηρεσίες και τα γραφεία. Μπλόκο σε κονδύλι 200.000 ευρώ έβαλε επίσης η Βουλή, που προοριζόταν για να καλύψει την αγορά υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας. Τέλος, κονδύλι ύψους 1 εκατ. ευρώ αποκόπηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, που αφορούσε την συμπλήρωση των εργασιών για τη διάλυση των οδοφράγματος Λεύκας – Απλίκιου.

Ευρωπαϊκό κράτος δικαίου την εποχή των μνημονίων

Θέλω με δύο λόγια, να αναδείξω τη σημασία της ορθής και πλήρους εφαρμογής του ευρωπαϊκού δικαίου και τον κρίσιμο ρόλο του Δικαστηρίου της Ε.Ε. στον σεβασμό της αρχής του κράτους δικαίου στην εποχή των μνημονίων. Θα γίνει έτσι σαφές ότι η ευρωπαϊκή έννομη τάξη δεν θεωπίζει θεσμούς αυθαιρεσίας και κολασμού, αλλά κράτους δικαίου και αλληλεγγύης. Τους θεσμούς αυτούς οφείλουν με τη σειρά τους και οι «θεσμοί» να σέβονται και να υπηρετούν. Ας πιάσουμε τα πράγματα απ' την αρχή. Στις 02.02.2012 υπογράφηκε στις Βρυξέλλες η συνθήκη για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ), στο πλαίσιο της οποίας το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε στην ανάγκη θέσπισης μόνιμου μηχανισμού σταθερότητας βάσει συγκεκριμένων όρων, με την παρακολούθηση των οποίων επιφορτίζεται κυρίως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αυτά ορίζει η συνθήκη για τον ΕΜΣ και τον ρόλο των ευρωπαϊκών οργάνων (άλλως «θεσμών»). Τίθεται ωστόσο το ερώτημα: Τελικά οι ευρωπαϊκοί θεσμοί στο πλαίσιο αυτών της αποστολής μπορούν να ενεργούν αποκλειστικά ως «δανειστές» που μεριμνούν για την επιστροφή των δανεισμένων τους (και μάλιστα «νομιμοποιητών»); Η απάντηση είναι: Οχι.

Σύμφωνα με το δίκαιο της Ε.Ε., η δράση οργάνων της Ε.Ε. και δη της Επιτροπής πρέπει να συνάδει με τους κανόνες της Ενώσεως ακόμη και όταν η Επιτροπή καλείται να ενεργήσει εκτός του στενού νο-

Η δράση οργάνων της Ε.Ε. και δη της Επιτροπής πρέπει να συνάδει με τους κανόνες της Ενωσης.

μικού πλαισίου της Ε.Ε., όπως εν προκειμένω. Όπως μας επισημαίνει το Δικαστήριο της Ε.Ε. με την απόφαση της 20.09.2016 στην υπόθεση Ledra, αναφορικά με το πρόγραμμα στήριξης της Κύπρου, τα καθήκοντα που ανατίθενται στην Επιτροπή και στην ΕΚΤ στο πλαίσιο της συνθήκης για τον ΕΜΣ, όσο σημαντικά και αν είναι, δεν παρέχουν στον ΕΜΣ ίδια εξουσία λήψης αποφάσεων. Ρητά το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι, ακόμη και στο πλαίσιο του ΕΜΣ (εκτός δηλαδή της ευρωπαϊκής έννομης τάξης με τη στενή έννοια), μπορεί να στραφεί κανείς κατά της Επιτροπής και της ΕΚΤ, δύναμει της συνθήκης για τη λειτουργία της Ε.Ε., με την επίκληση παράνομων συμπεριφορών, ακόμη κι αν συνδέονται με την υπογραφή μνημονίου εξ ονόματος του ΕΜΣ. Με άλλα λόγια, τα καθήκοντα που ανατίθενται στην Επιτροπή και στην ΕΚΤ στο πλαίσιο της συνθήκης για τον ΕΜΣ δεν αλλοιώνουν τις αρμοδιότητες, τις οποίες το ευρωπαϊκό δίκαιο αναθέτει στα εν λόγω θεσμικά όργανα. Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρο 17 της συνθήκης Ε.Ε., η Ευρ. Επιτροπή

«πράγει το κοινό συμφέρον της Ενωσης» και «επιβλέπει την εφαρμογή του δικαίου της Ενωσης». Εξάλλου, τα καθήκοντα που ανατίθενται στην Επιτροπή από τη συνθήκη για τον ΕΜΣ της επιβάλλουν (άρθρο 13 Συνθήκης ΕΜΣ) την υποχρέωση να μεριμνά για τη συμβατότητα των μνημονίων κατανόησης που συνάπτονται από τον ΕΜΣ με το δίκαιο της Ενωσης. Η Ευρ. Επιτροπή διατηρεί, λοιπόν, στο πλαίσιο της συνθήκης για τον ΕΜΣ, τον ρόλο του θεματοφύλακα των συνθηκών της Ε.Ε. και «επομένως θα έπρεπε, για παράδειγμα, να μην υπογράψει ένα μνημόνιο κατανόησης η συμβατότητα του οποίου με το δίκαιο της Ενωσης είναι αμφίβολη», όπως η ίδια η Επιτροπή παραδέχθηκε απαντώντας σε ερώτηση που υπεβλήθη κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση στην πρόσφατη υπόθεση Ledra.

Η ευθύνη που φέρουν τα ευρωπαϊκά όργανα σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο είναι εξωσυμβατική ευθύνη για πράξεις ή παραλείψεις αντίθετες προς το ευρωπαϊκό δίκαιο, εφόσον συντρέχει ένα σύνολο προϋποθέσεων σχετικά με τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας. Αυτά επιβεβαιώνονται με την πρόσφατη νομολογία του Δικαστηρίου (αποφάσεις της 27.11.2012, Pringle, της 14.10.2014, Giordano, και της 20.09.2016, Ledra).

Ας πάρουμε, για παράδειγμα, το άρθρο

17 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, σύμφωνα με το οποίο κάθε πρόσωπο δικαιούται να είναι κύριος των νομίμως κτηθέντων αγαθών του. Όπως μας θυμίζει τόσο ο γενικός εισαγγελέας όσο και το ίδιο το Δικαστήριο της Ε.Ε. στην υπόθεση Ledra, «το δίκαιο της Ε.Ε. καταλαμβάνει τα θεσμικά όργανα της Ενωσης ακόμη και όταν αυτά ενεργούν εκτός του νομικού πλαισίου της Ενωσης». Συνεπώς, στο πλαίσιο του μνημονίου κατανόησης ή οποιοδήποτε άλλου μηχανισμού, η Επιτροπή υποχρεούται να διασφαλίζει ότι δεν παραβιάζεται το θεμελιώδες δικαίωμα της ιδιοκτησίας, π.χ. με την αδικαιολόγητη απαλλοτρίωση περιουσιακών στοιχείων.

Διότι, σύμφωνα με τον γενικό εισαγγελέα του Δικαστηρίου της Ε.Ε. Michael Bobek στην πρόσφατη πρότασή του για την υπόθεση Gintaras, «τέτοιες “μάζες τρύπες” δεν συνάδουν με το όραμα μιας Ενωσης που βασίζεται στην αρχή του κράτους δικαίου». Μία θέση που μπορεί να αποτελέσει φάρο για όλους τους εμπλεκόμενους στις συζητήσεις περί μνημονίων, κυρίως όμως αποδεικνύει την προσπάθεια της Ενωσης στις αρχές του κράτους δικαίου και αυτό από μόνο του είναι μια απάντηση στους σκεπτικιστές της ολοκλήρωσης.

* Ο κ. Νικόλαος Ε. Φαραντούρης είναι δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, καθηγητής της Ευρωπαϊκής Έδρας Jean Monnet στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο Ανταγωνισμού, Ενέργειας και Μεταφορών.

Νομική υποστήριξη Ρώσων στην Κύπρο

Με σκοπό την υποστήριξη των Ρώσων υπηκόων που διαμένουν στην Κύπρο και το εξωτερικό και την ενίσχυση των δεσμών ανάμεσα στα μέλη της ρωσικής παροικίας της Κύπρου, καθώς επίσης και την προώθηση της διμερούς ανθρωπιστικής και πολιτιστικής συνεργασίας μεταξύ της Ρωσίας και της Κύπρου, την 1η Δεκεμβρίου 2017 υπογράφηκε Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Ρωσικού Κέντρου Πολιτισμού και Επιστήμης και της εταιρείας Ηλίας Νεοκλέους και Σία Δ.Ε.Π.Ε. Στο πλαίσιο του εν λόγω Μνημονίου Συνεργασίας, τα μέρη συμφώνησαν να συνεργάζονται με σκοπό την από κοινού προώθηση των συμφερόντων των μελών της ρωσικής παροικίας στην Κύπρο και των Ρώσων υπηκόων που επιθυμούν να ζήσουν ή να επενδύσουν στην Κύπρο και στους οποίους η εταιρεία Ηλίας Νεοκλέους και Σία Δ.Ε.Π.Ε. θα προσφέρει νομική υποστήριξη.

Η νομική βοήθεια θα παρέχεται από την εταιρεία Ηλίας Νεοκλέους και Σία Δ.Ε.Π.Ε. μέσω τηλεφωνικής γραμμής, καθώς και μέσω της οργάνωσης διαλέξεων, συζητήσεων, σεμιναρίων, καθώς και άλλων εκπαιδευτικών γενικών και νομικών φύσεως, που θα οργανώνονται από κοινού και θα αφορούν θέματα που απασχολούν την ρωσική παροικία στην Κύπρο αλλά και τους ρωσόφωνους γενικό-τερα.

Συμφωνία μεταξύ Ηλίας Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ και Ρωσικού Κέντρου Πολιτισμού και Επιστήμης.

Στην κορυφή της Ευρώπης το Aphrodite Hills Resort

Το όραμα έγινε πραγματικότητα αναφέρει ο Γιώργος Μισιρλής

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Στην πρώτη θέση της Ευρώπης έχουν κατατάξει τα 680 μέλη της διεθνούς ένωσης Golf Tour Operators το Aphrodite Hills Resort βραβεύοντας ως το European Golf Resort of the Year 2018. Πρόκειται για μια ακόμα σημαντική διάκριση μετά από αυτήν της πιστοποίησης των εγκαταστάσεων γκολφ ως το μοναδικό PGA National Cyprus τον περασμένο Σεπτέμβριο. Σε συνέντευξή του στην «Κ» ο CEO του Resort, Γιώργος Μισιρλής αναφέρει

Στα 4 εκατομμύρια ευρώ ανέρχεται το ποσό της επένδυσης για αναβάθμιση των εγκαταστάσεων γκολφ στο Resort, το οποίο είναι έκτασης 500.000 τ.μ.

«ότι πρόκειται για ένα όραμα πολλών ετών το οποίο έγινε πραγματικότητα, ωστόσο, οι επενδύσεις στον τομέα συνεχίζονται με στόχο και την προσέλκυση ακόμα περισσότερων γκολφέρ. Το γκολφ αποκτά ολοένα και περισσότερο έδαφος στις προτιμήσεις των επισκεπτών από όλο τον κόσμο αλλά και από την Κύπρο.

—Σε πρόσφατη συνέντευξή σας είχατε αναφέρει ότι το Aphrodite Hills Golf PGA National Cyprus τοποθετεί την Κύπρο στον χάρτη των επίλεκτων χωρών όσον αφορά τις εγκαταστάσεις γκολφ λόγω της πιστοποίησης PGA. Πλέον το Resort και κατ' επέκταση η Κύπρος, έχει επιλεγεί ως νούμερο 1 στην Ευρώπη σε αυτό τον τομέα. Τι σημαίνει για εσάς αυτή η διάκριση;

—Η βράβευσή μας ως το European Golf Resort of the Year 2018, το καλύτερο της Ευρώπης, είναι αποτέλεσμα σκληρής και πολυετούς δουλειάς.

Έχουν γίνει αρκετά και σημαντικά εδώ στο Resort ειδικά αυτή τη χρονιά. Έχουμε επενδύσει σε μια σημαντική αναβάθμιση ύψους €4 εκατομμυρίων και πλήρη εκσυγχρονισμό, ανακατασκευή των greens και των bunkers του γηπέδου αλλά και των κτιριακών εγκαταστάσεων και τη δημιουργία του Members Lounge ενώ επεκτείνουμε παράλληλα και τα κτίρια της Holiday Residences.

Επίσης, τον περασμένο Σεπτέμβριο πήραμε και την τιμητική διάκριση και πιστοποίηση ως το PGA National Cyprus γήπεδο γκολφ. Αυτό είναι η ύψιστη διάκριση στον τομέα του γκολφ κάτι το οποίο, δηλαδή και παλαιότερα, τοποθετεί την Κύπρο στον χάρτη των επίλεκτων χωρών όσον αφορά τις εγκαταστάσεις γκολφ.

Η ανακοίνωση του ονόματος του European Golf Resort of the Year 2018, έγινε στις 12 Δεκ 2017 στο πλαίσιο της διεξαγωγής της 20ής Διεθνούς Έκθεσης Τουρισμού Golf IGTM στις Κάννες.

Ανήκουμε στα μοναδικά έξι PGA National Resorts της Ευρώπης. Επιστέγασμα όλων αυτών είναι η ανώτερη μας βράβευσή, αυτή του European Golf Resort of the Year 2018. Η τουριστική προσοχή του κόσμου στρέφεται στην Ευρώπη και δη στην Κύπρο. Για την ανάδειξη του νικητή του βραβείου European Golf Resort of the Year 2018 ψήφισαν πάνω από 680 Tour Operators μέλη της IAGTO ανάμεσα σε 65 χώρες, ειδικευμένοι στον τουρισμό. Η Διεθνής Ένωση αριθμεί 2538 διαπιστευμένα μέλη από τον χώρο του τουρισμού (ξενοδοχεία, γήπεδα γκολφ, αεροπορικές εταιρίες, μέσα επικοινωνίας κτλ., σε 98 χώρες). Τα 680 μέλη από 65 χώρες είναι εξειδικευμένα στον τουρισμό του γκολφ. Αντιλαμβάνεστε, λοιπόν, και τη βαρύτητα του τίτλου εάν αναλογισθεί κανείς και το γεγονός ότι οι ψήφοι στηρίζονται στις απόψεις των ταξιδιωτών και επισκεπτών και αφορούν ποιότητα εγκαταστάσεων και υπηρεσιών.

—**Αρα δικαιώνεται η επένδυση**

στις εγκαταστάσεις γκολφ στο Resort.

—Είναι όλα μαζί. Το Resort ως σύνολο, ως πυρήνας ζωής και πυρήνας ανάπτυξης. Είναι σαφώς και η επένδυση αλλά και οι άνθρωποι οι οποίοι εργάζονται εδώ ακούραστα και δίνουν ουσία στο κεφάλαιο που λέγεται πελάτης.

Είναι οι προσεγγμένες υπηρεσίες υψηλού επιπέδου που προσεγγίζουν καλύτερους επισκέπτες. Δίνουμε τον καλύτερό μας εαυτό και φαίνεται ότι παίρνουμε πίσω την ίδια ποιότητα.

—**Θα υπάρξουν νέες επενδύσεις και επεκτάσεις προς αυτή την κατεύθυνση;**

—Συνέχεια γίνονται περαιτέρω επενδύσεις. Δεν επαναπαυόμαστε με καμιά επιτυχία. Το αρχικό όραμα της εταιρίας από την αρχή της δημιουργίας του ήταν να γίνουμε καλύτερο Golf Resort στην Ευρώπη. Το καταφέραμε, έχουμε δημιουργήσει έναν μοναδικό προορισμό που ξεχωρίζει στην Ευρώπη και που βάσει και του slogan μας «For the Love of Life» προτείνουμε ένα

τρόπο ζωής πολύ ξεχωριστό με νόημα και ουσία. Τώρα πάμε πιο ψηλά.

—**Πόσους τουρίστες προσελκύει το Aphrodite Hills καθαρά για σκοπούς γκολφ;**

—Σε ετήσια βάση, υποδεχόμαστε περίπου 11.500 επισκέπτες κυρίως από το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία, την Αυστρία και την Ελβετία. Τα περισσότερα παιχνίδια που παίζονται στο Aphrodite Hills Golf PGA National Cyprus είναι με διεθνείς παίκτες, ωστόσο όλο και περισσότεροι Κύπριοι, ντόπιοι, μπαίνουν τώρα στο κομμάτι αυτό. Η Κύπρος τείνει να προσελκύει πολλούς τουρίστες του γκολφ, ειδικά κατά τους χειμερινούς μήνες, γεγονός που δίνει μια ιδιαίτερη ώθηση στον τουρισμό και γενικότερα στην οικονομία της Κύπρου κατά τους «ήσυχους» τουριστικά μήνες. Είμαστε τυχεροί που ο χειμερινός καιρός του νησιού είναι ιδανικός για τον Ευρωπαίο λάτρη του γκολφ. Η δε ακαδημία Golf θα έλεγα πως λειτουργεί ως φυτώριο νέων ταλέντων στο γκολφ και στόχος μας

είναι να φέρουμε τους νέους πιο κοντά στο παιχνίδι. Ενθαρρύνουμε τη δημιουργία μιας νέα γενιάς παικτών σε στενή συνεργασία με την Κυπριακή Ομοσπονδία Γκολφ.

—**Είναι η πρώτη διάκριση που λαμβάνετε;**

—Διακρίσεις παίρνουμε κάθε χρόνο, αλλά αυτή είναι εξαιρετικής σημασίας όχι μόνο για το τρόπο διεξαγωγής και της διεθνούς ψηφοφορίας αλλά και λόγω της ιδιαιτερής συναισθηματικής βαρύτητας του τίτλου καθώς όπως έχω προαναφέρει ήταν το όραμα μας στο ξεκίνημα μας πριν από είκοσι περίπου χρόνια. Φέτος, για να καταλάβετε, το ήδη πολυβραβευμένο Retreat Spa by Atlantica Hotels έχει πάρει τον τίτλο World Luxury Spa award 2017, ενώ στα World Golf Awards, το PGA National Cyprus Golf Course έχει ανακηρυχθεί ως το καλύτερο της Κύπρου για το 2017 (Cyprus Best Golf Course 2017). Οι βραβεύσεις είναι συνεχόμενες στο πέρασμα των χρόνων, μας έχουν κάνει καλύτερους και κάθε φορά στοχεύουμε πιο ψηλά.

Τα πνία της διαφήμισης στο διαδίκτυο

Χάνουν έδαφος από τη διαφημιστική πίτα τηλεόραση και ραδιόφωνο - Ερευνα από την Ελληνική Τράπεζα

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Αλλάζουν οι ισορροπίες στην πίτα της διαφήμισης όπως καταδεικνύουν τα αποτελέσματα έρευνας της Ελληνικής Τράπεζας, σύμφωνα με την οποία το ποσοστό της τηλεόρασης, η οποία ήταν μέχρι πρότινος ήταν η «βασίλισσα» στον τομέα, συρρικνώνεται, χάνοντας τη μάχη με το διαδίκτυο. Στον αντίποδα, διατηρούν τη δυναμική τους

Διατηρούν τη δυναμική τους τα έντυπα μέσα που κατέχουν ποσοστό 19% της διαφημιστικής προτίμησης.

τα έντυπα μέσα όπως είναι οι εφημερίδες και τα περιοδικά. Να αναφερθεί ότι η έρευνα, η οποία αφορά τις επενδύσεις, την ανάπτυξη και τη διαφήμιση στις επιχειρήσεις έγινε με συνεντεύξεις σε δείγμα 300 διευθυντών επιχειρήσεων σε αστικές και αγροτικές περιοχές και αφορά το πρώτο εξάμηνο του 2017, ενώ η δειγματοληψία έγινε τυχαία και οι συνεντεύξεις έγιναν τηλεφωνικά.

Πρώτο το διαδίκτυο

Το διαδίκτυο κερδίζει έδαφος έναντι των παραδοσιακών μέσων διαφήμισης και προώθησης επιχειρήσεων ή προϊόντων και υπηρεσιών τους. Συγκεκριμένα είναι πρώτο στις προτιμήσεις των διαφημιστικών τμημάτων εταιριών με ποσοστό 40%, ενώ ακολουθούν τα social media με ποσοστό 31%. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα μεγάλο

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι επιλέγει τη διαφήμιση στο ραδιόφωνο ένα 8% ενώ μόλις ένα 4% επιλέγει να έχει μερίδιο στην τηλεοπτική πίτα διαφήμισης.

ποσοστό και συγκεκριμένα το 35% δεν διαφημίζει την εταιρία του σε κάποιο μέσο από την λίστα των μέσων διαφήμισης, ενώ την ίδια ώρα εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι μόλις 8% επιλέγει τη διαφήμιση στο ραδιόφωνο ενώ ακόμη πιο συρρικνωμένο είναι το μερίδιο της τηλεόρασης στην διαφημιστική πίτα, που φτάνει μόλις το 4%.

Σταθερά ισχυρή η εφημερίδα

Την ίδια ώρα εφημερίδες και περιοδικά δεν φαίνεται να χάνουν από το διαφημιστικό τους μερίδιο, σύμφωνα πάντα με την έρευνα της Ελληνικής Τράπεζας, καθώς φαίνεται να διατηρούν υψηλά ποσοστά και συγκεκριμένα ένα 19%, ενώ ακολουθούν τα διαφημιστικά φυλλάδια με 18%. Λιγότερο ελκυστική επιλογή είναι οι διαφημίσεις στις πινακίδες των δρόμων που συ-

κεντρώνουν 11% στις απαντήσεις των ερωτηθέντων ενώ σε ό,τι αφορά τα newsletters και τα μηνύματα στο κινητό ή το mobile marketing, μοιράζονται από 10%. Το 8% επιλέγει την προώθηση μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας ή μέσω χορηγιών, ένα 5% σε συγκεκριμένα σημεία πώλησης, 3% επιλέγει να διαφημιστεί σε πινακίδες σε malls, ενώ μόλις 1% επιλέγει τη διαφήμιση στον κινηματογράφο.

Κυρίαρχο το Facebook

Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι η διαδικτυακή διαφήμιση, είτε αυτή γίνεται σε ιστοσελίδες είτε σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, συγκεντρώνει ποσοστό 30% ενώ ένα 16% επιλέγει μόνο τα offline κανάλια (πινακίδες, διαφημιστικά φυλλάδια, εφημερίδες, περιοδικά). Οι διαφημιστές, οι οποίοι προτιμούν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης,

δείχνουν να προτιμούν το Facebook, ενώ μικρότερες αναφορές υπάρχουν για τα υπόλοιπα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Συγκεκριμένα το 48% των εταιριών διαθέτει προφίλ στο Facebook και ακολουθεί το Linked in με ποσοστό 15%, το instagram με ποσοστό 14%, το Twitter με ποσοστό 10% και το Youtube με ποσοστό 8%. Η βαρύτητα που δίνεται στον τομέα της διαφήμισης γενικότερα, φαίνεται και από το γεγονός ότι στον τομέα της αγοράς υπηρεσιών, οι επιχειρήσεις προτιμούν να επενδύουν σε θέματα διαφήμισης με το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 37% του δείγματος. Η μερίδα του λέοντος στην αγορά υπηρεσιών φαίνεται να ανήκει σε υπηρεσίες νομικών ή τεχνολογικών θεμάτων με το ποσοστό αγοράς τέτοιων υπηρεσιών να ανέρχεται στο 48% και 45% αντίστοιχα.

Συγκρατημένες οι νέες επενδύσεις

Η έρευνα θέτει στο τραπέζι και το κατά πόσο οι επιχειρήσεις είναι διατεθειμένες να προχωρήσουν σε νέες επενδύσεις ή να κάνουν νέα ανοίγματα. Η πλειοψηφία φαίνεται να χαρακτηρίζεται από συντηρητισμό παρά το γεγονός ότι είναι διάχυτη η αισιοδοξία σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν.

Προκύπτει, λοιπόν, ότι οι επιχειρήσεις δεν είναι έτοιμες για μεγάλα ανοίγματα και φαίνεται να αντιμετωπίζουν με σκεπτικισμό τις επενδύσεις σε γη και ακίνητα, συγχωνεύσεις και εξαγορές, ενώ είναι πιο σίγουρες για επενδύσεις που αφορούν το άμεσο μέλλον.

Θέματα εικόνας, τεχνολογίας, κατάρτισης και καινοτομίας εντάσσονται μέσα σε αυτό το πλαίσιο και είναι τομείς στους οποίους υπάρχει μεγαλύτερη σιγουριά για επένδυση.

Περίπου ένας στους τρεις ερωτηθέντες παρουσιάζονται τολμηροί σε επενδύσεις και είναι έτοιμοι να επενδύσουν περισσότερο σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Συγκεκριμένα το 31% αναφέρει ότι έχει σκοπό να προχωρήσει σε επενδύσεις μέσα στους επόμενους 12 μήνες, ωστόσο παραμένει ένα 68% το οποίο αναφέρει ότι οι επενδύσεις δεν είναι στα πλάνα του. Το 55% θεωρεί την συγχώνευση μεγάλο ρίσκο και κακή περίοδο για ένα τέτοιο βήμα, ενώ το 51% θεωρεί ότι δεν

είναι καιρός για επενδύσεις σε γη, εμπορικά κέντρα και υποδομή. Οι απαντήσεις δίνουν την εντύπωση ότι υπάρχει ακόμα ένα σχετικό μούδιασμα στον επιχειρηματικό κόσμο, ωστόσο οι διευθυντές των επιχειρήσεων παρουσιάζονται αισιόδοξοι σε ό,τι αφορά την οικονομική κατάσταση της εταιρίας τους για την επόμενη χρονιά.

Την ίδια αισιοδοξία έχουν και για τη μείωση του αριθμού της ανεργίας στη χώρα, παρά το γεγονός ότι το 72% του δείγματος απαντά ότι ο αριθμός των υπαλλήλων στη δική τους εταιρία, θα παραμείνει ο ίδιος για τους επόμενους δώδεκα μήνες. Παράλληλα, αξίζει να δούμε ότι από αυτό το 31% που αναφέρει ότι έχει στα πλάνα του την επένδυση, πέραν των μισών (54%) αναφέρει ότι θα επενδύσει περισσότερο από πέρυσι, ενώ το 22% ότι θα επενδύσει το ίδιο με το προηγούμενο έτος.

Όσο αφορά το πού θα στραφούν οι εταιρίες για τη χρηματοδότηση για τους επρχόμενους 12 μήνες, ποσοστό της τάξης του 68% θα αναζητήσει το ποσό σε εσωτερικούς πόρους ή κέρδη της εταιρίας, ενώ ένα ποσοστό του 38% θα χρηματοδοτηθεί από κάποια τράπεζα. Μόλις το 9% θα αναζητήσει χρηματοδότηση από ευρωπαϊκούς φορείς, ενώ ένα 8% θα αναζητήσει χρηματοδότηση από άλλη εταιρία του ίδιου ομίλου.

Ελλειψη εργαζομένων με κατάλληλα προσόντα διαπιστώνουν οι εταιρείες

Μόλις το 44% των εργοδοτών είναι ικανοποιημένο με τις δεξιότητες υπαλλήλων

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Σημαντική απόκλιση των υπαρχουσών ικανοτήτων του εγκώριου εργατικού δυναμικού και των απαιτήσεων των επιχειρήσεων καταγράφει μελέτη της Adecco για την «Απασχολησιμότητα στην Ελλάδα».

Αποτυπώνοντας τη γνώμη των εργοδοτών για την αγορά εργασίας και τον βαθμό στον οποίο οι σημερινοί υποψήφιοι και οι εργαζόμενοι διαθέτουν τις δεξιότητες και τα χαρακτηριστικά που αναζητούν οι εταιρείες, η μελέτη αναδεικνύει ένα από τα σημαντικά προβλήματα που επηρεάζει αρνητικά την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη, αυξάνει την ανεργία, υπονομεύει την κοινωνική ένταξη και επιφέρει σημαντικό οικονομικό και κοινωνικό κόστος.

Είναι το ίδιο πρόβλημα που, όπως χαρακτηριστικά δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου Adecco Ελλάδας, Κ. Μυλωνάς, εντοπίζουν τα στελέχη των επιχειρήσεων και αφήνει «ανοιχτές» θέσεις εργασίας παρά τα υψηλά ποσοστά ανεργίας.

Αναλυτικά, μόλις το 44% των συμμετεχόντων στην έρευνα εργοδοτών δήλωσε ότι οι εργαζόμενοι ανταποκρίνονται επαρκώς στις ανάγκες της εταιρείας, όταν το αντίστοιχο ποσοστό για το 2016 ήταν 64%, ενώ το 52% απάντησε ότι ανταποκρίνονται μόνο εν μέρει (34% το 2016). Να σημειωθεί βέβαια ότι η αναντιστοιχία δεξιοτήτων που αναγνωρίζουν οι εργοδότες στην εν λόγω έρευνα, δεν αποτυπώνεται στην αποψη των υποψηφίων και των εργαζομένων που καταγράφηκε από παλαιότερη έρευνα της Adecco, καθώς θεωρούσαν ότι διαθέτουν σε ικανοποιητικό βαθμό (πολύ ή αρκετά) το σύνολο των ικανοτήτων και δεξιοτήτων που χρειάζονται οι επιχειρήσεις.

Αναντιστοιχία των δεξιοτήτων των εργαζομένων σε σχέση με αυτά που ζητούν οι εργοδότες

	Οι υποψήφιοι είχαν πολύ ή αρκετά...	Είχαν απαραίτητα για τη θέση πολύ ή αρκετά...	ΔΙΑΦΕΡΑ (ΠΟΣΟΣΤ. ΜΟΝΑΔΕΣ)
Εργασιακό ήθος	73%	99%	-26%
Γνώση ξένων γλωσσών	65%	78%	-12%
Ικανότητα εργασίας σε ομάδα	59%	92%	-33%
Βασικές ψηφιακές δεξιότητες	58%	73%	-16%
Επικοινωνιακές ικανότητες	54%	86%	-32%
Ευελιξία ή προσαρμοστικότητα	49%	92%	-43%
Οργανωμένες ικανότητες	46%	81%	-35%
Τεχνικές & πρακτικές γνώσεις για τη συγκεκριμένη εργασία	43%	79%	-35%
Δημιουργικότητα	31%	62%	-31%
Εξειδικευμένες ψηφιακές δεξιότητες	29%	39%	-10%
Μαθηματικές γνώσεις	29%	36%	-7%
Ανάλυση πρωτοβουλιών	25%	77%	-52%
Ικανότητα επίλυσης σύνθετων προβλημάτων	23%	70%	-47%
Επιχειρηματικό πνεύμα	19%	49%	-29%

ΠΗΓΗ: Adecco

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

γαζομένων που καταγράφηκε από παλαιότερη έρευνα της Adecco, καθώς θεωρούσαν ότι διαθέτουν σε ικανοποιητικό βαθμό (πολύ ή αρκετά) το σύνολο των ικανοτήτων και δεξιοτήτων που χρειάζονται οι επιχειρήσεις.

Στη νέα έρευνα και στην εργώτηση εάν υπάρχουν παράγοντες που δυσχεραίνουν την επιλογή υποψηφίου για την κάλυψη της θέσης, το 82% των εργοδοτών απάντησε ναι, με την έλλειψη

των απαιτούμενων προσόντων και εργασιακής εμπειρίας να αποτελούν τους λόγους που αναφέρονται πιο συχνά ως εμπόδια στην κάλυψη των θέσεων εργασίας. Οι μεγαλύτερες αποκλίσεις μεταξύ αυτών που ζητούν οι εταιρείες και αυτών που προσφέρουν οι υποψήφιοι εντοπίζονται στην «ανάληψη πρωτοβουλιών», στην «ικανότητα επίλυσης σύνθετων προβλημάτων» και στην «ευελιξία/προσαρμοστικότητα».

Μάλιστα, οι εργοδότες ανέδειξαν ως σημαντικότερες δεξιότητες για την κάλυψη των κενών θέσεων εντός των εταιρειών τους, το «εργασιακό ήθος» (84%), την «ικανότητα εργασίας σε ομάδα» (65%) και την «ευελιξία/προσαρμοστικότητα» (56%). Οι «τεχνικές και πρακτικές γνώσεις για τη συγκεκριμένη εργασία» έπονται στη σχετική λίστα (42%). Να σημειωθεί εδώ ότι οι εργοδότες δήλωσαν πως ενδιαφέρονται να στελεχώσουν κάποιο τμήμα τους με νέο προσωπικό, κυρίως δε τμήματα Πωλήσεων, Marketing και Παραγωγής.

Όσο για τον περιορισμό της αναντιστοιχίας προσφοράς-ζήτησης, συστήνεται η ενίσχυση της πρακτικής άσκησης στις επιχειρήσεις (68%) καθώς και η ενδυνάμωση της συνεργασίας των φορέων εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας (50%). Με στόχο να γεφυρώσουν το κενό δεξιοτήτων που διαπιστώνεται, οι εταιρείες σε ποσοστό 88% δήλωσαν πως προσφέρουν οι ίδιες εκπαιδευτικά προγράμματα.

Η έρευνα εξέτασε ακόμα τον βαθμό κατά τον οποίο οι ίδιοι οι συμμετέχοντες στη διαδικασία επιλογής προσωπικού αξιολογούν ως «ελκυστικές» τις εταιρείες τους. Και διαπίστωσε πως υπάρχει απόκλιση απόψεων μεταξύ ανώτερων και μεσαίων στελεχών.

Οι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι θεωρούν ελκυστική την εταιρεία τους σε ποσοστό 61%, εν μέρει ελκυστική σε ποσοστό 2% και μη ελκυστική σε ποσοστό 37%. Μη ελκυστική θεωρούν την εταιρεία τους κυρίως νεότερης ηλικίας άτομα.

Τονωτική ένεση 1,59 δισ. στην αγορά από το δώρο των Χριστουγέννων

Στο δώρο Χριστουγέννων, το οποίο εκτιμάται σε περίπου 1,6 δισ. ευρώ «ζεστό» χρήμα, προσδοκά ο εμπορικός κόσμος προκειμένου να τονωθεί η ψυχολογία και να αναθελμανθεί η αγοραστική κίνηση κατά τις ημέρες των εορτών. Μάλιστα, η ΕΣΣΕ, με εγκύκλιο ενημερώνει τον εμπορικό κόσμο πως η καταβολή του δώρου στους εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα είναι υποχρεωτική και πρέπει να γίνει έως τις 21 Δεκεμβρίου.

Το ινστιτούτο της ΕΣΣΕ (INEMY) υπολογίζει πως μέσω του δώρου 1,59 δισ. ευρώ θα διοχετευθούν και θα αναθελμάνουν την πραγματική οικονομία, ενώ παράλληλα θα επιτευχθεί και βελτίωση των εσόδων των ασφαλιστικών ταμείων, καθώς καταβάλλονται σημαντικές εισφορές τόσο από τους εργαζομένους όσο και από τους εργοδότες.

Και βέβαια, όπως επισημαίνει η Συνομοσπονδία, οι πολλαπλασιαστικές επιδράσεις από τη βελτιωμένη ρευστότητα θα ωφεληθούν και τις ίδιες τις επιχειρήσεις, από τη στιγμή που μέρος του επιπλέον εισοδήματος των καταναλωτών θα επιστρέψει, εξαιτίας των αυξημένων πωλήσεων, στα ταμεία τους.

Συνολικά, εκτιμάται ότι οι 1,898 εκατ. εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα με μέσες μεικτές μηνιαίες αποδοχές 957,3 ευρώ (804,1 ευρώ καθαρά) θα λάβουν σωρευτικά 1,59 δισ. ευρώ (1,89 δισ. ευρώ μεικτά) μόνο από τη συγκεκριμένη παροχή, η καταβολή της οποίας προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία για όλους τους μισθωτούς που απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου, πλήρους ή μερικής απασχόλησης σε οποιονδήποτε εργοδότη. Μάλιστα, το συνολικό κόστος του δώρου Χριστουγέννων για τις επιχειρήσεις του

ιδιωτικού τομέα εκτιμάται σε 2,37 δισ. ευρώ.

Η χρονική περίοδος που υπολογίζεται το δώρο Χριστουγέννων αρχίζει από την 1η Μαΐου μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους, ενώ βάση για τον υπολογισμό του αποτελούν οι αποδοχές που πραγματικά καταβάλλονται στους μισθωτούς κατά τη 10η Δεκεμβρίου.

Η ΕΣΣΕ θεωρεί απαραίτητο να υπενθυμίσει ότι στην καταβολή του δώρου χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή, καθώς η μη καταβολή του συνιστά ποινικό αδίκημα (και μάλιστα με τη διαδικασία του αυτοφώρου) και το μόνο που δεν χρειάζονται αυτήν

Θα επιτευχθεί και βελτίωση των εσόδων των ασφαλιστικών ταμείων, καθώς καταβάλλονται σημαντικές εισφορές.

την εποχή είναι αχρείαστα πρόστιμα και ποινές που δεν εξυπηρετούν κανέναν, ούτε την επιχείρηση ούτε τους εργαζομένους.

Παράλληλα, υπενθυμίζει πως οι εργαζόμενοι που θα εργαστούν τις τρεις Κυριακές των εορτών (17 και 24 και 31 Δεκεμβρίου) θα αμειφθούν, κατά τις κείμενες διατάξεις, με προσαύξηση 75%.

Εκαθαρίζει ότι το ρεπό που δικαιούνται πρέπει να δοθεί εντός της εβδομάδας που ακολουθεί την Κυριακή κατά την οποία εργάστηκαν και όχι σε άλλο χρονικό σημείο, και... υπενθυμίζει ότι, παραδοσιακά και εθιμικά, στις 2 Ιανουαρίου, τα καταστήματα λιανικού εμπορίου είναι κλειστά.

Σύμβουλος Πωλήσεων

Μπες στην οικογένεια των Honda και Peugeot.
Γίνε μέλος μια ανταγωνιστικής ομάδας.

H Demstar Automotive, αντιπρόσωπος στην Κύπρο των βραβευμένων brands HONDA και PEUGEOT, ζητά Σύμβουλο Πωλήσεων για το showroom της εταιρείας στη Λεμεσό.

Καθήκοντα-Στόχοι:

- Διαχείριση πελατολόγιου
- Επιτυχής διεκπεραίωση όλου του φάσματος των πωλήσεων: Τηλεφωνική επικοινωνία
- Δημιουργία database πελατών
- Αξιολόγηση μεταχειρισμένων αυτοκινήτων
- Πωλήσεις εταιρικών αυτοκινήτων van και saloon (fleet sales)
- Συνεργασία με τα υπόλοιπα τμήματα της εταιρείας
- Καθορισμός στόχων πωλήσεων και σχεδιασμός στρατηγικής για την επίτευξη τους

Προσόντα:

- Γνώση και πάθος για το αυτοκίνητο
- Επαγγελματική συνέπεια
- Άριστες επικοινωνιακές δεξιότητες
- Προηγούμενη πείρα σε αντίστοιχη θέση
- Καλή γνώση Microsoft Office
- Γνώση του λογισμικού incadea θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν

Ωφελήματα:

- Ελκυστικό πακέτο αποδοχών με βασικό μισθό, προμήθειες και bonus επίτευξης στόχων
- Ανταγωνιστικό περιβάλλον
- Προσωπική ανέλιξη
- Εμπειρία σε διεθνούς εμβέλειας brands

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την κα Βάσω Λοΐζου στο 22792600. Υποβολή αιτήσεων στο vasso.loizou@demstar.com μέχρι 22/12/17.

Eurobank

Cyprus

Eurobank Cyprus is currently seeking to recruit for the following position:

Head of the Operations & Methods Unit

The successful candidate will be responsible to manage the team and ensure that the Unit achieves the efficient, effective, secure and legally correct operation of the Bank's units.

Activities and Responsibilities

- Lead the implementation of new processes/procedures or the revision of existing ones, the drafting of organizational flows and the segregation of relevant responsibilities
- Respond to units' requests for delivering consulting services related to the efficiency of the business processes/procedures, organizational models and propose improvements
- Promote the adoption of innovative methodologies and tools for the design and improvement of processes, project management, investments evaluation and cost containment
- Maintain the official log of Bank's processes, procedures, official forms and documents
- Ensure the detection of absence of processes/procedures, motivate responsible units to draft processes/procedures to document them and provide assistance to cover the gaps
- Express dutifully opinion on the effectiveness, efficiency or existence of sufficient control mechanisms on the processes/procedures intended to be followed by units
- Maintain the Access Rights Matrix and assist Bank units in the analysis of business requirements relating to access rights of job positions (roles) of core banking system and other peripheral systems of the Bank, taking into consideration the possible risks, the organizational structures, the policies and instructions of the Bank as well as data protection issues
- Maintain the Authorised Signatory List of the Bank
- Maintain the Business Continuity Plan (BCP) of the Bank
- Coordinate the Bank's actions for alignment of processes/procedures, systems and its operations in general, in case of new laws/regulations or alterations in the regulatory framework as this is configured by Central Bank of Cyprus and any other supervisory authorities
- Preparation of reports that may be required from Senior Management, the Central Bank or other responsible parties.

Qualifications

- Bachelor's degree in Economics and Finance, Banking or a relevant field
- At least 10 years' experience in Banking Operations and within a managerial role
- Experience within an O&M department will be considered an advantage
- Excellent awareness of the banking and regulatory environment
- Fluent in both Greek and English language
- Very good knowledge of MS Office
- Knowledge of bMaster will be considered an advantage.

Personal Characteristics

- Dynamic personality with excellent interpersonal skills
- Resourceful with strong problem-solving skills
- Ability to work under pressure and meet tight deadlines
- Very good people management skills.

Interested candidates should submit their CV to hr@eurobank.com.cy by the 27th of December, stating the job position in the title of the email.

Only successful candidates will be contacted.
All applications will be treated in the strictest confidence.

Τον Ιανουάριο στις τράπεζες οι παραδοχές για το stress test

Οι εκτιμήσεις της ΕΚΤ για την πορεία ΑΕΠ, απασχόλησης και τιμών ακινήτων

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ**

Τον Ιανουάριο θα δοθούν από την ΕΚΤ στις διοικήσεις των συστημικών τραπεζών οι μακροοικονομικές παραδοχές του stress test, που θα διενεργηθεί τους πρώτους μήνες του 2018, και οι οποίες θα καθορίσουν σε μεγάλο βαθμό το τελικό αποτέλεσμα. Η ΕΚΤ θα γνωστοποιήσει στις τράπεζες τις παραδοχές της για την τριετία 2018-2020, για την πορεία του ΑΕΠ, της απασχόλησης και την εξέλιξη των τιμών των ακινήτων, και με βάση αυτές θα «δοκιμαστούν» τα χαρτοφυλάκια των τραπεζών.

Το πόσο συντηρητικές, που στην τραπεζική ορολογία μεταφράζεται σε αρνητικές, ή θετικότερες θα είναι αυτές οι εκτιμήσεις-παραδοχές για την πορεία της οικονομίας θα κρίνει το αν θα χρειαστούν, και πόσα, πρόσθετα κεφάλαια οι ελληνικές τράπεζες.

Επιτελικά στελέχη τραπεζών σημειώνουν στην «Κ» ότι από τις διερευνητικές επαφές με την ΕΚΤ και την Τράπεζα της Ελλάδος προκύπτει ότι η μεθοδολογία του stress test θα είναι ενιαία για όλες τις ευρωπαϊκές τράπεζες, όπως έχει κατ' επανάληψιν τονίσει η ΕΚΤ, ωστόσο υπογραμμίζουν ότι το κρίσιμο στοιχείο, που θα καθορίσει και το τελικό αποτέλεσμα της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, είναι οι μακροοικονομικές και άλλες παραδοχές του δυσμενούς σεναρίου. Όπως αναφέρουν, οι τεχνικές αυτές παραδοχές θα γνωστοποιηθούν στις αρχές Ιανουαρίου και με βάση αυτές θα εξεταστούν οι επιπτώσεις στα χαρτοφυλάκια δανείων των τραπεζών καθώς και στην κεφαλαιακή τους επάρκεια.

Στελέχη τραπεζών εμφανίζονται επιφυλακτικά για το κατά πόσον αυστηρές ή ήπιες θα είναι οι παραδοχές, σημειώνοντας ότι δεν υπάρχει αντικειμενική προσέγγιση.

Ωστόσο εκτιμούν ότι η ουσιαστική βελτίωση των οικονομικών συνθηκών τη φετινή χρονιά και οι καλές επιδόσεις στη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανεί-

Ποιες ήταν οι βασικές παραδοχές του stress test του 2015

Από το πόσο αυστηρές ή ήπιες θα είναι οι παραδοχές θα κριθούν και τα αποτελέσματα του stress test.

ων δημιουργούν συγκρατημένη αισιοδοξία ότι οι προβλέψεις για το δυσμενές σενάριο δεν θα είναι πολύ δυσμενείς.

Σημειώνεται ότι η πορεία της εγχώριας οικονομίας την τριετία 2015-2017 ήταν αισθητά καλύτερη των παραδοχών της ΕΚΤ τόσο για το βασικό όσο και το δυσμενές σενάριο, βάσει των οποίων πραγματοποιήθηκε το stress test του 2015.

Από την άλλη πλευρά, αναγνωρίζουν ότι η ελληνική περίπτωση έχει πολλά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όπως το εξαιρετικά υψηλό επίπεδο των μη εξυπηρετούμενων δανείων, τον πολιτικό κίνδυνο,

	2015	2016	2017
ΑΕΠ			
ΒΑΣΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ	-2,30%	-1,30%	2,70%
ΔΥΣΜΕΝΕΣ ΣΕΝΑΡΙΟ	-3,30%	-3,90%	0,30%
Ανεργία			
ΒΑΣΙΚΟ	26,9%	27,10%	25,70%
ΔΥΣΜΕΝΕΣ	27,3%	28,10%	27,50%
Τιμές σε οικιστικά ακίνητα			
ΒΑΣΙΚΟ	-7,50%	-5,00%	-1,00%
ΔΥΣΜΕΝΕΣ	-7,80%	-8,80%	-7,80%
Τιμές σε επαγγελματικά ακίνητα			
ΒΑΣΙΚΟ	-3,40%	-1,20%	1,10%
ΔΥΣΜΕΝΕΣ	-3,60%	-3,40%	-2,10%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

το αρνητικό ιστορικό της χώρας, την απουσία ξεκάθਾਰου πλαισίου για μετά την ολοκλήρωση του τρέχοντος προγράμματος χρηματοδότησης, στοιχεία που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε μια πολύ συντηρητική προσέγγιση για την πορεία της οικονομίας. Επιπλέον πίεση για μια πιο συντηρητική προσέγγιση ασκεί το ΔΝΤ, το οποίο έχει διατυπώσει δημόσια πολλές αιτιάσεις για την κατάσταση των ελληνικών τραπεζών και την πρόοδο στην αντιμετώπιση των κόκκινων δανείων, ζητώντας την πρόσθετη κεφαλαιακή τους ενίσχυση.

Οι παρεμβάσεις του ΔΝΤ υποχρέωσαν την ΕΚΤ να επισπεύσει τα stress tests για τις εγχώριες τράπεζες και να δηλώσει ότι θα πραγματοποιηθούν λαμβάνοντας υπόψη όλες τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής περίπτωσης ώστε να απαντηθούν οι ανησυχίες του ΔΝΤ.

Από την πλευρά τους, οι επιτελείς των τραπεζών εμφανίζουν

αισιόδοξοι τόσο για την πορεία της οικονομίας όσο και τα αποτελέσματα του stress test.

Όπως σημειώνουν, δεδομένης της βελτίωσης του οικονομικού περιβάλλοντος, αλλά και με την προοπτική επιτυχούς εξόδου από το πρόγραμμα χρηματοδότησης το καλοκαίρι του 2018, την υψηλή κεφαλαιακή βάση των τραπεζών και τις καλές επιδόσεις σε ό,τι αφορά τη μείωση των κόκκινων δανείων, τα αποτελέσματα του stress test θα είναι διαχειρίσιμα. Σύμφωνα θα το στοιχείο της ΤτΕ, για το γ' τρίμηνο οι τράπεζες πέτυχαν μεγαλύτερη μείωση στα κόκκινα δάνεια όχι μόνο σε σχέση με τους αρχικούς στόχους αλλά και τους αναθεωρημένους, που υποβλήθηκαν τον περασμένο Σεπτέμβριο. Αναλυτικότερα, τα ΝΡΕs ήταν κατά 796 εκατ. ευρώ χαμηλότερα του αναθεωρημένου στόχου ενώ τα ΝΡΕs ήταν κατά 89 εκατ. χαμηλότερα.

Jrpapadogiannis@kathimerini.gr

Στα 241 ευρώ οι δαπάνες για δώρα

Το ποσό των 241 ευρώ αναμένεται να δαπανήσουν οι Έλληνες καταναλωτές για την αγορά δώρων τα φετινά Χριστούγεννα, ποσό χαμηλότερο κατά 100 ευρώ από τον μέσο ευρωπαϊκό όρο. Ακόμη όμως και αυτό το χαμηλότερο σε σύγκριση με άλλες χώρες ποσό θα το ξεδεψουν με αρκετό άγχος και πίεση, καθώς η πλειονότητα των Ελλήνων καταναλωτών φοβούνται μήπως υπερβεί αυτό το όριο.

Ειδικότερα σύμφωνα με την έρευνα «Christmas Shopping Inconveniences», που πραγματοποιήσαν η PayPal και η Kantar Millward Brown σε 10 χώρες της Ευρώπης, με τη συμμετοχή 10.000 ατόμων στην Ελλάδα, παρατηρείται το τέταρτο χαμηλότερο ποσό δαπάνης για δώρα τα Χριστούγεννα. Η μικρότερη προϋπολογιζόμενη δαπάνη καταγράφεται στην Πολωνία (168 ευρώ) και ακολουθεί η Ρωσία (187 ευρώ) και στη συνέχεια η Ουγγαρία (217 ευρώ). Στον αντίποδα βρίσκονται η Σουηδία (589 ευρώ), η Ισπανία (517 ευρώ) και η Γαλλία (516 ευρώ).

Δύο στους δέκα Έλληνες αντιμετωπίζουν με άγχος την αγορά των χριστουγεννιάτικων δώρων (το αντίστοιχο ποσοστό στην Ευρώπη είναι 25%), ενώ η αναζήτηση των δώρων είναι μια συγκεκριμένη πηγή ενόχλησης για το 68%. Πρόκειται μάλιστα για το υψηλότερο ποσοστό ανάμεσα στους ερωτηθέντες Ευρωπαίους, όπου ο μέσος

όρος κυμαίνεται στο 57%. Ποιοι είναι οι λόγοι της ανησυχίας και της ενόχλησης; Το 47% ανησυχεί για την εύρεση του πλέον κατάλληλου δώρου και το 51% αγοράζει δώρα από μικρούς εμπόρους, καθώς συχνά διαθέτουν ασυνήθιστα και ξεχωριστά είδη.

Ο φόβος της όποιας σπατάλης και ό,τι έχει να κάνει με τα οικονομικά απασχολεί το 75% των Ελλήνων, ενώ το 61% φοβάται μήπως

Το ποσό αυτό είναι 100 ευρώ κάτω από τον μέσο ευρωπαϊκό όρο.

υπερβεί τον διαθέσιμο προϋπολογισμό του. Μόλις το 27% παραδέχτηκε ότι δεν ανησυχεί για τα χρήματα και τα αντίστοιχα έξοδα. Το 58% κάνει χρήση πιστωτικών καρτών και το 24% χρησιμοποιεί PayPal, ένα σημαντικό ποσοστό που δεν διαφέρει πολύ από τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Λύση, πάντως, στα παραπάνω ζητήματα δίνει το ηλεκτρονικό εμπόριο με το 60% των καταναλωτών στην Ελλάδα να δηλώνει ότι η αγορά χριστουγεννιάτικων δώρων μέσω Διαδικτύου κάνει την αναζήτησή τους πιο διασκεδαστική και λιγότερο δαπανηρή.

Σε διαβούλευση το πολυνομοσχέδιο για τον τουρισμό

Πολυνομοσχέδιο με δεκάδες ρυθμίσεις για ζητήματα τουρισμού, μεταξύ των οποίων η κατάργηση της τουριστικής μίσθωσης κατοικιών από ιδιώτες, η απελευθέρωση των παραχωρήσεων μαρινών, η επιμήκυνση της ηλικίας των ενοικιαζόμενων αυτοκινήτων και τα online πρακτορεία κρατήσεων, έθεσε σε δημόσια διαβούλευση έως τις 5 Ιανουαρίου το υπουργείο Τουρισμού. Το σχέδιο νόμου τιτλοφορείται «ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου στον τομέα του τουρισμού» και σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση έχει στόχο τον εκσυγχρονισμό της τουριστικής νομοθεσίας στο σύνολό της για την κάλυψη κενών, την υποθήτηση καλών πρακτικών και την προσαρμογή στα διεθνή πρότυπα. Υπάρχουν δεκάδες αποσπασματικές ρυθμίσεις στα 31 άρθρα του, όπως για τα τουριστικά γραφεία και τα τουριστικά λεωφορεία. Εισάγεται επίσης δυνατότητα «παροχής υπηρεσιών τουριστικού συνόδου» για τα ταξιδιωτικά γραφεία, ανεξάρτητης από τις υπηρεσίες των ξεναγών. Κλείνει επίσης το «παράθυρο» περί τουριστικής μίσθωσης κατοικιών από ιδιώτες, που είχε μείνει ανοικτό στον σχετικό νόμο του 2015 και όριζε πως «ακίνητο που εκμισθώνεται για προσωρινή διαμονή του μισθωτή για χρονικό διάστημα μικρότερο των τριάντα (30) ημερών θεωρείται τουριστικό κατάλυμα». Ετσι, μετά την ψήφιση του υπό διαβούλευση νομοσχεδίου, οι μισθώσεις ακινήτων οποιασδήποτε χρονικής

διάρκειας δεν θα θεωρούνται πλέον τουριστικές, αλλά αστικές, υπαγόμενες στις γενικές διατάξεις περί μισθώσεων του αστικού κώδικα. Επίσης, στο νομοσχέδιο επεκτείνεται η δυνατότητα που έχει το ελληνικό Δημόσιο να παραχωρήσει κατόπιν σύμβασης σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή σε εταιρεία που μετέχουν, πέραν των 16 μαρινών που έχουν χωροθετηθεί με τον ν. 2160/1993, και άλλους τουριστικούς λιμένες που έχουν δημιουργηθεί από το ίδιο το Δημόσιο. Ο διαχωρισμός «χωροθέτησης» και «δημιουργίας» γίνεται για να συμπεριληφθούν στη διάταξη οι τουριστικοί λιμένες που είχαν δημιουργηθεί προ του ν. 2160/1993.

Μέχρι σήμερα η δυνατότητα χωροθέτησης μαρίνας εντός ζώνης εμπορικού λιμένα δινόταν μόνο στον οικείο φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης. Τώρα δίνεται η δυνατότητα στο υπουργείο Ναυτιλίας να χωροθετήσει μαρίνες και σε καθορισμένες ζώνες λιμένων. Παράλληλα, παρατείνονται οι προθεσμίες που δίνουν τη δυνατότητα σε υφιστάμενους και εν λειτουργία τουριστικούς λιμένες, οι οποίοι για μια σειρά από λόγους στερούνται άδειας λειτουργίας, να αδειοδοτηθούν. Επίσης προτείνεται η παράταση του ορίου ηλικίας των επιβατικών ιδιωτικών χρήσις οχημάτων που εκμισθώνονται χωρίς οδηγό από επτά σε δώδεκα χρόνια.

ΗΛΙΑΣ ΜΠΕΛΛΟΣ

Νέες επενδύσεις 600 εκατ. ευρώ από Έλληνες εφοπλιστές

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Κεφάλαια της τάξεως των 700 εκατ. δολαρίων (περί τα 600 εκατ. ευρώ) επένδυσαν κατά τη διάρκεια του Νοεμβρίου οι Έλληνες πλοιοκτήτες, καθώς προχώρησαν στην απόκτηση 44 νέων πλοίων, εκ των οποίων τα 27 από την αγορά των μεταχειρισμένων και τα 17 από παραγγελίες νεότευκτων πλοίων στα διεθνή ναυπηγεία. Αυτά αναφέρει στις τελευταίες μηνιαίες της εκθέσεις η εταιρεία ναυλομεσιτών Golden Destiny.

Κατά τον Νοέμβριο, οι Έλληνες πλοιοκτήτες παρήγγειλαν 17 νέα πλοία, αξίας 330 εκατ. ευρώ και μεταφορικής ικανότητας 1,85 εκατ. τόνων dwt. Ο μεγαλύτερος όγκος

Συνολικά αποκτήθηκαν 44 νέα πλοία, εκ των οποίων τα 17 αφορούν παραγγελίες νεότευκτων.

των παραγγελιών αφορούσε τα δεξαμενόπλοια με έξι νέες παραγγελίες αξίας 269 εκατ. ευρώ. Αντίστοιχα, στην αγορά των μεταχειρισμένων αποκτήθηκαν 27 νέα πλοία συνολικής μεταφορικής ικανότητας 2,4 εκατ. τόνων dwt, με το κόστος να ανέρχεται στα 267 εκατ. ευρώ. Τη μερίδα του λέοντος κατείχαν τα φορτηγά πλοία, καθώς

αγοράστηκαν 13 πλοία αξίας 53 εκατ. ευρώ και μεταφορικής ικανότητας 820.546 τόνων dwt.

Η ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότητας ιδίως σε ό,τι αφορά τις ναυπηγήσεις είναι ιδιαίτερα σημαντική, δεδομένου ότι κατά το δίμηνο Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου οι Έλληνες εφοπλιστές απείχαν από την υποβολή νέων παραγγελιών. Σύμφωνα με τις αναλυτές, η μεταστροφή αυτή οφείλεται σε μια σειρά από παράγοντες. Κατ' αρχάς, σε ό,τι αφορά τα πλοία ξηρού φορτίου, οι νέες παραγγελίες που υπεβλήθησαν, αντανακλούν την ενίσχυση της αποψήφησης του κλάδου οδεύει προς την οριστική ανάκαμψή του, έχοντας αποκαταστήσει σε σημαντικό βαθμό τη χρόνια ανισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, η οποία κρατούσε τους ναύλους σε χαμηλό επίπεδο. Με βάση τις τελευταίες εκτιμήσεις, η «ψαλίδα» αναμένεται να μικρύνει ακόμα περισσότερο το 2018, ενώ από το 2019 εκτιμάται ότι θα αποκατασταθεί πλήρως η ισορροπία προσφοράς - ζήτησης, ανοίγοντας έτσι τον δρόμο για μεγαλύτερη αύξηση των ναύλων και συνεπώς και των κερδών. Αντίστοιχα, στον κλάδο των δεξαμενόπλοιων εκτιμάται ότι οι τιμές που προσφέρουν τα ναυπηγεία είναι πολύ δελεαστικές για να αγνοηθούν, με αποτέλεσμα να προκύψουν αρκετά νέα συμβόλαια, προτού οι αξίες ανέβουν εκ νέου.

Οι συντάκτες της έρευνας αποδίδουν την έξαρση ενδιαφέροντος σε τρεις παράγοντες: τη «διογκούμενη αίσθηση» ότι η ελληνική οικονομία έχει φθάσει στο κατώτατο σημείο της· τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, που θεωρείται «ότι θα συμβάλουν στη δημιουργία μίας

ναλλαγής που αφορούν μη εξυπηρετούμενα δάνεια στο επόμενο δωδεκάμηνο, το 55% απάντησε ότι είναι «πολύ πιθανό» και άλλο ένα 35% απάντησε ότι είναι «μετριοπαθώς πιθανό». Το 95% θεωρεί ότι ένα ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της επένδυσής τους είναι μεταξύ 7-10 ετών.

Οι αποτελεσματικές δευτερογενούς αγοράς» και τις πολύ χαμηλές αποτιμήσεις των δανείων.

Στους ανασταλτικούς παράγοντες, όπως τους ταυτοποίησαν τα

Το 55% όσων συμμετείχαν σε έρευνα δήλωσε πως είναι πολύ πιθανό να συμμετάσχει σε συναλλαγές το επόμενο 12μηνο.

στελέχη των ελληνικών τραπεζών που συμμετείχαν στην έρευνα, περιλαμβάνονται οι ασύμβατες προσδοκίες πωλητών και αγοραστών για τις τιμές, η ανεπάρκεια προβλέψεων, το νομικό πλαίσιο, που παραμένει δύσβατο παρά τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, και η πιθανότητα ποινικών διώξεων κατά των τραπεζιτών που εγκρίνουν συναινετικές αναδιρθρώσεις.

Η έρευνα αναδεικνύει επίσης την προτίμηση που δείχνουν οι ελληνικές τράπεζες στην απευθείας πώληση χαρτοφυλακίων δανείων αντί της τιτλοποίησης - παράρτη, όπως σημειώνεται, η νομοθεσία

για τις απευθείας πωλήσεις έχει μόλις τροποποιηθεί και έχει δοκιμαστεί ελάχιστα στην πράξη, ενώ ο νόμος για τις τιτλοποιήσεις είναι «ώριμος» και έχει αποτελέσει το νομικό θεμέλιο «πολλών καλύτερων συναλλαγών». Οι συντάκτες της έρευνας εκτιμούν μάλιστα ότι, παρά την προτίμηση που εξέφρασαν οι τραπεζίτες για απευθείας πωλήσεις, «η τιτλοποίηση θα αποτελέσει τον πιο διαδεδομένη μέθοδο διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Ελλάδα στην πράξη - τουλάχιστον στα αρχικά, διαπλαστικά χρόνια της αγοράς».

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

Μεγάλο ενδιαφέρον από ξένους επενδυτές για αγορά κόκκινων δανείων

Μεγάλο ενδιαφέρον για αγορές μη εξυπηρετούμενων δανείων ελληνικών τραπεζών, αλλά και προβληματισμός για το θεσμικό πλαίσιο, παρά τις πρόσφατες βελτιώσεις, εκφράζεται σε σχετική έρευνα της Ashurst, πολυεθνικής δικηγορικής εταιρείας με έδρα το Λονδίνο.

Στην έρευνα (που διενεργήθηκε σε συνεργασία με την Debtwire, μία εταιρεία παροχής οικονομικών αναλύσεων) συμμετείχαν 50 άτομα που σχετίζονται με την αγορά μη εξυπηρετούμενων δανείων - στελέχη των ελληνικών τραπεζών, εκπρόσωποι πιθανών επενδυτών και χρηματοοικονομικοί και νο-

μικοί σύμβουλοι. Σύμφωνα με τα ευρήματα, «υπάρχουν σημάδια» ότι το φθινόπωρο του 2017 «έχουμε οδηγηθεί στα πρόθυμα αισθητής δραστηριότητας» στην ελληνική αγορά. Το 84% των επενδυτών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσε ότι η Ελλάδα είναι μία από τις δύο χώρες-στόχους που εξετάζουν στη Νότια Ευρώπη για τους επόμενους 12 μήνες.

Στη δεύτερη θέση βρίσκεται η Ιταλία (53%), ενώ το ενδιαφέρον για την Κύπρο, την Ισπανία και την Πορτογαλία ήταν πολύ πιο περιορισμένο. Στο ερώτημα αν είναι πιθανό να συμμετάσχουν σε συ-

Σφοδρή αντίδραση των Ευρωπαίων ΥΠΟΙΚ στο φορονομοσχέδιο Τραμπ

Κατηγορούν τις ΗΠΑ ότι παραβιάζουν διεθνείς κανόνες και επιβάλλουν διπλή φορολόγηση σε ξένες εταιρείες

Οι υπουργοί Οικονομικών των πέντε μεγαλύτερων οικονομιών της Ευρώπης προειδοποιούν τις Ηνωμένες Πολιτείες ότι η φορολογική μεταρρύθμιση Τραμπ ενδέχεται να παροβιάζει τους διεθνείς κανόνες και ότι θα μπορούσε να οδηγήσει σε διπλή φορολόγηση των ευρωπαϊκών εταιρειών, πλήττοντας τα διεθνώς εμπόριο. Καθώς το φορολογικό νομοσχέδιο εισέρχεται στην τελική ευθεία για την έγκρισή του από το Κογκρέσο, εντείνεται η ανησυχία διεθνώς για τις επιπτώσεις του και το ενδεχόμενο να πυροδοτήσει ακόμα και εμπορικό πόλεμο μεταξύ της Ε.Ε. και των ΗΠΑ. Επιπλέον, η μεταρρύθμιση Τραμπ είναι πολύ πιθανόν να οδηγήσει σε χαμηλότερη φορολόγηση των αμερικανικών εταιρειών σε σχέση με τις ξένες, αναγκάζοντας άλλες κυβερνήσεις να ανταποδώσουν.

Στην επιστολή που έστειλαν τη Δευτέρα οι υπουργοί Οικονομικών της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Βρετανίας, της Ιταλίας και της Ισπανίας στον Αμερικανό ομόλογό τους αντανακλάται η ανησυχία ότι οι νέοι αμερικανικοί φορολογικοί κανόνες προσφέρουν αθέμιτα πλεονεκτήματα στις αμερικανικές εταιρείες. Οι πέντε Ευρωπαίοι υπουργοί Οικονομικών αναφέρουν στην επιστολή τους ότι τα δύο νομοσχέδια (της Γερουσίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων) περιλαμβάνουν μέτρα οικονομικού προστατευτισμού, που ενδεχομένως παραβιάζουν τις συμφωνίες περί αποφυγής διπλής

φορολόγησης και σίγουρα ανατρέπουν τους διεθνείς εμπορικούς κανόνες. Ορισμένα μέτρα που περιλαμβάνονται στα δύο νομοσχέδια «θα μπορούσαν να έρχονται σε αντίθεση με τις συμφωνίες περί αποφυγής διπλής φορολόγησης και υπάρχει ο κίνδυνος να διαταράξουν σημαντικά το διεθνές εμπόριο», αναφέρεται στην επιστολή των Ευρωπαίων. Εκπρόσωπος Τύπου του

Εντείνεται η ανησυχία διεθνώς για το ενδεχόμενο το νομοσχέδιο να πυροδοτήσει ακόμα και εμπορικό πόλεμο μεταξύ Ε.Ε. - ΗΠΑ.

αμερικανικού υπουργείου Οικονομικών δήλωσε χθες ότι η Ουάσιγκτον εκτιμά τις απόψεις των Ευρωπαίων υπουργών Οικονομικών και συνεργάζεται στενά με το Κογκρέσο, καθώς ολοκληρώνονται τα νομοσχέδια.

Δύο μέτρα

Ειδικοί σε φορολογικά θέματα υποστηρίζουν ότι τα δύο νομοσχέδια των Ρεπουμπλικανών έχουν ως στόχο να ενισχύσουν τις αμερικανικές εξαγωγές και να επιτρεφούν στην αμερικανική εφορία να αντλεί έσοδα από τα έσοδα που έχουν πολυεθνι-

κές εταιρείες σε ξένες αγορές. Δύο μέτρα, ειδικότερα, έχουν προκαλέσει την εντονότερη αντίδραση από την πλευρά των Ευρωπαίων πολιτικών, των ξένων επιχειρηματιών και των εμπορικών φορέων.

Το πρώτο μέτρο περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο της Βουλής και προβλέπει την επιβολή φόρου 20% στις αμερικανικές θυγατρικές ξένων εταιρειών. Στόχος του μέτρου είναι η συγκέντρωση των 155 δις. δολ. την ερχόμενη δεκαετία από τη φορολόγηση των συναλλαγών μεταξύ αμερικανικών θυγατρικών και πολυθετικών μητρικών εταιρειών για χρήση πνευματικών δικαιωμάτων, για αμοιβή διαχείρισης και για την πληρωμή υπηρεσιών και προϊόντων. Το δεύτερο μέτρο περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο της Γερουσίας και έχει στόχο να αποτρέψει τον περαιτέρω περιορισμό της αμερικανικής φορολογικής βάσης όταν εταιρείες διοχετεύουν τα κέρδη τους σε χώρες με χαμηλότερη φορολογία. Προβλέπει φόρο ύψους τουλάχιστον 10% στα κέρδη από πνευματικά δικαιώματα που καταγράφουν στο εξωτερικό αμερικανικές εταιρείες, όπως φαρμακευτικές και τεχνολογικές.

Σύμφωνα με τους επικριτές του δεύτερου μέτρου, η επιβολή φόρου σε δισυσνοριακές χρηματοπιστωτικές συναλλαγές θα πλήξει κυρίως τις ξένες εταιρείες, αυτοκινητοβιομηχανίες, φαρμακευτικές εταιρείες, εταιρείες λογισμικού κ.ά.

WSJ, AFR, REUTERS, A.P.

Στην επιστολή που έστειλαν οι υπουργοί Οικονομικών Γερμανίας, Γαλλίας, Βρετανίας, Ιταλίας και της Ισπανίας στον Αμερικανό ομόλογό τους, Στίβεν Μνούτσιν, αντανακλάται η ανησυχία ότι οι νέοι αμερικανικοί φορολογικοί κανόνες προσφέρουν αθέμιτα πλεονεκτήματα στις αμερικανικές εταιρείες.

ΗΠΑ - Ε.Ε. - Ιαπωνία κατά Κίνας στον ΠΟΕ

παρά τις σημαντικές διαφορές τους σε φορολογικά ζητήματα, ΗΠΑ, Ε.Ε. και Ιαπωνία συνασπίζονται στο πλαίσιο του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου (WTO) κατά τις Κίvas. Σύμφωνα με πληροφορίες του Reuters, εκπρόσωποι των τριών σκοπεύουν να προβούν σε κοινή δήλωση κατά του Πεκίνου κατηγορώντας την κινεζική κυβέρνηση ότι προωθεί πολιτική που οδηγεί σε πλεονάζουσα βιομηχανική παραγωγή. Παράλληλα θα καταδικάσουν την παροχή κρατικών επιδοτήσεων προς ελεγχόμενες από το Δημόσιο εταιρείες,

την παροχή κρατικής χρηματοδότησης και την ψήφιση νομοθεσίας που συνάδαν αναγκάζει ξένες εταιρείες να μεταφέρουν στους Κινέζους εταιρείες τους σημαντικά τεχνολογικά μυστικά. Βρυξέλλες, Ουάσινγκτον και Τόκιο αναφέρουν πως τέτοιου είδους παρεμβάσεις έχουν οδηγήσει σε πολύ μεγάλη πλεονάζουσα παραγωγή σε βιομηχανίες όπως αυτή του χάλυβα και του αλουμινίου, πλημμυρίζοντας με προϊόντα τις διεθνείς αγορές και οδηγώντας σε απόλυση εργατών σε άλλες χώρες. Σύμφωνα με πληροφορίες των Financial Times,

στην κοινή δήλωση θα γίνεται λόγος και για την πρακτική που ακολουθεί η Κίνα σε ζητήματα ανθρωπικών δικαιωμάτων, περιλαμβανομένων των απαιτήσεων οι ξένες εταιρείες να μεταφέρουν τεχνολογία στην κοινοπραξία που υποχρεωτικά συστήνουν με κινεζικές εταιρείες. Η κοινή δήλωση θα γίνει στο περιθώριο της συνόδου κορυφής του ΠΟΕ στο Μπουένος Αίρες. Ήδη η κυβέρνηση Τραμπ εξετάζει το ενδεχόμενο να επιβάλει σημαντικούς περιορισμούς στις κινεζικές εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΣΧΕΔΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
2η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ανακοινώνει την 2η Πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων στα πλαίσια των Σχεδίων Ενίσχυσης της Νεανικής και Γυναικείας Επιχειρηματικότητας το οποίο περιλαμβάνεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2014-2020 «Ανταγωνιστικότητα & Αειφόρος Ανάπτυξη» και συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ε.Ε. (Ε.Τ.Π.Α) και την Κυπριακή Δημοκρατία για την περίοδο 2014 - 2020.

Τα Σχέδια αποσκοπούν στην ανάπτυξη, υποστήριξη και προώθηση της επιχειρηματικότητας των νέων (από 20 έως 40 ετών) και γυναικών (από 18 έως 55 χρονών) που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά σε οποιανδήποτε οικονομική δραστηριότητα εξαιρουμένων αυτών που αναφέρονται στον Οδηγό του Σχεδίου, αξιοποιώντας τις γνώσεις τους, την κατάρτιση και τα talέντα τους.

Οι χορηγίες που θα παραχωρούνται στους νέους και στις γυναίκες που θα ενταχθούν στο Σχέδιο ανέρχονται στο 50% πάνω στο κόστος των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης (εξοπλισμός, κτίρια - ανέγερση, κτίρια - ανακαίνιση/ διαμόρφωση χώρων, κατάρτιση, προβολή-προώθηση, κεφάλαιο κίνησης) με ανώτατο ύψος χορηγίας ανά επιχείρηση τις €70.000 για δραστηριότητες που αφορούν τη μεταποίηση και τις €50.000 για άλλες δραστηριότητες στους τομείς των υπηρεσιών, ηλεκτρονικού εμπορίου και τουρισμού. Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες της παρούσας πρόσκλησης είναι €8 εκατομμύρια.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να εξασφαλίσουν τους Οδηγούς των Σχεδίων στον οποίο αναφέρονται όλες οι λεπτομέρειες από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (<http://www.mcit.gov.cy>).

Σημειώνεται ότι αιτήσεις θα γίνονται δεκτές από τις 20 Δεκεμβρίου 2017 μέχρι τις 19 Μαρτίου 2018. Τα σχετικά έντυπα υποβολής των αιτήσεων θα πρέπει να υποβάλλονται μόνο ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα <https://fundingapps.mcit.gov.cy>

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με τους αρμόδιους Λειτουργούς στα τηλέφωνα 22867178/317/156/194:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Γνομί: 50 χρόνια πρωταγωνιστεί
στη διαφημιστική βιομηχανία του τόπου

Αν υπάρχει μία εταιρία που μπορεί να καταγράψει την πορεία της διαφήμισης στον τόπο μας, αυτή είναι η Gnomi. Μία εταιρία με ήθος και σημαντικά δείγματα γραφής, που μετρά μισό αιώνα αγάπης για τη διαφήμιση, σκληρής δουλειάς, επιτυχημένων εκστρατειών, βραβευμένων ιδεών και δυνατών σχέσεων με πελάτες και συνεργάτες.

Έχοντας ιδρυθεί το 1967, από έναν διορατικό άνθρωπο εξ Ελλάδος, τον Κώστα Χοχλακίδη, μόλις λίγα χρόνια μετά την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, και συνεχίζοντας για πολλά χρόνια υπό την καθοδήγηση του Κυριάκου Ιωάννου, εξακολουθεί μέχρι σήμερα να πρωταγωνιστεί και να έχει ένα μεγάλο μερίδιο ευθύνης για την ανοδική πορεία του χώρου της Επικοινωνίας στην Κύπρο.

Διατηρώντας στο portfolio της σημαντικά διεθνή αλλά και τοπικά brands, έχει να επιδείξει πολλές από τις πιο σημαντικές διαφημιστικές εκστρατείες της τοπικής αγοράς. Αποκορύφωμα η τελευταία της σημαντική επιτυχία στα περσινά Βραβεία Δημιουργικότητας Ermis Awards, όπου έχει κερδίσει τον πρώτο χρυσό Ερμή για την Κύπρο.

«Στη Γnomi οι συνεργάτες μας, βρίσκουν ταλαντούχους ανθρώπους με ήθος, πάθος για την δουλειά τους, αστείρευτη ενέργεια, αγάπη και σεβασμό για τα brands που υπηρετούν και κουλτούρα ολοκληρωμένης επικοινωνίας. Οι άνθρωποι μας είναι διαχρονικά το μακροπρόθεσμο συγκριτικό μας πλεονέκτημα» δηλώνει με περηφάνεια η Διευθύνοντας Σύμβουλος Χριστίνα Σοχαλάδου.

Πίσω από κάθε ενέργεια της εταιρίας κρύβεται η φιλοσοφία της - «Break the pattern», η οποία βοηθά τα brands να επικοινωνούν με τρόπους που σπάνε τους κανόνες, ενώ την ίδια ώρα να διατηρούν το νόημα και την ουσία που οφείλουν να έχουν για το κοινό τους. «Πρόκειται για μία εταιρία που έχει σαν όραμα να εμπνέει, τόσο τους ανθρώπους της, τους πελάτες της, τους συνεργάτες της, όσο και τους νέους ανθρώπους που στοχεύουν σε μία πετυχημένη καριέρα στον χώρο της επικοινωνίας», σημειώνει ο Γενικός Διευθυντής, Μάριος Ιωάννου.

Πρόσφατα η Gnomi έχει κερδίσει στον μεγάλο διαγωνισμό της Cyta, φροντίζοντας τόσο να διατηρήσει τη σημαντική συνεργασία της με το κομμάτι της κινητής - Cytamobile-Vodafone, όσο και να τη διευρύνει με επιπρόσθετες υπηρεσίες όπως σταθερή, Cytavision και Cytanet.

Η εταιρία έχει ήδη ξεκινήσει το πλάνο εορτασμών για τα 50χρονά της, που αφορά τόσο τα στελέχη της όσο και τους πελάτες, συνεργάτες, καθώς επίσης και τον ευρύτερο χώρο της Επικοινωνίας, με μια σειρά σημαντικών ενεργειών.

Τέλος, η Gnomi ήδη βλέπει μπροστά στα επόμενα 50 χρόνια, στα οποία σκοπεύει να συνεχίσει να παίζει τον ηγετικό και καθοριστικό ρόλο της, στη διαμόρφωση της διαφημιστικής βιομηχανίας του τόπου.

Φθινοί και ανασφάλιστοι πολλοί εργαζόμενοι από την Αν. Ευρώπη

Το ωρομίσθιό τους διαμορφώνεται μεταξύ 3,50 και 4,10 ευρώ

Εντονες αντιδράσεις έχει πυροδοτήσει η πρόσληψη, μέσω της μεσολάβησης εταιρειών διαχείρισης ανθρωπίνου δυναμικού, εκατοντάδων χιλιάδων μεταναστών που προέρχονται από χώρες της Ανατολικής και της Κεντρικής Ευρώπης. Περίπου 55.000 εταιρείες διαχείρισης ανθρωπίνου δυναμικού, που εδρεύουν σε διάφορες χώρες της Ευρώπης, προωθούν εργαζομένους σε υποαμειβόμενες θέσεις εργασίας με στόχο να προσφέρουν στην εκάστοτε επιχείρηση φθινό εργατικό δυναμικό, το οποίο απασχολείται σε ευέλικτες μορφές εργασίας. Σύμφωνα με ρεπορτάζ της εφημερίδας The New York Times, αρκετοί μετανάστες που προέρχονται από φτωχές ευρωπαϊκές χώρες αναγκάζονται να υπογράψουν συμβόλαια σε γλώσσα που τους είναι παντελώς άγνωστη.

Μάλιστα, αρκετοί εξ αυτών συνήθως δουλεύουν περισσότερες ώρες και τα Σαββατοκύριακα, ενώ πολλές φορές υποχρεούνται να βρίσκονται σε επαγρύπνηση σε περίπτωση που η επιχείρηση τους καλέσει να εργαστούν. Το ωρομίσθιό τους διαμορφώνεται μεταξύ 3,50 και 4,10 ευρώ, αρκετά μειωμένο σε σύγκριση με τον βασικό μισθό που ισχύει στη χώρα όπου εργάζονται. Μία ιδιαίτερα δυσάρεστη διαπίστωση είναι ότι το ένα τρίτο των εργαζομένων στην Ευρώπη εργάζεται πλέον υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης, ενώ αρκετοί φαίνεται να μην απολαμβάνουν το δικαίωμα για κοινωνική ασφάλιση.

Το Παρντούμπιτσε στην Τσεχία είναι μια περιοχή όπου βρίσκονται μεγάλα εργοστάσια γνωστών εταιρειών, όπως η Foxconn, που είναι υπεύθυνη για την παραγωγή πλε-

Οι εταιρείες διαχείρισης ανθρωπίνου δυναμικού δίνουν τη δυνατότητα στους εργοδότες να προσλαμβάνουν φθινό εργατικό δυναμικό. Αρκετοί μετανάστες που προέρχονται από φτωχές ευρωπαϊκές χώρες αναγκάζονται να υπογράψουν συμβόλαια σε γλώσσα παντελώς άγνωστη σε αυτούς.

κτρονικών προϊόντων και έχει έδρα την Ταϊβάν, και η Panasonic. Δέκα εργαζόμενοι που απασχολούνται σε ένα από αυτά τα εργοστάσια περιέγραψαν στη δημοσιογράφο των ΝΥΤ τις απάνθρωπες συνθήκες εργασίας τους. Μάλιστα, σύμφωνα με το δημοσίευμα, η κυβέρνηση της Τσεχίας έχει διατάξει έρευνα για τις αντιεργατικές πρακτικές που σύμφωνα με το κατηγορητήριο εφαρμόζει η Foxconn.

Οι εταιρείες διαχείρισης ανθρωπίνου δυναμικού αναλαμβάνουν το

κόστος των εργαζομένων. Αυτό ασφαλώς σημαίνει όφελος για την εκάστοτε επιχείρηση. Δηλαδή, στην περίπτωση της Foxconn οι εργαζόμενοι δεν έχουν προσληφθεί από την ίδια την εταιρεία. Η Foxconn έχει μεταφέρει όλες τις ευθύνες στην εταιρεία διαχείρισης ανθρωπίνου δυναμικού (κόστος, ασφαλιστική κάλυψη, κίνδυνος ατυχήματος). Ωστόσο, η Κατερίνα Κότρλα, διευθύντρια μιας ΜΚΟ που αγωνίζεται για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων στο

Παρντούμπιτσε, επιβεβαίωσε ότι δεν κάνει τίποτε από αυτά που οφείλει να πράξει.

Η Κότρλα ανέφερε ότι πολλές εταιρείες διαχείρισης εργατικού δυναμικού, όπως η Xawax, ακολουθούν την ισχύουσα νομοθεσία, όμως δεν προσφέρουν επαρκή ασφαλιστική κάλυψη στους εργαζομένους. Σε περίπτωση ατυχήματος, για παράδειγμα, η ημέρα που ο εργαζόμενος θα απουσιάσει από τη δουλειά του αφαιρείται αυτομάτως από τον πενιχρό μηνιαίο μισθό του.

Το bitcoin στο στόχαστρο των αμερικανικών αρχών

Προειδοποιήσεις για το bitcoin διατύπωσαν η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ (SEC) και η Επιτροπή Χρηματιστηρίων Προθεσμιακών Συμβολαίων Εμπορευμάτων (CTFC), κρούοντας τον κώδωνα του κινδύνου για ποινικά αδικήματα, αλλά και για την έκθεση των μικροεπενδυτών στο σκάνδαλο μιας «φούσκας». Από το Ντουμπάι ο γνωστός οικονομολόγος Τζόζεφ Στίγκλιτζ δήλωσε ότι το bitcoin «δεν έχει καμία κοινωνική αξία». Ο νομπελίστας οικονομολόγος δήλωσε, επίσης, ότι θα αποτελούσε έκπληξη αν συνεχιζόταν το ράλι του bitcoin και το 2018. Ο κ. Στίγκλιτζ δήλωσε ότι το δολάριο αποτελεί ακόμα το βασικό νόμισμα στις αγοραπωλησίες προϊόντων και δεν έχει χάσει τη δύναμή του. Από τις 3.000 δολάρια τον Αύγουστο, το bitcoin εκτοξεύθηκε στις 19.000 δολάρια την περασμένη εβδομάδα, λίγες ημέρες πριν από την πρεμιέρα του στο Χρηματιστήριο Εμπορευμάτων του Σικάγου. Εξακολουθεί να επικρατεί προβληματισμός για την πορεία του πρώτου και ισχυρότερου ψηφιακού νομίσματος, αλλά το ράλι συνεχίζεται ακάθεκτο στα ανταλλακτήρια. Εως την περασμένη Κυριακή που ετέθη υπό διαπραγμάτευση πρώτη φορά το bitcoin ως προθεσμιακό συμβόλαιο στο Χρηματιστήριο του Σικάγου, η προσοχή όλων ήταν στραμμένη στο ξέφρενο ράλι των ανταλλακτηρίων, με τους ειδήμονες των ψηφιακών νομισμάτων να μιλούν για τη δημιουργία μιας νέας μορφής χρήματος που δεν υπόκειται σε κανονιστικό πλαίσιο. Σήμερα, οι αναλυτές των αγορών συμφωνούν ότι η διαπραγμάτευση προθεσμιακών συμβολαίων με bitcoin σε μια ρυθμιζόμενη αγορά θα προσελκύσει θεσμικούς επενδυτές στο ψηφιακό νόμισμα.

Κάποιοι προειδοποιούν για το σκάνδαλο «φούσκας» σε ανταλλακτήρια που δεν εποπτεύονται από καμία χρηματοπιστωτική αρχή.

Μήπως, όμως, η ένταξη του bitcoin στην προθεσμιακή αγορά μετριάσει τις αποδόσεις του, τουλάχιστον σε σχέση με την ιλιγγιώδη άνοδο που έχει παρουσιάσει από τις αρχές του έτους σε ανταλλακτήρια από τις ΗΠΑ μέχρι την Ασία;

Σε κάθε περίπτωση, είναι αναγκαία η επιβολή κανονιστικού πλαισίου για την αντιμετώπιση περιπτώσεων ξεπλύματος «μαύρου» χρήματος, δήλωσε ο κ. Νοβότνι, κεντρικός τραπεζίτης της Αυστρίας, κατά τη διάρκεια της εβδομάδας.

Το τελευταίο 12μηνι, το ψηφιακό νόμισμα έχει τεθεί στο στόχαστρο σημαντικών παραγόντων της Wall Street. Ο Λάρι Φινκ, διευθύνων σύμβουλος της BlackRock, είχε περιγράψει το bitcoin ως μέσο για το ξεπλύμα «μαύρου» χρήματος. Ο Γουόρεν Μπάφετ έχει χρησιμοποιήσει έναν ηπιότερο χαρακτηρισμό. Το περιέγραψε ως «φούσκα». Σενάρια, όμως, θέλουν ορισμένες κεντρικές τράπεζες να εξετάζουν την καθιέρωση του δικού τους ψηφιακού νομίσματος.

HOLY HELL

KNIGHTFALL

Η νέα σειρά εποχής του History Channel (USA)
αποκλειστικά στο MOVIES BEST HD σε ταυτόχρονη μετάδοση με την Αμερική!
Κάθε Πέμπτη 21:00

Η ιστορική σειρά "Knightfall" διηγείται τις μυστηρίες αλλά πραγματικές περιπέτειες των Ναϊτών Ιπποτών, των ελίτ πολεμιστών των Σταυροφοριών, γύρω από το όνομα των οποίων έχουν χτιστεί αμέτρητοι μύθοι και θρύλοι.

Η σειρά επικεντρώνεται στην ιστορία του Τάγματος των Ναϊτών Ιπποτών τον 14ο αιώνα, αποκαλύπτοντας τα μεγάλα μυστικά που προστάτευαν και αφηγείται την ιστορία πίστης, αφοσίωσης και αδελφότητας που βοηθήσαν στον θρίαμβο αυτών των μαχητών στο πεδίο της μάχης, καταγράφοντας και την περίφημη ημερομηνία της Παρασκευής και 13ης στην ψυχή του κόσμου.

Το "Knightfall" είναι βασισμένο σε αληθινά γεγονότα, με πρωταγωνιστές τον Tom Cullen (Downton Abbey) ως τον Sir Landry, ο οποίος αναλαμβάνει την αποστολή να βρει το Άγιο Δισκοπότηρο, τον Pádraic Delaney (The Tudors), έναν σακάτη Ιππότη που ήταν κάποτε ο καλύτερος ξιφομάχος και τον Simon Merrells (Spartacus) ως τον Tancrede, έναν ακλόνητο και γενναίο Ιππότη.

Brought to you by:

Το κανάλι MOVIES BEST HD διατίθεται από τις συνδρομητικές πλατφόρμες CABLENET και CYTAVISION

RICHARD MADDEN

DUSTIN HOFFMAN

MEDICI

MASTERS OF FLORENCE

Ο Ντάστιν Χόφμαν στη νέα σειρά Medici: MASTERS OF FLORENCE!

Τρίτη με Παρασκευή 20:00

Η ιστορική νέα σειρά των Frank Spotnitz (The X-Files) και Nicholas Meyer (Star Trek) είναι γυρισμένη κυρίως στην Φλωρεντία και ασχολείται με τη ζωή του Cosimo de' Medici (Κοσμάς των Μεδίκων), αφού χάρη σ' αυτόν, η οικογένεια του έγινε προστάτρια των Τεχνών και μία από τις πιο οικονομικά ισχυρές οικογένειες της Ευρώπης.

Μετά το μυστηριώδη θάνατο του πατριάρχη της οικογένειας των Μεδίκων, Giovanni (Dustin Hoffman), οι δύο γιοι του, Cosimo (Richard Madden-Robb Stark από το 'Game of Thrones') και Lorenzo (Stuart Martin), αναλαμβάνουν να μάθουν ποιος κρύβεται πίσω από τη δολοφονία...

Brought to you by:

Το κανάλι MOVIES BEST HD διατίθεται από τις συνδρομητικές πλατφόρμες CABLENET και CYTAVISION

Το Ριάντ ιδρύει fund με τα «λύτρα» των συλληφθέντων πριγκίπων

100 δισ. δολ. ευελπιστεί να αποκομίσει το βασίλειο από αυτήν την κίνηση

Η Σαουδική Αραβία σχεδιάζει νέα επενδυτική εταιρεία για τη διαχείριση όσων κεφαλαίων συγκεντρώσει από μια ιδιόμορφη επιχείρηση που φαίνεται να αποδεικνύεται προσοδοφόρα. Πρόκειται για την εκστρατεία κατά της διαφθοράς, όπως αυτή έχει παρουσιασθεί από τον πρίγκιπα Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν, την κράτηση πλούσιων πολιτικών και επιχειρηματιών και την απελευθέρωσή τους με αντάλλαγμα μεγάλα ποσά. Τα λύτρα που έχει ήδη συγκεντρώσει το Ριάντ, αλλά και όσα ευελπιστεί να συγκεντρώσει, θα αποτελέσουν τα κεφάλαια της νέας επενδυτικής, σύμφωνα με πηγές προσκείμενες στην ηγεσία της χώρας. Ηδη ο πρίγκιπας Μιτέμπ μπιν Αμπντουλάχ, ένας από τους μεγαλύτερους σε ηλικία συλληφθέντες, έχει απελευθερωθεί από τα τέλη Νοεμβρίου καταβάλοντας λύτρα ύψους άνω του ενός δισ. δολαρίων. Σύμφωνα με τον γενικό εισαγγελέα του βασιλείου, οι Αρχές της Σαουδικής Αραβίας ελπίζουν να συνάψουν συμφωνίες με τους κρατούμενους σε διάστημα ολίγων εβδομάδων μετά τη σύλληψή τους.

Σε ό,τι αφορά το ύψος των κεφαλαίων που ενδέχεται να κερδίσει ο οίκος των Σαούντ από την ιδιόμορφη αυτή εκστρατεία, ο πρίγκιπας Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν υπολογίζει ότι μπορεί να φτάσουν έως και τα 100 δισ. δολάρια.

Γι' αυτό και το Ριάντ έχει προσλάβει συμβούλους που θα αποτιμήσουν την αξία και ενδεχομένως θα αναλάβουν να ρευστοποιήσουν όσα περιουσιακά στοιχεία τους εκχωρηθούν από τους συλληφθέντες, αλλά και θα τους παρέχουν τις υπηρεσίες τους για τη σύσταση της νέας επενδυτικής. Σύμφωνα με πηγές προσκείμενες στην ηγεσία του Ριάντ, θα συνδράμει στη διαχείριση της νέας επενδυτικής ο Χάνι Χαλαουάνι, επικεφαλής των άμεσων επενδύσεων στη Sanaa Investments, που αποτελεί τμήμα του κρατικού επενδυτικού

ΑΛΟΥΑΛΙΝΤ ΜΠΙΝ ΤΑΛΑΛ

Kingdom Holding

Η μετοχή της επενδυτικής εταιρείας του Σαουδάραβα πρίγκιπα Αλουαλίντ μπιν Ταλάλ σημείωσε ραγδαία πτώση μετά τη σύλληψή του και παρά τη μερική ανάκαμψή της παραμένει σε χαμηλά επίπεδα.

- ✓ **Η εταιρεία έχει χάσει σχεδόν το 1/5 της αξίας της από τη στιγμή της σύλληψης του ιδιοκτήτη της**
- ✓ **Σήμερα η αξία της ανέρχεται σε 8,5 δισ. δολ.**
- ✓ **Συνολικά, ο πλούτος του Αλουαλίντ ανέρχεται σε 16 δισ. δολ. έχοντας μειωθεί κατά 2 δισ. δολ.**

Ειδικοί σύμβουλοι παρέχουν τις υπηρεσίες τους για τη σύσταση της νέας επενδυτικής.

ταμείου των Σαούντ. Σημειώτέον ότι τις τελευταίες εβδομάδες ορισμένες από τις μεγαλύτερες τράπεζες της Ελβετίας έχουν αναφέρει στην ελβετική αρχή κατά του ξεπλύματος χρήματος «υπόπτες».

Την ίδια στιγμή, πάντως, η επικερδής αυτή επιχείρηση, και κατά τον ισχυρό άνδρα του Ριάντ εκστρατεία κατά της διαφθοράς,

κάθε άλλο παρά επωφελής αποβαίνει για την αξία των επενδύσεων και τον πλούτο του πρίγκιπα Αλουαλίντ μπιν Ταλάλ, η σύλληψη του οποίου έχει οδηγήσει τη μετοχή του επενδυτικού του κολοσσού σε ελεύθερη πτώση.

Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, το επενδυτικό «βασιλείο» του πρίγκιπα Αλουαλίντ, όπως χαρακτηρίζει η βρετανική εφημερίδα τον επενδυτικό του όμιλο Kingdom Holding Company (KHC), έχει χάσει σχεδόν το 1/5 της αξίας του από τη σύλληψή του έως σήμερα.

Η αξία του KHC έχει, έτσι, περιοριστεί στα 8,5 δισ. δολάρια, μειώνοντας αναλόγως και τη συνολική αξία του πλούτου του πρίγκιπα κατά 2 δισ. δολάρια, σε περίπου 16 δισ. δολάρια.

Πριν από τη σύλληψη του Αλουαλίντ, η περιουσία του, σύμφωνα με το περιοδικό Forbes, υπερέβαινε τα 18 δισ. δολάρια. Όπως επισημαίνει ο Ταλάλ αλ Μαϊμάν, διευθύνων σύμβουλος του KHC, η επενδυτική του πρίγκιπα Αλουαλίντ διαχειρίζεται περιουσιακά στοιχεία αξίας 12,5 δισ. δολαρίων σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η βρετανική εφημερίδα τονίζει, πάντως, ότι η κράτηση του εν λόγω πρίγκιπα έχει θορυβήσει στον KHC για την εξαγορά του 16% της σαουδαρβικής τράπεζας Fransi Bank από την Credit Agricole.

Με αύξηση επιτοκίων το αντίο της Γέλεν από το τιμόνι της Fed

Κατά το ένα τέταρτο της ποσοστιαίας μονάδας αύξησε το βασικό της επιτόκιο η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) στο φάσμα του 1,25% με 1,50%, επιβεβαιώνοντας τις εκτιμήσεις των οικονομικών αναλυτών και τις προσδοκίες της Wall Street. Είναι η τρίτη αύξηση του βασικού επιτοκίου μέσα στο 2017, με τους αξιωματούχους της Fed να αναγνωρίζουν ότι έχει ενισχυθεί η οικονομική δραστηριότητα στις ΗΠΑ.

Δεν υπήρξε καμία αλλαγή στις προβλέψεις της επιτροπής της Fed για την πορεία του βασικού επιτοκίου την επόμενη διετία, παρά το γεγονός ότι τα μέλη της προέβλεψαν την επιτάχυνση των βραχυπρόθεσμων ρυθμών ανάπτυξης. Από την επίσημη ανακοίνωση της Fed δεν προκύπτει προβληματισμός για την επιδείνωση των πληθωριστικών πιέσεων στην οικονομία από το νομοσχέδιο για τη φορολογική μεταρρύθμιση, αν, τελικά, περάσει από τη Γερουσία.

«Η οικονομική δραστηριότητα αυξάνεται σταθερά και η απασχόληση είναι ισχυρή», αναφέρει στην επίσημη ανακοίνωση. Η Fed προβλέπει ακόμη τρεις αυξήσεις το 2018 και το 2019, με το βασικό επιτόκιο να φθάνει στο 3,1% το 2020, δηλαδή λίγο υψηλότερα από το 2,8% που θεωρείται «ουδέτερο» μακροπρόθεσμα. Ταυτόχρονα, αναθεώρησε προς τα πάνω τις εκτιμήσεις για ανάπτυξη και προς τα κάτω για την ανεργία σε ό,τι αφορά το 2018.

Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ προβλέπει ότι το αμερικανικό ΑΕΠ θα αναρριχθεί στο 2,5% το 2018 και η ανεργία θα μειωθεί στο 3,9%. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Σεπτεμβρίου, ο ρυθμός ανάπτυξης αναμενόταν να διαμορφωθεί στο 2,1% και η ανεργία στο 4,1% το επόμενο έτος.

Το γεγονός ότι η Fed προβλέπει αύξηση του βασικού επιτοκίου στο 3,1% το 2020 έναντι του 2,8%, που θεωρεί ότι είναι ο μακροπρόθεσμος στόχος, μπορεί να κρύβει μια ανησυχία των αξιωματούχων για αύξηση του πληθωρισμού. Όμως δεν φαίνεται να υπάρχει προβληματισμός για το εγγύς μέλλον από το νομοσχέδιο για τη φορολογική μεταρρύθμιση του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ και των Ρεπουμπλικανών στο Κογκρέσο.

Η τετραετής θητεία της προέδρου

Η τετραετής θητεία της προέδρου της Fed Τζάνετ Γέλεν λήγει στις αρχές του 2018. Βασικό μέλημά της όλα αυτά τα χρόνια ήταν να διατηρηθεί χαλαρή η νομισματική πολιτική, για να συνεχιστεί η πτώση της ανεργίας και να αυξηθούν οι μισθοί.

Ο κύριος στόχος είναι το 2020 το βασικό επιτόκιο να φθάσει στο 3,1%.

της Fed Τζάνετ Γέλεν λήγει στις αρχές του 2018. Βασικό της μέλημα όλα αυτά τα χρόνια ήταν να διατηρηθεί χαλαρή η νομισματική πολιτική, για να συνεχιστεί η πτώση της ανεργίας και να αυξηθούν οι μισθοί. Ο διάδοχός της, Τζερόμ Πάουελ, δήλωσε ότι δεν υπάρχει λόγος να «υπερθερμανθεί η αμερικανική οικονομία», υπονοώντας ότι δεν θα διαφοροποιηθεί από την υφιστάμενη πολιτική της Fed. Πρόσφατα στοιχεία για την αμερικανική οικονομία έδειξαν μεγαλύτερη του αναμενόμενου ανάπτυξη το γ' τρίμηνο, υποχώρηση της ανεργίας στο 4,1% τον Νοέμβριο και ενίσχυση του πληθωρισμού στο 2,2% τον ίδιο μήνα.

REUTERS

Αύξηση εξαγορών στην Ευρώπη και μείωση στις ΗΠΑ

Στην Ευρώπη, η επιχειρηματική δραστηριότητα σε ό,τι αφορά τις εξαγορές και τις συγχωνεύσεις το 2017 ήταν πιο έντονη απ' ό,τι στις Ηνωμένες Πολιτείες. Συνήθως συνέβαινε το αντίθετο. Οι επενδυτές έστρεψαν το βλέμμα τους στη Γηραιά Ηπειρο, διότι η πορεία της οικονομίας της είναι σταθερή. Στις ΗΠΑ έχει διαμορφωθεί κλίμα αβεβαιότητας εξαιτίας των εκκρεμοτήτων σχετικά με τη μείωση του φόρου των επιχειρήσεων. Το 2017, οι εξαγορές ευρωπαϊκών εταιρειών αυξήθηκαν κατά 23% σε σχέση με το 2016 και η αξία τους ήταν συνολικά 680 δισ. δολάρια. Εν τω μεταξύ, η έντονη κινητικότητα συνεχίζεται και αυτές τις ημέρες, λίγο πριν από το τέλος της χρονιάς. Στον κλάδο της υψηλής τεχνολογίας, η γαλλική Atos εκδήλωσε την πρόθεσή της να αποκτήσει την Gemalto αντί 5,1 δισ. δολαρίων, ενώ η επίσης γαλλική εταιρεία διαχείρισης εμπορικών κέντρων Unibail-Rodamco απέκτησε την αυστραλέζικη Westfield αντί σχεδόν 16 δισ. δολαρίων.

Η εικόνα είναι διαφορετική στις Ηνωμένες Πολιτείες, με την αξία

των συμφωνιών που ανακοινώθηκαν να έχει μειωθεί κατά σχεδόν 30%, στο 1,1 τρισ. δολάρια φέτος, εν συγκρίσει με το 2016. Πρόκειται για τα χαμηλότερα επίπεδα από το 2013 και μετά. Στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας το 2017 έφερε καλά νέα. Οι εξαγορές και οι συμφωνίες φθάνουν σε αξία τα 626 δισ. δολάρια, δηλαδή στα ίδια επίπεδα με εκείνα του 2016. Θα πρέπει να αναφερθεί στο σημείο αυτό ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες εξακολουθούν να αντιστοιχούν στο 44% του συνολικού παγκόσμιου όγκου σε εξαγορές και συγχωνεύσεις. Ωστόσο πρόκειται για το χαμηλότερο ποσοστό των τελευταίων επτά ετών. Στην Ευρώπη, πάντως, η συμμετοχή στο σύνολο φθάνει το 27% που είναι και το υψηλότερο ποσοστό τα τελευταία έξι χρόνια.

Κατά τον Γουίλιαμ Ράκερ, διευθύνοντα σύμβουλο της εταιρείας συμβούλων Lazard, «η Ευρώπη διέρχεται περίοδο οικονομικής αναγέννησης και αυτή θα συνεχίσει και το 2018. Οι μακροοικονομικές συνθήκες είναι υποστηρικτικές, η εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων επανήλθε και ενε-

Το 2017, η γαλλική Essilor εξαγόρασε την ιταλική Luxottica αντί 24 δισ. δολαρίων. Η έντονη κινητικότητα συνεχίζεται και αυτές τις ημέρες, λίγο πριν από το τέλος της χρονιάς.

γοποιείται η διαδικασία εξαγορών και συγχωνεύσεων». Αν και υπάρχουν αυτές οι ευνοϊκές εξελίξεις, ο όγκος των εξαγορών και των συγχωνεύσεων σε παγκόσμια κλίμακα διαμορφώνεται στα χαμηλότερα επίπεδα τετραετίας.

Το 2015 και το 2016, η αξία των επιχειρηματικών συμφωνιών είχε ξεπεράσει τα 3 τρισ. δολάρια σε

ετήσια βάση, ενώ μέχρι στιγμής η αντίστοιχη αξία φθάνει σχεδόν τα 2,5 τρισ. δολάρια. Ειδικότερα, οι εξαγορές που έκαναν κινεζικοί όμιλοι και αφορούσαν ξένες εταιρείες εμφάνισαν δραστική μείωση. Κι αυτό έχει να κάνει με το ότι η κινεζική κυβέρνηση επέβαλε πολύ πιο αυστηρούς όρους στον έλεγχο της κίνησης κεφαλαίων.

Το 2017 ξεκίνησε με ορισμένες από τις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές συμφωνίες: η γαλλική Essilor εξαγόρασε την ιταλική Luxottica αντί 24 δισ. δολαρίων και η αμερικανική Johnson&Johnson την ελβετική Actelion.

Ενα ακόμα κίνητρο για εξαγορές και συγχωνεύσεις είναι ότι οι επι κεφαλές των ομίλων θέλουν να απαλλαγούν από δευτερεύουσες δραστηριότητες. Η Walt Disney ετοιμάζεται να αποκτήσει τα περισσότερα περιουσιακά στοιχεία της 21st Century Fox. Αν ευδοθεί, την επόμενη χρονιά, η εξαγορά της Qualcomm από την Broadcom με τίμημα 105 δισ. δολαρίων, αυτή θα είναι η μεγαλύτερη επιχειρηματική συμφωνία στον κλάδο της υψηλής τεχνολογίας.

BLOOMBERG

ΣΥΝΔΕΣΗ ΟΠΤΙΚΩΝ ΙΝΩΝ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Με το μεγαλύτερο ιδιωτικό δίκτυο οπτικών ινών, που επεκτείνεται συνεχώς, η **MTN Business** βρίσκεται **ακόμη πιο κοντά στην επιχείρησή σας, ανεξαρτήτως μεγέθους**, για να σας παρέχει **την πιο γρήγορη, αξιόπιστη** και πλέον **οικονομική σύνδεση στο διαδίκτυο μέσω οπτικών ινών**.

Μάθετε περισσότερα στο www.mtnbusiness.com.cy ή καλώντας τη **Γραμμή Υποστήριξης της MTN Business στο 131** ή επισκεφθείτε ένα από τα **MTN Business Centers σε Λευκωσία ή Λεμεσό**.

80 δημόσιοι υπάλληλοι σε 2 κτίρια 80.000 τ.μ. που κοστίζουν 6 εκατ. ετησίως...

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Τη στιγμή που συνεχίζεται η διώξη των στελεχών του ΤΑΙΠΕΔ για την πώληση και επαναμίσθωση των 28 ακινήτων του Δημοσίου αντί του ύψους των 261 εκατ. ευρώ, ακόμη παραμένουν άδεια δύο, ίσως τα πιο emblematicά κτίρια της συγκεκριμένης συμφωνίας. Πρόκειται για το κτίριο των καπνοθηκών «Κεράννης» στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη (Πειραιάς) και το πρώην Κέντρο Γραπτού Τύπου στο Μαρούσι. Τα κτίρια προσφέρουν αθροιστικά 80.000 τ.μ. στεγασμένου χώρου, αλλά παραμένουν κενά εδώ και πολλά χρόνια και παρά το γεγονός

Ερημο παραμένει το κτίριο της «Κεράνης», στον Πειραιά.

ότι το ελληνικό Δημόσιο, από το 2014 καταβάλλει 6 εκατ. ευρώ ετήσιο μίσθωμα.

Ειδικότερα, στα δύο κτίρια εργάζονται περί τους 80 δημόσιους υπαλλήλους. Αντιστοιχούν έτσι σχεδόν 1.000 τ.μ. σε κάθε εργαζόμενο. Και όπως είχε πει στη Βουλή ο πρώην αν. υπουργός Οικονομικών Τρύφων Αλεξιάδης, με το λειτουργικό κόστος τους οι υπάλληλοι αυτοί θα ήταν οικονομικότερο να είχαν στεγαστεί σε 4στερα ξενοδοχεία ώστε να έχουν και το πρωινό τους. Δυστυχώς, τα Χριστούγεννα του 2017 έχουν φτάσει και η υπόσχεση που είχε δώσει ο κ. Αλεξιάδης για τη μεταφορά υπηρεσιών του υπ. Οικονομικών στο κτίριο της «Κεράνης» δεν επαληθεύτηκε. Επίσης, δεν επαληθεύεται η υπόσχεση του

υπουργού Οικονομικών Ευκλείδη Τσακαλώτου να μεταφέρει στο ίδιο κτίριο το υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, παρά τις προσπάθειες που γίνονται.

Η διαδικασία έχει ξεκινήσει, ειδικά μετά την αποτυχία της χώρας να προσελκύσει τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (European Medicines Agency), αλλά σίγουρα θα καθυστερήσει.

Η υπόθεση, όμως, αυτή του ΕΜΑ ανέδειξε τις ανεδαφικές αιτιάσεις όσων δεν ήθελαν να στεγαστούν εκεί, όπως συνδικαλιστές εφοριακοί, δικηγόροι του Πειραιά κ.λπ. «Το κτίριο επελέγη, έστω και έβδομο μέσα από 19 κτίρια της Ευρώπης, για να στεγάσει μια κοινοτική κεντρική υπηρεσία, αλλά δεν μπορούσε να στεγάσει τους Έλληνες δημοσίους υπαλλήλους...», παραδέχεται ειρωνικά στέλεχος της αγοράς. Τη μια οι συνδικαλιστές εντόπιζαν προβλήματα μιάντου, στατικές κ.ά., την άλλη δεν ήθελαν «να νομιμοποιήσουν το σκάνδαλο του ΤΑΙΠΕΔ» κ.ο.κ.

Μάλιστα, οι δικηγόροι του Πειραιά που έχουν χτίσει τα δικηγορικά τους γραφεία δίπλα στα ερείπια των σημερινών δικαστηρίων, προσέφυγαν καταθέτοντας μνητάρια αναφορά για το «σκάνδαλο του ΤΑΙΠΕΔ», η οποία, το περασμένο καλοκαίρι, κόντευε να στερήσει από τη χώρα την εκταμίευση της δόσης των 8,5 δισ. ευρώ.

Αξιοσημείωτο είναι ότι, ακόμη και με το νέο συμβόλαιο των 2,65 εκατ. ευρώ ετησίως που σύναψε το ΤΑΙΠΕΔ, το κτίριο «Κεράνης» είναι πολύ πιο φθινό σε σχέση με τα μισθώματα που πληρώνει σήμερα το ΥΠΟΙΚ. «Πληρώνουμε (το κτίριο “Κεράνης”) 5,6 ευρώ ανά τ.μ., αυτό είναι το ενοίκιο που αντιστοιχεί, ενώ στα άλλα κτίρια (του ΥΠΟΙΚ), που είναι πολύ χειρότερα, χωρίς πάρκινγκ, πληρώνουμε 11,56 ευρώ, 9,92 ευρώ, 14,50 ευρώ, 14,60 ευρώ, 13,50 ευρώ το τ.μ.», είχε πει ο κ. Αλεξιάδης στη Βουλή, απαντώντας σε σχετική ερώτηση. «Θα άξιζε», προσθέτει καλά ενημερωμένη πηγή για το θέμα αυτό, «να εξετάσει κάποιος από ποιους νοικιάζει τα κτίριά του τόσο το ΥΠΟΙΚ, όσο και τα άλλα υπουργεία που ήταν να μεταφερθούν στο κτίριο “Κεράνης”». Το ΥΠΟΙΚ, σύμφωνα με τα στοιχεία του κ. Αλεξιάδη, θα μπορούσε να εξοικονομήσει 6 εκατ. ευρώ, σε σύνολο 24 εκατ. που καταβάλλει ετησίως σε ενοίκια.

Ανάσα στις κατασκευές με νέα δημόσια έργα 1,5 δισ. το 2018

Ξεκινάει άμεσα η υλοποίησή τους, ακολουθούν σημαντικές δημοπρατήσεις

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ**

Εργα υποδομών αξίας της τάξεως του 1,5 δισ. ευρώ αναμένεται να ξεκινήσουν να κατασκευάζονται το 2018, προσφέροντας σημαντική ανάσα στον κλάδο, ο οποίος παράλληλα έχει στραμμένο το βλέμμα του και στους πολύ κρίσιμους διαγωνισμούς που επίσης αναμένεται να προκηρυχθούν ή να ολοκληρωθούν (επιλογή αναδόχου) τον επόμενο χρόνο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η νέα γραμμή 4 του μετρό της Αθήνας, ένα έργο αξίας 1,8 δισ. ευρώ, αλλά και ο βόρειος άξονας της Κρήτης (τμήμα Ηράκλειο - Χανιά), του οποίου ο προϋπολογισμός είναι πιθανόν να ξεπεράσει το 1 δισ. ευρώ.

Μάλιστα, είναι τέτοιο το μέγεθος των σχετικών έργων, ιδίως εν μέσω της μεγαλύτερης κατασκευαστικής ένδειας των τελευταίων δεκαετιών, που εν πολλοίς θα διαμορφώσουν το μελλοντικό τοπίο για τον κλάδο, ξεχωρίζοντας τους κατασκευαστικούς ομίλους σε «νικητές» και «ηττημένους», ανάλογα με το ποιος θα επικρατήσει στους σχετικούς διαγωνισμούς και κυρίως με τι όρους. Αν, για παράδειγμα, το ποσοστό της έκπτωσης είναι υπερβολικό, είναι πιθανό κάποια από τα έργα να εκτελεστούν με εργαλαβική ζημία, κάτι που ήδη απομείνει η καθυστερημένη για τον κλάδο. Αρχής γενομένης από τα έργα που βρίσκονται στον «προθάλαμο» της εκίνησης, ξεχωρίζουν το νότιο τμήμα του άξονα Ε65 (Λαμία - Ευ-

	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΕΞΕΛΙΞΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
Νέο αεροδρόμιο Καστελλίου Ηρακλείου Κρήτης	480 εκατ. ευρώ	Η κατασκευή θα ξεκινήσει εντός του δεύτερου τριμήνου του 2018
Αυτοκινητόδρομος Πάτρα - Πύργος	450 εκατ. ευρώ	Προς εκκίνηση των έργων εντός του 2018
Αυτοκινητόδρομος Ε65 (Νότιο Τμήμα Λαμία - Ξυνιάδα)	300 εκατ. ευρώ	Εκκίνηση το πρώτο τρίμηνο του 2018
Εργολαβία ολοκλήρωσης Αρβρακίας Οδού	165 εκατ. ευρώ	Εκκίνηση εντός του 2018
Υποθαλάσσια ζεύξη Σαλαμίνας - Περάματος	350 εκατ. ευρώ	Ολοκλήρωση διαγωνισμού εντός του 2018
Αυτοκινητόδρομος Κρήτης (ΒΟΑΚ, τμήμα Χανιά - Αγ. Νικόλαος)	1,1 δισ. ευρώ	Προκήρυξη διαγωνισμού τις προσεχείς ημέρες ή αρχές 2018
Νέα Γραμμή 4 ΜΕΤΡΟ Αθήνας	1,45 δισ. ευρώ	Επιλογή αναδόχου εντός του 2018
Υπογειοποίηση σιδηροδρόμου (Ξεπόλια)	120 εκατ. ευρώ	Επιλογή αναδόχου κι έναρξη εργασιών εντός του πρώτου τριμήνου του 2018
Οδική παράκαμψη Χαλκίδας	260 εκατ. ευρώ	Προκήρυξη διαγωνισμού εντός του 2018

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

νιαδα), ένα έργο 300 εκατ. ευρώ που πρόσφατα εξασφάλισε χρηματοδότηση και προβλέπεται να ξεκινήσει να κατασκευάζεται από την ανάδοχο ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ. Προσπάθειες καταβάλλονται για την εκκίνηση εντός του 2018 του διαγωνισμού και για το βόρειο σκέλος του Ε65, από τα Τρίκαλα μέχρι την Εγνατία Οδό. Σε τροχιά υλοποίησης θα βρεθεί προς το δεύτερο τρίμηνο του 2018 και το νέο αεροδρόμιο στο Καστέλλι του Ηρακλείου Κρήτης, έργο 480 εκατ. ευρώ, που θα κατασκευαστεί επίσης από τη ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ. Η διαδικασία της υπογραφής της σχετικής σύμβασης και κύρωσής της από τη Βουλή προβλέπεται να ολοκληρωθεί εντός του πρώτου τριμήνου του νέου έτους.

Την ίδια περίοδο εκτιμάται ότι

θα είναι εφικτή η ολοκλήρωση ακόμα ενός διαγωνισμού και συγκεκριμένα της υποθαλάσσιας οδικής σύνδεσης Σαλαμίνας-Περάματος, ένα έργο παραχώρησης με κόστος της τάξεως των 350 εκατ. ευρώ, για το οποίο ενδιαφέρον έχει εκδηλωθεί στο πλαίσιο του σχετικού διαγωνισμού από τη ΜΕΤΚΑ, τη ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και την κοινοπραξία Ακτωρ Παραχωρήσεις - Vinci Concessions - Vinci Highways. Εντός του 2018 θα ολοκληρωθεί επίσης ο διαγωνισμός για την κατασκευή της νέας γραμμής 4 του μετρό, το μεγαλύτερο από τα έργα της νέας γενιάς, συνολικού προϋπολογισμού 1,45 δισ. ευρώ. Πάντως, αμφότερα τα εν λόγω έργα θεωρείται πολύ δύσκολο να ξεκινήσουν να κατασκευάζονται πριν από την έλευση του 2019.

Τις προσεχείς ημέρες αναμένεται και η προκήρυξη του διαγωνισμού για δύο τμήματα του βόρειου οδικού άξονα Κρήτης από τα Χανιά προς τον Άγιο Νικόλαο, ενώ στις αρχές του 2018 θα επιλεγεί ανάδοχος και για την υπογειοποίηση του σιδηροδρόμου στην περιοχή των Ξεπολίων, έργο αξίας 120 εκατ. ευρώ. Το 2018 θα προκηρυχθεί εκτός απροόπτου και η οδική παράκαμψη Χαλκίδας, έργο της τάξεως των 260 εκατ. ευρώ, που θα διευκολύνει την οδική πρόσβαση από Αθήνα προς Χαλκίδα και κυρίως το βόρειο τμήμα της Εύβοιας. Παράλληλα, στο στάδιο της προετοιμασίας βρίσκονται κι άλλα σημαντικά έργα, όπως οι επεκτάσεις της Αττικής Οδού και του προαστιακού σιδηροδρόμου προς το Λαύριο.

Κατά 18% αυξήθηκαν τα ενοίκια στην Ερμού το 9μηνο

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ**

Με αύξηση των τιμών ενοικίασης καταστημάτων της τάξεως του 18% ολοκληρώθηκε το φετινό εννιάμηνο για την αγορά ακινήτων της οδού Ερμού, η οποία μοιάζει να έχει αφήσει οριστικά στον παρελθόν την κρίση, δικαιώνοντας τους επενδυτές αλλά και τις αλυσίδες που τοποθετήθηκαν έγκαιρα στα κενά ακίνητα που είχαν προκύψει. Σύμφωνα με στοιχεία της τελευταίας έκθεσης της εταιρείας παροχής υπηρεσιών ακινήτων

Proprius, για το τρίτο τρίμηνο, το μέσο μηνιαίο μίσθωμα στην οδό Ερμού ανέρχεται πλέον σε 230 ευρώ/τ.μ., αυξημένο κατά 17,9% έναντι του αντίστοιχου περυσινού διαστήματος. Παράλληλα, από τα σχετικά στοιχεία προκύπτει και μια ξεκάθαρη επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου των ενοικίων στη δημοφιλέστερη εμπορική οδό της χώρας, καθώς κατά το προηγούμενο τρίμηνο η ετήσια αύξηση είχε διαμορφωθεί σε 12,8%. Σημειωτέον ότι στην τελευταία ετήσια έκθεση της Cushman & Wakefield,

την οποία εκπροσωπεί στην ελληνική αγορά η Proprius, η οδός Ερμού εμφανίζεται στη 19η θέση της παγκόσμιας κατάταξης των 67 ακριβότερων εμπορικών δρόμων, έχοντας αναρριχηθεί κατά έξι θέσεις, από την περυσινή 25η θέση. Υπενθυμίζεται ότι στο απόγειο της κρίσης στην αγορά των εμπορικών καταστημάτων, το 2013, η οδός Ερμού είχε υποχωρήσει μέχρι και την 31η θέση στη σχετική λίστα που επιμελείται η Cushman & Wakefield, προτού αρχίσει να αναρριχάται έκτοτε.

Στον αντίποδα, κατά την περίοδο πριν από την οικονομική κρίση, η Ερμού είχε φτάσει μέχρι και την πρώτη δεκάδα παγκοσμίως, καθώς το μέσο ενοίκιο είχε ανέλθει σε 360 ευρώ/τ.μ. σε μηνιαία βάση, προτού υποχωρήσει μέχρι τα 150 ευρώ/τ.μ.

Ανοδικά κινούνται και τα ενοίκια σε άλλες δημοφιλείς εμπορικές «πιάτσες», όπως η Γλυφάδα (Μεταξά) και η Κηφισιά (Κολοκοτρώνη), όπου το μέσο ενοίκιο διαμορφώνεται πλέον σε 120 ευρώ/τ.μ. και 115 ευρώ/τ.μ.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Ματιές σε μια 19χρονη διαδρομή

Προχθές έκλεισα 19 χρόνια καθημερινής, έμπρακτης και βαθειάς τριβής με το αντικείμενο της ακίνητης περιουσίας. Οι εμπειρίες δεν χωράνε σε ένα άρθρο μερικών εκατοντάδων λέξεων η για σας τις μεταφέρω, κάτι που μάλλον θα πετύχαιναν κάποιοι τόμοι βιβλίων για να αποδώσουν σωστά αυτό. Καθ' όλη τη διαδρομή αυτή, έβλεπα για πάντα σαν μια νέα πρόκληση. Και πώς να μην το έβλεπα με αυτό τον τρόπο αφού το πρώτο πράγμα που οφείλεις να παρατηρήσεις είναι πως ποτέ, μα ποτέ, δύο ακίνητα δεν είναι τα ίδια. Το καθένα έχει τουλάχιστον ένα χαρακτηριστικό που θα το διαφοροποιήσει από το φαινομενικά «δίδυμο αδελφάκι» του. Και αυτή η διαφοροποίηση – όσο μικρή και ανεπαίσθητη και αν είναι – μπορεί να διαδραματίζει πολυσήμαντο λόγο διαφοροποίησης της αξίας του. Γι' αυτό, λοιπόν, πάντα αντιμετωπίζω το κάθε ακίνητο με σεβασμό, προσδίδοντάς του τη μέγιστη σημασία επειδή απώτερος σκοπός είναι η κατάληξη σε μια αξία που αντικειμενικά φέρει σε κάθε χρονικό σημείο της ύπαρξής του.

Μια μη αντικειμενική αξία δεν βοηθά κανένα. Αν ένα ακίνητο υπο-

εκτιμείται τότε αισχροκερδείς ο αγοραστής έναντι του πωλητή. Αν υπερεκτιμείται, τότε είτε μένει στα αζήτητα επειδή κανένας σώφρων αγοραστής δεν θα το αγοράσει και ο πωλητής χάνει ή αν το αγοράσει, τότε ο αγοραστής μπήκε σε μια επένδυση σε υψηλή τιμή που αυξάνει το ρίσκο του. Με παρόμοια λογική, ένα υπερεκτιμημένο ακίνητο αυξάνει το ρίσκο ενός δανειστή που το υποθηκεύει και ενδεχομένως του ιδιοκτήτη/ δανειζόμενου σε μελλοντικό στάδιο όταν οι συνθήκες γυρίσουν σε αρνητικό περιβάλλον. Πολλές φορές η άσκηση της εκτίμησης της αξίας καταλήγει να είναι σύγκριση μεταξύ του αριθμού που υπολογίζεις και της ζητούμενης τιμής πώλησης. Αν είσαι αντικειμενικός τότε κανένα πρόβλημα. Μπορείς άνετα να ανακατίσεις «δυνάτα» επιχειρήματα του στυλ «μα ο τάδε μου το εκτίμησε τόσο», ή «προχτές μου έδωσαν τόσο και δεν το έδωσα...». Εκεί που είναι πιθανόν να αντιμετωπίσεις μεγαλύτερη πρόκληση, είναι στην περίπτωση που στην αντίπερα όχθη είναι τρεις άλλοι που βρίσκονται κοντά στους ισχυρισμούς τους ως προς την αξία και ενώ γνωρίζεις πως συνεννοή-

θηκαν, δεν μπορείς να το αποδείξεις... Αλλά αν είσαι αντικειμενικός τότε και πάλι είναι διαχειρίσιμο, μιας και πω πως η αγορά στην πορεία του χρόνου θα σε δικαιώσει.

Ευτύχια στο να συνεισφέρω με τον δικό μου τρόπο σε βελτιώσεις νομοθεσιών, κανονισμών, πολιτικών πρακτικών, δημιουργία νομολογιών, με οφέλη προς το σύνολο. Φυσικά, ακόμα υπάρχουν εκατοντάδες πράγματα που μπορούν να γίνουν για να δημιουργηθεί μια πραγματικά διαφανής κτηματαγορά και ένα σωστό πλαίσιο λειτουργίας της και συχνά ενόνην τη φωνή μου με όσους άλλους συναδέλφους και εκπροσώπους συγγενικών επαγγελματιών προς αυτή την κατεύθυνση. Για κάποια πράγματα έχει μαλλιάσει η γλώσσα μου. Ξεκίνησα με το να βλέπω μια κτηματαγορά που πήγαινε σαν ένα μικρό караβάκι σε ήρεμα νερά. Οι τότε ιθύνοντες θεωρούσαν ότι «η γη δεν χάνει...», ότι υπάρχει μια «φυσική ετήσια αύξηση στις τιμές προς 10%...», ότι για να υπολογίσεις το ενοίκιο «βάλλεις 100 λίρες πάνω ανά δωμάτιο...». Μιλούσες για spreadsheet και πόουν εξωγήινους επειδή τα Party's Tables ήταν το ευαγγέλιο

του εκτιμητή – ενώ κανονικά ήταν αρχαίο κειμήλιο. Διαχωρίζαν τις διαφορετικές αξίες από την προσφορά και τη ζήτηση, επειδή δεν είχαν αντίληψη πως όλα τα δεδομένα και μεταβλητές αποτελούν το σύστημα της προσφοράς και της ζήτησης. Μάλιστα, θυμάμαι πριν από κάτι χρόνια κάποιο να μου λέει, «... αφέσκει μου που στις εκτιμήσεις σου και στις αναλύσεις σου βάλλεις και τα οικονομικά μέσα και συνδέεις το ωραία...», επειδή στην αντίληψη κάποιων το ακίνητο ήταν κάτι το ξεχωριστό – κάτι πιο ιερό – που ξεφευγε από τα όρια της οικονομικής συμπεριφοράς και ανάλυσης.

Στην προσπάθειά μου στις αρχές να ανακαλύψω τον τρόπο τιμολόγησης των διαμερισμάτων και των κατοικιών από τους developers άκουσα και το εξής ευφάνταστο: «... εμείς δαμέ έχουμεν τα ούλλα υπολογισμένα μέχρι το τελευταίο σεντ. Αν ξέρω πως σήμερα κτιζώ την πολυκατοικία με £320/ τετ. μ., στην επόμενη πολυκατοικία βάλλω ένα δεκαλίρι πάνω τζάι είμαι σούπερ-καλυμμένος. Έσ'ει λάθος;...». Ομολογούμενος πέρασε στιγμαία από το μυαλό μου να δεθώ πάνω σε ένα πύραυλο και να εκτοξευθώ

σε άλλο πλανητικό σύστημα, αλλά είπα στον εαυτό μου, «κάνε υπομονή...».

Έζησα την εποχή πριν από τη ζήτηση του χρηματιστηρίου που κάθονταν κάποιοι και έβλεπαν τη μετοχή που τους ενδιέφερε να ήταν «στακκαρισμένη» και να μην κουνιέται είτε προς τα πάνω ή προς τα κάτω. Και με το ζήτημα του χρηματιστηρίου όλοι να βάζουν μέσο να κρατήσουν ένα τραπέζι στο Le Café για να αναλύσουν την πληροφορήσή τους γιατί η τάδε εταιρεία θα «πετάσει» και θα κάνει limit-up, άσχετα αν αντιπροσώπευε ένα κλειστό εργοστάσιο, ή σε ποια εταιρεία μπορούσαν να πάρουν private placement για να κάνουν τις (δαμνικές) δέκα τους χιλιάδες, ένα εκατομμύριο. Την ίδια ώρα παρακαλούσαμε αυτούς που έβγαζαν το (ονομαστικό) κέρδος τους, να επενδύσουν μέρος του και σε κάποιο ακίνητο και γύριζαν από την άλλη. Μετά από δύο χρόνια έκλαιγαν επειδή το χρηματιστήριο ήταν – λένε – απάτη και τους τα έφαγαν. Κάτι μου θυμίζει από το σήμερα...

Το 2004 το χρηματιστήριο ξεχάστηκε και άρχισε η κτηματαγορά. Έγιναν όλοι κτηματομεσίτες, εκτι-

μητές, σύμβουλοι και developers. Τα πούρα μικρυναν, τα κουστούμια αντικαταστάθηκαν με τα Moschino και τα Armani Jeans. «Τρέξετε να προλάβετε την ένταξη μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση...», «... βουράτε να προλάβετε τον ΦΠΑ...», ο άλλος παράνομος μεσίτης έκανε δουροφορικό κανάλι για να πουλά σε άγγλους, ο άλλος πουλούσε 100 διαμερίσματα τον μήνα στο χαρτί σε ξένους «επενδυτές», με προκαταβολή χίλιες λίρες και δέσμευση να τους τα πουλήσει σε άλλους επενδυτές (θύματα), πριν τα παραλάβουν κτισμένα για να καρπωθούν το κέρδος της υπεραξίας... Και οι τράπεζες δάνειζαν τους developers για να πληρώσουν τις προμήθειες στους παράνομους και να μισοκτιίζουν τα projects..., αλλά τα bonus ήταν δελεαστικά... Το πάρτυ καλά κρατούσε ώσπου και έλειψαν οι σαμπάνιες, ξεκουρδίστηκαν τα μουζούκια και χρεοκόπησε το σύμπαν. Το ξαναζωντανέψαμε. Κι εγώ, εδώ στον αγώνα! Νομίζω πως τα είδα όλα, ... ή μήπως όχι;

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Τα ανθρωπάκια και ο κόσμος μας

Παρουσιάζεται αναδρομική έκθεση «Εμείς ο Ένας» του Γιάννη Γαίτη στην γκαλερί Golden Gallery By Karatays. Στην έκθεση θα παρουσιαστούν έργα από όλες τις καλλιτεχνικές εκφάνσεις του καλλιτέχνη. **Σελ. 3**

ΙΔΕΕΣ

Ο Παρθενώνας η Αθήνα και η Παναγία

Σελ. 4

ΙΣΤΟΡΙΑ

Μια άγνωστη πτυχή της ιστορίας των ΗΠΑ

Η εκδίωξη των Εβραίων από το Κεντάκι με εντολή του μετέπειτα προέδρου των ΗΠΑ, Οδυσσέα Γκραντ και η μεταμέλειά του. Ο Αβραάμ Λίνκολν ανακάλεσε αργότερα τη διαταγή. **Σελ. 5**

ΕΚΘΕΣΗ

Η έκθεση «Ολκάς ΙΙ» Ταξιδεύει και στην Κωνσταντινούπολη

Σελ. 8

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Ώφεις μιας Λάρνακας που πλέον δεν υπάρχει, που παραμένει, ωστόσο, ζωντανή χάρη στις προσπάθειες ενός φωτισμένου ανθρώπου, του Φοίβου Σταυρίδη.

Μια πόλη, χίλιες εικόνες

Δεκατρείς ιστορικές φωτογραφίες της Λάρνακας από το υλικό του Ιδρύματος Φοίβου Σταυρίδη – Αρχεία Λάρνακας

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Η πόλη της Λάρνακας ακολούθησε μία φυσιολογική κυκλική πορεία στον χρόνο, από το αρχαίο Κίτιο, που ιδρύθηκε τον 14ο αιώνα π.Χ., έγινε μία πολύ σημαντική φοινικική αποικία και προχώρησε στους αρχαϊκούς και ιστορικούς χρόνους με την πολιορκία της πόλης από τον Κίμωννα να τη βάζει στο προσκήνιο. Γενέτειρα του σπουδαίου φιλόσοφου Ζήνωνα, του ιδρυτή της Στωϊκής Σχολής, εκχριστιανίστηκε τον 1ο μ.Χ. αιώνα από τον Άγιο Λάζαρο, ο οποίος, σύμφωνα με την παράδοση, υπήρξε και ο πρώτος επίσκοπος της πόλης. Στα βυζαντινά και μεσαιωνικά χρόνια η πόλη του Ζήνωνα, ο τόπος θανάτου του Αγίου Λαζάρου, κατά κάποιο τρόπο αποσύρθηκε από τα ιστορικά δρώμενα, ώσπου προς το τέλος του 14ου αιώνα το λιμάνι της θα αποκτήσει σημαίνοντα ρόλο στο κυπριακό εμπόριο, εξαιτίας της κατάληψης του λιμανιού της Αμμοχώστου από τους Γενουάτες.

Έκτοτε, λοιπόν, η Λάρνακα θα αρχίσει ν' ανακάμπτει εμπορικά, οι περιώνυμες αλυκές της και το ασφαλές λιμάνι της θα γίνουν μοχλοί ανάπτυξης, που θα διατηρήσουν την πόλη στην κορυφή έως και τις αρχές του 20ού αιώνα. Τα κουσούλατα και η ασυλία που προσφέρουν, οι Ευρωπαίοι έμποροι και οι οικογενείς τους που εγκαθίστανται στην πόλη θα της προσδώσουν μία ευρωπαϊκή ταυτότητα, που καμία άλλη πόλη της Κύπρου δεν έχει ακόμα. Αργότερα, άλλες ιστορικές συγκυρίες, και επειδή οι χρόνοι παρέρχονται... η Λάρνακα θα χάσει κάτι από τη λάμψη των περασμένων αιώνων και ο ρόλος της πλέον θα είναι δευτερευών, χωρίς όμως το παρελθόν της να λησμονείται. Φωτισμένοι Λαρνακείς, γηγενείς και εξ υιοθεσίας, προσπάθησαν και κατάφεραν εν πολλοίς να δώσουν πίσω στην πόλη του Ζήνωνα ό,τι η ιστορική λήθη και οι αμνήμονες εποχές της αφαίρεσαν.

Μνήμη Λάρνακας

Η πόλη της Λάρνακας ευτύχησε να γεννήσει, μεταξύ άλλων, τον Φοίβο Σταυρίδη, έναν άνθρωπο που έβαλε σκοπό της ζωής του να μην αφήσει την πόλη του βορά της λήθης, να μην επιτρέψει στον χρόνο να κατισχύσει της ιστορίας της Λάρνακας. Ο Φοίβος Σταυρίδης μά-

ζεψε ό,τι οι άλλοι πετούσαν, συγκέντρωνε τόμους βιβλίων και περιοδικών που αφορούσαν την πόλη, ήθελε να περισώσει τη μνήμη μέσω των φωτογραφιών και των εφημερών. Το υλικό που συγκέντρωσε, με κόπους και αφόρητα έξοδα, φυλάσσονταν στο αυτοσχέδιο αρχείο-βιβλιοθήκη του στο γκαράζ του σπιτιού του, και ένας χώρος ψυχρός και χωρίς ταυτότητα, έγινε το δεύτερο φαρμακείο για τον Φοίβο, μόνο που σε αυτό θεράπευε την ψυχή του, γράφοντας ποίηση, διαβάζοντας και συγκεντρώνοντας τους φίλους του για φιλολογικές και λογοτεχνικές συζητήσεις.

Όλος αυτός ο πλούτος, με επιθυμία του, μετά τον θάνατό του, το 2012, κληροδοτήθηκε στην πόλη που λάτρεψε όσο λίγος, και δημι-

Η έκδοση για πρώτη φορά φέτος του ημερολογίου με τίτλο «Το Ημερολόγιο της Παλιάς Λάρνακας», έχει ως στόχο την ετήσια προώθηση του φωτογραφικού υλικού του Αρχείου που αφορά την πόλη.

ουργήθηκε το Ίδρυμα Φοίβου Σταυρίδη – Αρχεία Λάρνακας, το οποίο σήμερα χωρίς ίχνος υπερβολής είναι μία κιβωτός της ιστορικής μνήμης, ένας φορέας πολιτιστικός που μπορεί να τροφοδοτήσει γενιές ολόκληρες ερευνητών και μελετητών. Στο πλαίσιο ανάδειξης, λοιπόν, του πολύ πλούσιου υλικού που φυλάσσεται στο ιστορικό κτήριο της Οθωμανικής Τράπεζας το Ίδρυμα Φοίβου Σταυρίδη – Αρχεία Λάρνακας προσπαθεί να διασώσει το αρχαικό υλικό που αφορά την ιστορία της πόλης του Ζήνωνα και να ευαισθητοποιήσει το κοινό σχετικά με τη σημασία των αρχαικών ιστορικών τεκμηρίων. Πρώτιστο μέλημα του Ιδρύματος ήταν να ξεκινήσει σειρά ερευνητικών προγραμμάτων και εκδηλώσεων επικεντρωμένη

Το Ίδρυμα Φοίβου Σταυρίδη – Αρχεία Λάρνακας είναι μία κιβωτός της ιστορικής μνήμης, ένας φορέας πολιτιστικός που μπορεί να τροφοδοτήσει γενιές ολόκληρες ερευνητών και μελετητών.

στο υλικό που φυλάσσεται στο Ίδρυμα. Προηγήθηκαν εκθέσεις με φωτογραφίες και χαρακτηριστικά των συλλογών του Φοίβου Σταυρίδη τόσο στη Λάρνακα, όσο και στο εξωτερικό, όπως οι εκθέσεις-εκδόσεις «Larnaka@Kition», «Λαρνακέων γεύσεις» και «Η Αστική Ενδυμασία της Λάρνακας 1870-1920», που εμπλουτίστηκαν με εκδόσεις και σεμινάρια. Όσο το επίπονο έργο της αρχειοθέτησης και της καταλογογράφησης συνεχίζεται τόσο θα έρχονται στην επιφάνεια αρχαιακά και ιστορικά διαμάντια που δείχνουν την αξία και τη σπουδαιότητα του Ιδρύματος. Σε αυτό το πλαίσιο, λοιπόν, και με απώτερο σκοπό την άμεση ευαισθητοποίηση του κοινού το Ίδρυμα Φοίβου Σταυρίδη – Αρχεία Λάρνακας εκδίδει φέτος για πρώτη φορά ημερολόγιο με τίτλο «Το Ημερολόγιο της Παλιάς Λάρνακας», στο οποίο παρουσιάζονται 13 φωτογραφίες της πόλης που φυλάσσονται στο πλούσιο αρχείο του Ιδρύματος, δίνοντας μόνο μία γεύση για τον θησαυρό του Ιδρύματος, έναν θησαυρό που ο Φοίβος Σταυρίδης δεν τον ανακάλυψε τυχαία, αλλά ιδίως αναλώμασι και «ως μήτε τα γεγόμενα εξ ανθρώπων τω χρόνω εξίτηλα γένηται» δημιουργήσε, μέσα σε ένα γκαράζ της Λάρνακας έναν ολόκληρο κόσμο που πεισματικά αρνείται να εξαφανιστεί.

Η έκδοση «Το Ημερολόγιο της Παλιάς Λάρνακας» θα παρουσιαστεί στο κοινό στις 21 Δεκεμβρίου, στις 7:00 μ.μ. το απόγευμα στο ισόγειο του κτηρίου της Πρώην Οθωμανικής Τράπεζας. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης θα εκτίθεται το αυθεντικό αρχαιακό υλικό. Σκοπός του Ιδρύματος είναι η θεσμοθέτηση του Ημερολογίου ως ετήσια προώθηση του φωτογραφικού υλικού που αφορά την πόλη. Το ημερολόγιο θα είναι προς πώληση στη τιμή των 10 ευρώ και τα έσοδα θα διατεθούν εξολοκλήρου για την διαχείριση και συντήρηση του αρχαιακού υλικού. Χορηγός της έκδοσης όπως και άλλων πολλών εκδόσεων του Ιδρύματος είναι οι υπεραγορές METRO που έμπρακτα δηλώνουν το ενδιαφέρον τους για την ιστορία του τόπου μας.

Αιζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

17.12.17-23.12.17

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΒΙΒΛΙΟ

«Ουδείς ανεδείχθη»

Οι εκδόσεις Εξάντας διοργανώνουν εκδήλωση για το μυθιδήγημα Κώστα Καμένου «Ουδείς ανεδείχθη». Η παρουσίαση θα γίνει από τον φιλόλογο-κριτικό Αντρέα Χατζηθωμά. Ανάγνωση αποσπασμάτων από τον ηθοποιό Νεόφυτο Νεοφύτου. Θα συντονίζει ο δημοσιογράφος Κώστας Βενιζέλος. Αίθουσα Εκδηλώσεων Ένωσης Συντακτών, Λεωφόρος ΡΙΚ 12, Αγλαντζιά. Δευτέρα, 18 Δεκεμβρίου, ώρα 7:30 μ.μ. Πληροφορίες: 22669909, 99121719.

ΘΕΑΤΡΟ

Προμηθέας Δεσμώτης Ι στο Θέατρο Δέντρο

Το Θέατρο Δέντρο παρουσιάζει την τραγωδία του Αισχύλου «Προμηθέας Δεσμώτης Ι» σε μετάφραση Γιώργου Μπλάνα και σκηνοθεσία Μιχαήλ Μαρμαρινού. Επί σκηνής, η ηθοποιός Κατερίνα Λούρα. Στο σκηνοθετικό σημειώμά του ο Μιχαήλ Μαρμαρινός αναφέρει: «Υπάρχουν κάποιες Ήρωες που κουβαλάνε τον μύθο τους σαν μια αναπόδραστη συνέπεια στους Αιώνες. Όπως ένας Σίσυφος μια πέτρα, ένας Άτλας τον κόσμο που περπατάμε ή ο Προμηθέας την τιμωρία του. Μένει να διαπιστώσουμε, ίδιοι όμμασι, πώς ένα ελάχιστο ταπεινό σώμα ηθοποιού ιερού, σχεδόν ακίνητο, κυριολεκτικά κάτω από ένα φως αυτής της δικής μας εποχής, είναι ικανό να μας υπενθυμίσει την μυθική ακινησία Εκείνου, που αδιάλειπτα καρφωμένος πάνω της, μπορεί ακόμα να συγκινεί να υποκινεί ή ακόμα και να ρίχνει φως στις συνειδήσεις αυτού που συνηθίσαμε να ονομάζουμε ανθρώπινο γένος. Σκηνοθεσία Μιχαήλ Μαρμαρινός, μετάφραση Γιώργος Μπλάνας, μουσική Ανδρέας Μουστούκης, ηθοποιοί: Κατερίνα Λούρα. Παραστάσεις: 18 Δεκεμβρίου 2017 και 8, 15, 22 και 29 Ιανουαρίου 2018. Ώρες παραστάσεων: 8:30 μ.μ. και 11.00μ.μ. (Η νυκτερινή παράσταση θα πραγματοποιείται κατόπιν κρατήσεων μόνο). Θέατρο Δέντρο, Ενότητος 44 Παλουριώτισσα. Κρατήσεις: 99520835 - 99384606

ΕΚΘΕΣΗ

Efieri, Winter '18 «ASFR»

Το σχεδιαστικό δίδυμο Efieri παρουσιάζει την ολοκαίνουργια συλλογή τους Winter '18 «ASFR» το Σάββατο 16 Δεκεμβρίου, σε ένα εναλλακτικό και μυστηριώδη χώρο στην Παλιά Λευκωσία. Το «ASFR» είναι μια capsule συλλογή εμπνευσμένη από τη φουτουριστική αρχιτεκτονική, τα humanoïds και το ρομποτικό φρετιχισμό. Στη συλλογή θα υπάρχουν limited-edition, πολυτελή κομμάτια όπως και μοναδικά, sophisticated sportswear. Η συλλογή θα είναι διαθέσιμη στο κοινό μέχρι τις 23 Δεκεμβρίου από τις 3:00 μ.μ. μέχρι τις 8:00 μ.μ. καθημερινά. Αμμοχώστου 20, παλιά Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 97873874 και 96767804, www.efieri.com.

ΜΟΥΣΙΚΗ

BLYND: 15th Anniversary Concert

Το δημοφιλές κυπριακό metal συγκρότημα BLYND επιστρέφει για μια μοναδική και ξεχωριστή συναυλία στις 21 Δεκεμβρίου στο Downtown Live στη Λευκωσία γιορτάζοντας 15 χρόνια από τη δημιουργία του συγκροτήματος και θα παίξουν τραγούδια από όλη τη δισκογραφία τους. Το συγκρότημα θα συνοδεύσουν στη σκηνή διάφορα μέλη από άλλα κυπριακά συγκροτήματα, τα οποία θα ερμηνεύσουν μαζί με τη μπάντα μερικά από τα τραγούδια τους και θα προσφέρουν μια μοναδική παράσταση για τους οπαδούς της μπάντας και του είδους γενικότερα. Συγκροτήματα: BLYND (CY) και Sensual Alchemist (CY). Πέμπτη, 21 Δεκεμβρίου, ώρα 9:00 μ.μ. Downtown Live, Εμμανουήλ Ροΐδη 2, Στρόβολος, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο: 99810011.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Short Film Day στο Nicosia Pop Up Festival

Το Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Κύπρου συμμετέχει στην πρωτοβουλία Short Film Day (Le jour le plus Court) και γιορτάζει και φέτος την επίσημη Παγκόσμια Μέρα Ταινίας Μικρού Μήκους στις 21 Δεκεμβρίου, με την προβολή όλων των ταινιών που βραβεύθηκαν στην τελευταία έκδοση του Φεστιβάλ (Οκτώβριος 2017). Η πρωτότυπη αυτή κινηματογραφική εκδήλωση γίνεται φέτος σε συνεργασία με το Nicosia Pop Up Festival 2017 στη διαμορφωμένη και χριστουγεννιάτικα στολισμένη Δημοτική Αγορά Παλαιού Δημαρχείου, στην καρδιά της παλιάς πόλης της Λευκωσίας. Το κοινό θα έχει τη δυνατότητα να απολαύσει τις βραβευμένες ταινίες του Διεθνούς Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Κύπρου από τις 8 το βράδυ. Η θέαση θα συνοδεύεται από ζεστό κρασί, ζεστά κοκτέιλ, ζιβανία και καφέ από το μπαρ του Pop Up festival και μπάρμπεκιου, φυσικά, από την ομάδα των Serial Grillers.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Γ. Γαϊτης, «Εμείς ο Ένας»

Στην GOLDEN GALLERY by KAPTAYS-LEFKOSIA εγκαίνιαζεται η έκθεση «Εμείς ο Ένας», Γιάννης Γαϊτης. Πρόκειται για μια αναδρομική έκθεση του καταξιωμένου καλλιτέχνη Γιάννη Γαϊτή σε επιμέλεια της Λορέττας Γαϊτή και του Ανδρέα Καπάταν. Θα παρουσιαστούν έργα από όλες τις φάσεις της πορείας του δημιουργού, ζωγραφική, γλυπτική, αντικείμενο, ξύλινες κατασκευές, ανάτυπα και πολλαπλά, τα οποία επέλεξαν οι επιμελητές ώστε να ικανοποιηθεί τόσο η αισθητική όσο και η συλλεκτική ανάγκη που σχετίζεται με το εικαστικό σύμπαν του Γαϊτή. Την έκθεση συνοδεύει κατάλογος με νέο κριτικό κείμενο της ιστορικού τέχνης Θάλειας Στεφανίδου. Τα εγκαίνια θα τελήσει ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης. Γκαλερί Golden Gallery by Kapatays, Μνυσιάδου 8 Λευκωσία. Εγκαίνια Τετάρτη 20 Δεκεμβρίου, ώρα 7:00 μ.μ. Διάρκεια έως 20 Ιανουαρίου 2018. Ωράριο λειτουργίας: 10:00 π.μ. – 8:00 μ.μ. Πληροφορίες τηλέφωνο 99643177, www.kapatays-gallery.com.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Καθέτως και οριζοντίως

Πάει και η απαγόρευση της παράστασης στη Σωτήρα, δεν έγινε, ξεσπαθώσαμε, γράψαμε, είπαμε, αντιδικήσαμε, χαρακτηρίσαμε, γίναμε τιμωροί και επιτιμητές, κάναμε τον εβδομαδιαίο μας χαμό, έτσι για το ασκίλι μας βρε αδελφέ. Μετά ήρθαν τα επείσοδια στο Τσίρειο Στάδιο στη Λεμεσό, και ξαναπάσαν φωτιά τα πλκτρολόγια και αρχίσαμε τους αφορισμούς για τους νέους που τα έχουν όλα και αντί να ευχαριστούν την τύχη τους αυτοί σπάνε τα γήπεδα, είπαμε για το βρώμικο ποδόσφαιρο, που αν και ολόκληρο το σώμα του έχει πάθει σπφαιμία οι υπεύθυνοι αρνούνται να ακρωτηριάσουν νοσούντα μέλη... γιατί ξέρουν ότι ποτέ δεν πεθαίνει η μάππα.

Τι κι αν δεν πηγαίνουν στα γήπεδα οι οικογένειες και οι πραγματικοί ποδοσφαιρόφιλοι, καϊλές που τους έπιασε. Τώρα για τις δηλώσεις περί βασιλευούσης διαφθοράς που εκστομίστηκαν πριν από μερικές εβδομάδες διά στόματος σημανόντων προσώπων της Δημοκρατίας θυμηθήκαμε ότι είμαστε χριστιανοί και αμέσως ψελλίσσαμε «Θου, Κύριε, φυλάκην τω στόματί μου και θύραν περιοχής περί τα χείλη μου» και όχι για να μην αμαρτάνουμε, όχι, αλλά δεν μας κόφτει, έτσι είναι, κρύφει να περάσουμε, εκλογές έρχονται, και ο ζητών... αμειψθ-

Και δεν θα είναι όπως στο θέατρο ή στη συναυλία που μπορείς και να πεις, «συγγνώμη μήπως θα μπορούσατε;». Άπαξ και χτιστεί το θεριό, τέλειωσε.

Αυτά σκεφτόμουν τις προάλλες και αναζητούσα κι εγώ με τη σειρά μου ένα καυτό κοινωνικό θέμα για να σπλητεύσω, ένα πολιτιστικό απόηχο, ένα καλλιτεχνικό στραβοπάτημα, κάτι ρε παιδί μου για να κάνω κι εγώ τον πόλεμό μου, τι μόνο ο Δον Κιχώτης και ο Σάντο Πάντοσ είναι πολεμιστές... Διαβάζοντας, λοιπό, διάφορα πράγματα, και ταξιδεύοντας στον θαυμαστό

κόσμο των κοινωνικών δικτύων είδα μία φωτογραφία από την κατεδάφιση της Έπαυλης Λανίτη στη Λεμεσό, και σκέφτηκα αμέσως ότι δεν είναι δυνατόν, μάλλον καμιά παλιά φωτογραφία είναι... αλλά αμέσως διαψεύστηκα. Αντιλαμβάνομαι ότι το αντίτιμο της εξαγοράς δεν θα ήταν εύκολη υπόθεση να εξευρεθεί, αν ήθελε ο Δήμος Λεμεσού να αποκτήσει τη γη, και η οικογένεια στην οποία ανήκει φυσικά και θέλει να έχει οικονομικό όφελος από αυτή την περιουσία της. Τελικά, η ιστορική έπαυλη Λανίτη, που χτίστηκε το 1950, θα δώσει τη θέση της σε τρεις ουρανοξύστες ύψους 37 ορόφων, που θα έχουν άπλετη θέα στη θάλασσα. Διότι, τι λείπει από το παραλιακό μέτωπο της Λεμεσού, που λέει κι η παροιμία; Μα φυσικά ουρανοξύστες, διότι ξεπεράσαμε τις εποχές του σπιτιού οκέλλα και φτάσαμε στην κάθετη ανάπτυξη, σε πόλεις και... ευτυχώς στα χωριά ακόμα (αλλά τρέμετε πεύκοι και καβάκια!) Διότι, σου λένε οι αναπτυξιολόγοι του real estate, στο Ντουμπάι, στο Μονακό ή στη Σαγκάη είναι πιο έξυπνοι; Όχι δα.

Δεν είμαι αθεράπευτα ρομαντικός, καταβαλίνω ότι «Money makes the world go around», οι πόλεις αλλάζουν, αλλά έτσι απότομα; Φαντάζομαι έχει εκπονηθεί πο-

λεοδομικό master plan, έχει γίνει μελέτη για ενδεχόμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, οι αρχιτεκτονικοί σχεδιασμοί και τα παρόμοια είναι όλα εντάξει, και δεν έχουμε αρχίσει να χτίζουμε καπάλι ώσπου έχει γη; Όπως και να 'χει, αυτοί μπροστά και παραλίες ή ουρανοξύστες θα ορθώνουμε θα λούζονται, οι από πίσω όμως; Και δεν θα είναι όπως στο θέατρο ή στη συναυλία που μπορείς και να πεις, «συγγνώμη μήπως θα μπορούσατε;». Άπαξ και χτιστεί το θεριό, τέλειωσε.

Πάντως, τώρα που το σκέφτομαι, η ανάπτυξη δεν είναι στρεβλή, πάει προς όλες τις κατευθύνσεις, είναι και καθ' ύψος και κατά πλάτος, αφού στο νησί, ένθεν κακείθεν ή μαρίνες θα απλώνουμε σε θάλασσες και παραλίες ή ουρανοξύστες θα ορθώνουμε. Γιατί, συγγνώμη οι Λουζινιανοί που έχτιζαν γοθικούς ναούς στη χώρα μας ήταν καλύτεροι; Βέβαια, έτσι που το πάμε επειδή δεν μας βάζει ο τόπος στις πόλεις, θα αρχίσουμε να προχωράμε και εκτός πεδιάς... αλλά επειδή δεν υπάρχει και κανένας να μας το σφυρίξει, εμείς ακολουθούμε το «πληρώσατε την γην και κατακυριεύσατε αυτής», αλλά ξεκινάμε πάντα ότι μπορεί να αναπτυσσόμαστε καθέτως, αλλά οριζοντίως αναπαυόμαστε!

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

Το σεντόνι που καλύπτει

Πόσο σοβαρό είναι να έχει έλλειψη από σεντόνια ένα δημόσιο νοσοκομείο; Να ζητάει ο νοσηλευτής από τον ασθενή να φέρει από το σπίτι του; Θα μπορούσε να ανοίξει και δημόσιος διάλογος με αυτό το ερώτημα. Καλύτερα όχι βέβαια, γιατί αν σκεφτεί κανείς ότι ο αναπληρωτής υπουργός Υγείας σχολιάζοντας το συμβάν αυτό, που του μετέφερε συνεργάτης του από το «Σι-σμανόγλειο», αναφέρθηκε σε «παρακράτος με χιλιάδες πλοκάμια», οι διαστάσεις που θα μπορούσε να πάρει ο «διάλογος» είναι ανεξέλεγκτες. Η διοίκηση του νοσοκομείου διέταξε κατεπείγουσα προκαταρκτική εξέταση για το περιστατικό... Οι εργαζόμενοι αντέδρασαν κι αυτοί από την πλευρά τους, κάνοντας λόγο «για πολιτική ανεπάρκεια» που προσπαθεί να καλυφθεί με «προβοκάτορες εργαζόμενους»...

Ένα γεγονός όχι και τόσο ασυνήθιστο, αν έχει κανείς επαφή με τα δημόσια νοσοκομεία, προκάλεσε έκρηξη. Δεν θέλει και πολύ, είναι η αλήθεια, για να ανοίξει η βαλβίδα. Οι συνθήκες στο δημόσιο σύστημα υγείας είναι εκτός ορίων – ένα σύντομο πέρασμα, λίγες ημέρες νοσηλείας αρκούν, για να διαπιστώσει κανείς από κοντά τους πολλούς παράλληλους κόσμους που διασταυρώνονται μέσα σε ένα νοσοκομείο.

Ο αγώνας των γιατρών και των νοσηλευτών να ανταποκριθούν με επάρκεια στις πολλαπλίες των ανθρωπίνων δυναμειών, υποχρεώσεις τους, φέρνει δάκρυα ευγνωμοσύνης. Έχει γραφτεί αυτό. Φέρνει και γκρίνιες και δυσφορίες και θυμό. Φέρνει και απαράδεκτες συμπεριφορές από ασθενείς, παράλογες απαιτήσεις. Ταραχμένοι ψυχισμοί, που δοκιμάζουν διαρκώς τις αντοχές ενός άλλοτε λειτουργικού ή δυσλείτουρικού συστήματος. Τίποτα δεν είναι άγνωστο για τα δημόσια νοσοκομεία. Έχουν επανειλημμένως γραφτεί τα καλά και τα κακά, έχουν αποθεωθεί και καταγγελλεί γιατροί, συμπεριφορές, καταστάσεις.

Πόσο γνωστό είναι, όμως, το «σημείο θραύσης», πάνω στο οποίο τα τελευταία χρόνια της κρίσης, της αύξησης των εργαζομένων, Ελλήνων και ξένων, εργάζονται οι γιατροί και το προσωπικό των δημόσιων νοσοκομείων;

Το σημερινό σχόλιο έχει μια διπλή αφορμή: την καταγγελία της στενής συνεργάτιδας του υπουργού και μια προσωπική εμπειρία. Η πρώτη, δπλώνει τα συνήθη: χρήση εξουσίας, το ελάχιστο που μεγεθύνεται όχι με διάθεση να διορθωθεί αλλά να καταστεί σαφές ποιος έχει το πάνω χέρι.

Η δεύτερη, που αφορούσε άτομο του στενού οικογενειακού περιβάλλοντος, νωπή, στη Θεραπευτική Κλινική του «Αλεξάνδρα». Όλα έγιναν κατά πώς συνηθίζεται: μια μέρα εφημερίας, επέιγον περιστατικό, η εισαγωγή κρίνεται αναγκαία, κρεβάτια δεν υπάρχουν, καταλήγει σε φορείο, εντός δωματίου και στη συνέχεια στον διάδρομο. Και εδώ τα σεντόνια, τα μαξιλάρια, οι καρέκλες ήταν είδη εν ανεπαρκεία, αλλά η καθαριότητα επαρκέστατη, το επιστημονικό προσωπικό, η πλειονότητα των εργαζομένων, με απαντοχή και υπομονή, προσπαθούσε να δώσει λύσεις, να ανταποκριθεί στις καταλήψεις και ετερόκλητες, ανάγκες και απαιτήσεις, με ασθενείς περισσότερο, λιγότερο, ή καθόλου συνεργάσιμους.

Πόσο μπορεί να πολιτικοποιηθεί κανείς το μέρος στο οποίο ο άνθρωπος αισθάνεται περισσότερο ευάλωτος από οπουδήποτε αλλού; Εκτεθειμένος, γυμνός από βεβαιότητες, ανικανός να δώσει μόνοι τους λύσεις. Στο σημείο αυτό αρχίζει να ξετυλίγεται το κουβάρι των γνωριμιών, των σχέσεων, των επαφών. Και εδώ υπάρχουν διαβαθμίσεις. Ψάχνεις να βρεις ποιος μπορεί να «μιλήσει» στον γιατρό. Να εξασφαλίσεις την εύνοια, την προσοχή, να αποσπάσεις ένα ψήγμα ασφάλειας ότι ο άνθρωπός σου θα τύχει φροντίδας. Και αντιλαμβάνεται ότι δεν έχει σημασία.

Γιατί ο καλός γιατρός θα ασχοληθεί τόσο όσο αναλογεί στην ασθένεια και στο περιστατικό. Το υπόλοιπο είναι ένα γαϊτανάκι αγωνίας, άσκησης εξουσίας, ελληνικού μικροεγαλισμού, «κάποιος να με προσέξει». Διαγκωνισμός γνωριμιών, διαγωνισμός του καλύτερου «μέσου». Η μικροκοινωνία της δικτύωσης που δημιουργεί ενδονοσοκομειακές κοινωνικές τάξεις. Ποιος απαιτεί και ποιος εκπληρωί, ποιος διαμαρτυρείται για σεντόνια, για μια κουβέρτα, ένα σκαμπό για να ακουμπήσει τα πράγματά του, έναν δόκο για να σταθεροποιήσει το πιάτο με το φαγητό του.

Ο «πόλεμος» που μαίνεται στα δημόσια νοσοκομεία μετράει μόνο απώλειες: κουράγιο, αντοχές, ανοχές, προϋποθέσεων, θέσεων, ανθρωπίνου δυναμικού, επιστημονικού προσωπικού. Ανάμεσα σε αυτές, το σεντόνι είναι μόνον για να καλύπτει όχι για να αποκαλύπτει.

Τα ανθρωπάκια του καλλιτέχνη εν μέση οδῷ

Έκθεση του Γιάννη Γαϊτη στην γκαλερί Golden Gallery By Karatays, σε επιμέλεια Λορέττας Γαϊτη και Ανδρέα Καπάταν

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Πόσο επίκαιρο μπορεί να είναι σήμερα το σκεπτικό του Γιάννη Γαϊτη; Ο σύγχρονος άνθρωπος έχει ομογενοποιηθεί τόσο πολύ ή με την πάροδο του χρόνου τελικά ο καθένας διαμόρφωσε τον δικό του κόσμο και περιχαρακώθηκε σε αυτόν; Ο Γιάννης Γαϊτης υπήρξε ένας πληθωρικός, ευφάνταστος και ευρηματικός δημιουργός, όπως αναφέρει η Θάλεια Στεφανίδου στον κατάλογο της έκθεσης «Εμείς ο Ένας – Γιάννης Γαϊτης» που παρουσιάζεται στην γκαλερί Golden Gallery By Karatays και πρόκειται για μία αναδρομική έκθεση του διεθνώς καταξιωμένου καλλιτέχνη, την οποία επιμελούνται η Λορέττα Γαϊτη και ο Ανδρέας Καπάταν.

Μέσα από την έκθεση θα παρουσιαστούν έργα από όλες τις φάσεις της πορείας του δημιουργού, από τη ζωγραφική, τη γλυπτική, το αντικείμενο, ως τις ξύλινες κατασκευές, ανάτυπα και πολλαπλά, τα οποία

επέλεξαν οι επιμελητές ώστε να ικανοποιηθεί τόσο η αισθητική όσο και η συλλεκτική ανάγκη που σχετίζεται με το εικαστικό σύμπαν του Γαϊτη. Ο τίτλος της έκθεσης δεν μπορεί νομίζω να εκφράσει καλύτερα αυτό που ο επισκέπτης θα κληθεί να διερευνήσει, τον κόσμο του καλλιτέχνη, ο οποίος εν πλήρει συνειδήσει απέφυγε την ένταξη του έργου τέχνης σε συγκεκριμένους ισμούς ή σχολές. Ο κόσμος του Γιάννη Γαϊτη είναι στην ουσία ακραία βιωματικός και μεταπλάθοντας δημιουργικά, με έναν καθαρά ιδιοσυγκρασιακό και ενστικτώδη τρόπο, τις εκάστοτε προσωπικές του εμπειρίες, μας πληροφορεί η κ. Στεφανίδου.

Τα ανθρωπάκια εμείς;

Ποια είναι όμως τα ανθρωπάκια του Γαϊτη που έγιναν ο καλλιτεχνικός του στρατός, οι σύντροφοι του; Η κ. Στεφανίδου γράφει: «Κεντρικό στοιχείο στο έργο του Γαϊτη παίζει ο δημόσιος χώρος, ο τόπος της “αγοράς”, με την αρχαιοελληνική σημα-

“
Το εικαστικό ιδίωμα του Γαϊτη παρουσιάζει μία εξελικτική πορεία στην οποία γίνονται αντιληπτές πολλές σύγχρονες επιρροές μέσα σε ατμόσφαιρα πρωτοποριακών αναζητήσεων.

Μέσα από την έκθεση στην γκαλερί Golden Gallery By Karatays θα παρουσιαστούν έργα από όλες τις φάσεις της πορείας του δημιουργού Γιάννη Γαϊτη.

σία της λέξης, η Εκκλησία του Δήμου, η σύναξη των ανθρώπων. Με τον καιρό, τα “ανθρωπάκια” αφηγούνται την καθημερινότητα, είτε στο επίκεντρο είτε ως φόντο, γίνονται τα ίδια το σκηνικό της δράσης τους και άλλοτε πάλι είναι παρατηρητές σε δράσεις τρίτων». Τα “ανθρωπάκια” του Γιάννη Γαϊτη δεν μπορεί να σταματήσουν το ταξίδι τους, όπως επιτυχώς ευχήθηκε ο Γάλλος συγγραφέας Jean-Marie Drot. Τα ανθρωπάκια δημιουργήθηκαν άχρονα και για να προτείνουν ή να θυμίζουν μια ιστορία ή ένα μύθο, χωρίς ωστόσο να ανακαλούν μια συγκεκριμένη ιστορία ενός συγκεκριμένου ανθρώπου ή μιας συγκεκριμένης ομάδας ανθρώπων, εμείς ο ένας, όχι όμως «ut unum simus», αλλά μέσω της μοναδικότητάς μας unum sumus, αυτό μπορεί να θέλουν να μας πουν οι φιγούρες του Γιάννη Γαϊτη. Μάλιστα, «σ’ ένα απώτερο μέλλον μπορεί να λειτουργήσουν περίπου σαν τα θρησκευτικά αντικείμενα χαμένων πολιτισμών, που θα κρα-

τούν καλά κρυμμένο το μυστικό του δημιουργού τους και του “πληθυντικού” του εαυτού», σημειώνει ξανά η συγγραφέας του καταλόγου και καταλήγει «Τα “ανθρωπάκια” ως ανδρείκελα αποτελούν πλέον γνωστές κωδικοποιημένες μορφές διάσπαρτες παντού στον κόσμο, έχουν μπει στην υψηλή μουσειακή μνήμη και ταυτόχρονα με τη σειράικά τους παραγωγή είναι μέρος της μικρής μνήμης των ανθρώπων στον ιδιωτικό τους χώρο».

«Εμείς ο Ένας», Γιάννης Γαϊτης, Golden Gallery By Karatays. Εγκαίνια 20 Δεκεμβρίου. Τα εγκαίνια θα τελέσει ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης. Διάρκεια έκθεσης έως 20.01.2018. Ωράριο λειτουργίας: 10:00 π.μ. – 8:00 μ.μ. Μνασιάδου 8, Λευκωσία. Τηλέφωνο 99643177, www.karatays-gallery.com. Την έκθεση συνοδεύει εμπεριστατωμένος κατάλογος με νέο κριτικό κείμενο της ιστορικού τέχνης Θάλειας Στεφανίδου.

Ποιος είναι

Ο Γιάννης Γαϊτης (Αθήνα, 4 Μαρτίου 1923 – 22 Ιουλίου 1984) ήταν Έλληνας ζωγράφος, χαράκτης και γλύπτης. Στη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας εγγράφεται το 1942 και έχει δάσκαλο τον Παρθένη. Φοιτητής ακόμη στο δεύτερο έτος κάνει την πρώτη του ατομική έκθεση στο σπίτι του, στην οδό Μαυροματαιών 35. Ανάμεσα στους δασκάλους του ήταν και ο Κωνσταντίνος Παρθένης. Το 1949 συμμετείχε μαζί με άλλους καλλιτέχνες όπως ο Αλέκος Κοντόπουλος στην ίδρυση της καλλιτεχνικής ομάδας των λεγόμενων «Ακράιων», της οποίας τα μέλη ξεχώρισαν για την ενασχόλησή τους με μορφές αφηρημένης τέχνης. Το 1967 παρουσίασε για πρώτη φορά τα «Ανθρωπάκια». Την τελευταία περίοδο της ζωής του τα “ανθρωπάκια” βγαίνουν στον δρόμο, μπαίνουν σε εργοστάσια, γίνονται στάμπες σε σημαίες που κυματίζουν. Συμμετείχε σε πάρα πολλές εκθέσεις στη Γαλλία, την Ιταλία, την Αγγλία, την Ελβετία, τη Βραζιλία και την Ελλάδα. Το 1983 τον παρουσιάζει η εκπομπή τέχνης Μονόγραμμα στην ΕΡΤ-2 και την επόμενη χρονιά η Εθνική Πινακοθήκη Αθηνών πραγματοποιεί αναδρομική του έκθεση.

TALK SHOW

TET-A-TET

ΔΕΥΤΕΡΑ
18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 10.00 μ.μ.

Ο Κωστής Μαραβέγιας σε μια αποκλειστική συνέντευξη γεμάτη από τα τραγούδια του.

www.riknews.com.cy

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ:

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ:

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΠΑΡΑΔΟΞΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

THE VENUS PARADOX

Η Κύπριδα των θεών και των ανθρώπων ζωντανεύει μέσα από τον χρωστήρα μεγάλων δημιουργών, από την Αναγέννηση και το Μπαρόκ, στον Ρεαλισμό και τον Ιμπρεσιονισμό.

Η έκθεση *Παράδοξη Αφροδίτη* αποκαλύπτει την Αφροδίτη μάνα, γυναίκα, γητεύτρα και ερωμένη, ανάμεσα στον έρωτα, τη ζωή και τον θάνατο – μέσα από ιστορίες πάθους, ζήλειας, έριδας και πλάνης. Ένας ύμνος στην απόλυτη Θεά της Κύπρου, με αφιερώματα στη λογοτεχνία, τον χορό, το θέατρο, αλλά και τη σύγχρονη κυπριακή εικαστική δημιουργία.

Δανείζουν έργα 17 μουσειακές και ιδιωτικές συλλογές από Ευρώπη και ΗΠΑ.

28.09
2017

15.01
2018

Leventisgallery.org

Αναστασία Γ. Λεβέντη 5
1097 Λευκωσία, Κύπρος, Τ. 22668838

Μια προσαρτά της Λεβεντίου Πινακοθήκης στο πλαίσιο του θεματικού Πολιτιστικού Προγράμματος της Ευρώπης Πάρος2017

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΘΕΣΗΣ:

ΧΟΡΗΓΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ο Παρθενώνας των Βυζαντινών ως «ναός» της Παναγίας

Ο καθηγητής Αντώνης Καλδέλλης μιλάει για τη σχέση αυτοκρατόρων - Αθήνας

Συνέντευξη στον **ΑΝΤΩΝΗ ΠΑΓΚΡΑΤΗ**

Ο **Αντώνης Καλδέλλης** είναι καθηγητής στο Τμήμα Κλασικών Σπουδών του Πολιτειακού Πανεπιστημίου του Οχάιο (ΗΠΑ). Η ειδικότπτά του είναι το Βυζάντιο, σχετικά με το οποίο έχει δημοσιεύσει πολλά βιβλία, τονίζοντας τη ρωμαϊκότητα του βυζαντινού πολιτισμού και την πρόσληψη της ελληνικής παράδοσης. Στα ελληνικά έχει μεταφραστεί και κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ψυχογιός το βιβλίο του «Ο βυζαντινός Παρθενώνας. Η Ακρόπολη ως σημείο συνάντησης χριστιανισμού και ελληνισμού».

“

«*Επί Βασιλείου, η Αθήνα ήταν ένας από τους πιο σημαντικούς τόπους λατρείας της Παναγίας και δεχόταν προσκυνητές από όλο τον χριστιανικό κόσμο*».

– Διαβάζουμε στο βιβλίο σας: «Το έτος 1018 ο βυζαντινός αυτοκράτορας Βασίλειος Β΄ επισκέφθηκε την Αθήνα, μετά τη νίκη του πάνω στη Βουλγαρία. Αφού έφτασε στην Αθήνα και απέδωσε ευχαριστήρια για τη νίκη στη Θεοτόκο του Παρθενώνα και κόσμησε το ναό με λαμπρά και πολυτελή αφιερώματα, επέστρεψε πίσω στην Κωνσταντινούπολη ακολουθώντας πάλι τη χερσαία διαδρομή. Η πομπή κατέληξε στην Αγία Σοφία». Γιατί ήρθε στην Αθήνα ο Βουλγαροκτόνος;

– Μόλις είχε καταρρεύσει η Βουλγαρία –μία μεγάλη αυτοκρατορία τότε– ύστερα από 35 χρόνια πολέμου με το Βυζάντιο. Η επίσκεψη του Βασιλείου επισημαίνει και την ασφάλεια, πλέον, των κατωτικών εδαφών, όπως αποκαλούσαν οι Βυζαντινοί τη Νότια Ελλάδα. Υπήρχαν λοιπόν και στρατηγικές σημασίες λόγoι: η παρουσία του αυτοκράτορα, της διοίκησης και του στρατού θα εδραίωνε την εξουσία του εκεί, κάτι που μέχρι τότε δεν είχε γίνει. Τα κείμενα, όμως, τονίζουν τη θρησκευτική διάσταση της επίσκεψης.

Βέβαια, η επίσκεψη του αυτοκράτορα σε οποιοδήποτε μέρος πάντα είχε και θρησκευτική διάσταση. – Παρακάτω αναφέρετε: «Ο 60χρονος αυτοκράτορας, στεφανωμένος με νίκες και δόξα, έψαλε ύμνους στον Θεό, προτού αποσυρθεί στο ανάκτορό του». Αντλεί την ταυτότητά του, δηλαδή, από τη θείκη παρουσία; Ποια είναι η δομική του σχέση με τη θρησκεία;

– Είναι ανεξάντλητο θέμα η σχέση του αυτοκράτορα με τη θρησκεία στο Βυζάντιο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ας θυμηθούμε ότι πολλές πόλεις του Βυζαντίου ταυτίζονταν με συγκεκριμένους αγίους. Η ταυτότητά τους δηλαδή, ακόμα και η καθημερινότητα ή ο ετήσιος κύκλος ζωής τους, περιστρεφόταν γύρω από τη λατρεία του αγίου-προστάτη. Στη Θεσσαλονίκη ήταν ο Άγιος Δημήτριος, στην Αθήνα ήταν η Παναγία η Αθηνιώτισσα, που λατρευόταν στον Παρθενώνα. Δηλαδή «Αθήνα» για τον Βυζαντινό σήμαινε την κλασική αρχαία πόλη των ρητόρων και φι-

Ο Παρθενώνας από ανατολικά, 1765, έργο του W. Pars. Από την έκδοση «Antiquites of Athens», Αθήνα, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη.

«Η αυτοκρατορία, αντί να έχει προστάτη έναν στρατιωτικό άγιο, έχει μια όπλη γυναίκα που έχασε τον γιο της από στρατιώτες», εξηγεί ο κ. Καλδέλλης.

λοσόφων και το ξακουστό ιερό της Παναγίας, που ήταν ο Παρθενώνας, ο οποίος, αβίαστα, είχε μετατραπεί σε ναό της Παναγίας. Σε κάθε μέρος που επισκέπτεται ο αυτοκράτορας

λειτουργεί μέσα από το τοπικό κέντρο, σε συνδυασμό με την τοπική εκκλησία που είναι ταυτόχρονα κέντρο λατρείας και εξουσίας. Αυτόν το ρόλο έπαιζε στην Αθήνα ο

Παρθενώνας, που ήταν εκκλησία προικισμένη με πλούτο και τοπική προβολή.

– Έχει κάποια άλλη προέκταση η επίσκεψη στην Αθήνα, μεγαλύτερη από τη διοικητική υποχρέωση που έχει ο αυτοκράτορας στις πόλεις του;

– Την εποχή του Βασιλείου η Αθήνα είχε ήδη γίνει ένας από τους πιο σημαντικούς τόπους λατρείας της Παναγίας στην αυτοκρατορία και δεχόταν προσκυνητές από όλο τον χριστιανικό κόσμο. Θα μπορούσε δηλαδή να είχε επισκεφθεί τον ναό για καθαρά θρησκευτικούς λόγους, αν και οι αυτοκράτορες δεν είχαν πολλά περιθώρια να κινούνται έξω από τα παραδοσιακά συστήματα εξουσίας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση όμως, με τη λήξη του πολέμου με τη Βουλγαρία, δημιουργήθηκε εκ των περιστάσεων το περιθώριο να εδραιώσει την παρουσία του στα Βαλκάνια αλλά και να προσκυνήσει την Παναγία.

– Τι σημαίνει για τον αυτοκράτορα «προσκυνώ την Παναγία»;

Παίρνει δύναμη ή απλώς αισθάνεται εκπρόσωπός της και άρα είναι υποχρεωμένος να το κάνει;

– Στον βαθμό που μπορώ να ψυχολογήσω έναν Βυζαντινό, δεν νομίζω ότι είναι σχέση υποχρέωσης αλλά πιο διαπροσωπική. Ο Βασίλειος ήταν στρατιωτικός αυτοκράτορας και για αυτόν η Παναγία ήταν ο κύριος προστάτης της αυτοκρατορίας. Σε στρατιωτικό επίπεδο, λοιπόν, σκεφτόταν με αυτόν τον παράδοχο τρόπο των Βυζαντινών, που δεν χαρακτηρίζεται από γραμμική λογική. Η αυτοκρατορία, αντί να έχει προστάτη έναν στρατιωτικό άγιο, έχει μια όπλη γυναίκα που έχασε τον γιο της από τα χέρια στρατιωτών. Εκεί τοποθετείται και το παράδοχο του Ακάθιστου Ύμνου. Ο Ύμνος είναι μια σειρά από παραδοξολογίες, που, με τη συμβατική λογική, δεν βγάζουν νόημα. Η πιο ισχυρή μορφή που μπορεί να παρέμβει στα εγκόσμια και να εξασφαλίσει τη σωτηρία, η Παναγία, είναι μια μορφή που από μόνη της δεν έχει ούτε εξουσία ούτε επιβλητική πολεμική παρουσία.

Ο μεγάλος πειρασμός του αρχαίου κόσμου

– Υπάρχουν κείμενα που να ξεφεύγουν από αυτή τη λογική;

– Βεβαίως, και παρουσιάζουν την Παναγία να ρίχνει κεραυνούς στο πεδίο της μάχης, σαν την Αθηνά, με φράσεις παρμένες από τον Ομηρό. Η πιο σωστή θεολογική λογική των Βυζαντινών, όμως, είναι ακριβώς η αντίθετη: η συμπόνια της Παναγίας που, αν και από μόνη της δεν έχει καμία φυσική δύναμη, μεσττεύει στον Χριστό ώστε να δείξει την αγάπη Του για τους Ρωμαίους, τους Χριστιανούς και έτσι να τους βοηθήσει. Είναι μια συναισθηματική πράξη. Ο ποιητής Πισίδης μάλιστα μιλάει για ένοπλα δάκρυα.

– Ο Χωνιάτης, ο τελευταίος μητροπολίτης πριν καταλάβουν την Πόλη οι Φράγκοι, πώς αισθάνεται γι’ αυτό;

– Αναγνωρίζει φυσικά την Παναγία αλλά θέλει να δει και την Αθήνα που έχει φανταστεί στις σπουδές του, μια αρχαία Αθήνα. Ήταν ένας σχετικά κοσμικός άνθρωπος, ο οποίος απογοιτευθηκε από την Αθήνα, και ο Παρθενώνας ήταν γι’ αυτόν μια παρηγοριά. Αναπτύσσει, λοιπόν, μια έντονη ψυχολογική σχέση με τον ναό που συνδυάζει την αρχαία ιστορία με τη βυζαντινή λατρεία. Ο αρχαίος κόσμος για τον Χωνιάτη αλλά και για

“

Οι αξίες του έρωτα, της φιλοδοξίας, του επιτεύγματος, της φήμης κέντριζαν το ενδιαφέρον και την προσοχή των Βυζαντινών.

τους Βυζαντινούς γενικά, ήταν μια πρόκληση, αφού οι αξίες του ήταν διαφορετικές, και όχι συμβατές μ’ αυτές της Ορθοδοξίας. Αποτελούσαν όμως και έναν μεγάλο πειρασμό. Οι αξίες του έρωτα, της φιλοδοξίας, του επιτεύγματος, της φήμης, τους κέντριζαν το ενδιαφέρον και την προσοχή. Στον Ομηρο υπάρχουν πράγματα που δεν θα τα βρει κανείς στην Καινή Διαθήκη. Το Βυζάντιο, ως ένας διπλός κόσμος, είχε ένα διπλό σύστημα αξιών που ουδέποτε ενοποιήθηκε.

Εκτενέστερη εκδοχή της συνέντευξης στο www.kathimerini.gr.

ΠΤΥΧΕΣ / Του **ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Ένα σπίτι χωρίς γείτονες στην οδό Καλλέργη

Σαν μία σελίδα από βιβλίο για την Αθήνα του Οθωνα, ξεχωρη και μοναδική, να έχει πέσει στη γη, αφού πρώτα αιωρήθηκε, είναι η εικόνα που παρουσιάζει στα μάτια του περιπατητή το σπίτι της οδού Καλλέργη. Ποια είναι η οδός Καλλέργη; Η αλήθεια είναι ότι δεν είναι τόσο γνωστή, παρότι βρίσκεται στο κέντρο της Αθήνας, ανάμεσα στην Ομόνοια και στο Μεταξουργείο, ένας όχι μεγάλος δρόμος που συνδέει την Κεραμεικού με τη Μεγάλου Αλεξάνδρου. Θα ήθελα να δω προπολεμικές φωτογραφίες της, καθώς όσα σώθηκαν από το παρελθόν της μαρτυρούν αστικό επίπεδο υψηλό και αισθητική αρμονία, κατά το δυνατόν. Αλλωστε, όλη αυτή η περιοχή υπήρξε περιοχή κατοικίας, και αυτό το σπίτι που αντίκριζα στον αριθμό 24 πρέπει να στέγασε κάποτε μια οικογενειακή ιστορία. Αυτό που έβλεπα ήταν ένα καμένο σπίτι, πυρπολημένο κάποτε, αλλά όχι ολοσχερώς, ένα σπίτι μετέωρο χωρίς μεσοτοιχίες. Και ήταν αυτό το παράδοχο θέαμα, στην καρδιά της Αθήνας, να βλέπεις δύο οικοπέδα-αγρούς, αριστερά και δεξιά του σπιτιού της οδού Καλλέργη 24, μικροί αστικοί λειμώνες, χάσματα και κενά που έγιναν απρόσμενα ξέφωτα από τις κατεδαφίσεις. Θα ήταν κάποτε μία σειρά σπιτιών, ένα μέτωπο παλαιοαθηναϊκό, στη σειρά παραταγμένο.

Τα ίχνη των γειτονικών κατεδαφισμένων σπιτιών γαντζώνονται στους τοίχους του σπιτιού που κοιτούσα. Αριστερά, το σπίτι που γκερεμίστηκε ήταν μονώροφο, αυτό μαρτυρούν τα ίχνη του: η στέγη, το ερμάριο χαμηλά, το ταρτασάκι πίσω, σαν να έχεις ξεκολλήσει με πείσμα μια ζωή. Στα δεξιά, το σπίτι που κάποτε

Στην οδό Καλλέργη 24, στο Μεταξουργείο, στέκει μόνο του ένα εξαιρετικό νεοκλασικό σπίτι.

υπήρχε ήταν διώροφο, αλλά πιο χαμηλό από το σιωπηλό, αγέρωχο οίκημα που έβλεπα στον αριθμό 24. Αν μου έδειχναν απλώς τη φωτογραφία του, θα μπορούσα να παραπλανηθώ και να έλεγα ότι είναι ένα σπίτι του Ναυπλίου. Τέτοια είναι η αυθεντικότητα της πρωτογενούς, αδιατάρακτης, ανόθευτης και ευγενούς αρμονίας από την καρδιά του πρωτο-νεοκλασικισμού. Είναι ένα παλιό σπίτι για τα δεδομένα της Αθήνας, ένα σπίτι με ακμαία τη λιθοδομή από το μέσον του 19ου αιώνα, με απόλυτα σαφείς τις αναλογίες, τα διαστήματα, τις παύσεις και τις εξάρσεις του.

Παρατηρούσα την απλότητα εκείνου του ξεχασμένου ρυθμού της πρώτης περιόδου, ίσως του πιο ελληνικού μέσα από την απέριτη

λαμπρότητα μιας ιδιάζουσας ταπεινότητας. Είναι εκείνα τα σπίτια της Παλιάς Ελλάδας, και να, που έβλεπα ένα εξέχον δείγμα μπροστά μου, να αναφύεται σαν δέντρο που γλίτωσε από πυρπολημένο δάσος, μόνο αλλά ζωντανό. Κοιτούσα τα πράσινα παραθυρόφυλλα, τα γερμανικά με τις μεγάλες γρίλιες, κάποια μισάνοικτα, άλλα στη θέση τους και άλλα ξεχαρβαλωμένα. Τέσσερα παράθυρα στον όροφο με τις δωρικές παραστάδες, τρία παράθυρα στο ισόγειο δίπλα στην εξώθυρα που οδηγεί στην εσωτερική αυλή. Ο εξώστης με τα δύο μαρμάρινα φουρούσια, κιλιβαντες σωστοί με τους διπλούς έλικες, είχε την απλή σιδεριά με τα κυμάτια της πρώτης νεοκλασικής περιόδου. Συγκίνηση προκαλεί η παλαιότητα της οικίας, το απέριττο της μορφής, η σωπή που ανασαίνει κάθε πέτρα κάτω από τον ξεφλουδισμένο σοβά. Είναι ένα εικονοστάσι. Αλλά ένα μεγάλο κομμάτι του σοβά, ζει ακόμη. Μοιάζει με χάρτη, σαν λάβαρο κατακρεουργημένο σε μάχη, θραύσμα μιας αστικής τοικογραφίας, σαν πομπιανό σπάραγμα σε ένα δρόμο της Αθήνας. Τυλίγει το βαθύ πράσινο στα παντζούρια του κάτω ορόφου, παλεύει με το χώμα και την πέτρα από κάτω, και σε όσα σημεία θριαμβεύει, ελευθερώνει ποτάμια ενός πηχτού κόκκινου ανακατεμένου με ροδί που συμπλέει με εκείνο το κίτρινο της μιμόζας, χρώμα κροκί μαζί με την οσμή της σκουριάς. Είναι ένας συνδυασμός μευσθικός, μια εοσάει νωπογραφία στην πρόσοψη ενός σπιτιού που κάποτε αγαπήθηκε και που τώρα το προσπερνούν βιαστικοί διαβάτες. Μένει εκεί, μόνο, χωρίς γείτονες, μάρτυς μιας Αθήνας παράδοχα οικείας.

Το άγνωστο πογκρόμ ενός εμφυλίου

Η εκδίωξη των Εβραίων από το Κεντάκι με εντολή του μετέπειτα προέδρου των ΗΠΑ, Οδυσσέα Γκραντ, και η μεταμέλειά του

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΚΝΙΑ

Στις 17 Δεκεμβρίου του 1862, ενώ εμαίνετο ο αμερικανικός εμφύλιος, ο στρατηγός της Ένωσης (των Βορείων) και μετέπειτα πρόεδρος των ΗΠΑ Οδυσσέας Γκραντ εξέδωσε τη διαταγή υπ. αριθ. 11, με την οποία κατηγορούσε τους Εβραίους «ως τάξη» («as a class») ότι επιδίδονται σε λαθρεμπόριο και διέταξε την εκδίωξη τους εντός 24 ωρών από την περιοχή υπό τη δικαιοδοσία του – ένα μεγάλο μέρος των κεντρικών νοτιών πολιτειών. Η διαταγή εκτελέστηκε, στον βαθμό που αυτό ήταν εφικτό σε εμπόλεμη ζώνη. Δεν είναι γνωστό πόσοι Εβραίοι εξαναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους. Σε μία τουλάχιστον περίπτωση, στο Παντουκά του Κεντάκι, 30 οικογένειες εκδιώχθηκαν, αφήνοντας πίσω τις περιουσίες τους που λεηλατήθηκαν.

Ο επιχειρηματίας Σέζαρ Κάσκελ τηλεγράφησε στον πρόεδρο Αβραάμ Λίνκολν κι έγινε δεκτός στον Λευκό Οίκο ως εκπρόσωπος της εβραϊκής κοινότητας του Παντουκά. Η ιστορία –ή, ίσως, ο αστικός μύθος– αναφέρει πως η συζήτηση διεξήχθη με βιβλικούς όρους: «Όστε τα τέκνα του Ισραήλ εκδιώχθηκαν από τη γη Χαναάν;», ρώτησε ο πρόεδρος. «Ναι», απάντησε ο Κάσκελ, «γι' αυτό ήρθαμε να ζητήσουμε την προστασία του πατέρα μας Αβραάμ». Ο Λίνκολν, όντως, φρόντισε να ανακληθεί η διαταγή.

Μπορεί το περίεργο αυτό συμβάν να μη συγκρίνεται σε έκταση ή σε αγριότητα με τις σφαγές Εβραίων στην Ευρώπη, παραμένει ωστόσο ένα επεισόδιο με χαρακτηριστικά αντισημιτισμού: η ευθύνη για το

Ο στρατηγός της Ένωσης (των Βορείων) και μετέπειτα πρόεδρος των ΗΠΑ Οδυσσέας Γκραντ, την περίοδο του αμερικανικού Εμφυλίου. Αριστερά, άνδρες του στρατού της Ένωσης.

λαθρεμπόριο αποδίδεται συλλογικά στους Εβραίους, οι οποίοι εκδιώκονται από τις εστίες τους με συνοπτικές διαδικασίες και σε ελάχιστο χρόνο. Ο Γκραντ έμελλε να μετανιώσει για τη διαταγή υπ. αριθ. 11: όταν εξελέγη πρόεδρος το 1868, διακήρυξε δημοσίως ότι «δεν αντιμετωπίζει τους Εβραίους ως ιδιαίτερη φυλή» και ότι «δεν έχει την παραμικρή προκατάληψη εναντίον οποιασδήποτε φυλής, αλλά πιστεύει πως ο κάθε άνθρωπος πρέπει να κρίνεται ατομικά». Στην κυβέρνηση του ο Γκραντ διόρισε τους περισσότερους Εβραίους από κάθε προηγούμενο πρόεδρο αλλά και εκτός ΗΠΑ υπερασπίστηκε τους Εβραίους,

Ο Λίνκολν ανακάλεσε τη διαταγή, με την οποία η εβραϊκή «τάξη» κατηγορούνταν για λαθρεμπόριο βαμβακιού.

όπως στην περίπτωση των πογκρόμ της Ρουμανίας. Από την όλη πολιτική πορεία του Γκραντ φαίνεται πως η μεταμέλειά του, εκτός από πολιτικά αναγκαία, ήταν και ειλικρινής. Τι τον ώθησε στη διάρκεια του Εμφυλίου να κάνει το δικό του μικρό πογκρόμ, γράφοντας έτσι ένα μελανό κεφάλαιο στην αμερικανική ιστορία; Το λαθρεμπόριο, στο οποίο αναφέρεται στην επίμαχη διαταγή του, αφορά την παράνομη διακίνηση του βαμβακιού στις εμπόλεμες περιοχές. Το βαμβάκι ήταν το σημαντικότερο προϊόν των πεδιάδων του Νότου. Υπήρχε μεγάλη ζήτηση, τόσο στις βιομηχανικά ανεπτυγμένες πολιτείες του Βορρά των ΗΠΑ

όσο και στο εξωτερικό, η δε εκτεταμένη χρήση σκλάβων –as θυμηθούμε εδώ το «Cotton fields» του Λιντ Μπέλι και πολλά άλλα μπλουζ– εγγυάτο το χαμηλό κόστος της παραγωγής στην οικονομική διάσταση της δουλείας, εξάλλου, πρέπει να αναζητηθεί και το πραγματικό αίτιο του Εμφυλίου.

Πατήρ και υιός

Η πώληση βαμβακιού στον Βορρά, και μάλιστα σε τιμές ιδιαίτερα υψηλές, λόγω του πολέμου, προκάλούσε τουλάχιστον αμνηψία στους Βορείους, δεδομένου ότι ακριβώς από τα κέρδη αυτά χρηματοδοτούσαν τον πόλεμο οι Νό-

τιοι. Το επεισόδιο όμως που μάλλον έκανε έξαλλο τον στρατηγό Γκραντ ήταν η άφιξη του πατέρα του στο μέτωπο, στις αρχές Δεκεμβρίου· ο 68χρονος Τζέσε Γκραντ ήθελε να εξασφαλίσει από τον στρατηγό-γιο άδεια προκειμένου να κάνει εμπόριο βαμβακιού με τους Νοτίους, ως εκπρόσωπος μιας κλωστοϋφαντουργίας του Σινσινάτι που ανήκε σε Εβραίους. Ο Οδυσσέας Γκραντ, ούτως ή άλλως, δεν τα πάγαινε πολύ καλά με τον μπαμπά του· του ήρθε κι αυτό, μέσα στον χαμό του πολέμου, και την πλήρως αν οι Εβραίοι του Κεντάκι.

Ο Γιώργος Τσακνιάς είναι ιστορικός.

TVONE
2017 - 2018

ΟΛΑ ΓΙΑ ΣΕΝΑ

...ΣΕ ΡΥΘΜΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Η μοναδική Κωνσταντίνα Ευριπίδου σας προσκαλεί να διασκεδάσετε την ημέρα των Χριστουγέννων μαζί με την υπόλοιπη παρέα της.

Εκχωριστοί καθεσμένοι

Άκρως γιορτινή διάθεση, τραγούδι, χορό και πολλές εκπλήξεις!

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ | 13:00 - 16:00

www.tvonenews.com.cy

TVONE
2017 - 2018

TVONE THΛΑΕΤΑΙΝΙΑ

ΑΠΡΟΣΜΕΝΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Το TVONE παρουσιάζει μια συναρπαστική τηλεταινία κυπριακής παραγωγής με αγαπημένους ηθοποιούς!

Μια απαγωγή

Ένας άντρας κρυμμένος πίσω από τη μάσκα του Άη Βασίλη

Όμπρος η ιδιαίτερα γραμματοτάς ενός επιχειρηματία

Ποια είναι τελικά τα κίνητρα του δράστη;

Μη χάσετε τα «Πιο απρόσμενα Χριστούγεννα» της ζωής σας!

Πρωταγωνιστούν: Ευτύχιος Πουηλιάνης, Ανδρέας Φυλιάρης, Αστέρης Πετρίδης, Μένια Μαθιουδάκη, Ανδρούλα Ηρακλέους, Ιωάννα Σιαφκάλη, Παντελής Άντωνας, Παντελής Κλείτου

Σκηνοθεσία: Βάσος Βάσου | Παραγωγή: Spacezone Productions

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΣΤΙΣ 21:10

www.tvonenews.com.cy

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Της ΜΑΡΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

Ανέστιοι και πλάνητες

Chaja Hertog & Nir Nadler, Εθνός για δύο, 2008 - 2012.

Η απώλεια της αίσθησης σταθερότητας και ασφάλειας είναι ένα συναίσθημα που μοιραζόμαστε όλοι όσοι ζούμε αυτή την εποχή του ριζικού κοινωνικού μετασχηματισμού.

νάλε, η συζήτηση επικεντρώθηκε στην έννοια του «σπιτιού», τις δηλώσεις και τις συνδηλώσεις αυτής της λέξης.

Ο σύγχρονος άνθρωπος είναι ανέστιος και πλάνης, σχολιάζει η Συραγώ Τσιάρα, είτε βιώνει εμπειρίες εκτοπισμού είτε επιλέγει τη μετοίκηση για λόγους κοινωνικοοικονομικούς. Η απώλεια της αίσθησης σταθερότητας και ασφάλειας—που θεωρητικά εξασφαλίζει η εστία—είναι ένα συναίσθημα που μοιραζόμαστε όλοι όσοι ζούμε αυτή την εποχή του ριζικού κοινωνικού μετασχηματισμού.

Δίπλα στον χώρο όπου γίνονταν η συνέντευξη, βρισκόταν το έργο της Arushhee, μιας καλλιτέχνιδος που ζει και εργάζεται στην Ινδία.

Μικρά πορσελάνινα «δοχεία» μιμοχωμένα στον τοίχο, τα οποία περιείχαν αιθέρια έλαια, σε προκαλούσαν να χώσεις τη μύτη σου και να οσφρανθείς. «Μνήμες μιας ήπιας και ανάλαφρης αύρας και η μυρωδιά της βροχής» ονομάζεται η γλυπτική εγκατάσταση, αλλά εγώ σαν να μύρισα ένα παλιό μπουλού γεμάτο με ασπρόρουχα από το πατρικό μου. «Τι μας φέρνει πιο κοντά στο σπίτι, την πατρίδα, την παιδική ηλικία;» ρωτάει η Arushhee.

«Μη μόνον όσα βλέπετε πιστεύετε. Των ποιητών το βλέμμα είν' οξύτερον» είναι γραμμένο με κόκκινα γράμματα στα ψηλά ενός λευκού τοίχου στην κεντρική αίθουσα του ΜΜΣΤ. Ο στίχος του Κ. Καβάφη βρίσκεται σχεδόν απέναντι από την εγκατάσταση «Home» της Φωτεινής Παπαχατζή. Είναι ένα κολλάζ αρχειακού υλικού, φωτογραφιών και αντικειμένων που η εικαστικός συνέλεξε και από το ταξίδι της στο Burdur, ελληνικά Βουρδούριο της Μικράς Ασίας, τον γενέθλιο τόπο της γιαγιάς της. Στον παλιό χάρτη που βρίσκεται ανάμεσα στα άλλα ντοκουμέντα ανακάλυψα ότι το Βουρδούριο βρίσκεται δίπλα στη Σπάρτα, το χωριό των παππούδων μου. Από εκείνη τη στιγμή οι οικογενειακές φωτογραφίες, το Βι-

βλιάριον του Πρόσφυγος, η αλληλογραφία κάποιου που ποτέ δεν γνώρισα έγιναν τα ενθυμήματα της ζωής ενός οικείου, ίσως του γείτονα των δικών μου ανθρώπων στα προσφυγικά της Αθήνας.

«Στη σύγχρονη τέχνη, το έργο του καλλιτέχνη δεν ολοκληρώνεται μέσα στο εργαστήριο», παρατηρεί η Συραγώ Τσιάρα. Απαιτεί τη διάδραση με τον θεατή, επιζητεί το βίωμα. Περιμένοντας να ολοκληρωθεί το γύρισμα της εκπομπής, κάθισα στο παλιομοδίτικο σαλονάκι που έστησε η εικαστικός Elnat Amir σε μια γωνιά της έκθεσης, ένα site specific έργο σαν ιδιόρρυθμη «ντισίδα» οικειότητας μέσα σε δημόσιο χώρο. Ο φθαρμένος καναπές ήταν αναπαυτικός και μπροστά μου υπήρχαν μια θόνη πλάσμα και κάμποσα DVD. Διάλεξα τα «39 σκαλοπάτια» του Χίτσκοκ σε ένα ριμέικ του 1958. Πάτησα το play επιφυλακτικά. Μετά τα πρώτα 5 λεπτά η αμυχανία, όπως και τα βλέμματα των άλλων επισκεπτών ολόγυρα, εξαφανίστηκε. Βολεύτηκα και ανέβασα την ένταση του ήχου: βρισκόμουν στο σπίτι μου.

 Biennale: 6 - Φαντασιακές εστίες, έως 14/1 (biennale6.thessaloniki-biennale.gr).

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

Η Ελισάβετ Χρονοπούλου είναι σκηνοθέτις, σεναριογράφος και μοντέλ. Από τις εκδόσεις Πόλις έχουν εκδοθεί οι συλλογές διηγημάτων της: «Φοράει Κοστούμι» (2013), «Ο έτερος εκθρόνος» (2017).

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;
Εδώ και χρόνια, διά παν ενδεχόμενον, έχω μονίμως πλάι στο κρεβάτι μου τα «Απαντα» του Παπαδιαμάντη. Χρησιμοποιούν και ως κομοδίνο. Πάνω τους αυτή τη στιγμή είναι το «Σώμα» του Αχιλλέα Κυριακίδη (Πατάκης), το «Μόνο ο αέρας ακουγόταν» της Ευγενίας Μπογιάνου (Μεταίχμιο), «Αυτός ο Πόλεμος» του Τόμας Μαν (Πόλις), ο «Αίας» του Σοφοκλή σε μετάφραση Μαρωνίτη (ΜΙΕΤ) και η «Ημερη Δύση» του Γιάννη Κοκiasμένου (Οκτώ).

Ποιος ήρωας/ηρωίδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;
Η Φρόνηση απ' το «Ένα δέντρο με-γαλώνει στο Μπρούκλιν». Όταν τη γνώρισα ήμασταν κι οι δύο 11 ετών, αλλά εκείνη ήξερε ήδη ότι: «Well, a person can cry only so long. Then, he has to do something else with his time».

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους συγγραφείς καλείτε, ζώντας και τεθνεώτες;
Δεν χωρούν σε 500 λέξεις αλλά ούτε σ' ένα δείπνο. Θα αρκεστώ σε

μια βραδιά με τη Γκόκο Ογκάουα.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα χάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου;
«Όταν ο άνθρωπος δεν έχει πια τη δύναμη να προχωρήσει προς τα εμπρός, δηλώνει ότι έφτασε: Από-καμα, θέλω να ξεκουραστώ έστω και πάνω σ' ένα λάθος, έστω και πάνω στην απατηλή πίστη ότι επιτέλους έφτασα στον προορισμό μου». Από το «Στους Αντίποδες του Ορθολογισμού» του Λεβ Σεστώβ.

Ποιο κλασικό βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα για πρώτη φορά;
Τη «Θεία Κωμωδία», για πρώτη φορά ολόκληρη.

Και ποιο είναι το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσότερες φορές;
Συναγωνίζεται η «Φόνισσα» με τον «Ολίβερ Τουϊστ».

Η δεκαετία του '40 γιατί λέτε ότι συνεχίζει να εμπνέει λογοτεχνικά;
Επειδή μοιάζει με το στοιχειωμένο σπίτι στην άκρη της πόλης που ενώ την ημέρα το προσπερνάμε αδιάφορα, τη νύχτα ακούμε πνιχτές φωνές και υπόκωφα βήματα πίσω απ' τον ερειπωμένο του μαντρότοιχο.

Η βία στα δύο βιβλία σας έχει τη δική της σημασία. Είναι κάτι που σας τρoμάζει σε προσωπικό επίπεδο;
Η βία αποκαλύπτει ότι, όσο κι αν προσπαθούμε, ένας απροσπέλαστος και ανεξικνίαςτος κόκκος αγωνίας караδοκει μέσα μας ετοιμοπόλεμος για να σαρώσει σε μια στιγμή ό,τι αγωνιζόμαστε να οικοδομήσουμε σε μια ζωή. Αυτό με πανικοβάλλει σε προσωπικό, συλλογικό και υπαρξιακό επίπεδο.

Έχετε φρέισμπουκ, τούιτερ κ.τ.λ.; Εάν ναι, εμπνoδίζουν ή εμπλοπνoτίζουν το γράψιμο και το διάβασμα;
Χρησιμοποιώ το φρέισμπουκ σαν καφενείο. Ενίοτε εμπνέει. Δεν εμπνoδίζει. Αν χαζεύεις όλη μέρα στο καφενείο δεν σου φταίει το καφενείο βέβαια.

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΛΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ

Αναζήτηση μιας επιτύμβιας γλώσσας

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Σώμα

εκδ. Πατάκη, σελ. 62

Πώς γίνεται η αγωνία λόγος; Πώς πονούν οι λέξεις; Στις λιγοστές σελίδες της νουβέλας του Αχιλλέα Κυριακίδη η γραφή αναστοχάζεται τον χαμό του σώματος, τον ενταφιασμό του στο μνήμη της σιωπής. Το πάθος του σώματος μεταστοιχείωνεται σε γλωσσικό πάθος, σε πάσχουσα γλώσσα. Για τον αφηγητή, έναν φιλόλογο, που εναρμονίζεται να επιδεικνύει «ιερή αφοσίωση στη γλώσσα», θάνατος είναι η αγγλωσσία, ο ακρωατρισμός του σώματος από τις λέξεις που σημασιοδότησαν τα πάθη του, τον ήμερο, τον τρόπο, τον πόνο. «Τι θα θυμάται όταν ξεχάσω;»

Οι λέξεις αποδεικνύονται σχεδόν πάντα ανίκανες να αρθούν στο ύψος των προσδοκιών μας, των άφατων λυγμών μας. Λυγίζουν από το βάρος των ανεπιπτών που λαχταράμε να τους εμπιστευθούμε. Είναι πολύ αδύναμες για να αντέξουν τα ανεπίδοτα, κατεπείγοντα μηνύματα που αγωνιούμε να μεταφέρουν. Αδυνατούν να επωμιστούν τα άλεκτα πλαντάγματα της ψυχής. Τόσο σε ψυχικό όσο και σε γλωσσικό επίπεδο, το νόημα παραμένει απόσταχτη απαντοχή.

Ο ήρωας του βιβλίου πιστεύει

πως η γλώσσα κρυπτογραφεί το μείζον μυστήριο της ανθρώπινης συνθήκης. Φαντασιώνεται έναν λόγο στοιχειώδη, υπερθετικά αληθή, ανόθευτο από περιφράσεις και αμφισβησίες, έναν λόγο λέξεων αλώβητων από ιδέες και έννοιες, αμιγώς ουσιαστικό. Ονειρεύεται τη λέξη σαν «αποθέωση του ουσιαστικού». Κατά τη διήμερη ανα-

πώς η γλώσσα κρυπτογραφεί το μείζον μυστήριο της ανθρώπινης συνθήκης. Φαντασιώνεται έναν λόγο στοιχειώδη, υπερθετικά αληθή, ανόθευτο από περιφράσεις και αμφισβησίες, έναν λόγο λέξεων αλώβητων από ιδέες και έννοιες, αμιγώς ουσιαστικό. Ονειρεύεται τη λέξη σαν «αποθέωση του ουσιαστικού». Κατά τη διήμερη ανα-

νεαρός ακόμα είχε νοσηλευτεί στο Ιπποκράτειο, ένας ηλικιωμένος στο διπλανό κρεβάτι ψυχομαχούσε παραμιλώντας σε ένα ακατάληπτο ιδίωμα. Η επιθανάτια γλώσσα εκείνου του ασθενούς τον παρώθησε να αποδυθεί σε μια λεξιλογική αναζήτηση, που τον είχε οδηγήσει στα βάθη της Τρανσυλβανίας, στην κατερειπωμένη ηχητική του αστροσυγγικού κλέους.

Τις δύο απόρρητες ημέρες της αναμονής της εγμνηγορίας του αιματος, ο ήρωας ανατρέχει στη συνάντησή του με έναν ακαδημαϊκό, σε μια κωμώπολη της Ρουμανίας, και θυμάται ξανά πως εκείνος ο άνθρωπος είχε σώσει στη μνήμη

του μερικές λέξεις μιας από καιρό πεθαμένης γλώσσας, λέξεις μετέωρες στο σκοτάδι, «σαν άστρα που φέγγουν ακόμα τον παλιό τους θάνατο». Μόνο αυτό το «οβησμένο ιδίωμα» μπορούσε να διαισγαστεί το «αλκοερ» φως, που ήδη σκέπαζε, κόμα ελαφρότατο, το σώμα του.

Το αμετάφραστο ιπποκράτειο ψυχομαχικό ήταν τελικά η πρόρρηση του δικού του πένθους, της τελεσιδικίας αφωνίας του.

Ποιες, άραγε, λέξεις θα παρηγορήσουν την ταπείνωση του σώματος; Παρακολουθώντας ένα σώμα να σπαράζει για την απώλεια του λόγου, ο Κυριακίδης διατυπώνει έναν φιλοπαίγμονα, όπως πάντα, και αριστοτεχνικά λεπτολόγο στοχασμό για την κατευναστική επενέργεια της γλώσσας. Το σώμα εξεγείρεται, όταν έρχεται κατάσαρκα αντιμέτωπο με τη θνητότητά του.

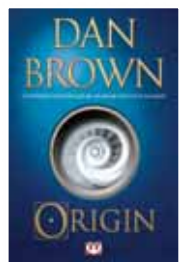
Ο ήρωας του βιβλίου δεν υποφέρει από έλλειψη λέξεων, αλλά ζωής. Προσδοκά την ανάσταση γλωσσών για να ξεγελάσει τον χρόνο που λιγοστεύει, για να ανακαιτίσει την επέλαση της φονικής τελευταίας λέξης, για να συνεχίσει να θύει στις ταχυθάνατες ευδαιμονίες της σάρκας και στα φθαρτά θαύματα του μυαλού.

Εκοντας σχεδόν φτάσει στο χείλος της σιωπής, ελπίζει ακόμη να εξημερώσει το δισύλλαβο τέρας, το τέλος. Δεινός στη γλωσσική αγωγή, ο Κυριακίδης μεγαλύνει σε λιγότερες από πενήντα σελίδες την πιο κοινότοπη από τις ανθρώπινες τραγωδίες, σε πνευματικό, απολαυστικά πνευματώδη, αγώνα.

Πρώτα σε πωλήσεις

Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες	
1	«Ο Κωνσταντίνος Μπισσάκης με τα δικά του λόγια», Τόμος Α' 1942-1974 του Αλέξη Παπαχελά (Παπαδόπουλος)
2	«Ανθολόγιο-Ημερολόγιο 2018» Περί αξιοπρέπειας (Ιανός)
3	«Μετά το 1922, η παράταση του Δικασμού» του Γιώργου Μαυρογορδάτου (Πατάκης)
4	«Η τέχνη του να ακούς» του Τζιζόνγκ Τανγκ (Διόπτρα)
5	«Θεσσαλονίκη, 100 μικρές ιστορίες» του Γιάννη Καραμήτσιου (Ιανός)
Λογοτεχνία	
1	«Origin» του Νταν Μπράουν (Ψυχογιός)
2	«Εγώ ο Σίμος Σιμεών» του Γιάννη Ξανθούλη (Διόπτρα)
3	«Λίγες και μία νύχτες» του Ισιδώρου Ζουργού (Πατάκης)
4	«Στο τέλος νικάω εγώ» της Σοφίας Νικολαΐδου (Μεταίχμιο)
5	«Showtime» του Γιώργου Κωνσταντίνου (Ιανός)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο Ιανός, Σταδίου 24.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

ΒΕΡΟΛΙΝΟ

Αφιέρωμα στον Ιβ Τανγκί

Σε ένα από τα ονομαστά μουσεία της Ευρώπης, αφιερωμένα κυρίως στον σουρεαλισμό και στην τέχνη του φανταστικού, ιδίως από τις αρχές του 20ού αιώνα, παρουσιάζεται τώρα ένα αφιέρωμα στον Ιβ Τανγκί (1900-1955). Η έκθεση λειτουργεί στο μουσείο τέχνης Συλλογή Scharf-Gerstenberg, στο Βερολίνο, έως τις 8 Απριλίου, και εστιάζει στο πνεύμα νεωτερικότητας του Τανγκί, που ανήκε στον κύκλο γύρω από τον Αντρέ Μπρετόν. Οι μορφές του προετοίμασαν και την υποδοχή του Σαλβαδόρ Νταλί.

ΣΤΟΥΤΓΑΡΔΗ

Δάσκαλος της Αναγέννησης

Γεγονός μεγάλης εμβέλειας για τους μελετητές και θαυμαστές της γερμανικής Αναγέννησης είναι η έκθεση -αφιέρωμα στον ανώνυμο δάσκαλο γνωστό ως «Der Meister von Messkirch». Τα έργα του γνωστά σε όλους τους ειδικούς συγκεντρώνονται από διάφορα μουσεία και συλλογές της Ευρώπης και των ΗΠΑ στην Κρατική Πινακοθήκη της Στουτγάρδης, όπου θα παρουσιάζονται έως τις 2 Απριλίου. Στη φωτογραφία, έργα του καλλιτέχνη από το 1520. Πιθανολογείται ότι μαθήτευσε κοντά στον Αλμπρεχτ Ντίρερ.

ΟΣΛΟ

Τέχνη από τη Λαπωνία

Η εικαστικός Μάρετ Αν Σάρα κατάγεται από τη Λαπωνία και αυτήν την περίοδο παρουσίασε τη δουλειά της στο Οσλο. Η εικαστική εγκατάστασή της αποτελείται από 400 κρανία τάρανδων, με τα οποία κατασκεύασε μια αυλαία οφθαλμαπάτης μπροστά από το νεοκλασικό κτίριο του Κοινοβουλίου της Νορβηγίας. Σκοπός της είναι να διαμρτυρηθεί για την πολιτική της κυβέρνησης, που ενθαρρύνει τον περιορισμό του αριθμού των τάρανδων από το 1520. Πιθανολογείται ότι μαθήτευσε κοντά στον Αλμπρεχτ Ντίρερ.

ΠΑΡΙΣΙ

Ολυμπιακοί Αγώνες, 1964-1980

Ο διάσημος Γάλλος φωτογράφος και σκηνοθέτης Ρεϊμόν Ντεπαρντόν παρουσιάζει μια έκθεση με δικές του φωτογραφίες - όλες από την ενότητα των Ολυμπιακών Αγώνων της περιόδου 1964-1980 (Τόκιο, Μεξικό, Μόναχο, Μόντρεαλ, Μόσχα). Η έκθεση είναι μέρος μιας νέας έκδοσης των Ρεπόρτερ χωρίς Σύνορα με θέμα την ελευθερία του Τύπου. Η έκθεση με τις φωτογραφίες του 75χρονου Ρεϊμόν Ντεπαρντόν παρουσιάζονται, συμβολικά, έξω από το δημοκρατικό μέγαρο του Παρισιού.

ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΜΕΞΙΚΟΥ

Το σαλιγκάρι και ο άγγελος

Η δημόσια τέχνη αποκτά μεγάλη εξωστρέφεια στο Μεξικό με την έκθεση είκοσι μπρούτζινων γλυπτών του Σαλβαντόρ Νταλί στο κέντρο της πρωτεύουσας. Τα γλυπτά εκτίθενται επί μήνες και ανήκουν στο Ίδρυμα Κάρλος Σιμ και η έκθεση με τίτλο «Ο Νταλί στο Ιστορικό Κέντρο» διοργανώθηκε από το Μουσείο Σουμπαγια και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Το γλυπτό της φωτογραφίας έχει τίτλο «Το σαλιγκάρι και ο άγγελος» και είναι από τα πιο χαρακτηριστικά, καθώς εκφράζει τον σουρεαλισμό του Ισπανού καλλιτέχνη.

Τέχνη και εξουσία στον 17ο αιώνα, η περίπτωση του Καρόλου Β΄

ΛΟΝΔΙΝΟ

Από τις πιο ξεχωριστές περιπτώσεις στην Ευρώπη του 17ου αιώνα ήταν ο βασιλιάς της Αγγλίας Κάρολος Β΄ (1630-1685). Αν θέλετε να μάθετε περισσότερα, και όλα συναρπαστικά, γι' αυτόν τον ιδιότυπο μονάρχη που επέδρασε σε μια ολόκληρη εποχή, υπάρχει τώρα μια εκθαμβωτική σε βάθος και ομορφιά έκθεση στο Λονδίνο, στο The Queen's Gallery στο Μπάκιγχαμ, όπου κάθε έκθεση φθάνει το ανώτατο επίπεδο κλασικής βρετανικής αισθητι-

κής. Ο Κάρολος Β΄ δεν ήταν, φυσικά, τυχαία περίπτωση. Η ισχυρή και φιληέδον προσωπικότητά του, το εντυπωσιακό παρουσιαστικό του, η ευφυΐα του και η αγάπη του για τις επιστήμες και τις τέχνες, του προσέδωσαν ποιότητες εξαιρετικά σημαντικές για την ιστορική συγκυρία κατά την οποία ανέλαβε την εξουσία. Η έκθεση στο Λονδίνο παρουσιάζει έναν ολόκληρο κόσμο. Την κρατική εξουσία αλλά και τις τέχνες που άνθισαν χάρη σε αυτή. Ο Κάρολος Β΄ ήταν

φιλάρεσκος και οι αυλικοί ζωγράφοι αλλά και άλλοι που προσλαμβάνονταν ως πορτρετίστες τον απεικόνισαν σε διάφορες συμβολικές και αλληγορικές συνθέσεις. Εντυπωσιακό και μοναδικό είναι το κολοσσιαίο ολόσωμο πορτρέτο του από τον John Michael Wright όπως και η μπάροκ αλληγορία από τον Ιταλό ζωγράφο Αντόνιο Βέρριο, που παρουσιάζει τον Κάρολο Β΄ ως θαλασσοκράτορα. Και ήταν. Ο Κάρολος Β΄ ανέβηκε στον θρόνο μετά τον θάνατο του Ολιβερ

Κρόμγουελ και την παρένθεση της αγγλικής Επανάστασης που οδήγησε σε εκτέλεση τον πατέρα του, Κάρολο Α΄. Ετσι, ο Κάρολος Β΄ συνδέθηκε με την Παλινόρθωση και την επιστροφή σε ένα είδος «κανονικότητας» παρά την υψηλή φορολόγηση των κατοίκων του βασιλείου. Ο Κάρολος Β΄ ήταν ιδιαιτέρως ψηλός για την εποχή του (περίπου 1,87) και δεν έμοιαζε καθόλου με Άγγλο. Η μητέρα του ήταν η Ενρίεττα-Μαρία της Γαλλίας, και μέσω αυτής της σειράς ερχόταν και αίμα από τη Μεσό-

γειο (με καταγωγή από τους Μεδίκους) στη βρετανική αυλή. Ο Κάρολος Β΄ ήταν μελαγχρινός με σαρκώδη χείλη, ένας ηδονιστής ως το τέλος, με εξώγαμα παιδιά και ερωμένες. Ήταν προστάτης των τεχνών και όταν ανέβηκε στον θρόνο ανέκτησε τα έργα τέχνης της συλλογής του πατέρα του που είχαν σκορπίσει. Ήταν φίλος του φιλόσοφου Τόμας Χομπς και του Ισαάκ Νεύτωνος, πάτρωνας του αρχιτέκτονα Κρίστοφερ Ρέν και συλλέκτης έργων του Ντα Βίντσι και του Μικελάντζελο.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Ο τριπλός μονόλογος ενός ηδονοβλεψία

Διοκτίτης αμερικανικού μοτέλ παίρνει «μάτι» τους ενοίκους του επί σειρά δεκαετιών. Σκαρφαλωμένος στην ψευδοροφή, παρακολουθεί κάθε δωμάτιο μέσα από τις περσίδες του -δήθεν- συστήματος εξαερισμού. Καταγράφει με ασύλληπτες λεπτομέρειες κάθε τύπο σεξουαλικής συνεύρεσης, κάθε στάση και πρακτική, ακόμα και κάθε οργασμό, ανδρικό και γυναικείο. Εννοείται ότι αυνανίζεται επίσης. Όταν δεν πλάνηται: κυρίως, αυτό που βλέπει είναι μίαν ανιαρή ιδιωτική καθημερινότητα ζευγαριών όπου το σεξ σπανίζει.

Όπως περιέργως, σωπηροί συνένοχοι είναι οι σύζυγοι του «ματάκια», η μία μετά την άλλη, διαδοχικά. Η δεύτερη μάλιστα του φέρνει κάθε τόσο σάντουιτς και κόκα κόλα, αφού ο άνδρας της περνάει πολλές ώρες «εκεί πάνω».

Αυτά είναι, πολύ συνοπτικά, η ιστορία του Τζέραλντ Φους όπως την είπε στον Γκέι Ταλίζ. Ο Ταλίζ

Καταγράφει κάθε τύπο σεξουαλικής συνεύρεσης, κάθε στάση, ακόμα και κάθε οργασμό.

είναι ένας ζωντανός θρύλος για την αμερικανική έντυπη δημοσιογραφία - των περιοδικών, όχι των εφημερίδων. Των ερευνητικών ρεπορτάζ των είκοσι χιλιάδων λέξεων που μετά γίνονται βιβλία. Τα ρεπορτάζ του δεν έχουν τίποτε από το επικαιρικό, το εφήμερο που ξερούμε από τις εφημερίδες ή την τηλεόραση, αλλά συνιστούν σημεία αναφοράς και βιβλιογραφικά τεκμήρια, αναλύσεις και μελέτες εποχών και κοινωνιών. Παράδειγμα, το «Thy Neighbor's Wife» (1981), μια εξαντλητική καταγραφή της σεξουαλικής απελευθέρωσης στην

Μινιατούρα του Manor House Motel, που βρισκόταν στο Κολοράντο, όπως εμφανίζεται στο ντοκιμαντέρ του Netflix «Ο ηδονοβλεψίας».

Αμερική των '60s και των '70s, με το οποίο ανακάλυψε -και θαύμασε- τον Ταλίζ ο κύριος Γκρι.

Η πρώτη φορά, όμως, που διάβασε για το χούι του Τζέραλντ Φους ήταν στο περιοδικό The New Yorker το 2016, όπου ο Ταλίζ παρέδωσε μια πρώτη «γεύση» από την εξωφρενική αυτή ιστορία. Ένα από τα πολλά ενδιαφέροντα στοιχεία αυτής, το ότι ο Φους προσέγγισε τον Ταλίζ μόλις διάβασε το «Thy Neighbor's Wife» και του μίλησε υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα δημοσίευε το όνομά του. «Χωρίς πραγματικό όνομα, δεν έχω ιστορία», είπε ο Ταλίζ. «Δεν είμαι μυθιστοριογράφος». Η λύση βρέθηκε όταν παρήλθε ο χρόνος παραγραφής του αδικήματος.

Εκτός απ' το βιβλίο που ακολούθησε, προέκυψε και ένα ντοκιμαντέρ (από το Netflix), ο «Ηδονοβλεψίας» (Voyeur, 2017). Σε αυτό καταγράφεται και η κατοπινή, απρόσμενη σύγκρουση ανάμεσα στον

συγγραφέα και στο θέμα του. Ο Φους είχε πέσει σε αντιφάσεις τις οποίες ο Ταλίζ δεν διασταύρωσε έτσι όπως το κάνουν οι Αμερικανοί δημοσιογράφοι-συγγραφείς. Κατηγόρηθηκε για προχειρότητα. Ο ίδιος παραλίγο να αποσύρει το βιβλίο του, στη συνέχεια όμως δήλωσε ότι, παρά τα όποια κενά στην αφήγηση, η «ιστορία του Φους στέκει».

Ο κύριος Γκρι έχει ενθουσιαστεί και με το ντοκιμαντέρ. Ίσως επειδή δείχνει και τα γραφεία του The New Yorker, πάνω απ' όλα όμως, επειδή στον πυρήνα του βρίσκει ότι τόσο το μυστήριο της ανθρωπίνης επιθυμίας και διαστροφής όσο εκείνο μιας ιδιότυπης αφηγηματικής τριπλέτας: του Φους, του Ταλίζ, αλλά και των σκηνοθετών του ντοκιμαντέρ, Μάιλς Κέιν και Τζος Κούρι. Ένα πολλαπλό story-telling που ακροβατεί πάνω στην κόψη ενός ξυραφιού: από τη μία πλευρά του βρίσκεται το πραγματικό, από την άλλη η επιινόηση.

Η ολκάδα έπιασε λιμάνι στην Κωνσταντινούπολη

Η έκθεση «Ολκάς II, Ταξιδεύοντας από και προς το Βυζάντιο» γίνεται με τη συνεργασία της Εταιρείας Κυπριακών Σπουδών

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Την περασμένη Πέμπτη 7 Δεκεμβρίου εγκαινιάστηκε η φωτογραφική έκθεση «Ολκάς II, Ταξιδεύοντας από και προς το Βυζάντιο. Μεσαιωνικά λιμάνια από τον Εύξεινο Πόντο στην Ανατολική Μεσόγειο» στο υποβλητικό νεοκλασικό κτήριο του Σισμανόγλειου Μεγάρου του Γενικού Προξενείου της Ελλάδας στην καρδιά της Κωνσταντινούπολης, στον Μακρύνδρομο του Πέραν. Στον πλέον πολυσύχναστο πεζόδρομο της Κωνσταντινουπόλεως, στην Istiklal, όπου βρίσκεται το Γενικό Προξενείο της Ελλάδας μπορεί ο επισκέπτης της Πόλης να γνωρίσει το Αιγαίο και την Κύπρο, καθώς και την ιστορία τους μέσα από την περιήγηση των λιμένων της από τη βυζαντινή περίοδο έως σήμερα. Η φωτογραφική αυτή έκθεση είναι ο καρπός του ομώνυμου ερευνητικού προγράμματος, το οποίο εκπόνησε τα τελευταία χρόνια η Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων (ΕΚΒΜΜ). Η έκθεση παρουσιάζει ένα μεγάλο οδοιπορικό από τα βυζαντινά λιμάνια της Κωνσταντινούπολης μέσω των λιμένων των νήσων του Αιγαίου, της ηπειρωτικής Ελλάδας και της Κρήτης ως τη Μεγαλόνησο της ανατολικής Μεσογείου, την Κύπρο.

Το πρόγραμμα αυτό ξεκίνησε ως ερευνητικό-ευρωπαϊκό πρόγραμμα του ΕΚΒΜΜ στη Θεσσαλονίκη με τη συνεργασία πέντε ακόμη χωρών (Τουρκίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας Ουκρανίας και Γεωργίας,) με θέμα τον διάπλου της «Ολκάδος», του εμπορικού δηλαδή πλοίου της βυζαντινής περιόδου από το βόρειο Αιγαίο στον Εύξεινο Πόντο δια μέσου της βασιλίδος των πόλεων, της

Η έκθεση παρουσιάζει ένα μεγάλο οδοιπορικό από τα βυζαντινά λιμάνια της Κωνσταντινούπολης μέσω των λιμένων των νήσων του Αιγαίου, της ηπειρωτικής Ελλάδας και της Κρήτης ως τη Μεγαλόνησο της ανατολικής Μεσογείου, την Κύπρο.

Κωνσταντινούπολης. Η Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών προσβλέποντας στη μελέτη και ανάδειξη της μεσαιωνικής, πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου εντός και εκτός του νησιού μας απύθυνε πρόσκληση συνεργασίας προς το ΕΚΒΜΜ, ώστε να επεκταθεί η έρευνα αυτή σε νησιά του Αιγαίου, της ηπειρωτικής Ελλάδας, της Κρήτης και φυσικά τελικό προορισμό να αποτελέσει η Κύπρος, ελεύθερη και κατεχόμενη. Αποτέλεσμα του άριστου συντονισμού των δύο φορέων και της συνεργασίας δεκάδων άλλων αποτέλεσε η δημιουργία μίας μεγάλης φωτογραφικής έκθεσης, η έκδοση ενός διγλωσσού εικονογραφημένου καταλόγου, όπου καταγράφηκαν τα επιστημονικά συμπεράσματα καθώς και η παραγωγή ενός ιστορικού ντοκιμαντέρ.

Η έκθεση παρουσιάσθηκε ξεκινώντας στη Λευκωσία, περιόδευσε στις παράλιες πόλεις της Κύπρου (Λάρνακα, Λεμεσό, Αγία Νάπα, Πάφο) και κατόπιν στην Ελλάδα (Πειραιάς, Χίος) και στην Τιφλίδα της Γεωργίας και έφθασε πλέον και στην Κωνσταντινούπολη.

Στενή και αγαστή ήταν η συνεργασία με τις Αρχαιολογικές Υπηρεσίες και Μουσεία της Ελλάδας και του Τμήματος Αρχαιοτήτων Κύπρου, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ελλάδας και Κύπρου (ελευθέρων και κατεχόμενων Δήμων και Κοινοτήτων) και άλλων φορέων (π.χ. Μουσείο Θάλασσας Αγ. Νάπας, Μητροπόλεων). Αποφασιστική υπήρξε η στήριξη του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (ΚΟΤ) για την παραγωγή του ντοκιμαντέρ, αναδεικνύοντας και την τουριστική διάσταση της ταινίας. Από την άλλη ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) ανέλαβε για την αυριανή προβολή του ντοκιμαντέρ τον υποτιτλισμό του ντοκιμαντέρ στην Τουρκική γλώσσα.

Την επιμέλεια της φωτογραφικής έκθεσης, του διγλωσσού καταλόγου και του ντοκιμαντέρ είχαν οι βυζαντινολόγοι δρ Φλώρα Καραγιάννη από το ΕΚΒΜΜ και οι δρες Χαράλαμπος Γ. Χοτζάκογλου και Ιωάννης Ηλιάδης από την Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών. Το ντοκιμαντέρ πρωτοπροβλήθηκε στο Μεσαιωνικό Φεστιβάλ Λευκωσίας της ΕΤΑΛ και οφείλεται στην εταιρεία Capri Productions (σενάριο Μ. Τανάγια, γυρίσματα Χρ. Καπρινιώτης και Κων. Στυλιανού, σκηνοθεσία Γ. Μπότσου), ενώ η εντυπωσιακή μουσική επένδυση της ταινίας, οφείλεται στον Ross Daly και στον Κύπριο συνθέτη Μιχάλη Μόζορα που δίνει τον κυπριακό τόνο στο ντοκιμαντέρ.

Μέσα από εντυπωσιακές σκηνές και μοναδικά πλάνα παρουσιάζεται η ιστορία των βυζαντινών και μεσαιωνικών λιμένων της Κύπρου, οι εμπορικές και πολιτιστικές σχέσεις της Κύπρου, η σύνδεσή της με τους Αγίους Τόπους, την Ανατολή και τη Δύση, η αρχιτεκτονική και η βυζαντινή τέχνη του νησιού και αναδεικνύεται ο ρόλος της Κύπρου ένεκα της γεωστратηγικής της θέσης. Τα εγκαίνια της έκθεσης τέλεσε ο Γενικός Πρόξενος της Ελλάδος στην Κωνσταντινούπολη κ. Ευάγγελος Σέ-

Η φωτογραφική αυτή έκθεση είναι ο καρπός του ομώνυμου ερευνητικού προγράμματος, το οποίο εκπόνησε τα τελευταία χρόνια η Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων (ΕΚΒΜΜ).

κερης, και χαιρετισμούς απεύθυναν η διευθύντρια του Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, δρ Αναστασία Τούρτα και ο δρ Χαράλαμπος Γ. Χοτζάκογλου, πρόεδρος της Εταιρείας Κυπριακών Σπουδών.

Πληροφορίες: Διάρκεια έκθεσης έως 10 Ιανουαρίου 2018. Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα - Παρασκευή 15:00 - 20:00. Γενικό Προξενείο της Ελλάδας στην Κωνσταντινούπολη, Turnacıbaşı Street 22, Κωνσταντινούπολη.

MISE EN PLACE / Της ΓΙΟΥΛΗΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ

Σώστε τον πλανήτη απ' την κουζίνα του σπιτιού σας

Παρακολουθούσα αυτές τις μέρες τη διάσκεψη One Planet στη γαλλική πρωτεύουσα, όπου πενήντα ηγέτες, χωρίς τον πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ –καθώς αποφάσισε οι ΗΠΑ να απέχουν από τον... έναν πλανήτη–, μαζεύτηκαν για να συζητήσουν σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στα δυο χρόνια από τη σύναψη της Συμφωνίας του Παρισιού.

Από τότε που συμφώνησαν να συγκρατήσουν την αύξηση της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη αρκετά κάτω από τους 2° C. Ακούστηκαν κυρίως διαπιστώσεις, όπως ότι η κλιματική αλλαγή κινείται ταχύτερα από εμάς –το ξέραμε ήδη αυτό– και κάποιες δεσμεύσεις για το μέλλον.

Εν τω μεταξύ δεν θέλει πολύ

μυαλό για να καταλάβει κανείς ότι έχουμε πολύ σοβαρό πρόβλημα. Από την Κίνα και την Ινδία μέχρι την Καλιφόρνια και τους αμπελώνες του Μπορντό, η απορρύθμιση του κλίματος δημιουργεί ουσιαστικά έναν άλλο κόσμο, όλο και πιο έντονο, όλο και πιο εχθρικό, εφιαλτικό.

Αναμενόμενο. Πληγώνουμε τη γη, τη θάλασσα, αγαπάμε την υπερβολή, την αλόγιστη σπατάλη, ξεχάσαμε την αξία των αγαθών που μας προσφέρονται και τα αποτελέσματα είναι τρομακτικά. Σύμφωνα με το Εθνικό Συμβούλιο Φυσικών Πόρων των ΗΠΑ, η ρύπανση του νερού είναι ο νούμερο ένα υγειονομικός κίνδυνος στη χώρα. Απίστευτο κι όμως αληθινό. Θέλετε να πάμε στην Κίνα; Εκεί, το 20%

Μέχρι οι ηγέτες του κόσμου να αποφασίσουν πώς θα σώσουν τον πλανήτη, εμείς ας ξεκινήσουμε από την κουζίνα μας.

της γης που καλλιεργείται έχει μολυνθεί από τοξικά βαρέα μέταλλα με ανυπολόγιστες συνέπειες για το περιβάλλον, τα τρόφιμα, την υγεία των πολιτών. Αν προσθέσει κανείς την απώλεια της βιοποικιλότητας, τη διάβρωση των εδαφών, την αποψίλωση των δασών, την άνοδο της θερμοκρασίας και πολλά άλλα, έχει ολοκληρη την εικόνα.

Παρακολουθώντας τους διεθνείς ηγέτες, από τον Μακρόν μέχρι τον Μοράλες, και ακούγοντας τις δηλώσεις τους, με τον απαραίτητο δραματικό τόνο, σκέφτομαι πως θα μπορούσε κανείς να ακολουθήσει ανάποδη πορεία. Να ξεκινήσει δηλαδή από τη μικρή εικόνα για να φτάσει στη μεγάλη. Τώρα θα μου πείτε, εγώ κι εσύ μπορούμε να σώσουμε τον πλανήτη; Ναι, μπο-

ρούμε και μάλιστα χωρίς να μετακινηθούμε ιδιαίτερα από τη «θέση» μας. Μπορούμε να τον «σώσουμε» από την κουζίνα του σπιτιού μας γιατί η προστασία του περιβάλλοντος περνάει και από το πιάτο μας.

Είναι απλό: Δεν μετράει μόνο ο τρόπος παραγωγής, μεταφοράς, επεξεργασίας και συσκευασίας τροφίμων. Μετράνε πολλά πράγματα. Το πώς ο καθένας σίτι τον κάνει οικονομία σε νερό, ενέργεια, σκουπίδια. Το τι επιλέγει να τρώει. Το αν αξιοποιεί τα πάντα –ακόμη και υλικά που δείχνουν άχρηστα– σε σχέση με την πρώτη ύλη που προμηθεύεται. Η ατομική ευθύνη μπορεί να κάνει τη διαφορά. Η σοφή διαχείριση. Οι Ηπειρώτες το λένε ωραία: «Το περίσσιο χαλάει το ίσιο». Αυτό χρειαζόμαστε. Μέτρο.

Το ανοίκειο που κρύβουμε μέσα μας

Ο ψυχαναλυτής Σωτήρης Μανωλόπουλος επιχειρεί να μας βοηθήσει να προσεγγίσουμε το «ξένο» κομμάτι του εαυτού μας

ΣΩΤΗΡΗΣ ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ
Τα πρόσωπα του ξένου
πρόλογος: Γρηγόρης Αμπατζόγλου
εκδ. Αλεξάνδρεια, **σελ.** 172

Της **ΜΑΡΙΑΛΕΝΑΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Όλα τα ζώα έχουν γλώσσα επικοινωνίας, αλλά μόνον ο άνθρωπος λέει ιστορίες. Και γι' αυτό έχει την ανάγκη να αναζητεί το παρελθόν του, να συστήνει το παρόν του με υλικά του χθες αλλά και του αύριο. Ο άνθρωπος περισσότερο από τον οποιονδήποτε αναζητεί συνεχώς την απουσία και την παρουσία, στοχάζεται συνεχώς πάνω στο οικείο και στο ανοίκειο, στο δικό του και στο ξένο, σε αυτό που γνωρίζει και εμπιστεύεται και σε αυτό που του φαίνεται διαφορετικό ίσως και απειλητικό, και εκεί ανάμεσα σε αυτές τις γραμμές επιθυμεί, φαντάζεται, λυπάται, μισεί, αποστρέφεται, χτίζει τείχη ή παγώνει.

Ο Σωτήρης Μανωλόπουλος, ψυχαναλυτής, προσεγγίζει με το τελευταίο του βιβλίο «Τα πρόσωπα του ξένου» το ανοίκειο. Ο ξένος μπορεί να είναι ο άλλος, ο διαφορετικός, ο πρόσφυγας, ο μετανάστης, ο μουσουλμάνος, ο τρομοκράτης, ο δολοφόνος ή ο ψυχικά άρρωστος, αλλά ενδέχεται να είναι και το ανοίκειο, το ξένο κομμάτι που όλοι κρύβουμε μέσα μας και καλούμαστε αενάως να προσεγγίσουμε, να διαπραγματευθούμε.

Πάντοτε τα κείμενα των ψυχαναλυτών, από τη φροϊδική γραμμή ορισμένα, είναι κείμενα ζωντανά, πάλλοντα, διανθισμένα με τα υλικά της ποίησης, της λογοτεχνίας,

Υπάρχει κάπου ένα «υπόγειο» που δεν έχουμε πλήρως τη δυνατότητα να γνωρίζουμε τι κρύβει.

της μουσικής και του κινηματογράφου. Ο ψυχαναλυτικός λόγος είναι ο λόγος της φαντασίωσης. Και εκεί συμπλέει ο λόγος του δημιουργού. Ο συγγραφέας δανείζεται εμβληματικές φιγούρες από μεγάλα έργα για να προσεγγίσει την έννοια του ανοίκειου. Τα σωσίβια των προσφύγων που θυμίζουν τις ξεριζωμένες ανθρώπινες ζωές, το εμβληματικό έργο του Καμύ «Ο ξένος», ο Μπάρτελμι, ο στεγνός ήρωας του Μέλβιλ στην ομώνυμη νουβέλα, ο ναζί-

σμός και τα ολοκληρωτικά καθεστώτα, οι οικογενειακές γιορτές, ο Ομπρος με τον Οδυσσέα, ο Αμλετ, η «Νοσταλγία» του Ταρκόφσκι αλλά και ο «Ηλίθιος» του Ντοστογιέφσκι προσφέρουν υλικό για την αναζήτηση της ουσίας του ξένου-ανοίκειου. Με ψυχαναλυτικά εργαλεία και με έναν ρέοντα, πλούσιο σε βάθος λόγο, ο συγγραφέας καταγράφει την ανθρώπινη περιήγηση σε αυτά τα δύσκολα μονοπάτια.

Στην ψυχαναλυτική σκέψη, το

«Νοσταλγία», του Αντρέι Ταρκόφσκι (αριστερά). Στα «Πρόσωπα του ξένου», ο συγγραφέας προσπαθεί να απαντήσει σε ερωτήματα όπως: Πώς αναγνωρίζουμε τον εαυτό μας; Και τελικά πώς διαβάζουμε τη θέση μας στην κοινωνία;

ξένο είναι το ίδιο το ασυνείδητο στην ψυχή του ανθρώπου. Υπάρχει κάπου ένα «υπόγειο» που δεν έχουμε πλήρως τη δυνατότητα να γνωρίζουμε τι κρύβει. Η οικογένεια, το γονικό ζευγάρι είναι άλλοι δύο ξένοι που καλούνται να γνωρίσουν τον εαυτό τους μεγαλώνοντας ένα παιδί. Και αυτό επεκτείνεται σε όλα τα επίπεδα της ζωής μας. Το ζήτημα είναι πώς στοχαζόμαστε πάνω στα «ξένα», ίσως, δύσκολα κομμάτια μας; Πώς αναγνωρίζουμε τον εαυτό

μας; Και τελικά πώς διαβάζουμε τη θέση μας στην κοινωνία και πώς διαβάζουμε την κοινωνία αυτήν καθαυτήν. Ιδίως, στην Ελλάδα είναι πολύ χρήσιμη μια τέτοια συζήτηση. Εδώ που όλοι κατ'επίφραση αναζητούμε ομοιότητες και ψυχικές ταυτίσεις για να πορευθούμε, που το μέγεθος της χώρας έχει δομήσει ψυχισμό, όπου οι οικογένειες διατηρούν πάντα την αφήγηση που βολεύει για τα παιδιά τους, εδώ όπου η διαφορετικότητα, ακόμα και όταν λάμψει σαν τον ήλιο το πρωί, αντιμετωπίζεται ως κίνδυνος, σε αυτή τη χώρα εκπλησσομάστε με τους εαυτούς μας όταν ανακαλύπτουμε ότι μπορεί να είμαστε ξενοφοβικοί, ρατσιστές ή φοβισμένοι.

Ψυχαναλυτική σκέψη

Η στόχευση του βιβλίου του Μανωλόπουλου είναι η αναζήτηση και η εδραίωση της υποκειμενικότητας, όπως η ψυχαναλυτική σκέψη προωθεί. Η υποκειμενικότητα, όμως, για να οριστεί πρέπει να φύγει από τα οικεία, να καταλύσει βεβαιότητες, να παλέψει με αρνήσεις, να καταβληθεί από πένθη και να αντέξει να επιθυμήσει για τον εαυτό της. Πρέπει δηλαδή το υποκείμενο ως άλλος ήρωας μιας Οδύσσειας να έρθει αντιμέτωπος με το ανοίκειο του εαυτού του. Μια ωφέλιμη αλλά επίπονη εργασία, καθώς το «ξένο» φοβίζει, απειλεί μεν αλλά ευτυχώς ενεργοποιεί, δίνει διαφυγές, προτάσσει την επιθυμία και τελικά ίσως για να υπάρξει κάτι οικείο, πρέπει να υπάρχει το -κάθε είδους- ανοίκειο για να μας συντροφεύει.

Από τη Λεμεσό για όλη την Κύπρο...

Απο την Κύπρο για όλο τον κόσμο...

106.00 | 98.6 | 107.00 | 106.9

ΕΛΛΟΠΙΑ

20

Χρόνια μετά

19&20 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

ΩΡΑ 21:30

ΕΙΣΟΔΟΣ €10

ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ 99 810011

NICOSIA

DownTown LIVE

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΚΡΗΣ | ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΑΝΗΣ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΠΑΥΛΟΥ | ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΕΣΗΜΕΡΗΣ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΛΟΪΖΙΔΗΣ | ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΑΡΠΑΣ | ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΣΙΑΝΙΔΗΣ | ΚΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ ΒΑΚΑΝΑΣ | ΑΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ | ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΙ:

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ:

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΙΑΣ:

Μονομάχοι, φωτόσπαθα και η Δύναμη

Νέοι χαρακτήρες και δράση στην όγδοη συνέχεια του «Πολέμου των Αστρων»

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Καθώς έπεφταν τα κλασικά κίτρινα γράμματα με φόντο τον Γαλαξία, για πρώτη φορά –στις πολλές δεκάδες που τα έχω δει, μαζί με τις επαναλήψεις– σκέφτηκα πως θα είναι κάπως ανιαρό να παρακολουθήσω έναν ακόμα «Πόλεμο των Αστρων». Η σειρά ταινιών που ξεκίνησε πριν από 40 χρόνια, για να συναρπάσει ολόκληρες γενιές θαυμαστών, επιστρέφει αυτή την εβδομάδα με την 8η συνέχειά της, η οποία, προφανώς, δεν θα είναι και η τελευταία.

Αυτό, όμως, δεν είναι καινούργιο. Υπάρχουν, άλλωστε, επιτυχημένα franchise ταινιών στην ιστορία του κινηματογράφου που έχουν τραβήξει το ίδιο ή ακόμα περισσότερο: τα «Τζέιμς Μποντ», οι «Μπάτμαν», οι «Χάρι Πότερ» κ.ο.κ. Γενικώς, οτι-

δήποτε μπορεί να εξασφαλίσει μεγάλες εισπράξεις στο ταμείο με μίνιμουμ ρίσκο παραγωγής είναι περίπου καταδικασμένο να αποκτήσει 3ο, 4ο και... 24ο μέρος, ανεξάρτητα αν κάτι τέτοιο συνήθως ρίχνει κατακόρυφα την ποιότητα του «προϊόντος». Το καλό είναι πως αυτό δεν ισχύει για τους «Τελευταίους Τζεντάι». Όπως και η προηγούμενη, προ δύο ετών, ταινία, που αναβίωσε τον μύθο του «Πολέμου των Αστρων», έτσι και η συνέχεια της στέκεται πολύ καλά και (κυρίως) χωρίς να δίνει την εντύπωση της «αρπαχτιάς».

Το δεύτερο μισό

Ούτε και είναι ανιαρή. Η διάρκειά της –περίπου 2,5 ώρες– μπορεί να είναι κάπως υπερβολική, όμως το πραγματικά καλό κομμάτι της ταινίας είναι το δεύτερο μισό, με τη δράση να κλιμακώνεται έξυπνα από τον σκηνοθέτη και σεναριογράφο Ράιαν Τζόνσον. Όσα είχαν μπει σε κίνηση από το προηγούμενο επεισόδιο, εδώ συνεχίζονται: η νεαρή Ρέι (Ντέιζι Ριντλεϊ) κάνει τα πρώτα της βήματα ως μαθητευόμενη Τζεντάι στο πλευρό του θυρλικού Λουκ Σκάιγουοκερ (Μαρκ Χάμιλ). Ταυτόχρονα, οι εναπομείναντες μαχητές της Αντίστασης, υπό την καθοδήγηση της Λέια (Κάρι Φίσερ), προσπαθούν να ξεφύγουν από το αμείλικτο Πρώτο Τάγμα, ενώ νέες πληροφορίες σχετικά με το παρελθόν του αμφιλεγόμενου Κάιλο Ρεν (Ανταμ Ντράιβερ) έρχονται στο φως.

Τα σκάφη της Αντίστασης προελαύνουν μέσα σε μια λίμνη από αλάτι, στη νέα 8η έκδοση του «Πολέμου των Αστρων».

Συμβαίνει σε όλα τα μεγάλα franchise, οι δημιουργοί των νέων ταινιών να καλούνται να ισορροπώσουν ανάμεσα σε δύο, συχνά αντικρουόμενα, «καθήκοντα»: από τη μία, αυτό του να φτιάξουν ένα κανονικό, ομοιογενές φιλμ και από την άλλη η ανάγκη να συμπεριλάβουν όλα εκείνα τα γνώριμα και αγαπημένα στοιχεία της σειράς που (θεωρητικά) φέρνουν το κοινό στην αίθουσα.

Στην προκειμένη περίπτωση το παραπάνω... εκκρεμές λειτουργεί αρκετά ικανοποιητικά, κυρίως επειδή οι περισσότεροι από τους καινούργιους χαρακτήρες το υποστηρίζουν. Επιπλέον, οι σκηνές δράσεις, πολύ σημαντικές σε τέτοιου είδους ταινίες, ποτέ δεν γίνονται υπερβολικά χαώδεις ή μακροσκελείς, όπως συμβαίνει σε ανάλογα μπλοκμπάστερ («Transformers», «Avengers» κ.τ.λ.). Εδώ τα πράγματα συνάθως καταλήγουν στην πιο απλή –και αγαπημένη– εκδοχή του «Πολέμου των Αστρων»: δύο μονομάχοι, ο ένας απέναντι στον άλλο, δύο φωτόσπαθα και... είτε η Δύναμη να είναι μαζί τους.

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Στο «Η Ψυχή και το Σώμα» η Ουγγαρέζα Ιλντιγκο Ενιέντι δημιουργεί ένα ιδιαίτερο δράμα,

που ρεαλισμός και φαντασία εναλλάσσονται αριστοτεχνικά, κερδίζοντας τη Χρυσή Αρκτο του τελευταίου Φεστιβάλ Βερολίνου. Ο Εντρε και η Μαρία, δύο άνθρωποι μοναχικοί και εσωστρεφείς, γνωρίζονται στο σφαγείο βοοειδών, όπου εργάζονται. Σύντομα θα ανακαλύψουν πως μοιράζονται ακριβώς τα ίδια όνειρα κάθε βράδυ, με αποτέλεσμα να αισθανθούν αμύχανοι αλλά και (συγκρατημένοι) ενθουσιασμένοι για τις προοπτικές που ανοίγονται μπροστά τους. Η ταινία είναι υποψήφια και για το ξενόγλωσσο Οσκαρ του 2018.

Στο «Χριστούγεννα και Σία» ο Άγιος Βασίλης φοράει πράσινη στολή και... εκστρατεύει για να σώσει

τη μεγάλη γιορτή που κινδυνεύει. Την κωμωδία υπογράφει ο Αλέν Σαμπά, σκηνοθέτης πολλών γαλλικών μπλοκμπάστερ, όπως το «Αστεριζ και Οβελίζ: Επιχείρηση Κλεοπάτρα». Συμμετέχει και η Οντρέ Τοτού.

Στο «Coco» η Pixar επιστρέφει για να χαρίσει άλλη μια περίπτωση κινουμένων σχεδίων, η

οποία ξεχωρίζει και χάρη στα κοινωνικά, παγκόσμια μηνύματά της. Αυτή τη φορά μάλιστα αποτρέπει φόρο τιμής και στη μεξικανική παράδοση, μιας και η ιστορία εξελίσσεται στη χώρα της Λατινικής Αμερικής. Ο μικρός Μιγκέλ αποφασίζει να πάει κόντρα στην οικογενειακή παράδοση, η οποία απαγορεύει την ενασχόληση με τη μουσική, προκειμένου να κυνηγήσει το όνειρό του. Στον δρόμο θα γνωρίσει μια νέα, υπέροχη χώρα, θα ανακαλύψει την κρυφή ιστορία της οικογένειάς του και θα κάνει έναν καινούργιο, πολύ ιδιαίτερο φίλο.

PIK1

ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Eragon

- 07.30** Θεία λειτουργία
10.15 Χάλκινα χρόνια - (Ε)
11.15 Ο Ζηλιάροντας
Κωμωδία, με τους Λόμφο Κωνσταντάρα, Βασίλη Λογοθετίδη, κ.ά.
13.00 Χωρίς αποσκευές - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή με τον Σάββα Πούμπουρα.
13.30 Αμύνεσθαι περί Πάτρης
Εκπομπή με τον Πέτρο Κωνσταντίνου.
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.15 ArtCafe - (Ε)
15.15 Μάθε τέχνη κι άστρνε, ΙΙ - (Ε)
15.45 Movie Time - (Ε)
16.15 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
17.30 Σπίτι στη φύση, ΙV (Δ' κύκλος).
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.15 Ο δάσκαλος - (Ε)
Κυπριώτικο σκετς, με τους Ευαγόρα Θεοδοσίου, Έλενα Δημητρίου. (Σε δύο μέρη. Μέρος Β').
18.45 Χωρίς αποσκευές, V
Ταξιδιωτική εκπομπή με τον Σάββα Πούμπουρα.
19.15 Η κυρά του μεταξίου
Νέα σειρά εποχής, με τους Μαρίλια Γιαλλουρίδου, Βασίλη Μιχαήλ, κ.ά.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.30 Έραγκον (Eragon)
Περιπέτεια φαντασίας, με τους Τζέρεμι Αϊρονς, Τζον Μάλκοβιτς, κ.ά.
23.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
23.30 Graham Norton Show
Ψυχαγωγικό Chat show.
00.15 Hannah and her sisters
Κοινωνική κωμωδία.
02.00 Επαν. προγραμμάτων

PIK2

ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Graham Norton Show

- 07.30** Παιδική ζώνη
α. Η μικρή Λουλού
β. Άρθουρ
γ. Ολίβια
δ. Η μικρή Εξερευνητρία
ε. Μάγια η μέλισσα
στ. Τσάρλι και αριθμοί
ζ. Όλιβερ
η. Ο πεινασμένος Χένρι
θ. Τζάμερς
ι. Μπομπ ο μάστορας
κ. Στρουμφάκια
λ. Ο ταχυδρόμος Πατ
μ. Στρουμφάκια
11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
16.00 Το πλοίο της αγάπης (Love boat, ΙΙ).
Κλασική σειρά, με τους Γκώβιν Μακλίοντ, Μπέρνι Κόπελ, κ.ά.
17.00 Βρες τη χρονιά
Τηλεοπτικό παιχνίδι με τον Μιχάλη Μαρίνο.
18.00 National Geographic
Ντοκιμαντέρ.
19.00 Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Κολύμβησης
21.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)
21.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)
21.30 Graham Norton Show
Chat show. Καλεσμένοι του Graham Norton οι Colin Farrell, Rachel Weisz, Dawn French, Chris O'Dowd Rod Stewart.
22.30 Η Χάνα και οι αδελφές της
Hannah and her sisters
Κοινωνική κωμωδία, με τους Γούντι Άλεν, Μία Φάρουο, κ.ά.
00.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
00.35 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ
02.30 Επαν. προγραμμάτων

TVONE

ΤΗΛ.: 22477777

21.10 The Intern

- 07.00** Θεία λειτουργία
10.00 Διαδρομή
Σειρά ντοκιμαντέρ, με τη Χριστίνα Ιακώβου.
10.30 Εύκολα και σπικτικά
Εκπομπή μαγειρικής με την Αθηνά Λοιζίδου και τον Ανδρέα Τέρλα.
11.00 Καθ' ημάς Ανατολή
Θρησκευτική εκπομπή.
12.00 Αλήθειες με τη Ζίνα
Κοινωνική εκπομπή.
13.00 UEFA Champions
League Magazin
Αθλητική εκπομπή.
14.00 The Blogger
Μαγκαζίνο, με την Έβε-λυν Καζαντζόγλου.
15.00 Είσαι το ταίρι μου - (Ε)
Ελληνική σειρά.
16.30 Βρες τη χρονιά
Τηλεοπτικό παιχνίδι με τον Μιχάλη Μαρίνο.
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.05 Ο τροχός της τύχης - (Ε)
Τηλεοπτικό παιχνίδι με τους Πέτρο Πολυχρονίδη, και Τζούλια Νόβα.
19.20 Σαν την Κύπρο
Ψυχαγωγική εκπομπή με την Αλεξία Αναστασίου.
20.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.10 Ο αρχάριος (The Intern).
Κωμωδία, με τους Ρόμπερτ Ντε Νίρο, Αν Χάθγουοϋ, κ.ά.
23.10 Trespass
Αστυνομικό θρίλερ με τους Νικόλας Κέιτζ, Νικόλ Κίντμαν, κ.ά.
00.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
01.00 Helmock grove
02.00 Την τύχη μου μέσα (Ε)
Κυριακή σειρά.
03.00 Dansing for you 5 (Ε)

ANT1

ΤΗΛ.: 22200200

21.20 Nomads

- 06.10 Πρωινή ενημέρωση**
06.45 Πρώτη σταγόνα - (Ε)
07.35 Για την αγάπη σου - (Ε)
Κυπριακή σειρά.
08.40 Mamma mia - (Ε)
Κυπριακή σειρά.
09.50 Δείξε μου τον φίλο σου - (Ε)
10.30 La Pasta Pomiliori - (Ε)
Κυπριακή σειρά.
12.00 Συνεντεύξεις
από το πρωινό - (Ε)
12.30 Την πάτσα - (Ε)
13.30 Παρένα ζωή - (Ε)
Αισθηματική σειρά.
15.15 Ο κόσμος να χαλάσει - (Ε)
Κυπριακή κωμική σειρά, με τους Αντρέα Τσουρή, Χρήστο Γρηγοριάδη, κ.ά.
17.15 Follow - Εκπομπή με την Αφροδίτη Γεωργίου.
18.15 Τα νέα του ANT1 σε 10'
18.30 My Way ΙΙ
Εκπομπή μαγειρικής, με τον Γρ. Αρναούτογλου, και τον Έκτορα Μποτρίνι.
19.30 4XX4 - Σειρά κομεντί, με τους Πινελόπη Αναστασοπούλου, Κωνσταντίνο Λόγκο, κ.ά.
20.20 Τα νέα του ANT1
21.20 Nomads
Reality με τον Γρηγόρη Αρναούτογλου.
23.15 Chicago Fire - (Ε)
Ξένη σειρά.
«Two families»
00.00 Τίτλοι ειδήσεων
00.10 Celebrity travel
01.00 Λευκός Οίκος (Ε)
Κωμική σειρά.
01.50 Πρόβα νυφικού (Ε)
Δραματική σειρά.
02.40 Οι δρόμοι της πόλης (Ε)

ΣΙΓΜΑ

ΤΗΛ.: 22580100

21.15 Ελλάδα έχεις ταλέντο

- 05.50** Παιδικό πρόγραμμα
06.15 Οι Τάκκοι - (Ε)
Κυπριακή κωμική σειρά.
06.40 Κάνε παζάρι - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
07.40 Happy traveller - (Ε)
Εκπομπή μαγειρικής, με τον Ευτύχη Μπλέτσα.
08.30 ΕΔΩ
Μαγκαζίνο με την Ντορέτα Παπαδημητρίου.
10.20 Παραδοσιακή βραδιά (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
12.40 Ελλάδα έχεις ταλέντο (Ε)
Εβδομαδιαίο talk show, με τον Πόλυ Κυριάκου.
15.20 Μια κουβέντα δρόμος
Εβδομαδιαίο talk show, με τον Πόλυ Κυριάκου.
16.20 The Voice of Greece - (Ε)
Μουσικός διαγωνισμός.
17.50 Γεγονότα σε συντομία
18.00 The Voice of Greece - (Ε)
(Συνέχεια)
20.15 Τομές στα γεγονότα
21.15 Ελλάδα έχεις ταλέντο
Live Semifinal 2
Μουσικός διαγωνισμός, με τον Γ. Καπουτζίδη.
00.00 Πόνη & Αντζελα Reloaded - (Ε)
Σατιρική εκπομπή, με τους Κωστάκη Κωνσταντίνου, Ανδρέα Αργυριόδη.
00.30 Γεγονότα σε τίτλους
00.35 Scandal - (Ε)
Δραματική σειρά, με τους Κέρι Ουάσινγκτον, Τόνι Γκόλντγουιν, κ.ά.
01.30 Καταιγίδα - (Ε)
Δραματική σειρά.
02.15 Προδοσίες - (Ε)
Ελληνική σειρά.
03.00 Σε φόντο κόκκινο - (Ε)
Κυπριακή σειρά.
03.40 ΕΔΩ - (Ε)

ALPHA

ΤΗΛ.: 22212400

21.15 Λούης Night Show

- 07.15** Θα σε δω στο πλοίο - (Ε)
Ελληνική σειρά.
08.30 Κάτι ψήνεται - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
10.00 Σαββατοκύριακο
με τον Μάνεση
Εννημερωτική εκπομπή.
13.00 Οικονομιακές ιστορίες
Αυτοτελείς ιστορίες που με επίκεντρό τους οικονομιακές υποθέσεις.
13.50 Το σόι σου - (Ε)
14.35 Έλα στη θέση μου - (Ε)
Κωμική σειρά.
15.15 Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε)
Ελληνική κωμική σειρά με τους Αντώνη Αντωνίου, Ελένη Κοκκίδου, κ.ά.
16.00 Cup Of Joy
Ψυχαγωγική εκπομπή με την Ελένη Τσαλάκη.
17.00 Slam - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι με την Ελένη Τσαλάκη.
17.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.00 Πάμε πακέτο - (Ε)
Με τη Βίκυ Χατζηβρασιλείου.
19.30 Το σόι σου, ΙV
Κωμική σειρά, με τις Μίρκα Παπακωνσταντίνου, Ρένια Λοιζίδου.
20.15 ALPHA NEWS
21.15 Λούης Night Show - (Ε)
Σατιρική εκπομπή, με τον Λούντ Πασσαλίδη.
23.30 His Dark Materials: The Golden Compass
Ξένη ταινία.
01.20 Cup Of Joy - (Ε)
02.20 Οικονομιακές ιστορίες
03.15 Σε είδα - (Ε)

CAPITAL

ΤΗΛ.: 25577577

- 07.30** Christmas in New York
09.20 Winning London
11.15 Undercover angel
Δραματική κωμωδία.
13.00 Dr. Quinn: Medicine Woman - (Ε)
14.00 Τηλεαγορά
16.00 Πρόσωπα και γεγονότα
Με τον Χρήστο Ιακώβου.
17.00 Τηλεπαιχνίδι
19.00 Ξένη ταινία
21.00 Poseidon adventure
Δραματική τηλεταινία.
00.45 Tin cup
03.05 The badge
TV PLUS ΤΗΛ.: 22259000
06.40 Παιδική ζώνη
09.40 Επιτέλους Σ/Κ
Ψυχαγωγική εκπομπή, με τη Ναταλία Γερμανού.
13.40 Αποκαλυπτικά
Ψυχαγωγική εκπομπή.
17.10 Τηλεαγορά
19.30 Ιατρική & Βοτανολογία
20.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
20.30 Τηλεαγορά
21.30 Το ταξίδι της ζωής
22.30 Ξένη ταινία
00.30 Rizzoli & Isles
Ξένη σειρά.
01.30 Άστρα είναι

SMILE TV

ΤΗΛ.: 25715126

- 12.00** Pacman
13.00 Shopkins
14.00 The Smurfs
15.00 Shopkins
16.00 Horseland
17.00 Dragonball
18.00 Digimon Fusion
19.00 Glimmies
20.00 Popples
20.30 Rabbids, I
21.00 Trashpack
21.30 Dinofroz
22.00 Gormiti
22.30 Extreme Dino
23.00 Sonic
23.30 Denis

MOVIES BEST

- 21.00** Infinitely Polar Bear
07.30 Awaken
09.15 Felix & Meira
11.15 What If
13.00 Medici: Masters Of Florence
17.00 Everyone Says I Love You
18.40 Hollywood's Best Film Directors
19.15 Knightfall
21.00 Infinitely Polar Bear
22.45 Today's Special
00.30 A Patch Of Fog
02.15 Black Beauty
03.45 Rudderless
05.30 Awol-72
GREEK CINEMA
07.15 Ησάια μην χορεύεις
08.45 Της ζήλιας τα καμώματα
10.15 Δύο έξυπνα κορόιδα
11.45 Ούτε γάτα, ούτε ζημιά
13.20 Του χωρισμού το τρένο
15.10 Πρωτευουσιάνικες περιπέτειες
16.45 Ο πιο καλός ο μαθητής
18.25 Ένας μάγκας στα σαλόνια
20.10 Ένας τρελός, τρελός αεροπειρατής
22.00 Μια τρελή οικογένεια
23.55 Η ιστορία μιας ζωής

Το portfolio της νεοελληνικής τέχνης

Εκατόν εξήντα έργα από τη σπουδαία συλλογή (σχεδόν 3.000) έργα της Τράπεζας της Ελλάδος θα εκτεθούν στο Μουσείο Μπενάκη

Της ΓΙΟΥΛΗΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ

«ΕΚΕΙ πολύ δυνατές υπογραφές, χωρίς να “φωνάζει”. Είναι ακριβώς όπως ο “ιδιοκτήτης” της: Ηρεμη δύναμη, διαχρονική αξία». Με αυτά τα λόγια η ιστορικός τέχνης και επιμελήτρια Χάρης Κανελλοπούλου περιγράφει τη σπουδαία συλλογή –σχεδόν 3.000 έργων τέχνης– της Τράπεζας της Ελλάδος, από την οποία 160 έργα θα δούμε τον Μάρτιο του 2018, σε μια μεγάλη γιορτινή επετειακή έκθεση που θα φιλοξενηθεί στο Μουσείο Μπενάκη της οδού Πειραιώς, με αφορμή και

Τα έργα στην πλειονότητά τους είναι ζωγραφικά, των Γύζη, Λύτρα, Βολανάκη, Τέση, Πρέκα, Μπότσογλου και άλλων.

τα 90 χρόνια από τη λειτουργία της ΤτΕ. Επειτα από ανοικτή πρόσκληση, η Χάρης Κανελλοπούλου επιλέγει να τρέξει την έκθεση, προηγούμενος όμως, να αφουγκραστεί τον παλμό της συλλογής. «Γνώριζα τη συλλογή αλλά όχι το βάθος της και το πώς οργανώνεται σε σχέση με τους σκοπούς της. Έτσι, πρώτο μου μέλημα ήταν να την καταλάβω στο σύνολό της όπως και τον ίδιο τον “συλλέκτη” ώστε να κάνω τις κατάλληλες επιλογές». Κάθε συλλέκτης ή φορέας συλ-

Η Χάρης Κανελλοπούλου (αριστερά) με τις συντηρήτριες Λυδία Παυλοπούλου (δίπλα της) και Μαρία Κωστοπούλου στο εργαστήριο συντήρησης της ΤτΕ. Πίσω από την κ. Κανελλοπούλου διακρίνεται το έργο του Γιώργου Ρόρρη «Επίσκεψη», που «ετοιμάζεται» για τη μεγάλη έκθεση.

λέγει με οδηγό ένα συγκεκριμένο σκεπτικό. Στην προκειμένη περίπτωση έχουμε να κάνουμε με μια συλλογή αποκλειστικά Ελλήνων καλλιτεχνών, που δίνει έμφαση στην τοπογραφία, αγαπάει τους καλλιτέχνες του δεύτερου μισού του 19ου αιώνα και των αρχών του 20ού αλλά φτάνει και μέχρι τη σύγχρονη εποχή. «Θα έλεγα ότι αυτό

που ενδιαφέρει πολύ τη ΤτΕ είναι να επενδύει σε έργα που μπορούν να αντισταθούν κάποιους ισχυρούς συμβολισμούς ή αξίες. Κι αυτό έχει να κάνει με τον ίδιο τον χαρακτήρα της τράπεζας ως θεσμού», εξηγεί η κ. Κανελλοπούλου. «Παρατηρώντας τη συλλογή, διακρίνεις πυκνώσεις και αραιώματα ως προς την συλλεκτική

πρακτική. Κάποιες εποχές έχουν πιο πυκνή δραστηριότητα και άλλες όχι τόσο. Αλλά υπάρχει πάντα ομοιογένεια στο τι συλλέγεται. Επίσης, από τις θεματικές των έργων εξάγονται ενδιαφέροντα συμπεράσματα που αφορούν τη νεοελληνική τέχνη γενικότερα. Στην ενότητα της αρχαιότητας βλέπει κα-

νείς πόσο μεγάλη ήταν η ανάγκη ενός ιστορικού παραλληλισμού την εποχή κοντά στην ίδρυση του ελληνικού κράτους αλλά και μέχρι την εκπνοή του 19ου αιώνα, να υπάρχουν έργα που να σχετίζονται με την αρχαιότητα γιατί εκεί ακουμπούσαν ιδέες και ιδανικά πολύ αναγκαία εκείνη την περίοδο».

«Νυκτερινή φαντασία» (Ο Κάβος της Κυράς), 1906, της Σοφίας Λαοκαρίδου.

Συντήρηση στο έργο του Στέλιου Μηλιάδη, «Νεκρή φύση», 1945-48.

«Συνομιλίες» έργων διαφορετικών αιώνων

Όταν είχε πλέον το σύνολο της μελέτης του αρχείου της συλλογής και της ίδιας της συλλογής, η Χάρης Κανελλοπούλου βρήκε το σημείο απ' όπου θα ξεκινούσε. «Αποφάσισα να ορίσω μια έκθεση υπό τον τίτλο “Τόποι Αναφοράς” και να την οργανώσω έτσι ώστε να μην έχει χρονολογική εξέλιξη ή διαστρωμάτωση αλλά θεματολογική παρουσίαση. Και αυτό θα γίνει με τρεις άξονες: την αναφορά στην αρχαιότητα, την αναφορά στον καθημερινό κόσμο και την αναφορά στο τοπίο ως σημαντικές για τη νεοελληνική τέχνη. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργούνται ενότητες και υποενότητες μέσα στην έκθεση αλλά και

εξαιρετικά ενδιαφέρουσες συγκρίσεις και παραλληλισμοί, γιατί πλέον τα έργα, παρότι αποκτούν μια χαλαρή χρονολογική ανάγνωση, την ίδια στιγμή μπορεί απρόσμενα να συναντηθούν κάποια ακόμη και διαφορετικών αιώνων και να έχουν μια συνομιλία. Ας πούμε “Η κόρη με τα ρόδα” του Ιακωβίδη, έργο του 19ου αιώνα μιας αστικής προσωπογραφίας, “συναντά” ένα έργο του Γιώργου Ρόρρη, την “Επίσκεψη”, που είναι μια καθημερινή προσωπογραφία στον χώρο του εργαστηρίου του ζωγράφου. Αυτά τα έργα υπό άλλες συνθήκες μπορεί να ήταν πιο απομακρυσμένα, εδώ όμως μπαίνουν σε ένα διάλογο.

Η παρουσίαση θα γίνει με αναφορά σε τρεις άξονες: στην αρχαιότητα, στον καθημερινό κόσμο και στο τοπίο.

Οπότε βγαίνουν κάποια οπτικά συμπεράσματα ή σκέψεις που έχουν ενδιαφέρον για να γίνει μια καινούργια ανάγνωση της συλλογής». Στην πλειονότητά τους τα έργα της έκθεσης είναι ζωγραφικά, των Γύζη, Λύτρα, Βολανάκη, Αλταμούρα, Τέση, Πρέκα, Μπότσογλου, Ρόρρη και πολλών άλλων, θα υπάρχουν όμως αρκετά χαρακτηριστικά καθώς κι ένα γλυπτό σπάνιας ομορφιάς και εκφραστικότητας, η «Κεφαλή Σατύρου» (μάρμαρο, 1878) του Γιαννούλη Χαλεπά. Το παλαιότερο έργο που θα παρουσιαστεί είναι υδατογραφίες του 1870 του Βικέντιου Λάντσα, που απεικονίζουν αρχαιότητες της Αθήνας. Όπως μας εξηγεί

η επιμελήτρια της έκθεσης, στο μουσείο θα δημιουργηθεί μια αρχιτεκτονημένη διαδρομή που θα δίνει την αίσθηση μιας πινακοθήκης δωματίων. «Εάν υλοποιηθεί έτσι ακριβώς όπως το έχω φανταστεί, θα ήθελα στο τέλος της ο επισκέπτης να έχει ξεχάσει ότι βρίσκεται μέσα στο Μπενάκη και να το θυμάται μόνον όταν ανοίγει την τελευταία πόρτα και βγαίνει στο αίθριο».

Η έκθεση «Τόποι Αναφοράς - Από τη Συλλογή της Τράπεζας της Ελλάδος» στο Μουσείο Μπενάκη της Πειραιώς θα εγκαινιαστεί στις 14 Μαρτίου 2018 και θα διαρκέσει έως τις 20 Μαΐου 2018.

Η «Κεφαλή Σατύρου» (μάρμαρο, 1878) του Γιαννούλη Χαλεπά.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΑΤ.37/2017 και ΑΤ.38/2017

Γίνονται δεκτές προσφορές για εξασφάλιση υπηρεσιών:

- Δύο Κοινωνικών Λειτουργιών με έδρα για τον ένα τη Λευκωσία και για τον άλλο τη Λεμεσό (ΑΤ.37/2017)**
- Νοσηλεύτη/τριας με έδρα τη Λευκωσία (ΑΤ.38/2017)**

Οι σχετικές προδιαγραφές θα είναι διαθέσιμες από τις 7 Δεκεμβρίου 2017, μόνο σε ηλεκτρονική μορφή και χωρίς χρέωση, στην ιστοσελίδα http://www.cyta-tenders.cytanet.com.cy/index_gr.html

Σύντομες περιγραφές των διαγωνισμών διατίθενται στην πιο πάνω ιστοσελίδα.

Οι προσφορές πρέπει να κατατεθούν κλειστές στη θυρίδα προσφορών που βρίσκεται στο ισόγειο των Κεντρικών Γραφείων της Cyta, Οδός Τηλεπικοινωνιών, Στρόβολος, Λευκωσία, μέχρι τις 10:00 πμ την Παρασκευή, 12 Ιανουαρίου 2018.

Η Cyta δεν είναι υποχρεωμένη να αποδεχθεί τη χαμηλότερη ή οποιαδήποτε άλλη προσφορά.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

Πωλείται χωράφι

Πωλείται οικιστικό χωράφι στη Κλήρου σε προνομιακή περιοχή. Το χωράφι διαθέτει δικαίωμα διαβάσεως. Ιδανικό για μία ή δύο κατοικίες. Εμβαδό : 1673τ.μ. Πολεοδομική Ζώνη: Η2 Συντελεστής: Δόμησης: 90%, Κάλυψης: 50% Ύψος 8,3 μέτρα, Όροφοι: 2 Τιμή €69000 Τηλ. 99125377, 96577302

Πωλείται χωράφι

Πωλείται οικιστικό χωράφι στον Άγιο Ιωάννη - Μαλούντας σε προνομιακή περιοχή. Το χωράφι διαθέτει γωνιακό σχήμα και εφάπτεται εγγεγραμμένων δρόμων κατά μήκος του νότιου, δυτικού και βόρειου του συνόρου. Ιδανικό για μία ή δύο κατοικίες. Εμβαδό : 860 τ.μ., Πολεοδομική Ζώνη: Η2 Συντελεστής: Δόμησης: 90%, Κάλυψης: 50% Ύψος 8,3 μέτρα, Όροφοι: 2 Τιμή €45000 Τηλ. 99125377, 96577302

Mitas Yiannos
Director

The Car Shop Cyprus I.M. Ltd

Τηλ.: +357-22666555
Κιν.: +357-99620161
Φαξ: +357-22356060
thecarshop@cytanet.com.cy

Λεωφ. Λεμεσού, 92
(απέναντι από ΓΕΕΦ)
2014 Λευκωσία

Neodent Dental & Speech Center

Μαρία Μίτα
BSc Εγγεγραμμένη Λογοπαθολόγος

Αγίου Γεωργίου 65, Αρ. Διαμ. 201, Ανθούπολη
Τηλ. 22 385815 / 99 129129 email. neodentmaria@hotmail.com

THE NEW FORD KUGA

FROM €18.900

1.5 DIESEL AUTO

ΕΛΑΤΕ ΣΤΗ FORD ΝΑ ΖΗΣΕΤΕ ΤΗ ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΤΟ ΝΕΟ FORD KUGA

MICHAELS AUTOMOTIVE LTD

Τηλ. Επικοινωνίας: 22860000, 25575000, 24664670, 26023180
www.fordcyprus.com [fordcyprus](https://www.facebook.com/fordcyprus)

